

סליחות על פי מנהג חב"ד

לימי הרחמים והסליחות

מידע יהדות - מורשת דוד המלך

מחזקים את הנוכחות היהודית בקבר דוד המלך ומחיים את מורשת דוד המלך ביה ציון

02-5811911 | moreshetdavid18@gmail.com

סליחות

ע"פ מנהג חב"ד

© Published and Copyright by Kehot Publications
Kfar Chabad, Israel

Purchase the complete annotated Selichot with English translation online:

www.chabad.org/316641

אֲשֶׁרִי^א יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכָּבַח לָּו, אֲשֶׁרִי הָעַם
שִׁיחָה אֶלֶהוּ: תִּתְּלָה לָדוֹד, אַרְוֵמֶךְ
אֶלֶוְהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שְׁמֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה שְׁמֶךְ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמִהֲדָר מְאֹד, וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין
חֶקֶר: הוֹר לָדוֹד יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרָתֶיךָ
וּגְדֻלָּתֶךָ: הֵדֵר בְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְּרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעֲזוֹנוֹ נִזְרָאֶתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְּלָתְךָ
אֲסַפְּרָנָה: וְכֵר רַב־טוֹבְךָ יִבִּיעוּ, וְצַדִּיקְתְּךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרֶךְ אֲפִים וּגְדֻלָּה
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֵׂיךָ, וְחֲסִידֶיךָ
יִבְרַכּוּכָה: בְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתְךָ
יִדְבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ,
וּבְבוֹד הֵדֵר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר:
סוּמֶךְ יְהוָה לְכָל־הַנִּפְלָאִים, וְזוֹקֶה לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁכְּרוּ, וְאַתָּה

נֹתֵן

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:
הנהגות (1) סליחות הא' — מתחילין אחר ובסמוך לחצות לילה. בשאר הימים — באשמורת הבוקר
— (ספר המנהגים, עמ' 54).

(2) הרבי יצא לסליחות לבוש בסירטוק משי ('אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כג).

(3) שליח ציבור מתעטף בטלית בלא ברכה ('לוח כולל חב"ד').

נוֹתֵן לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדָךְ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צָדִיק יְהוָה בְּכָל־
דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בְּאַמֶּת: רָצוֹן־
יִרְאֶיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
הָרָשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יְהוָה יִדְבָּר פִּי,
וַיְבָרֶךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וַאֲנַחְנוּ | נְבָרֶךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ץ חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֹה רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ
מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּתַיִּיבֹון
וּבְיוֹמִיבֹון וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבזֶמֶן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אֲמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא,
דְּאִמִּירֵן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן:

לְךָ אֲדֹנָי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִּשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻוֵּן
וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָּר וּמַה־נֶּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
דְּרַכֵּינוּ וְנַחֲקַרְהָ וְנִשׁוּבָהּ אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיָנֶךָ פְּשׁוּטָה
לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בַחֲסֵד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
כְּדָלִים וּבְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְּלָתֶיךָ: דְּלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רַחוּם

וּחֲנוּן

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ז:
הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

וְחַנוּן, נָא אֱלֹהֵינוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּפָנֶיךָ
רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה, עֲדִידָה כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהַשְׁתַּחֲוֹת
לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה, נִכְרַעַה לְפָנֶיךָ יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שְׁעָרָיו |
בְּתוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בְּתַהֲלָה, הוֹדִיִּלּוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הָעֹמְדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילֹת: שְׁאוּיָדְכֶם קִדְשׁ,
וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו, נִשְׁתַּחֲוֶה לְהֹדֶם רַגְלָיו: רֹמְמוֹ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּ לְהֹדֶם רַגְלָיו, קִדְשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְהִשְׁתַּחֲוּ לְהֹר קִדְשׁוֹ, כִּי־קִדְשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּ לִיהוָה
בְּהִדְרַת־קִדְשׁ, חִילוּ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בָּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹא
בֵּיתְךָ, נִשְׁתַּחֲוֶה אֱלֹהֵיכֶל־קִדְשְׁךָ בִּירְאֶתְךָ: נִשְׁתַּחֲוֶה אֱלֹהֵיכֶל
קִדְשְׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתְּךָ, כִּי־הִגְדַּלְתָּ עַל־כָּל־
שִׁמְךָ אִמְרָתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹד חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֶנְתְּךָ
סִבִּיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲדָמָה:
כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתְּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמִהֲלָל מְאֹד,
וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמִהֲלָל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמִלֵּךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וְכִגְבוּרָתְךָ: מִי לֹא
יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֵךְ יֵאָתֶה, כִּי בְּכֹחַכֶּמִי הַגּוֹיִם וּבְכֹל־מַלְכוּתָם
מֵאֵין כְּמוֹדְךָ: מֵאֵין כְּמוֹד יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוּרָה: לֵךְ
זְרוֹעַ עִם־גִּבּוּרָה, תַּעֲזֹ יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: לֵךְ יוֹם אֶפְיֶךָ לְיִלָּה, אַתָּה
הַכִּינֹת מְאֹד וְשִׁמְשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מִחֲקַר־אָרֶץ, וְתוֹעֶפֶת הָרִים לֹא:
מִי יִמְלֹךְ גִּבּוּרֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כְּלִי־תַהֲלָתוֹ: לֵךְ יְהוָה הַגְדֵּלְךָ
וְהַגְבּוּרָה וְהַתַּפְאָרֶת וְהַנִּצָּח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֵךְ יְהוָה
הַמְּמַלְכָה, וְהַמְתַּנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לֵךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶךָ אָרֶץ, תִּבֵּל

ומלאה

תו"א (א) ברכות כח, ב: (ב) תהלים סה ג: (ג) ישעיה סו כג (בשינוי): (ד) תהלים פו ט: (ה) שם צה
ו: (ו) שם ק ד: (ז) שם קלד א-ב: (ח) שם קלב ז: (ט) שם צט ה: (י) שם ט: (כ) שם צו ט:
ל) שם ה ח (בשינוי): (מ) שם קלח ב (בשינוי): (נ) שם פט ט: (ס) שם ז: (ע) שם פו י:
פ) שם קח ה: (צ) שם קמה ג: (ק) שם צו ד: (ר) שם צה ג: (ש) דברים ג כד: (ת) ירמיה י
ז: (א) שם ו: (ב) תהלים פט יד: (ג) שם עד טז: (ד) שם צה ד: (ה) שם קו ב: (ו) דברי
הימים-א כט יא: (ז) תהלים פט יב:

ומלאה אתה יסרתם: אתה הצבת בלגבולות ארץ, קוץ וחרף
אתה יצרתם: אתה רצצת ראשי לוינתן, תתננו מאכל לעם לציים:
אתה בקעת מעין ונחל, אתה הובשת נהרות איתן: אתה פוררת
בעדן ים, שפרת ראשי תנינים עליהם: אתה מושל בגאות הים,
בשוא גליו אתה תשבחים: גדול יהוה ומהלל מאד, בעיר אלהינו
הרקדשו: יהוה אלהי ישראל ישב הכרבים אתה יהוה האלהים
לבדך: אל נערץ בסודקדשים רבה, ונורא על כל סביביו: ויודו
שמים פלאך יהוה, אפאמונתך בקהל קדשים: לבו נרננה ליהוה,
נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו: צדק
ומשפט מכון בסאך, חסד ואמת יקדמו פניך: אשר יחדו נמתיק
סוד, בבית אלהים נהלך ברגש: אשר לו הים והוא עשהו, ויבשת
ידיו יצרו: אשר בידו גפש כל חי, ורוח כל בשר איש: הנשמה לך
והגוף פעלך, חוסה על עמלך: הנשמה לך והגוף שלך, יהוה עשה
למען שמך: אתאנו על שמך יהוה עשה למען שמך: בעבור כבוד
שמך, כי אליהנו ורחום שמך: למען שמך יהוה, וסלחת לעוננו כי
רביהוא:

סלחלנו אבינו, כי ברב אולתנו שגינו.

מחללנו מלבנו, כי רבו עונינו:

אלהינו ואלהי אבותינו:

איך נפתח פה לפניך דר מתווחים. באלו פנים נשפך שיחים:
נעלנו נתיבותיך הישרים והנכוחים. דבקנו בתועבות
ובמעשים זנוחים: הלכנו אחרי מלאות שוא ומדוחים.
והקשינו ערך והעזנו מצחים: זעמת בשלנו בית משכנות
מבטחים. חרב ופס ריח ניחוחים: מרדו וטלטלו בהנים
משוחים. יודעי ערך עולות וזבחים: כפה יסרתנו על ידי צירים
שלוחים. לא הקשבנו לשמוע למוביחים: מאז ועד עתה אנו
נדחים. נהרגים ונשחטים ונמפחים: שרדנו מתי מעט בין

קוצים

תו"א (א) תהלים עד יז: (ב) שם יד-טו: (ג) שם יג: (ד) שם פט י: (ה) שם מח ב: (ו) מלכים-ב
יט טו (בשינוי): (ז) תהלים פט ח: (ח) שם ו: (ט) שם צה א-ב: (י) שם פט טו: (כ) שם נה
טו: (ל) שם צה ה: (מ) איוב יב י: (נ) ירמיה יד ז: (ס) נחמיה ט לא (בשינוי): (ע) תהלים כה
יא (בשינוי): (פ) איכה ב יד: (צ) ישעיה לב יח (בשינוי): (ק) ע"פ דברים כו ה:

קֹוצִים בְּסוּחִים. עֵינֵינוּ כָּלוּת בְּלִי מְצֵא רְחוּם: פֹּרְכֵי עַמְּךָ
אֲשֶׁר לְבַל* שׁוֹחֲחִים. צָפַר וְעָרַב לָמָּה מַצְלִיחִים: קָמִים
לְמוֹלֶךְ נֶאֱצוֹת שׁוֹחֲחִים. רְצוּצִים בְּמָה אַתָּם בּוֹטְחִים** : שֹׁכֵן עַד
וְקָדוֹשׁ צִפָּה בְּעֶלְבּוֹן אֲנוּחִים. תְּמוּכִים עֲלֶיךָ וּבְךָ מוֹתָאחִים:
בְּנוֹרָאוֹת יְמִינְךָ נוֹשָׁע לְנִצָּחִים. כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הֶרְבִּים אָנוּ
בְּסוּחִים:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הֶרְבִּים אָנוּ בְּסוּחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אַתָּה הוּא מֶלֶךְ
אוֹהֵב צַדִּיקוֹת מִקֶּדֶם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. בּוֹרֵת
בְּרִית לְרֵאשׁוֹנִים, וּמְקִים שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אַתָּה הוּא שִׁירְדָתָּ בַּעֲנַן
כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינִי וְהָרֵאִיתָ דְּרָכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחָה עֲבָדֶיךָ. וְאַרְחוֹתֶיךָ
חֲסִידֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אַתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
וְרַב־חֶסֶד וּמֶרֶבָּה לְהַטִּיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כָּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כָּל־טוֹבִי עַל־פְּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אָחֵן וְרַחֲמִתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אַתָּה וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדֶרֶךְ
תְּשׁוּבָה חוֹרִית: גִּדְּלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִידֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפֶּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אַתָּה
הוּא בַּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבִתְפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,
בְּחוֹדַעַת לַעֲנוּ מִקֶּדֶם: מִחֲרוֹן אַפֶּךָ שׁוּב, כָּמוֹ בְּתוֹרָתְךָ
כְּתוּב: וּבְצֹל בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלַוֵּן, כִּיּוֹם יִיָּרֵד יְהוָה
בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, כִּיּוֹם וַיִּתְּנָב עַמּוֹ
שֵׁם: תִּאֲזִין שׁוֹעֲתָנוּ וְתִקְשִׁיב מְנוּ מֵאֲמָר, כִּיּוֹם וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֶאֱמַר:

ויעבר

(* כנראה מפני שינוי הצענזאר. בסליחה ישנה: לַמֶּת. וי"ג: לַעֲצֵן.

(** נ"א: רְצוּצִים בְּגִלּוֹת וּבְךָ בּוֹטְחִים.

תו"א (א) ישעיה לג יב: (ב) ע"פ דברים כח לב: (ג) ישעיה נז טו: (ד) ע"פ תהלים מה ה: (ה) ע"פ
דניאל ט יח: (ו) ע"פ תהלים יא ז: (ז) ראה שמות לד ה: (ח) שם ו: (ט) שם לג יט: (י) קהלת
רבה ז, טו: (כ) שמות לב יב (בשינוי): (ל) ע"פ תהלים לו ח: (מ) שמות לד ה: (נ) ע"פ מיכה

ז יח:

הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב-חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאַלְפִים נָשָׂא עוֹן וּפְשַׁע
וַחֲטָאתָה וְנָקָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתֵּנוּ:

סִלַּח-לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב-חֶסֶד לְכָל-קִרְאִיךָ:

אֲבֹד חֲסִיד מִן־הָאָרֶץ וַיֵּשֶׁר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוּרָא בְּשִׁמְךָ בְּצַדִּיק
מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר חֲסִיד כִּי־פָסוּ
אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עָמָד מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אֵלֶיךָ:
כִּי־עַם־יְהוָה הַחֶסֶד, וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל
מִכָּל עוֹנֵתָיו:

כָּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עָמָד בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ כְּיוֹם־קִרְאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְלֵךְ חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֶּחָ: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְּדַבְּרְךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזִנָּךְ וּשְׁמֶע, פִּקֹּחַ עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמֹּתֵינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵיהֶ, כִּי | לֹא עֲלִצְדָּקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: אֲדֹנֵי | שְׁמָעָה, אֲדֹנֵי | סִלַּחְהֶ,
אֲדֹנֵי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־הָאָחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עָמָד:

אלקינו

תו"א (א) שמות לד ו'ז: (ב) שם ט: (ג) תהלים פו ה: (ד) מיכה ז ב: (ה) ישעיה סד ו' (בשינוי):
(ו) תהלים יב ב: (ז) שם לו י: (ח) שם קל ז'ח: (ט) שם קג יג: (י) שם ג ט: (כ) שם מו ח:
(ל) שם פד יג: (מ) שם כ י: (נ) במדבר יד יט: (ס) שם כ: (ע) דניאל ט יח'יט:
הגהגות (1) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהינו ואלהי אבותינו:

אין מי יקרא בצדק. איש טוב נמשל בחדק. בקש רחמים
בעד שחוקי הדין. בשום פנים אין בדין: גבר תמים ונבר
אפס. גמר חסיד וצדיק גרפס. דור עני בעונו נתפס. דרכיו
להגיד מי יחפש: הוספנו בחטאינו חמה להבעיר. המתנדבים
בבני בית להפער. ומה יעצרבח רב וצער. ודוי ופלל לקדיש
ועיר: זחלתי ואירא בעד מחן. זעק לחוות לחוקר בבוחן. חסר
חסד ויתור צחן. חן איך אמצא בתחן: טוב לקוראיך בנפש
רהב. מרחם נשוא ולכלכל ירב. יקר חסדך עלי יורהב. יען
קולי להאזין באהב: בהגון מדות ובתפלה שלם. בלון ורגיל
ולא בגלם. להחשב נגדה דבאי מלהכלם. לרוחתי זכרה
רחמיך מהתעלם: מרבים צרכינו ואין להאמר. מקוצר דעה
ומרוב מר. נגדה הפל יוצר חומר. נוהג ורועה צל ושומר:
שורדנו בתורן הר בודדנו. סחי ומאוס הושם בבודדנו. עננו
ותננו מתיה בשעבודנו. עוד למנינה בקש אבודינו: פקדת נגעי
תוכחותיך שבוטים. פוורים פרודים ובגוים עבוטים. צפנם
בסך מריב ושפטים. צפית תפארתך למו מבטים: קול בחד
להב חוצב. קצב טוב וחלופו קוצב. רעיד דופקים בקול עצב.
רצות נדבתם ובקרפם התיצב: שוקדים בצום לבם להכניע.
שאננם מועם בחדריך תצניע. תובעים בלחש שפה להניע.
תאותם אל גא תמניע: שמך אלהים חיים מתפאר. לחיים
טובים ממה נשאר. מקור חיים עמך מתבאר. הביטה ועננו
ועינינו האר:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שדש

עשרה

תו"א (א) תהלים יב: ב: (ב) דברי הימים ב ה (בשינוי): ג) ראה דניאל ד י ורש"י: ד) איוב לב
ו: ה) תענית טו, א: ו) איכה ג מה: ז) תהלים לו י (בשינוי): ח) ע"פ שם יג ד: ט) ויקרא
רבה כט, ו: י) ראש השנה יז, א: כ) תהלים קג ו (בשינוי): ל) ראה ראש השנה יז, ב:

עֲשֶׂה, וְכַרְלָנוּ חַיִּים בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחֻדְעָתָ לַעֲנוּ
מִקְדָּם, בְּמֹו שְׁכָתוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שֵׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֹצֵר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפֹשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

אֶל־תִּבּוֹא בְּמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא־יִצְדָק לְפָנֶיךָ כָּל־חַי: תִּבּוֹא לְפָנֶיךָ
תִּפְלֹתֵנוּ, וְאֶל־תִּתֵּן עֲלֵנוּ מִתְחַנְּתֵנוּ: תִּבּוֹא לְפָנֶיךָ אֲנָקָת אֲסִיר
בְּגָדִל זְרוּעָה חֹתֵר בְּנֵי תְמוּתָה: אֲדֹנֵי שְׁמֵעָה בְּקוֹלֵנוּ, תְּהִינֶה אֲזִנֶּיךָ
קֹשֶׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ: תְּהִי נָא אֲזִנְךָ־קֹשֶׁבֶת וְעֵינֶיךָ פְּקֻחוֹת
עַל־עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל:

בְּרַחֵם אֲב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אֲדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאנוּ:

סִלַּח־נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגָדִל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֲתָה
לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֶּה: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְּדַבְּרְךָ:

המה

תו"א (א) שמות לד ה: (ב) שם ז: (ג) שם ט: (ד) תהלים פו ה: (ה) שם קמג ב (בשינוי): (ו) שם פח
ג (בשינוי): (ז) שם נה ב (בשינוי): (ח) שם עט יא: (ט) שם קל ב (בשינוי): (י) נחמיה א ו:
(כ) ירמיה לב יט (בשינוי): (ל) תהלים קג יג: (מ) שם ג ט: (נ) שם מו ח: (ס) שם פד יג:
(ע) שם כ י: (פ) במדבר יד יט: (צ) שם כ:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֶךָ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעֲדֵר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֶעָה, אֲדֹנָי | סִלְחָה,
אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵרִי, לִמְעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

תְּבוֹא לִפְנֶיךָ שׁוֹעֵת חַנוּן. תְּהִי נָא אֲזַנְךָ־קֹשֶׁבֶת תַּחֲנוּן. שְׁמֶעָה
יְהוָה | צְדָק הַקְשִׁיבָה רַחוּן. שֶׁר מִיִּשְׂרָאֵל וּמִעַלְמִים
מִרְנוּן: רֹאשׁ לְהָרִים גְּבֻלָּמֶנוּ בּוֹשָׁנוּ. רִיחַ נִרְדְּנוּ כִּי הִבָּאֲשָׁנוּ.
קִלְקַלְנוּ יִשְׂרָאֵל וְתוֹרוֹת שְׁבִשָׁנוּ. קִרְקַע פָּנֵינוּ בִּכְּן כְּבִשָׁנוּ:
צִר־וּמִצּוֹק מִכָּל־צַד. צֹאן נִדְחָה מֵאֵין מִצֵּד. פָּנָה לְיָמִין וַיִּגְזֹר
מִעֵצֶד. פֶּחַד מִשְׁמָאֵל וַצִּיד הַצֵּד: עֵינֶיךָ רֹאוֹת תַּהֲיִינָה
פְּקוּחוֹת. עֹזְנִי וְעֻזִּי מִצָּרוֹת הַמִּתּוֹחוֹת. סֶפֶד לְרִנָּה וּלְרִצּוֹי
תּוֹכְחוֹת. סְבוֹת וְהַפֶּךְ בְּדֶרֶךְךָ הַנִּכְוָחוֹת: גִּתָּנוּ בַּעֲוֲנוֹנוּ לְשָׁבִי
וּלְבוֹהָ. נָחֵנוּ מִלְכִּינוּ כַּהֲנֵינוּ לְבוֹהָ. מָרוֹם גְּבֻדָּוָת וְאַהֲבָה עֲזָה.
מִגִּרְתָּ לְאָרֶץ וּלְשָׁמָּה וּלְעֲזָה: לֹא חָלִינוּ פָּנֶיךָ לְהַפִּיל תַּחֲנָה.
לְהַשְׁכִּיף בְּאַמְתָּךְ מַעְלוֹת צַחֲנָה. כָּלֵינוּ כְּסוּדוֹם בְּשֹׁפֵל קוֹל
הַטַּחֲנָה. כְּמַעֲט רִגַע לִילִי תַחֲנָה: יִתֵּר הַפִּלְטָה לְהַשְׁאִיר חֶסֶד.
יִסֹּד וַיִּגְדֵּר תַּתָּה וּכְנִסְתָּ. טִלְטַלְתָּנוּ בְּגִיד שֶׁלֹּשׁ מְאֻסָּתָ. טִירַת
כּוֹסֶף בְּגָלְלָנוּ רְמִסְתָּ: חָבֵל חִבְלָנוּ מַעַל לְמַעַל. חִבְלָנוּ מַעוֹל
אֶל־עוֹל. זְכוּר צִוִּיתָ בְּלִי לִגְעוֹל. זְרוּיִם לְקַבֵּץ וְכֵם לְבַעוֹל: וְאַתָּה
אַחֲרֵי כָל־הַבָּא. וְדָאֵי וַצִּדִּיק וְלָנוּ הַדְּבָה. הַיּוֹם כְּמֵאֵז בְּלִי סָבָה.
הֲנֵנוּ לִפְנֶיךָ בְּאִשְׁמָה רַבָּה: דִּלַּת עִם לְקָלָם וְחִרוּף. דְּחוּפִים
סְחוּפִים נִתּוּנִים לְטִרוּף. גָּלוּת וְשַׁעֲבוֹד בְּנִסְיוֹן וְצִרוּף. גִּלְגָּל
בְּחֶסֶד לְסִלְיָה וְתִרוּף: בְּרַחֲמֶיךָ עוֹד בְּרָבוֹת עֵתִים. בָּךְ נוֹשַׁע
קַיִם וְהוֹשַׁעֵתִים. אֵלֶּה מִרְחוֹק יָבֹאוּ כִתִּים. וְאַלֶּה מִצָּפוֹן צִיִּים
וּכְתִים: שֶׁלָּךְ הֵם עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ. לִבִּי כִימִי קָדָם מְנַעֲמֶיךָ.

משכנו

תו"א (א) דניאל ט יח"ט: (ב) נחמיה א ו: (ג) תהלים יז א (בשינוי): (ד) ע"פ סנהדרין יט, ב:
(ה) תהלים קיט קמג: (ו) דניאל ט יג (בשינוי): (ז) קהלת יב ד: (ח) ראה יומא ט, ב: (ט) נחמיה
א ז: (י) ע"פ במדבר ה ו: (כ) דברי הימים ב כח יג (בשינוי): (ל) ע"פ מלכים ב כד יד:
(מ) הושע ז: (נ) ישעיה מט יב: (ס) דניאל יא ל (בשינוי):

מִשְׁכְּנוֹ אֶחָרִיד שִׁימְנוּ בְּרִשְׁוֹמִיד. הַכֹּל תִּפְצִים לִירָאָה אֶת־
שְׁמִיד: הִקְטִין לְאַלֶּף גָּדֵל רְחוּמֵנוּ. וְהַצֵּיר לְגוֹי לְהַעֲצִים
בְּתַחֲמוּמֵנוּ. יַחַד בְּכָל־צִדְקוֹתֶיךָ לְרַחֲמֵנוּ. יֵשֶׁב נָא אִפְךָ וּתְנַחֲמֵנוּ:
אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לַחֲטָאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צִדְקוֹת עִם כָּל־בֶּשֶׂר
וְרוּחַ, לֹא בִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הַזֵּרִית לָנוּ לּוֹמֵר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בְּחֹדֶעֶת לָעֵנּוּ
מִקְדָּם, בְּמוֹ שְׁכַתּוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְּנֵצֵב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

הַמִּתְפַּלֵּל בִּיחִיד אֵין אֹמֵר זֶה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשָּׂא עוֹן וּפֶשַׁע

וְחֲטָאָה וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוִנָּנוּ וּלְחֲטָאתֵנוּ וּנְחִלָּתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ בִּי חֲטָאֵנוּ. מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵי בִי פֶשְׁעֵנוּ: בִּירְאָתָהּ
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֶיךָ:

בְּרַחֲמִים אֲב עַל־בָּנִים, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

בְּמוֹצָאֵי מְנוּחָה קִדְּמִנוּךָ תַּחֲלָה. הֵט אֲזַנְךָ מִמָּרוֹם
יֹשֵׁב תַּהֲלָה. לְשִׁמְעַ אֶל־הַרְנָה וְאֶל־הַתְּפִלָּה:

את

תו"א (א) שיר השירים א ד (בשינוי): ב) נחמיה א יא (בשינוי): ג) ע"פ ישעיה ס כב: ד) ע"פ שם
יב א: ה) ויקרא רבה כט, ו: ו) ראש השנה יז, א: ז) תהלים קג ו (בשינוי): ח) ראה ראש
השנה יז, ב: ט) שמות לד ה: י) שם ו"ז: כ) שם ט: ל) תהלים פו ה: מ) שם קג יג:
נ) שם ג ט: ס) שם מו ח: ע) שם פד יג: פ) שם כ י: צ) ע"פ שם כב ד: ק) מלכים"א ח כח:
הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל"ה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֶת־יָמִין עֹז עֹזְרָה לַעֲשׂוֹת חַיִּל. בְּצֶדֶק נִעְקֹד וְנִשְׁחַט
תְּמוּרוֹ אֵיל. גָּנָן נָא גִזְעוּ בְּזַעְקָם בְּעוֹד לַיִל.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵרֶנָּה וְאֱלֹהֵתְפִלָּה:

דָּרַשׁ נָא דוֹרְשֵׁיךָ בְּדִרְשָׁם פְּנִיךָ. הִדְרֵשׁ לָמוּ מִשְׁמֵי
מַעֲוֹנָךְ. וּלְשׁוֹעֵת חַנוּנִם אֱלֹהֵתְעֲלֵם אֲזֹנָךְ.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵרֶנָּה וְאֱלֹהֵתְפִלָּה:

זוֹחֲלִים וְרוֹעֲדִים מִיּוֹם בּוֹאָךְ. חָלִים כַּמִּבְפִּירָה מַעֲבֵרַת
מִשְׁאָךְ. מְנוּפָם מְחַה נָא וַיּוֹדוּ פְּלִאָךְ.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵרֶנָּה וְאֱלֹהֵתְפִלָּה:

יוֹצֵר אֶתְּהָ לְכָל־יָצִיר נוֹצֵר. בּוֹנֵנֶת מֵאֵז תִּרְף לְחֻלְצִים
כַּמִּצֵּר. לְחַנּוּם חָנָם מֵאוֹצֵר הַמִּנְצֵר.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵרֶנָּה וְאֱלֹהֵתְפִלָּה:

מָרוֹם אִם עֲצָמוּ פִשְׁעֵי קִהְלָךְ. נָא סִגְבִּם מֵאוֹצֵר הַמוֹכֵן
בְּזִבּוּלָךְ. עֲדִיךָ לְחֹן חָנָם בָּאִים אֵלֶיךָ.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵרֶנָּה וְאֱלֹהֵתְפִלָּה:

פִּנָּה נָא אֱלֹהֵתְלָאוֹת וְאֵל לַחֲטָאוֹת. צִדֵּק צוֹעֲקִיךָ
מִפְּלִיא פְּלָאוֹת. קִשָּׁב נָא חַנוּנִם אֱלֹהִים יְהוָה צְבָאוֹת.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵרֶנָּה וְאֱלֹהֵתְפִלָּה:

רִצָּה עֲתִירְתָם בְּעַמְדָם בְּלִילוֹת. שְׁעָה נָא בְּרָצוֹן בְּקֶרְבֵּן
כָּלִיל וְעוֹלוֹת. תִּרְאֵם נִסִּיךָ עֲשֵׂה גְדֻלוֹת.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵרֶנָּה וְאֱלֹהֵתְפִלָּה:

בְּמוֹצָאֵי מְנוּחָה קִדְמָנוּךָ תַּחֲלָה. הֵט אֲזִנָּךְ מִמָּרוֹם יוֹשֵׁב
תַּחֲלָה. לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵרֶנָּה וְאֱלֹהֵתְפִלָּה:

אֵל

תו"א (א) מלכים"א ח כח: (ב) ע"פ איכה ג נו: (ג) ע"פ תהלים פט ו: ד) ראה שמות רבה מה, ו: (ה) ע"פ ישעיה נז טו: ו) תהלים נט ו (בשינוי): ז) איוב ה י: ח) ע"פ תהלים כב ד:

אל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת,
מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּה
מַחֲיָה לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לַפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם
כָּל־בָּשָׂר וָרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הַזֹּרֵת לָנוּ
לִזְמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, וְכִרְלָנוּ חַיִּים בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה,
בְּחֻדְעָתָ לָעֵנִי מִקְדָּם, בָּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן
וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֹצֵר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפֹשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוִינֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחִלָּתֵנוּ:
סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵי כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קַרְאָדָּה:
בְּרַחֲמִים אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּהּ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אֲדָם בְּטַח בָּךְ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קִרְאָנוּ:
אֲל־תִּזְכֹּר־לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנֵינוּ, מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מֵאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִירָנוּ | וּפֹשְׁעֵינוּ אֲל־תִּזְכֹּר בְּחֶסֶדְךָ וְכִרְלָנוּ
אַתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסֶדְךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הָמָּה: זְכֹרְנוּ יְהוָה בְּרָצוֹן עִמָּךְ,
פִּקְדָּנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ: זְכֹר עֲדָתֶךָ | קִנִּיתִי, קָדָם נִאֲלַתְּ שְׂכָמְךָ

נחלתך

תו"א (א) ויקרא רבה כט, ו: (ב) ראש השנה יז, א: (ג) תהלים קג ו (בשינוי): (ד) ראה ראש השנה יז, ב: (ה) שמות לד ה: (ו) שם רז: (ז) שם ט: (ח) תהלים פו ה: (ט) שם קג יג: (י) שם ג ט: (כ) שם מו ח: (ל) שם פד יג: (מ) שם כ י: (נ) שם עט ח: (ס) שם כה ז (בשינוי): (ע) שם ו: (פ) שם קו ד (בשינוי): (צ) שם עד ב: (הגהות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – ('שערי אפרים' שער ה סעיף קז). (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

נחלתה, הריציון זה | שכנת בו: זכור יהנה חבת ירושלם, אהבת ציון אליתשבת לנצח: אתה תקום תרחם ציון, פיעת לחננה בייבא מועד: זכר יהנה | לבני אדום, את יום ירושלם, האמרים ערו | ערו עד היסוד בה: זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך ותדבר אליהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים, וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם: זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב, אלתפן אלקשי העם הזה ואדרשעו ואלתטאתו: אלנא תשת עלינו חטאת, אשר נואלנו ואשר חטאנו: חטאנו צורנו סלחלנו יוצרנו:

זכור לנו ברית אבות כאשר אמרת, וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר: זכור לנו ברית ראשונים כאשר אמרת, וזכרתי להם ברית ראשנים, אשר הוצאתיאתם מארץ מצרים, לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהנה: עשה עמנו כמו שהבטחתנו, ואףגםזאת בהיותם בארץ איביהם לאמאסתים ולאגעלותים לכלתם להפר בריתי אתם, כי אני יהנה אליהם: השב שבותנו ורחמנו כמה שפיתוב, ושב יהנה אליהך את שבותך ורחמך, ושב וקבצך מפליהעמים אשר הפיצך יהנה אליהך שמה: קבץ נדחינו כמה שפיתוב, אסיהנה נדחך בקצה השמים, משם יקבצך יהנה אליהך ומשם יקחך: מחה פשעינו כעב וכענן כמה שפיתוב, מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאותיך, שובה אלי כי גאלתיך: מחה פשעינו למענך כאשר אמרת, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: הלפן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפיתוב, לכונא ונוכחה יאמר יהנה, אסיהנו חטאיכם בשנים בשלג ילבינו, אסיהדימו בתולע כצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפיתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מפל טמאתיכם ומפלגולויכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפיתוב, כי אל רחום יהנה אליהך לא ירפך ולא ישחיתך, ולא ישבח את ברית אבותיך אשר נשבע להם: מול אתילבבנו

לארבה

תו"א (א) תהלים עד יט: (ב) שם קב יד: (ג) שם קלו ז: (ד) שמות לב יג: (ה) דברים ט כז: (ו) במדבר יב יא: (ז) ויקרא כו מב: (ח) שם מה: (ט) שם מד: (י) דברים ל ג: (כ) שם ד: (ל) ישעיה מד כב: (מ) שם מג כה: (נ) שם א יח: (ס) יחזקאל לו כה: (ע) דברים ד לא:

לֹאֲהַבָּה אֶת־שִׁמְךָ בְּמָה שִׁכְתוּב, וְכָל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְּךָ
וְאֶת־לִבְּךָ וְרַעְיָה, לֹאֲהַבָּה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
לְמַעַן חַיִּיד; הַמִּצָּא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמָה שִׁכְתוּב, וּבְקִשְׁתָּם מִשֵּׁם
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאת, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ;
תְּבִיאֵנוּ אֶל־הָר קִדְשֶׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ בְּמָה שִׁכְתוּב,
וְתִבְיָאוֹתִים אֶל־הָר קִדְשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתִיהֶם
וּבְחִיהֶם לְרִצּוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים:

פּוֹתֵחִין הָאֲרוֹן וְאוֹמְרִים פֶּסוּק אַחֵר פֶּסוּק, חֲזוֹן וְקֹהֵל, עַד אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ וְלֹא עַד בְּכָלֵל:

שִׁמְע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הָשִׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקֶדֶם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קִדְשֶׁךָ אֶל־תִּסָּק מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעֵת זְקָנָה בְּכָלוֹת בָּחֵנוּ אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ:
אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיִרְאוּ שְׂנְאֵינוּ וְיִבְשׁוּ בִּירְאָתָהּ יְהוָה עֲזָרְתֵנוּ וְנִחַמְתֵּנוּ: אֲמַרְנוּ הַאֲזִינָה |
יְהוָה בִּינָה הִגִּינוּ: יְהִיו לְרִצּוֹן | אֲמַרְיִפֵּנוּ וְהִגִּינוּ לָבֵנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִרְךָ יְהוָה הוֹחֵלֵנוּ, אֶתָּה תַעֲנֶנָּה אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ:

סוּגְרִין הָאֲרוֹן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם
מִתְחַנְתֵּנוּ, שְׁאִין אָנוּ עֲזִי פָנִים וְקָשִׁי עֵרְף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנֵחֵנוּ וְלֹא חֲטָאֵנוּ, אֲבָל אֲנֵחֵנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדֵּנוּ. גּוֹלֵנוּ. דְּבָרֵנוּ דְּפִי. הָעֵינֵינוּ. וְהָרִשְׁעָנוּ. וְדָנוּ.
חֲמִסָּנוּ. מַפְלָנוּ שְׁקָר. יַעֲצָנוּ רָע. בּוֹכֵנוּ. לִצָּנוּ.

מַרְדְּנוּ

תו"א (א) דברים ל ו: (ב) שם ד כט: (ג) ישעיה נז ז: (ד) איכה ה כא: (ה) תהלים נא יג (בשינוי):
(ו) שם עא ט (בשינוי): (ז) שם לח כב (בשינוי): (ח) שם פו יז (בשינוי): (ט) שם ה ב
(בשינוי): (י) שם יט טז (בשינוי): (כ) שם לח טז (בשינוי): (ל) שם פח ג (בשינוי): (מ) שם
נח ב (בשינוי): (נ) ע"פ דברים כח נ: (ס) ע"פ שמות לד ט: (ע) יומא פז, ב (בשינוי):
(פ) תהלים קו ו: (צ) שם (בשינוי): (ק) ע"פ שם קיט סט:
הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האיב (מנהגי הרבי).

מִרְדְּנוּ. נֶאֱצָנוּ. סָרְרָנוּ. עֲוִינוּ. פָּשַׁעְנוּ. צָרְרָנוּ. קָשִׁינוּ עֲרָף.
רָשַׁעְנוּ. שָׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲתֵעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צָדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאִנְחָנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בָּשָׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִפָּנֵינוּ מִשּׁוֹשׁ. דָּוָה לִבָּנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹזְנוֹנוּ. וּנְפָרַע פְּאֶרְנוּ. וְכֹבֵל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בְּעוֹנֵינוּ. טִירַתְנוּ הִיָּתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמַתְנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַד־כֵּן לֹא שָׁבָנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרַפְנוּ, לוֹמַר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צָדִיקִים אִנְחָנוּ וְלֹא
חֲטָאנוּ, אֲבָל אִנְחָנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשֻׁקוֹ עֲמָלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִפָּנֵינוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מִשְׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶיךָ מִפָּנֵינוּ בְּעוֹנֵינוּ.
שָׁבָנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲזִיב וְאַבְדְּנוּ:

מִשִּׁיחַ צִדְקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיַּיְבִּין, מִנִּסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וּמִחַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִיַּם טְהוֹרִים וּמִחַרְנוּ, כִּכְתוּב עַל־יַד גְּבִיאוֹךָ, וְזָרְקֵתִי
עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וּמִחַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִצְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִיש־חֲמוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזִנְךָ וּשְׁמַע,
פֶּקֶח עֵינֶיךָ וְרֹאה שְׁמִמַּתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אִנְחָנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ,
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדָנִי | שְׁמָעָה, אֲדָנִי | סִלְחָה, אֲדָנִי
הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, רָמַעְנָךְ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
וְעַל־עַמְּךָ:

עזרא

תו"א (א) ע"פ תהלים קיט לט: (ב) איוב לג כז (בשינוי): ג) נחמיה ט לג: ד) ע"פ ישעיה כד יא:
ה) איכה ה יז (בשינוי): ו) ע"פ מלכים"א ח יג: ז) ע"פ תהלים סט כז: ח) יומא פז, ב
(בשינוי): ט) ע"פ ישעיה יח ז: י) איכה שם ח: כ) ע"פ שמואל"א טו יא: ל) תהלים יט
יג: מ) יחזקאל לו כה: נ) דניאל י יא: ס) שם ט יח"ט:
הגהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בִשְׁתִּי וּנְכַלְמָתִי לְהָרִים אֱלֹהֵי פָנֶי
אֵלֶיךָ בִּי עֲזַנְתִּינוּ רָבוּ לְמַעַלְהָ רֹאשׁ וְאַשְׁמַתְנוּ גָדְלָה עַד
לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חֲנוּן וְרַחוּם אֶרְךְ-אַפַּיִם וְרַב-חֶסֶד וְלֹא
עֲזַבְתָּם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אֲבִינוּ וְאֵל תַּטִּישֵׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תַּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
וְאֵל תַּעַשׂ עִמָּנוּ כָּל־הַבְּחֻמֹּתֵינוּ, וְקִיָּם לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת-יְהִיבָר
שֶׁהַבְּמִחְתָּנוּ בְּקִבְלָהּ עַל-יְדֵי יִרְמְיָהוּ חֹזֶק. כְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הָהֵם
וּבַעַת הַהִיא נֶאֱסִי-יְהוָה יִבְקֹשׁ אֶת-עֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינָנו וְאֶת-חַטָּאת
יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאֵנָה בִּי אִסְלַח לְאִשֶּׁר אִשְׁאִיר: עֲמֹךְ וּנְחֻלָּתְךָ רַעֲבִי
טוֹבֶכָה צְמֵאֵי חֶסֶדְךָ תֹּאבִי יִשְׁעָךָ. יִפְּרִי וַיִּדְעֻ בִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ
הַרְחֵמִים וְהַסְלִיחוֹת:

אֵל רַחוּם שְׁמֶךָ. אֵל חֲנוּן שְׁמֶךָ. בְּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ. יְהוָה עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמִיתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן גָּדְלְךָ וְתִפְאַרְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דְּתָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן
הוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן וַעֲוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זִכְרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
חֶסֶדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְחִוְדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
נִצָּחְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֶזְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאֶרְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשָׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁבִינְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהִלָּתְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹבְנֵי עֶפְרַי. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבִרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וּיְשׁלָמָה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קִדְשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֵמוֹת הַיַּבֵּלְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרִיסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קִדְשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יְחִוְדְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַכִּיִּם עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שָׂרִים שְׁלֹא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֹא פָשְׁעוּ.

עשה

תו"א (א) עזרא ט ו: (ב) נחמיה ט יז: (ג) ירמיה נ כ: (ד) דברים ט כו: (ה) דניאל ט ט (בשינוי):
(ו) ע"פ שמות לד ו: (ז) ירמיה יד ז: (ח) ישעיה כו יט: (ט) ע"פ דניאל שם טז. כד: (י) תהלים
כו ח: (כ) ע"פ יואל ב טז: (ל) ע"פ ישעיה כח ט:
הגהגות (י) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמינתך. ברייתך, וכן בכולם.

עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנִּנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנָּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חֵי וְקִים עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמַטִּיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ כּוֹבֵשׁ בְּעָסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מַלְכֵּךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת
צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צֹדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֵס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
קְרִצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיּוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֵם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ מְשַׁנֵּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יֵינֵן אֱלֻמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּחֵר הַמּוֹרֶיָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעֶקֶד עַל-נְבִי הַמּוֹזֵבֵחַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל-יֵם-סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ.

מי

תו"א (א) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ב) מלכים"א יח לו (בשינוי): (ג) ישעיה
סג טז: (ד) ע"פ שם מג א: (ה) שם מז ד: (ו) דברים ז ט: (ז) ע"פ איוב ח ו: (ח) דניאל ו כז
(בשינוי): (ט) תהלים קיט סח (בשינוי): (י) ע"פ שם קג יד: (כ) ראה ברכות ז, א: (ל) ע"פ
ישעיה נט יז: (מ) אבות ג, א: (נ) ע"פ דברים שם כא: (ס) ע"פ ישעיה לג ה: (ע) ירושלמי
ברכות ד, ג: (פ) דברים לב ד: (צ) ע"פ תהלים קמה יח: (ק) ע"פ אבות ה, יא: (ר) שמות לד
ו: (ש) תהלים סט לד: (ת) דברים כו ז: (א) בראשית כו כד: (ב) ע"פ שם לא מב: (ג) שם מט
כד: (ד) ע"פ ישעיה מט ח: (ה) תהלים סח ו: (ו) ע"פ תענית טו, א: (ז) דברים רבה ב, יא:
הנהגות (1) באמירת ענו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחוּרָב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בַּמַּחֲתָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לַיהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן בַּמַּצָּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִּירוּשָׁלַם הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָשָׁע בִּירִיחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדָּגָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזַרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמַרְדֵּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעֲזָרָא בְּגוֹלָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכַל־הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׁרִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צִרְיָי מֵאֵד נִפְלֵה־נָא בְּיַד־יְהוָה כִּירְבִים רַחֲמֹו וּבְיַד־אֲדָם אֱלֹא־פִלָּה:

(אין גופלים על פניהם)

רַחֲמִים וְחַנּוּן חֲמַאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנִי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בָאֶפֶד תּוֹכִיחֵנִי וְאֵל־בַּחֲמַתְךָ תִּסְפְּרֵנִי: חַנּוּן יְהוָה כִּי אִמְלֵל אֹנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהֵלוּ עַצְמִי: וְנַפְשִׁי נִבְהֵלָה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסֹדְךָ: כִּי אֵין בַּמּוֹת וּבְכָרָה בְּשִׂאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ: יַגְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֲהַ בְּכַל־לִילָה מִמָּוֶתִי בְּדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי עֲתִקָּה בְּכַל־צוּרָרִי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָל־פְּעָלֵי אֹן בִּישְׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנּוּתִי יְהוָה תַּפְלִתִּי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהֵלוּ מְאֹד כָּל־אִיְבֵי יִשְׂרָאֵל יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מַחֲי וּמַסִּי, מְמִית וּמַחֲיָה. מַסִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַיִּי עֲלֵמָא. בְּרָא כֵד חֲטִי אֲבוּהִי לְקִנְיָה, אֲבוּהִי דְחַיִּים אִסִּי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא דְמָרִיד נָפִיק בְּקוֹלָר. מָרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלָרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכֶרְךָ אֲנִי וְחַטִּינִי קַמְךָ. הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרָרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי וּמְרֻדְנִי קַמְךָ. הָא

בבזאת

תו"א (א) ראה דברים ט יט: (ב) ראה סנהדרין פב, ב: (ג) ע"פ תענית טו, א: (ד) מלכים"ב ב כ"א: (ה) שם כ ב"י: (ו) ראה דניאל ג כ"ב: (ז) שם ו י"ז: (ח) שמואל"ב כד יד: (ט) שמות לד ו: (י) ירושלמי ברכות א, ה: (כ) תהלים ו ב"א: (ל) שמואל"א ב ו: (מ) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב:

בבזתא. הא בשביא. הא במלקיותא. במטו מנך ברחמך דנפישין.
אסי לכאבין דתקוף עלן. עד דלא נהוי גמירא בשביא:

מבניסי רחמים. הכניסו רחמינו. לפני בעל הרחמים: משמיעי
תפלה. השמיעו תפלתנו. לפני שומע תפלה: משמיעי
צעקה. השמיעו צעקתנו. לפני שומע צעקה: מבניסי דמעה. הכניסו
דמעותינו לפני מלך מטרצה בדמעות: השתדלו והרבו תחנונה
ובקשה. לפני מלך אל רם ונשא: הזכירו לפנינו. השמיעו לפנינו
תורה ומעשים טובים של שוכני עפר. יזכור אהבתם ויחיה
זרעם שלא תאבד שארית יעקב. כי צאן רועה נאמן היה
לחרפה. ישראל גוי אחד למשל ולשנינה. מהר עננו אלהי ישענו.
ופדנו מבדגורות קשות והושיעה ברחמך הרבים משיח
צדקך ועמך:

מרון דבשמיא. לך מתחננן. כבר שביא. דמתחננן לשבויה. בלהון
בני שביא. בכספא מתפרקין. ועמך ישראל ברחמי ובתחנוני.
הב לן שארתין ובעותין דלא נהדר ריקם מן קדמך:

מרון דבשמיא. לך מתחננן. בעבדא דמתחננן למריה. עשיקי אנן
ובחשוכא שרינן. מרדין נפשין מעקתין דנפישין. חילא דית
בן לרציון מרון. עבד בריל קימא דגורת עם אבהתנא:

שומר ישראל, שמור שארית ישראל, ואל יאבד ישראל,
האומרים שמע ישראל:

שומר גוי אחד, שמור שארית עם אחד, ואל יאבד גוי אחד,
המיוחדים שמך, יהוה אלהינו, יהוה אחד:

שומר גוי קדוש, שמור שארית עם קדוש, ואל יאבד גוי
קדוש, המושלשים בשלש קדשות לקדוש:

מתרצה ברחמים, ומתפס בתחנונים, התרצה והתפס לדור עני,
כי אין עוזר:

אבינו

תו"א (א) קהלת רבה ז, טו: (ב) ברכות כח, ב: ג) תענית טו, א: ד) ישעיה נז טו: (ה) ע"פ אבות
ו, ט: ו) ישעיה כו יט: ז) מיכה ה ז: ח) אסתר רבה ז, יג: ט) ע"פ ירמיה כד ט:
י) שמואל-ב ז כג: כ) ירמיה שם: ל) תהלים קכא ד: מ) ירמיה לא ו: נ) דברים ו ד:
ס) אסתר ג ח: ע) ע"פ שמות יט ו: פ) דברים ז ו:

אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲבִינוּ אֶתְּהָ: אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלֵּךְ אֵלָּא אֶתְּהָ:
 אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֻנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
 מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׂמֶךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:
 וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדַּע מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
 יְהוָה וְחֶסְדֶּיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הָמָּה: יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה
 עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אֶל־תִּזְכָּרְנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים,
 מִמָּה־רִב יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד: חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן,
 כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בָּרְכוּ רַחֵם תִּזְכָּר: בָּרְכוּ עַקְדָּה תִּזְכָּר:
 בָּרְכוּ תַמִּימוֹת תִּזְכָּר: בָּרְכוּ אֲהַבָּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה,
 הַמִּלֵּךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קִרְאָנוּ: כִּי־הוּא יִדַּע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עַפְר
 אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דָּבָר כְּבוֹד־שְׂמֶךָ, וְהִצִּילְנוּ
 וּכְפָר עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׂמֶךָ:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶה רַבָּא. אָמֵן: בְּעָלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךָ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אָמֵן: בְּתַיִּכּוֹן
 וּבְיוֹמִיכּוֹן וּבְחַיִּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן:
 יְהֵא שְׁמֵה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמֵי: יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
 וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלָּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵה דְקוֹדֶשׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִחְמָתָא,
 דְּאִמְרִין בְּעָלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתָהוֹן וּבְעוּתָהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי
 בְּשִׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים
 טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו,
 הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן:

אשרי

תו"א (א) ר"ף תענית ו, א: (ב) תענית כה, ב: (ג) דברי הימים ב כ יב: (ד) תהלים כה ו: (ה) שם
 לג כב: (ו) שם עט ח: (ז) שם קכג ג: (ח) חבקוק ג ב: (ט) תהלים כ י: (י) שם קג יד: (כ) שם
 עט ט: (ל) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל — הרכנת הראש במקצת (שם).
 (3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה — לימין המתפלל.
 שלום — לשמאל המתפלל. במרומיו — באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן — באמצע
 (מנהגי הרב'י).

(4) באמירת סליחות ב'מנין' של הרב'י, לאחר קדיש תתקבל, מסיימים בשירת רחמנא דעני
 לעניי ענינא."

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לָו, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָה אֶלֶהִיו: תִּתְּלָה לְדוֹר, אֲרוֹמֶמְךָ
אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְחֻזָּה וּמִהֲדָל מְאֹד, וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ, וּגְבוּרָתֶיךָ
וּגְדֻלָּתוֹ: הֵדֵר כְּבוֹד חוֹדֶךָ, וְדַבְּרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעֻזּוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֻלָּתְךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: וְכֵר רַב־טוֹבְךָ יִבִּיעוּ, וְצַדִּיקְתְּךָ
יִרְנֶנּוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְחֻזָּה, אֶרֶךְ אַפִּים וּגְדֻלָּ־
חֶסֶד: טוֹב־יְחֻזָּה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְחֻזָּה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ, וַחֲסִידֶיךָ
יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתְךָ
יִדְבְּרוּ: לְחוֹדִיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ,
וּכְבוֹד הֵדֵר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדוֹר:
סוּמֶךָ יְחֻזָּה לְכָל־הַנִּפְלָאִים, וְזוֹקֶה לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁכְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדְךָ,

ומשביע

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צָדִיק יִהְיֶה בְּכָל־
 דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
 קָרְאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת: רְצוֹן־
 יֵרָאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הָרָשָׁעִים יִשְׁמִיד: תִּהְיֶה יִהְיֶה יִדְבָּר פִּי,
 וַיִּבְרַךְ בְּלִבְּךָ שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נִבְרַךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ץ חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֹה רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְּרֻעֻתָהּ וַיִּמְלִיךָ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּתַיִּכּוֹן
 וּבְיוֹמִיכּוֹן וּבְחַיִּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבזֶמֶן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן:
 יְהֵא שְׁמֹה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֹה דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אֲמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא,
 דְּאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן:

לֵךְ אֲדֹנָי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֲוֵן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָּר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׁה
 דְּרָכֵינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשְׁוֵבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיֶנְךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׁבִים: לֹא־בַחֲסֵד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפָקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְּלָתֶיךָ דְּפָקְנוּ רְחוּם
 וְחֲנוּן, נָא אֲלִי־תִשְׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תִּשְׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
 שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (ו) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זווקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יְהֵא שְׁמֹה .. יִתְבָּרַךְ (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וַיִּשְׁתַּבַּח .. וַיִּתְהַלָּל (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִידָה כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָּה לְפָנֶיךָ יְהוָה עִשְׁנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרָתִיו בְּתַהֲלָה, הוֹדִילוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּל־עַבְדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּיָדְכֶם קֹדֶשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֶה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהִדָּם רִגְלֵיו: רֹמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהִדָּם רִגְלֵיו, קֹדֶשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהִר קֹדֶשׁוֹ, בִּי־קֹדֶשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲווּ לִיהוָה
 בַּהֲדַר־תִּקְדֹּשׁ, חִילוּ מִפְּנֵיו כְּל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קֹדֶשְׁךָ בִּירְאָתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קֹדֶשְׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךְ, בִּיהֲגִדְלָתָהּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרָתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְנוּנָתְךָ
 סִבִּיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אַדְמָה:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעִשָּׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָרְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךְ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמִהֲלָל מְאֹד,
 וְלִגְדָּלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמִהֲלָל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמִלֶּךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרָתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךְ יֵאָתֶה, כִּי בְּכִלְחָכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לֶךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לֶךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילְךָ, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשִׁמְשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מַחְקֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפֹת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כְּל־תַּהֲלָתוֹ: לֶךְ יְהוָה הַגִּדּוֹל
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתַּפְאָרֶת וְהַנִּצָּח וְהַחֹד, בִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֶךְ יְהוָה
 הַמִּמְלָכָה, וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לֶךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבֵּל
 וּמִלְּאָה אַתָּה יִסְדָּתָם: אַתָּה הַצִּבְתָּ כְּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיֵּץ וְחֹרֵף
 אַתָּה יִצְרָתָם: אַתָּה רִצְצָתָ רֹאשֵׁי לְוִיתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיִּים:
 אַתָּה בִּקְעָתָ מַעֲיָן וְנַחֵל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרֶרֶת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְךָ יְיָ, שִׁבְרֵתָ רָאשֵׁי תְּנִינִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנָאוֹת הַיָּם,
בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִּשְׁבַּחַם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
הֶרְקֵדְשׁוֹ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
לְבָדְךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוֹד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־כָּל־סִבְיָיו: וַיּוֹדוּ
שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אֶפְיָמוֹנְתְּךָ בִּקְהֵל קִדְשִׁים: לְכֹן נִרְנְנָה לִיהוָה,
נִרְיָעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בַתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נִרְיָע לֹ: צִדֵּק
וּמִשְׁפָּט מְכֹון בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
סוֹד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
יָדָיו יִצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נָפַשׁ כָּל־חַי, וְרוּחַ כָּל־בֶּשֶׂר־אִישׁ: הַנִּשְׁמָה לְךָ
וְהַנּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלֶךָ: הַנִּשְׁמָה לְךָ וְהַנּוֹף שִׁלְךָ, יְהוָה עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
שְׁמֶךָ, כִּי אֲלֻחָנוּ וְרוּחֹם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ כִּי
רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מַחֲלִי־לָנוּ מַלְכֵנוּ, כִּי רַבּוּ עֲוֹנוֹנוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צִדְקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצֻפִּים: אֲתָהּ הוּא מֶלֶךְ
אֹהֵב צִדְקוֹת מְקַדֵּם, מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. בּוֹרֵת
בְּרִית קְרָאוֹנוֹת, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעַן
כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינִי וְהִרְאִיתָ דָּרְכִי טוֹבָה לְמִשְׁחָה עֲבָדֶיךָ. וְאַרְחוֹת־
חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶץ אֲפִים
וְרַב־חֶסֶד וּמֶרֶבָה לְחַסִּיד. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כָּלֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אָחֵן וְרַחֲמַתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֶרֶץ אֲפִים אֲתָהּ וּבָעַל הַרְחָמִים נִקְרָאת, וְדָרְךָ
תְּשׁוּבָה חוֹרִית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפֶּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֲתָהּ
הוּא בָעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבְתַפִּלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
ו: (ו) שם צה אב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

בְּחֹדֶעֶת לַעֲנוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֹרֶן אֶפֶךְ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
בְּתוֹב: וּבְצֹל בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלַוְנָן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
בְּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פִּשְׁעֵי וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְּיָצֵב עִמּוֹ
שֵׁם: תִּאֲזִין שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֹאמֶר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשָּׂא עֵז וּפִשְׁעֵי
וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטֹּאתֵנוּ וְנַחֲלִתֵנוּ:

סִלַּח־לֵנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִלֵנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קֹרְאֶיךָ:

אֲבֹד חֲסִיד מִן־הָאָרֶץ וַיֵּשֶׁר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֹדֶק
מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֲסִיד כִּי־פָסוּ
אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עָמְךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אוֹר: כִּי־עַם־
יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:
כְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
עַל־עָמְךָ בְּרַכְתָּךְ סֶלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטָּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קִרְאָנוּ:

סִלַּח־נָא לַעֲזוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְלֵי חֲסִדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֶּה: וְשֵׁם נֹאמֶר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
(ה) שמות שם ו"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
(י) תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
(ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְּדַבָּרְךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנִי | שְׁמָעָה, אֲדֹנִי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאֱחָר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אִם עֲוֹנוֹנוּ רָבוּ לְהַגְדִּיל. בָּנוּ עָנוּ עֲבוֹת בְּגִדִיל. נִרְמוּ לָנוּ בְּנִתִים
לְהַבְדִּיל. וְדַרְכֵי רַחֲמֶיךָ לֹא תַחֲדִיל: הִתְנַהֵג בְּמִדַּת חֶסֶד
הַתְּנִית. וְאַתָּה הוּא שְׁמֶכָּרֶם הַיִּית. זְכוּר עֲדַתְךָ אֲשֶׁר קִנִּיתָ.
חוֹן שִׁירֵי בָכוֹר בְּנִית: טַעַנְתָּנוּ נָפִי קָרַת נְתוּנִים. יִשְׁבַּתְנוּ
לְשׁוֹסָלַע אֵיתָנִים. כְּאַחַד דְּבִיתָנוּ בְּמָקוֹם תְּנִים. לְרוּיָה צֶאֱת
כְּמָה מְתוּנִים: מְרֹב פְּקוּדוֹת וּבְהִלָּה מְחַלְחֶלֶת. נִקְטָה נִפְשֵׁי
לְעַפָּר בּוֹחֶלֶת. סְמָכָה בְּטָן לְאַרְצָן נִשְׁחַלְתָּ. עֹרָה | לְמָה תִישָׁן
תּוֹחֶלֶת: פֶּקַח־קוֹחַ קְרוֹא אֶסִּירְךָ חֲפוּץ. צוֹק הָעֵתִים חֲשֻׁבּוֹנָם
קְפוּץ. קִבֵּץ פְּזוּרֶיךָ עֲדָר הַנֶּפֶץ. רְאוֹת עוֹלָתָה פִּיהָ תִקְפוּץ:
שְׁמוֹר שְׁבוּעַת חֶסֶד וְתִנְאִי. תָּם וְצָבוֹר בְּנָאֵי אֵיתָנִי. שְׁלוֹמוֹ
יִצְוָה לְבָלִי גִנְאִי. הַפּוֹךְ וּשְׁנוֹת לְטוֹבָה הַפְּנָאִי: קָטָן כִּי יַעֲקֹב
וְדָל. יְדוּעַ חוֹלֵי נִבְזָה וְחֶדֶל. חַיִּים וְחֶסֶד מְעוֹז וּמִגְדָּל. כְּאֲשֶׁר
עָתָה בְּחֶךְ יִגְדָּל:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צַדִּיקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הוֹרִית לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בְּחוֹדֶעַת לָעָנוּ

מִקְדָּם

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח-יט: (ג) תהלים עד ב: (ד) משלי ט ג (בשינוי): (ה) שמואל-א
יד ד: (ו) תהלים מד כ: (ז) איוב י א: (ח) תהלים שם כד: (ט) ישעיה סא א: י) ע"פ דניאל
ט כה: כ) ע"פ עמוס ז ב: (ל) ישעיה נג ג (בשינוי): (מ) איוב י יב: (נ) ויקרא רבה כט, ו:
ס) ראש השנה יז, א: א: ע) תהלים קג ו (בשינוי): פ) ראש השנה יז, ב:

מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְּצֵב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶץ אֲפִים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נָשָׂא עוֹן וּפְשַׁע

וְחַטָּאת וְנָקָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ בִּי חָטְאֵנוּ, מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ בִּי פָשַׁעֵנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

בְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹת הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַבְּתָךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּיָּמָה בְּךָ: יְהוָה
חֹשֵׁעִי עַתָּה, הַמִּלֵּךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קִרְאָנוּ:

סִלַּח־נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְלֵךְ חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֶּה: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְדַבְּרְךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֶעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, בִּי | לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפְּעִילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, בִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנֵי | שְׁמַעְהָ, אֲדֹנֵי | סִלַּחְהָ,
אֲדֹנֵי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אוֹתִיךָ קוֹיִתִּיךָ מֵאֶרֶץ מְרֻחָקִים. בְּקֶרְבִּי שְׁחַרְתִּיךָ קְרֹאתִיךָ
מִמַּעַמְמָקִים. גּוֹרֶסְתִּי לְתַאֲוֹתֶיךָ כְּאִילַעַל עַל־אֲפִיקִים.

דרשתך

תו"א (א) שמות לר: ה: (ב) שם ור: ג) שם ט: ד) תהלים פו: ה: (ה) שם קג: יג: (ו) שם ג ט:
(ז) שם מו: ח: (ח) שם פד: יג: ט) שם כ: י: (י) במדבר יד: יט: (כ) שם כ: ל) דניאל ט
יח"ט: (מ) ע"פ ירמיה ח: יט: (נ) תהלים קל א (בשינוי): (ס) ע"פ שם מב ב:
הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וְרִשְׁתִּיךָ וּבִקְשִׁתִּיךָ בְּרַחוּבוֹת וּבְשׂוֹקִים: הִנֵּה הָעֵת תְּרוּחַ
 לְדַחוּקִים. וְתַעֲשֶׂה דִין וּמִשְׁפָּט לַעֲשׂוֹקִים. זְמוּרֵיהֶם שַׁחֲתוּ
 וּבִקְקוֹם בּוֹקְקִים. חֲמוּסִים נְגוּשִׁים בְּיַד מַדִּיקִים: מְפוֹלֵךְ
 שַׁעֲשַׁעַת פִּי־דִים רַבִּים. יָמִים רַבִּים לַחוּצִים וּדְפוּקִים. כֹּל חֲסָרוֹ
 מְטוֹב רִיקִים. לְבָאִים שְׁנִיָּהּ עֲלִימוֹ חוֹרְקִים: מְאֻסָּת וּנְחָת
 וְנִשְׁתָּ דְבָקִים. גְּאֻרָת בְּרִית שְׁלֵשֶׁת הַחֲשׂוֹקִים. סְחִי שְׁמִתְנוּ
 מִבֵּים וְלִקִּים. עֲצוּמֵי גֵזֶם וְאֹכְלֵי יִלְקִים: פִּצְעֵי חֲבוּרוֹת וְאֹבְרִים
 מִתְפָּרְקִים. צָרִי חֲדָלְנוּ וְדָלְנוּ מִתְמָרוּקִים. קֹמָה עֲזֹרָתָה
 לְנֶאֱנָחִים וְנֶאֱנָקִים. רוּמָם מֵאֲשָׁפוֹת וּמֵעַפָּר תִּקִּים: שְׁלֹטוֹן בְּיָדְךָ
 יְרוּדִיךָ לְהִקִּים. תִּקְפָּךְ בַּשַּׁחַק וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּאֲרָקִים. אֵךְ לִשְׁמֶךָ
 יוֹדוּ הַצְּדִיקִים. בְּנִשְׁאָךְ רֹאשׁ שְׁבַעֲתִים מְזַקְקִים: עֵתָה יֹאמְרוּ
 הַקְּרוֹבִים וְהַרְחוּקִים. חֲזֹק וְאִמִּיץ וְדַבְּרוּ הַקִּים. קִים מֵאֲמָרוֹ
 שׁוֹבֵן שְׁחָקִים. לְחַבְצֶלֶת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשְׁנַת הָעִמְקִים:

יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בִּיהוָה תִּשְׁוַעַת עוֹלָמִים. גַּם הַיּוֹם יוֹשְׁעוּ
 מִפִּיךָ שׁוֹבֵן מְרוֹמִים. כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת
 וּבַעַל הַרְחָמִים:

שְׁעָרֶיךָ הֵם דּוֹפְקִים כַּעֲנִיִּים וְדָלִים. צָקוֹן לַחֲשֵׁם קָשׁוּב
 יִהְיֶה שׁוֹבֵן מְעָלִים.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

פְּחוּדִים הֵם מִכָּל־צָרֵיהֶם, מִמַּחְרְפֵיהֶם וּמִמְגִּדְפֵיהֶם. נָא
 אֵל תַּעֲזֹבֵם יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

טוֹבוֹתֶיךָ יִקְדְּמוּ לָהֶם בַּיּוֹם תְּנוֹכְחָה. וּמִתּוֹךְ צָרָה
 תִּמְצִיאֵם פְּרוֹת וּרְוָחָה.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

יושעו

תו"א (א) שיר השירים ג ב: ב) נחום ב ג (בשינוי): ג) ע"פ בראשית לג יג: ד) תהלים פט מ:
 ה) שם מד כז: ו) שם קמ יד (בשינוי): ז) ע"פ שם יב ז: ח) אסתר ט כ: ט) ישעיה כח ב:
 י) פסיקתא רבתי כ: כ) שיר השירים ב א: ל) ישעיה מה יז: מ) קהלת רבה ז, טו: נ) ע"פ
 ישעיה כו טז:

יוֹשְׁעוּ לְעֵין כָּל וְאֵל יִמְשְׁלוּ בָם רְשָׁעִים. כָּלָה יוֹשְׁעִיר
וְחוֹתָנוּ יִיָּעֲלוּ לְצִיּוֹן מוֹשִׁיעִים.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבָעַל הַרְחָמִים:

הַקְשִׁיבָה אָדוֹן לְקוֹל שׁוֹעֲתָם. וְלִמְכוֹן שַׁבָּתְךָ הַשְּׁמַיִם
תַּעֲלֶה תַּפְלָתָם.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבָעַל הַרְחָמִים:

יִשְׂרָאֵל נוֹשָׁע בִּיהוָה תִּשְׁוַעַת עוֹלָמִים. גַּם הַיּוֹם יוֹשְׁעוּ
מִפֶּיךָ שׁוֹכֵן מְרוֹמִים. כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבָעַל הַרְחָמִים:
אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לַחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמַר שְׂדֵשׁ
עֲשֶׂרָה, וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בַּחוּדְעָתָ לָעֵנִי
מִקֶּדֶם, כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְּנֵצֵב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

הַמִּתְפַּלֵּל בִּיחִיד אֵין אוֹמֵר זֶה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשָּׂא עוֹן וּפֹשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסַלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלֶּתֵנוּ:

סַלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנֵי טוֹב וְסַלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרָאִיךָ:

ברחם

תו"א (א) ע"פ עובדיה פסוק כא: (ב) קהלת רבה ז, טו: (ג) ישעיה מה יז: (ד) ויקרא רבה כט, ו:
(ה) ראש השנה יז, א: (ו) תהלים קג ו (בשינוי): (ז) ראה ראש השנה יז, ב: (ח) שמות לד
ה: (ט) שם יז: (י) שם ט: (כ) תהלים פו ה:
הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

בְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטָּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֶּךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קִרְאָנוּ:

אֲלִיתֶנָּה זְכַר־לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, בִּי דַלּוֹנוּ
מָאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפִשְׁעֵינוּ אֲלִיתֶנָּה זְכַר־לָנוּ
אִתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶּיךָ, בִּי מַעֲוֹלָם הָמָּה: זָכְרָנוּ יְהוָה בְּרָצוֹן עַמֶּךָ,
פָּקְדָנוּ בִּישׁוּעָתְךָ: זְכַר עֲדָתְךָ | קִנִּיתִי, קָדָם גָּאֻלְתִּי שִׁבְט
נַחֲלָתְךָ, הִרְצִיוֹן זֶה | שִׁכַּנְתָּ בּוֹ: זְכוֹר יְהוָה חֶבְתִּי יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת
צִיּוֹן אֲלִיתֶשְׁבַח לְנִצָּח: אִתָּה תִּקְוָה תְּרַחֵם צִיּוֹן, בִּירֵעַת לְחַנּוּנָה בִּירֵא
מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לִבִּי אָדוֹם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹם בָּהּ: זְכַר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישָׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֲרָבָה אֶת־זֶרְעֶכֶם בְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְהָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתָן לְזֶרְעֶכֶם וְנָחֲלוּ לָעַלְם: זָכַר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב, אֲלִיתָּפֶן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ: אֲלֵנָּה תִּשָּׁטַח עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרָנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצֵרָנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת בְּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זְכוֹר לָנוּ בְּרִית רִאשׁוֹנִים בְּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רִאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאֶף־גַּם־זֹאת
בְּהִיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵהֶם לֹא־מֵאֲסָתִים וְלֹא־גִעְלוֹתִים לְכַלֹּתָם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתָּם, בִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתָנוּ וּרְחַמְנוּ בְּמָה
שִׁפְתוֹב, וְשֵׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוֹתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשֵׁב וּקְבֹצֵךָ
מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ בְּמָה
שִׁפְתוֹב, אֲסִיְהִיָה נִדְחָךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבֹּצֵךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

ומשם

תו"א (א) תהלים קג יג: (ב) שם ג ט: (ג) שם מו ח: (ד) שם פד יג: (ה) שם כ י: (ו) שם עט ח:
(ז) שם כה ז (בשינוי): (ח) שם ו: (ט) שם קו ד (בשינוי): (י) שם עד ב: (כ) שם יט: (ל) שם
קב יד: (מ) שם קלז ז: (נ) שמות לב יג: (ס) דברים ט כז: (ע) במדבר יב יא: (פ) ויקרא כו
מב: (צ) שם מה: (ק) שם מד: (ר) דברים ל ג: (ש) שם ד:

ומשם יקחך: מַחַה פִּשְׁעֵינוּ בְּעֵב וּבְעֵנן בְּמַה שְׁכַתוּב, מַחֲיִיתִי בְּעֵב
פִּשְׁעֶיךָ וּבְעֵנן חַטָּאוֹתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גִאֲלִיתִיךָ: מַחַה פִּשְׁעֵינוּ
לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחַה פִּשְׁעֶיךָ לְמַעַנִי
וְחַטָּאוֹתֶיךָ לֹא אֲזַכֵּר: הִלֵּכֵן חֲטָאֵינוּ בְּשִׁלְג וּבְצֶמֶר בְּמַה שְׁכַתוּב,
לְכוּנָא וְנוֹכַחַה יֹאמַר יְהוָה, אִם־יְהִיו חֲטָאֵיכֶם בְּשָׁנִים בְּשִׁלְג יִלְבִּינוּ,
אִם־יֵאָדִימוּ בְּתוֹלַע בְּצֶמֶר יִהְיוּ: זְרוּק עָלֵינוּ מִים טְהוּרִים וְטַהַרְנוּ
בְּמַה שְׁכַתוּב, וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וְטַהַרְתֶּם, מִכָּל
טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלְגֻלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאֵל
תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמַה שְׁכַתוּב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא
יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל
אֶת־לִבְבֵנוּ לֹא־הִבָּה אֶת־יִשְׁמֶךָ בְּמַה שְׁכַתוּב, וְזֶמֶל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֶת־לִבְבְּךָ וְאֶת־לִבִּי וְרַעְךָ, לֹא־הִבָּה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ
וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הִמָּצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמַה שְׁכַתוּב,
וּבְבִקְשָׁתֶם מִשֵּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתָ, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְבְּךָ
וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: תְּבִיאֵנוּ אֱלֹהֵהָר קִדְשֶׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תִּפְלִתֶךָ בְּמַה
שְׁכַתוּב, וְתִבְיֹאוּתִים אֱלֹהֵהָר קִדְשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תִּפְלִתִי,
עוֹלְתֵיהֶם וּבְחִיהֶם לְרָצוֹן עַל־מוֹזַבְחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תִּפְלָה יִקְרָא
לְכֹל־הָעַמִּים:

פּוֹתִחִין הָאֲרוֹן וְאֹמְרִים פֶּסוּק אַחֵר פֶּסוּק, חֲזוֹן וְקֹהֵל, עַד אֵל תַּעֲזֹבוּ וְלֹא עַד בְּכָלֵל:

שָׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תִּפְלָתֵנוּ:

הִשְׁיִבְנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמִינוּ בְּקֶדֶם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קִדְשְׁךָ אֶל־תִּפְקַח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לַעַת זְקֵנָה כְּכֹלוֹת פִּחְנוּ אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ:
אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיִרְאוּ שְׂנְאֵינוּ וְיִבְשׂוּ כִּי־אָתָּה יְהוָה עֲזָרְתָנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ: אֲמָרִינוּ
הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הִגִּינוּ: יְהִיו לְרָצוֹן | אֲמָרֵי־פִינוּ וְהִגִּיוֹן לִבֵּנוּ
לִפְנֶיךָ

תו"א (א) ישעיה מד כב: (ב) שם מג כה: (ג) שם א יח: (ד) יחזקאל לו כה: (ה) דברים ד לא:
(ו) שם ל ו: (ז) שם ד כט: (ח) ישעיה נו ז: (ט) איכה ה כא: (י) תהלים נא יג (בשינוי):
(כ) שם עא ט (בשינוי): (ל) שם לח כב (בשינוי): (מ) שם פו יז (בשינוי): (נ) שם ה ב
(בשינוי): (ס) שם יט טו (בשינוי):

לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְנוֹאֲלָנוּ: כִּי־לֶךְ יְהוָה הוֹחֲלָנוּ, אַתָּה תַעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תִּפְלָתָנוּ, וְאַל־תַּעֲלֶם
מִתַּחֲנוּנֵנוּ, שְׁאִין אָנוּ עֲוֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֹר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אָנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ, אֲבָל אָנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגָדֵנוּ. גָּזְלָנוּ. דִּבְרָנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חֲמָסָנוּ. מִטְּלָנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. בּוֹבְנוּ. לִצְנוּ.
מִרְדָּנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֲוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁנוּ עֲרָף.
רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתָּנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיֵנוּ. תַּעֲתֵעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אַמַּת עֲשִׂיתָ וְאָנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשּׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבֵל אוֹיְנוּ. וּנְפָרַע פֹּאֲרָנוּ. וְבֹל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוִינֵנוּ. מִיִּרְתָּנוּ הִיָּתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמַתָּנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַד־כֵּן לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵנוּ. הִיד נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרָפָנוּ, לֹא־מֹר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אָנַחְנוּ וְלֹא
חֲטָאנוּ, אֲבָל אָנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פֶּרֶק אֵין מִיָּדָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶת מִמֶּנּוּ בַּעֲוִינֵנוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲיֵנוּ וְאַבְדָּנוּ:

משיח

תו"א (א) תהלים לח טז (בשינוי): (ב) שם פח ג (בשינוי): (ג) שם נה ב (בשינוי): (ד) ע"פ דברים כח
ג: (ה) ע"פ שמות לד ט: (ו) יומא פז, ב (בשינוי): (ז) תהלים קו ו: (ח) שם (בשינוי): (ט) ע"פ
שם קיט סט: (י) ע"פ שם לט: (כ) איוב לג כז (בשינוי): (ל) נחמיה ט לג: (מ) ע"פ ישעיה כד
יא: (נ) איכה ה יז (בשינוי): (ס) ע"פ מלכים"א ח יג: (ע) ע"פ תהלים סט כו: (פ) ע"פ ישעיה
יח ז: (צ) איכה שם ח: (ק) ע"פ שמואל"א טו יא:
הגהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האיב (מנהגי הרבי).

משיח צדקה אמר לפניך, שגיאות מייבין, מנסתרות נקני: נקנו
יהוה אלהינו מכל־פשעינו וטהרנו מכל־טמאותינו,
וזרק עלינו מים טהורים וטהרנו, כפתוב על־יד גביאך, וזרקתי
עליכם מים טהורים וטהרתם, מכל טמאותיכם ומכל־גלוּליכם
אטהר אתכם:

דניאל איש־חמדות שוע לפניך, הטה אלהי | אונך ושמע,
פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך
עליה, כי | לא על־צדקותינו אנוחנו מפילים תחנונינו לפניך,
כי על־רחמך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני
הקשיבה ועשה, אל־תאחר, למענך אלהי, כי־שמך נקרא על־עירך
ועל־עמך:

עזרא הסופר אמר לפניך, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אליך כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורבי־חסד ולא
עזבתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו בלה בחטאתינו, וקים לנו יהוה אלהינו את־הדבר
שהבטחתנו בקבלה על־ידי ירמיהו חוזה. כאמור, בַּיָּמִים הָהֵם
ובעת ההיא נאם־יהוה יבקש את־עון ישראל ואיננו ואת־חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יבירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען רתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען למוךך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פאריך.

עשה

תו"א (א) תהלים יט יג: (ב) יחזקאל לו כה: ג) דניאל י יא: ד) שם ט יח"ט: ה) עזרא ט ו:
(ו) נחמיה ט יז: ז) ירמיה נ כ: ח) דברים ט כו: ט) דניאל שם ט (בשינוי): י) ע"פ שמות
לד ו: כ) ירמיה יד ז:

הגהגות (ז) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַתְּהִלָּתְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָיִם. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קְדֻשָּׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁכֶּנֶת בְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֻמוֹת הַיְּבֵלָה. עֲשֵׂה לְמַעַן הָרִיסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדֻשָּׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוֹחִים עַל יְחִידְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבְמִים עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֹא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶרֶב שְׁלֹא פָּשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנֶנּוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנָּאֻם עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זֶךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ מְלֹכִים וּמְחַיֵּים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ בְּעָסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֶה
בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צָדִיק וְיִשָּׁר
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רָךְ
לְרִצּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א (א) ישעיה כו יט: (ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: (ג) תהלים כו ח: (ד) ע"פ יואל ב טז: (ה) ע"פ
ישעיה כח ט: (ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ז) מלכים א יח לו (בשנינו):
(ח) ישעיה סג טז: (ט) ע"פ שם מג א: י' שם מז ד: כ' דברים ז ט: ל' ע"פ איוב ח ו:
(מ) דניאל ו כז (בשנינו): (נ) תהלים קיט סח (בשנינו): (ס) ע"פ שם קג יד: (ע) ראה ברכות ז,
א: (פ) ע"פ ישעיה נט יז: (צ) אבות ג, א: ק' ע"פ דברים שם כא: ר' ע"פ ישעיה לג ה:
(ש) ירושלמי ברכות ד, ג: (ת) דברים לב ד: א' ע"פ תהלים קמה יח: (ב) ע"פ אבות ה, יא:
(ג) שמות לד ו:
הנהגות (ו) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ שׁוֹמְעֵי אֱלֹהִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמְדֵי תַּמִּימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֶרֶת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
 עֲנֵנוּ מְשֻׁבֵּא אִמֹּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲוֹנָה בַּעֲת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵי
 יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִּין אֲלֻמָּנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֹׁנְעֶקֶד עַל־נְבִי הַמּוֹזֵבֶחַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּדֵי־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שֶׁעָנָה לְמִשָּׁה בְּחוּרָב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתָה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְיִחוּשָׁע בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בְּמַצָּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִּירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרִמָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירִיחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדָּגָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזַרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אֲרִיּוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמֶרְדֳּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעֲזָרָא בְּנוֹרָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכָל־הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתַּמִּימִים וְהַיֹּשְׁרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נֶגֶד צַר־לִי מְאֹד נִפְלְה־נָא בְּיַד־יְהוָה בִּירְבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם
 אֶל־אֶפְלָה:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּם וְחַנּוּן חֲטָאתִי לִפְנֵיךְ. יְהוָה מָלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנִי: יְהוָה אֶל־בְּאֶפְדֶּךָ תּוֹכִיחֵנִי וְאֶל־בְּחִמָּתְךָ תִּסְרְנֵנִי:
 חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֶמְלֹל אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהָלוּ עַצְמוֹי: וְנִפְשִׁי נִבְהָלָה

מֵאֵד

תו"א (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט
 כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו: (ח) ע"פ תענית טו, א: (ט) דברים רבה ב, יא:
 (י) ראה דברים ט יט: (כ) ראה סנהדרין פב, ב: (ל) מלכים ב כא-כב: (מ) שם כ ב':
 (נ) ראה דניאל ג כר-כז: (ס) שם ו יד-כה: (ע) שמואל ב כד יד: (פ) שמות לד ו: (צ) ירושלמי
 ברכות א, ה: (ק) תהלים ו ב"א:

מֵאֵד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חֲסֶדְךָ: כִּי אֵין בַּמּוֹת זְכָרְךָ בְּשֹׁאֵל מִי יוֹדֶה־לָּךְ: יָנַעְתִּי | בְּאַנְחָתִי,
אֲשַׁחֲהַ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עֲרָשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂשָׁה מִכַּעַם עֵינֵי
עֲתָקָה בְּכָל־צוּרָרִי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָל־פְּעָלֵי אֹן בִּישְׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנֻנָּתִי יְהוָה תַּפְלִתִּי יִקָּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהֲלוּ מְאֹד כָּל־אֲבֵי
יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רָנַע:

מַחֲי וּמַסִּי, מְמִית וּמַחֲיֶה, מַסִּיק מִן שְׂאוֹל לַחֲיִי עֲלִמָּא. בְּרָא
בְּד חֲטִי אָבוּהִי לְקִיָּה, אָבוּהִי דְחִים אִסִּי לְכַאבִּיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד גַּפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קִמָּךְ. הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרִינִי. עֲבָדָךְ אֲנִי
וּמְרֻדְנִי קִמָּךְ. הָא בְּבֻזָּתָא. הָא בְּשִׁבְיָא. הָא בְּמַלְקוּיָתָא. בְּמַטּוֹ
מִנָּךְ בְּרַחֲמֶךָ דְּנַפְשִׁין. אִסִּי לְכַאבִּין דְּתַקּוּף עֲלִי. עַד דְּלֹא נִהְוִי
נְמִירָא בְּשִׁבְיָא:

מַכְנִיסִי רַחֲמִים. הַכְנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לִפְנֵי פְּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעִי
תַּפְלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְלָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע תַּפְלָה: מִשְׁמִיעִי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מַכְנִיסִי דַמְעָה. הַכְנִיסוּ
דַמְעוֹתֵינוּ לִפְנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהִרְבּוּ תַחֲנּוּה
וּבִקְשָׁה. לִפְנֵי מַלְךְ אֵל רִם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֵפְרָה. יִזְכּוֹר אֲהַבְתֶּם וַיַּחֲיָה
זֶרַעַם שֶׁלֹּא תֵאבֹד שְׂאֵרִית יַעֲקֹב. כִּי צֹאן רוּעָה נֶאֱמָן הָיָה
לְחֹרֶפֶת. יִשְׂרָאֵל גָּוִי אֶחָד לְמֹשֶׁל וְלַשְׁנִינָה. מַהֲרָה עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ.
וּפְדֵנוּ מִכָּל־גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁית
צַדִּיקָךְ וְעַמָּךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיָּא. לָךְ מַתַּחֲנֵנִי. כְּבֵר שְׁבִיָּא. דְּמַתַּחֲנֵנִי לְשִׁבּוּיָה. בְּלִחוֹן
בְּנֵי שְׁבִיָּא. בְּכִסְפָּא מַתַּפְרָקִין. וְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבַתַּחֲנוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֶתִין וּבַעוֹתִין דִּלְךָ נִהְדֵּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:
מָרְן דְּבִשְׁמִיָּא. לָךְ מַתַּחֲנֵנִי. כְּעֲבָדָא דְּמַתַּחֲנֵנִי לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנַפְשִׁין. חִילָא לִית
בְּן לְרַצִּינָה מָרְן. עֲבִיד בְּרִירָא קִימָא דְּגִזְרָתָה עִם אֲבָהִתָּא:

שומר

תו"א (א) שמואל"א ב' ו': (ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד' כב: (ג) קהלת רבה ז', טו: (ד) ברכות כח,
ב: (ה) תענית טו, א: (ו) ישעיה נז טו: (ז) ע"פ אבות ו, ט: (ח) ישעיה כו יט: (ט) מיכה ה
ז: י' אסתר רבה ז, יג: (כ) ע"פ ירמיה כד ט: (ל) דברי הימים"א יז כא: (מ) ירמיה שם:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד, שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל עִם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גּוֹי אֶחָד,
הַמִּיַּחֲדִים שְׁמָךְ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שׁוֹמֵר גּוֹי קְדוֹשׁ, שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֹאבֵד גּוֹי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוֹשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְּרַצָּה וְהַתְּפִיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזָרָה:

אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי אֲבִינוּ אֶתָּה: אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אֶתָּה:
אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי חַנּוּן וְעֲנֻנוּ כִּי אֵין בָּנוּ

מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמָךְ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדַּע מִהֲנַעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכַר

רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסֶדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הָמָּה:

יְהִי־חֶסֶדֶךָ יְהוָה עָלֵינוּ, בְּאֲשֶׁר יַחֲלָנוּ לָךְ: אֱלֹהֵי־תִזְכָּר־לָנוּ

עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בְּרָגוּ רַחֵם תִּזְכּוֹר:

בְּרָגוּ עֲקָדָה תִּזְכּוֹר: בְּרָגוּ תְּמִימוֹת תִּזְכּוֹר: בְּרָגוּ

אֶהְבָּה תִּזְכּוֹר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־

קִרְאָנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זָכוֹר כִּי־עָפָר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ א

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמָךְ, וְהַצִּילָנוּ וְכִפֵּר

עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמָךְ:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמָךְ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ

מִלְּכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּתִיבּוֹן

וביומכון

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:

(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים ב

כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:

(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,

וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)

וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן

(ספר המנהגים, עמ' 6).

ובימיכון ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
 יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח
 ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתחדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
 בריך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא,
 דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

תתקבל צלותהון ובעיותהון דכל־בית ישראל, קדם אבוהון די
 בשמיא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

עשה^א שלום במרומיו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

אשרי

תו"א (א) איוב כה ב:

הנהגות (1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
 (2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
 שלום – לשמאל המתפלל. במרומיו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכָּבָה לָּו, אֲשֶׁרִי הָעַם
שִׁיחֹה אֶלֶהִיו: תִּהְלֶה לְדוֹד, אֲרוֹמֶמְךָ
אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכָּה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יוֹם אֶבְרַכְךָ, וְאֶהְלֶה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמִהֲרָל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֶׂיךָ, וְגִבּוֹרֶתֶיךָ
יִגִּידוּ: הֵדֵר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹנוֹ נִזְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלָתֶךָ
אֲסַפְּרָנָה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקָתֶךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרֶךְ אֲפִים וְגִדְל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוֹךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ, וְחֲסִידֶיךָ
יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וְגִבּוֹרֶתֶךָ
יִדְבְּרוּ: לְחֹדֶיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גִּבּוֹרֶתֶיו,
וְכְבוֹד הֵדֵר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדֹר:
סוּמֶךָ יְהוָה לְכָל־הַנִּפְלְאִים, וְזוֹקֶךָ לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדְךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חֵי רָצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

יִרְכְּיוּ, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת: רְצוֹן־
יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעַם:
שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
הָרָשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יִהְיֶה יְדָבָר פִּי,
וַיְבָרֶךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְּשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֶךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ץ חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעָלְמָא דִּי בְּרָא כִרְעוּתָהּ וַיְמַלִּךְ
מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּחֵיבוֹן
וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב, וְאָמְרוּ אֲמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אֲמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא,
דְּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאָמְרוּ אֲמֵן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִּשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאַוְּנָן
וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָּר וּמַה־נֶּצְטָרֵךְ: נִחְפָּשָׁה
דְּרַכֵּינוּ וְנִחְקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בַחֲסָד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
כְּדָלִים וּבְרָשִׁים דְּפָקְנוּ דְּלָתֶיךָ: דְּלָתֶיךָ דְּפָקְנוּ רַחוּם
וְחַנוּן, נָא אֲלִיתְּשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּפָנוּ
רִיקָם אֵל תִּשְׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִידָה כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיהָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְפָנֶיהָ אֲדָנִי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָּה לְפָנֵי־יְהוָה עִשְׁנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרָתִיו בְּתַהֲלָה, הוֹדִילוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּיָדְכֶם קֹדֶשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֶה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהֶדֶם רִגְלֵיו: רֹמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּ לְהֶדֶם רִגְלָיו, קֹדֶשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּ לְהֶר קֹדֶשׁוֹ, בִּי־קֹדֶשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַר־תִּקְדֹּשׁ, חִילוּ מִפְּנֵי כְלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קֹדֶשְׁךָ בִּירְאָתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קֹדֶשְׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךְ, בִּיהֲגִדְלָתָהּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרָתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהִי, וְאַמְוִנָתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיהָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אַדְמָה:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעִשָּׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָרְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךְ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדָּלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרָתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֹךְ יֵאָתֶה, כִּי בְּכִלְחָכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לֹךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: לֹךְ יוֹם אֶפְיֻלָּה לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשִׁמְשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקֵּי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפֹת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כְּלִי־תַהֲלֻתוֹ: לֹךְ יְהוָה הַגִּדְלָה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַחֹד, בִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֹךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָּה, וְהַמְתַּנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לֹךְ שָׁמַיִם אֶפְיֻלָּה אָרֶץ, תִּבֵּל
 וּמְלָאָה אַתָּה יִסְדֹּתָם: אַתָּה הַצִּבְתָּ כְּלִי־גִבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחֹרֶף
 אַתָּה יַצַּרְתָּם: אַתָּה רִצַּצְתָּ רֹאשֵׁי לְוִיתֵן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיִּים:
 אַתָּה בִּקְעַת מַעֵין וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהִירוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרֶרֶת

בערך

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים"א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְךָ יְיָ, שִׁבְרֶתָּ רָאשֵׁי תְּנִינִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנָאוֹת הַיָּם,
בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
הִרְקֵדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
לְבָדְךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־כָּל־סִבְיָיו: וַיּוֹדוּ
שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אֲפִיאֲמוּנָתְךָ בַּקֹּהֵל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לִיהוָה,
נִרְיָעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בַתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נִרְיָע לֹ: צִדֵּק
וּמִשְׁפָּט מְכֹון בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֶׁת
יָדָיו יִצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נָפַשׁ כָּל־חַי, וְרוּחַ כָּל־בֶּשֶׂר־אִישׁ: הַנִּשְׁמָה לָךְ
וְהַנּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנִּשְׁמָה לָךְ וְהַנּוֹף שֶׁלָּךְ, יְהוָה עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
שְׁמֶךָ, כִּי אֲלִחְנוּן וְרוּחִים שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ כִּי
רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מַחֲלִילָנוּ מִלִּבְנוּ, כִּי רַבּוּ עֲוֹנוֹנוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צִדְקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצֻפִּים: אֲתָהּ הוּא מֶלֶךְ
אֹהֵב צִדְקוֹת מְקַדֵּם, מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. בּוֹרֵת
בְּרִית קְרָאשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֶת בַּעֲנַן
כְּבוֹדְךָ עֲלֵהָר סִינִי וְהִרְאִיתָ דָּרָכֶיךָ לְמֹשֶׁה עַבְדְּךָ. וְאַרְחוּת־
חֲסִדֶּיךָ גִּלִּיתָ לֹ: וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶץ אֲפִים
וְרַב־חֶסֶד וּמֶרֶבָּה לְחַיִּיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כָּלֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אָחֵן וְרַחֲמַתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֶרֶץ אֲפִים אֲתָהּ וּבָעַל הַרְחָמִים נִקְרָאת, וְדָרְךָ
תְּשׁוּבָה חוֹרִית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶּיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפֶּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֲתָהּ
הוּא בָעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבְתַפִּלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
ו: (ו) שם צה אב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

בְּחֻדְעָתָ לַעֲנוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אִפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 בְּתוֹב: וּבְצֹל בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלוֹנָן, כְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פִּשְׁעֵי וְתִמְחָה אִשָּׁם, כְּיוֹם וַיִּתְּיֹצֵב עִמּוֹ
 שֵׁם: תִּאֲזִין שׁוֹנְעֵתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמָּר, כְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אֲפִים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשָּׂא עֵז וּפִשְׁעֵי
 וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטֹּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵּנוּ:

סִלַּח־לֵנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִלֵנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
 אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֲסִיד מִן־הָאָרֶץ וַיֵּשֶׁר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצִדֶּק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֲסִיד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עָמְךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנֹתָיו:
 כְּרַחֵם אֱב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עָמְךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לֵנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטָּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ כְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לַעֲזוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֲסִדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
 לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֶּה: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ויז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 (י) תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל זח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – ('שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְּדַבָּרְךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאָה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עֲלִצְדָּקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנִי | שְׁמָעָה, אֲדֹנִי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאֱחָר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֵין בְּמִדַּת בְּשָׁר מִדָּתְךָ. אֵיהָ קִנְיָתְךָ וַעֲצַת עֲמֻדָּתְךָ. בַּת
בְּרִית לְבֵית חֲמֻדָּתְךָ. בְּעֶלְוָה אֲדוֹנִים וְאֵין לְעֲמֻדָּתְךָ:
גּוֹעָה, לְדוּדֵי אֲנִי מְאֹרֶסֶת. גּוֹעַל רוּדֵי אֵיךְ גִּדְרָסֶת. דִּין הָרֶג
לְעֶצְמָה מִקְנָסֶת. דְּחוּיָה גַם כִּי גִאֲסֶת: הָאֵם בְּלִי סֶפֶר שְׁלֹחַת.
הֵבֵן בֵּיתוֹם אוֹבֵד בְּלִי שְׁלֹחַת. וְגַן נְעוּל הַפֶּקֶר בְּמַלְוָת. וּמַעֲזֵן
חֲתוּם נֶרְפֶס דְּלוּחַ: זַעַם בְּרָנֵעַ וְעַתָּה לְהַפּוֹךְ. זֶרִי קֹדֶשׁ עַתָּה
לְשִׁפּוֹךְ. חֶבֶת רַע בְּקֶרֶן הַפּוֹךְ. חֲשׂוּבָה וְעֹזוּבָה בְּקוֹרַעַת בַּפּוֹךְ:
טוֹב הַתּוֹאֵר קְדוּרָנִית מִפֶּרֶךְ. מְרִיָּה מִכָּה מִבְּלִי אֶרֶךְ. יוֹם נָקָם
נִסְתָּם דֶּרֶךְ. יוֹם שְׁלוֹם נַחֲתָם חֶרֶךְ: פֶּחַ הַסֶּכֶל הַכְּשִׁיל
גָּמַל. פֶּסוּל וְשִׁחוּל הַנֶּשֶׂאֵר מִקְטָל. לֹא לְמַרְגּוּעַ גֵּד וּמִטְלָטַל.
לְעֵמֶל וִיגַע וְאַחַר גּוֹמֵל: מִשְׁעַ קֶרֶן שְׁמֵן הַמִּדְשָׁן. מֶרְמֶס מִדּוּעַ
בַּחְרוּלִי כְּבִשָּׁן. נּוֹצֵר לְמַעַלָּה לֹא יִישָׁן. נִטְעוּ לְמִשְׁלֹחַ פְּרוֹת
הַבִּשָּׁן: שׁוֹרְקָה מֶה־בִּצֵּעַ וְנִקְטָפֶת. סוֹרַחַת מֶה־יִתְרוֹן וְנִחְטָפֶת.
עַל־יַד חֲקוּקָה וְטוֹטָפֶת. עַל־מָה אֶהְבֵּתָה נִשְׁטָפֶת: פְּעֻלַּת
הַרוֹבִים מַעוֹט מְלֹאכֶת. פְּרִיעַת שֹׁכֵר רַבָּה וְהוֹלָכֶת. צוּפָה
הַפְּנוּת וְעַתָּה נִמְשָׁכֶת. צָרָה פְּקוּדָה וְאַחֲרֵת נִסְמָכֶת: קֹדֶשׁ
רֵאשִׁית עֲרַמַּת שְׁעָרִים. קֶצְוִי־אֶרֶץ זְרוּיִים בְּשַׁעוּרִים. רוּחַ
מִנְשָׁכֶת בְּעָלֵי יַעֲרִים. רְדוּף נִשְׁמָטֶת נָסִים וְנִסְעָרִים: שְׁמוֹנָה
וְתִשְׁעִים הָאֵלוֹת הָאֵלֶּה. שְׁלֹמוֹ אֵלֶּה מֵאֵלֶּה וְכֹאֵלֶּה. תִּרְחַם

תִּקְבְּצֵנוּ

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) ישעיה סג טו: (ד) ע"פ שם כו יג: (ה) ע"פ שיר
השירים ד יב: (ו) ראה ברכות ז, א: (ז) ע"פ ישעיה א ו: (ח) שם לד ח: (ט) ע"פ הושע ט
ז: (י) נחמיה ד ד: (כ) ע"פ בכורות פרק ו משנה ז: (ל) תהלים קכא ד: (מ) עמוס ד א:
נ) ע"פ בראשית לו כו: (ס) ע"פ קהלת א ג: (ע) ע"פ ירמיה ב ג: (פ) ע"פ תהלים מח יא:
צ) ראה רש"י במדבר כט יח ודברים כט יב:

תִּקְבְּצֵנוּ מִקְרָנוֹת אֱלֹהִי. אֲזֵי יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת
עִם־אֱלֹהִי:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לַפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל. אֵל הַזֹּרִית לָנוּ לֹאמַר שְׂדֵשׁ
עֲשֶׂרָה, וְכִרְלָנוּ חַיִּים בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּחוֹדֶעֶת לָעָנֹו
מִקְדָּם, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְּנָצֵב עַמּוֹ שֵׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

הַמִּתְפַּלֵּל בִּיחִיד אֵין אֹמֵר זֶה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וְפָשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִלָנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כְּרַחֵם אֱב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עַמּוֹ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֶּה: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

וַיֹּאמֶר

תו"א (א) תהלים קכו ב: (ב) ויקרא רבה כט, ו: ג) ראש השנה יז, א: ד) תהלים קג ו (בשינוי):
(ה) ראה ראש השנה יז, ב: ו) שמות לד ה: ז) שם וז: ח) שם ט: ט) תהלים פו ה:
(י) תהלים קג יג: כ) שם ג ט: ל) שם מז ח: מ) שם פד יג: נ) שם כ י: ס) במדבר יד יט:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְּדַבְרְךָ:

הָיְתָה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֶךָ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עֲלִצְדָּקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנִי | שְׁמָעָה, אֲדֹנִי | סְלַחְהָ, אֲדֹנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בְּיִשְׁמָךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲנִי יוֹם אֵירָא אֵלֶיךָ אֶקְרָא. בְּלִי־עֲשָׂקוֹנִי זָדִים עוֹזְבֵי יִקְרָה. גָּמוּל לְהַשִּׁיב לָהֶם שָׁב לְבַקְרָהּ. דִּין רָשָׁע וְעוֹל מְלֹאֵם יִקְרָא: תַּחוֹשְׁבִים לְהַשְׁכִּיחַ שֵׁם קֹדֶשׁ הַנִּכְבָּד. וּלְהַרְגִיל שֵׁם הָאֱלִילִים נִקְלָה וְנֶאֱבָר. זֶה יִרְכָּם מוֹבִי עִם אֶבֶד. חֲשׂוֹךְ הַשָּׁאֵר* כְּתוּשָׁם בְּבֵית הַכֹּד: מְרוֹף מְרוֹף אָדָם לְמָדוּ כְּמִדְבָּר. יָדוּ גוֹרֵל כָּעַל הַפֶּקֶד בְּמִדְבָּר. כְּמַעַט כָּלוּ וְלֹא יַעֲדְרוּ דְבָר. לִילֵי רַחֲמֶיךָ אֲדוֹן בְּחֶסֶד דְּבָר: מִי יִתְרַחֵר אַחֵר מִדּוֹתֶיךָ לְדִינָה. נוֹכַחְךָ לְהַשִּׁיב מִחֲלָצִיו לְזִינָה. סָרְנוּ וְסוּעַרְנוּ וְנִשְׁמַטָּה חֶרֶב הַיּוֹנָה. עַמְּךָ הַדִּין וְיִדְּךָ עַל־הַעֲלִיוָנָה: פֶּן־יֹאמֶר יְכוּלְתִּי בַעַל הַמוֹט. צָרִי יְהוּדָה יִגִּילוּ כִּי אֲמוּט. קָרָא מְכוּרֵי חֲנָם שְׁנַת שְׁמוּט. רָשָׁע הַפּוֹשֵׁט יָד יִסּוֹג אַחֹר וְיִקְמוּט: שְׁטָרְךָ קוֹדֶם וְלוֹ נוֹשִׁים מִבְּקָשִׁים. שַׁעֲבוֹדְךָ לְהַרְחִיק רִבּוֹ אֲדוֹנִים קָשִׁים. תַּחוּמֵי סִמְנֵי מְצָרֶיךָ לַעֲקוֹר מִבְּקָשִׁים. תְּבוּאָה קִדְשָׁתָּה בְּלוּעָה מְלִילוֹת וְקָשִׁים: שִׁפְטֵי רָעָה תְּבֹא עֲלֵיהֶם וְהַאֲשִׁימָם. לָמוּ עוֹלָל וְהִתְעוֹלָל בְּכוֹבֵד יִשִּׁימָם. מִנֶּת בּוֹסֵם פָּחִי מִפַּח הַגִּשְׁימָם. הַשִּׁיבָם שְׁבַע־תִּים נִקְסֵב־רִית וְהַשְׁמָם: הַעִיר קָרִית מִירַת נֹךְ נִהְלָנוּ. יָם גְּאוּלִּים יִדְּךָ לַעֲבוֹר קִהְלָנוּ. בָּךְ תּוֹחַלְתָּנוּ וְאַתָּה רַב מְחוֹלְלָנוּ. נַחֲמָנוּ נָא יְהִי־חֶסֶדְךָ עָלֵינוּ:

מלאכי

(* נ"א: השאר מלכת גם בבית הכד.

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) תהלים נו ד (בשינוי): (ד) שם קיט קכב (בשינוי): (ה) ע"פ איכה ג סד: (ו) ראה רש"י זכריה ד ג: (ז) ע"פ יחזקאל יט ג: (ח) ע"פ יואל ד ג: (ט) מלכים"א ה ז: (י) ירמיה מו טז: (כ) ע"פ תהלים יג ה: (ל) ראה רש"י ויקרא כה מב: (מ) ע"פ ישעיה יט ד: (נ) ע"פ תהלים טז ה: (ס) ויקרא כו כה: (ע) ע"פ תהלים לג כב:

**מֵלֶאכִי יְרַחֵם מְשַׁרְתִּי עֲלִיּוֹן. חֲלֹדֶנָּה פְּנִיָּאל בְּמִיטֵב
הַגִּיּוֹן. אוֹלֵי יָחוּם עִם עֲנִי וְאַבִּיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:**

אוֹלֵי יְרַחֵם נְשָׂאֲרִית יוֹסֵף. שְׁפָלִים וְנִבְזִים פְּשׁוּחֵי שְׁסָף.
שְׁבוּיֵי חָנָם מְכוּרֵי בִלָּא כֶּסֶף. שׂוֹאֲגִים בְּתַפְלָה
וּמִבְקָשִׁים רִשְׁיוֹן.

אוֹלֵי יָחוּם עִם עֲנִי וְאַבִּיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:
אוֹלֵי יְרַחֵם מֶעֱנִי כָּבֵל. מְלַמְרֵי מַכּוֹת בְּעַנּוּי סָבֵל.
מְנוֹד־רֹאשׁ נְתוּנִים בְּיוֹשְׁבֵי תֵבֵל. מְשַׁל בְּעַמִּים בְּקֶצֶף
וּבְזִיּוֹן.

אוֹלֵי יָחוּם עִם עֲנִי וְאַבִּיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:
אוֹלֵי יְרַחֵם וַיֵּרָא בְּעַנִּי עֲמוֹ. וַיִּקְשִׁיב וַיִּשְׁמַע הַצָּגִים
לְעַמּוֹ. וַעֲוָדִים בְּלַחַשׁ מוֹסֵר לָמוֹ. וַעֲיִנֵּיהֶם תּוֹלִים לְמִצּוֹא
רִצְיוֹן.

אוֹלֵי יָחוּם עִם עֲנִי וְאַבִּיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:
אוֹלֵי יְרַחֵם אוֹמְרֵי סֶלַח־נָא. אוֹמְצֵי שְׁבָחוֹ בְּכָל־עֵת
וְעוֹנָה. אֲגָדִים בַּצָּרָה לְשִׁפּוֹךְ תַּחֲנוּנָה. אֶת־פָּנָי אֱלֹהֵיהֶם
שׁוֹפְכִים לֵב דִּוְיוֹן.

אוֹלֵי יָחוּם עִם עֲנִי וְאַבִּיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:
אוֹלֵי יְרַחֵם לְקַתָּה בְּכַפְלִים. לְעוֹטָה אֲרִיּוֹת בָּמוֹ בְּפִי
שְׁחָלִים. לָקָה וּמִשְׁתַּלְמֶת בְּעוֹן שׁוֹלִים. לֹא שְׁכַחָה
בְּכָל־זֹאת מִכְּתַב עֹז חֲבִיּוֹן.

אוֹלֵי יָחוּם עִם עֲנִי וְאַבִּיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:
אוֹלֵי יְרַחֵם כְּבוֹשֵׁי פָנִים. הַשּׁוֹמְעִים חֲרָפָתָם וְלֹא

משיבים

תו"א (א) בראשית רבה נ, א: (ב) איכה זוטא א: ג) מלאכי א ט: ד) שמואל-ב כב כח: ה) עמוס
ה טו: ו) מלאכי ב ט (בשנינו): ז) ע"פ ישעיה נב ג: ח) ע"פ תהלים קה יח: ט) שם מד
טו: י) שם (בשנינו): כ) ע"פ ישעיה כו טז: ל) במדבר יד יט: מ) ע"פ איכה ה יז: נ) ע"פ
ישעיה מ ב: ס) ע"פ חבקוק ג ד: ע) ראה סנהדרין יט, ב: פ) שבת פח, ב:

משיבים ועונים. נצחו מקוים ולישעו נשענים. כי
לא־כלו רחמיו בכדיון.

אולי יחוס עם עני ואביון. אולי ירחם:

אולי ירחם יחלץ עני בעניו. תבושו יתיר מארץ שביו.
יגהה מזורו ויחבוש חליו. צעקתו ישמע ויחיש עת
פדיון.

אולי יחוס עם עני ואביון. אולי ירחם:

מלאכי רחמים משרתי עליון. תלדינא פניאל במיטב
הגיון. אולי יחוס עם עני ואביון. אולי ירחם:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שדש
עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, בחודעת לענו
מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם
ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על־פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורחימים
ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע
וחטאה ונקח: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח

תו"א (א) איכה ג כב: (ב) שמואל־ב כב כח: (ג) איוב לו טו: (ד) ע"פ הושע ה יג: (ה) ע"פ איוב כז
ט: (ו) בראשית רבה נ, א: (ז) איכה זוטא א: ח) מלאכי א ט: ט) ויקרא רבה כט, ו: י) ראש
השנה יז, א: כ) תהלים קג ו (בשינוי): (ל) ראה ראש השנה יז, ב: (מ) שמות לד ה: (נ) שם
רז: ט) שם ט:
הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' — ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ בִּי חָטְאֵנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ בִּי פִשְׁעֵנוּ: כִּי־אֵתָה
אֲדָנִי טוֹב וְסֵלָה, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֶיךָ:

בְּרַחֵם אֲב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֶּךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאֵנוּ:

אֶל־תִּזְכֹּר־לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים, מִהֵר יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, בִּי דַלּוֹנוּ
מָאֵד: חָטָאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפִשְׁעֵינוּ אֶל־תִּזְכֹּר בַּחֲסִדְךָ זְכַר־לָנוּ
אֵתָה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֲסִדְךָ, בִּי מַעֲוִלִם הִמָּה: זָכְרָנוּ יְהוָה בְּרָצוֹן עִמָּךְ,
פָּקְדָנוּ בִּישׁוּעָתְךָ: זְכֹר עֲדָתְךָ | קִנִּיתִי, קָדָם גְּאֻלָּתִי שְׂבַט
נַחֲלָתְךָ, הִרְצִיוֹן זֶה | שְׁכַנְתָּ בּוֹ: זְכֹר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת
צִיוֹן אֶל־תִּשְׁפֹּחַ לְנִצָּח: אֵתָה תִּקְוָה תִּרְחַם צִיוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכֹר יְהוָה | לִבְנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֹמְרִים עָרוֹ | עָרוֹ
עַד הַיּוֹם בָּהּ: זְכֹר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֲרָבָה אֶת־זִרְעָכֶם בְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלֵה־אֶרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֵן לְזִרְעָכֶם וְנָחֲלוּ לָעֹלָם: זְכֹר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלַיַּעֲקֹב, אֶל־תִּפֶּן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ: אֲלֵנָּה תִּשָּׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חָטְאֵנוּ: חָטְאֵנוּ צוּרָנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצֵרָנוּ:

זְכֹר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאֶרֶץ אֶזְכֹּר:
זְכֹר לָנוּ בְּרִית רִאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רִאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
בְּהִיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵהֶם לֹא־מֵאֱסָתִים וְלֹא־גְעֻלָּתִים לְכָל־תֵּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אֲתָם, בִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוּתָנוּ וְרַחֲמָנוּ כְּמָה

שכתוב

תו"א (א) תהלים פו ה: (ב) שם קג יג: (ג) שם ג ט: (ד) שם מו ח: (ה) שם פד יג: (ו) שם כ י:
(ז) שם עט ח: (ח) שם כה ז (בשינוי): (ט) שם ו: (י) שם קו ד (בשינוי): (כ) שם עד ב:
(ל) שם יט: (מ) שם קב יד: (נ) שם קלו ז: (ס) שמות לב יג: (ע) דברים ט כז: (פ) במדבר יב
יא: (צ) ויקרא כו מב: (ק) שם מה: (ר) שם מד:
הנהגות (1) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

שְׁתוּבָה, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־שְׁבוּתָנוּ וְרַחֲמֵנוּ, וְשָׁב וְקִבְּצָנוּ
מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ בְּמָה
שְׁתוּבָה, אֲסִיחֵנוּ נִדְחָנוּ בְּקֶצֶה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבְּצֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וּמִשָּׁם יִקְחֵנוּ: מִחָה פִּשְׁעֵינוּ בָּעֵב וְכַעֲנָן בְּמָה שְׁתוּבָה, מְחִיתִי
בָּעֵב פִּשְׁעֵינוּ וְכַעֲנָן חַטּוֹתֵינוּ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גָאֻלְתִּינוּ: מִחָה
פִּשְׁעֵינוּ לְמַעַן בָּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מִחָה פִּשְׁעֵינוּ
לְמַעַן וְחַטּוֹתֵינוּ לֹא אֶזְכֹּר: הִלְבֵּן חַטֵּאֵינוּ בְּשֵׁלֶג וּבְצֶמֶר בְּמָה
שְׁתוּבָה, לְכִינָא וְנִכְחָה יֹאמַר יְהוָה, אֲסִיחֵנוּ חַטֵּאֵיכֶם בְּשָׁנִים
בְּשֵׁלֶג יִלְבִּינוּ, אֲסִיחֵנוּ כִּתּוּלָע בְּצֶמֶר יִהְיוּ: זְרוּק עֲלֵינוּ מִים
טְהוֹרִים וְטָהַרנוּ בְּמָה שְׁתוּבָה, וְזָרְקֵנוּ עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים
וְטָהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲמַחֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עֲלֵינוּ
וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמָה שְׁתוּבָה, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לֹא יִרְפֶּה
וְלֹא יִשְׁחִיתֵנוּ, וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֵינוּ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל
אֶת־לִבְנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמָה שְׁתוּבָה, וְכָל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
אֶת־לִבְנוּ וְאֶת־לִבְבֵנוּ וְרַעֲיוֹנוֹ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־לִבְנוּ
וּבְכָל־נַפְשֵׁנוּ לְמַעַן חַיֵּינוּ: הַמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמָה שְׁתוּבָה,
וּבְבִקְשָׁתֵנוּ מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וּמַצֵּאתָ, כִּי תִדְרָשֵׁנוּ בְּכָל־לִבְנוּ
וּבְכָל־נַפְשֵׁנוּ: תִּבְיֵאֵנוּ אֱלֹהֵינוּ קִדְשֵׁנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תִּפְלֹתֵינוּ בְּמָה
שְׁתוּבָה, וְתִבְיֵאֵנוּ אֱלֹהֵינוּ קִדְשֵׁנוּ וְשִׁמְחָתֵנוּ בְּבֵית תִּפְלֹתֵינוּ,
עוֹלָתֵינוּ וּבְחִיָּהֵם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחֵנוּ, כִּי בֵיתֵנוּ בֵּית־תִּפְלָה יִקְרָא
לְכָל־הָעַמִּים:

פּוֹתַחֲזִין הָאֲרוֹן וְאוֹמְרִים פְּסוּק אַחֵר פְּסוּק, חֲזוֹן וְקֵהֶל, עַד אֵל תַּעֲזוּבוּ וְלֹא עַד כֻּלָּל:

שָׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עֲלֵינוּ וְקִבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תִּפְלֹתֵנוּ:

הִשְׁיִבְנוּ יְהוָה | אֵלֵינוּ וְנִשְׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקֶדֶם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קִדְשֶׁךָ אֶל־תִּתְּקַח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לָעֵת זְקֵנָה בְּכָלוֹת פָּחֵנוּ אֶל־תִּתְּעֹזְבוּנוּ:
אֶל־תִּתְּעֹזְבוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּתְּרַחֵק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה

וּיִרְאוּ

תו"א (א) דברים ל ג: (ב) שם ד: ג) ישעיה מד כב: ד) שם מג כה: ה) שם א יח: ו) יחזקאל לו
כה: ז) דברים ד לא: ח) שם ל ו: ט) שם ד כט: י) ישעיה נו ז: כ) איכה ה כא: ל) תהלים
נא יג (בשנינו): מ) שם עא ט (בשנינו): נ) שם לח כב (בשנינו): ס) שם פו יז (בשנינו):

וַיֵּרְאוּ שְׂנְאֵינוּ וַיִּבְשּׁוּ בִּירְאָתָהּ יְהוָה עֲזָרְתָנוּ וְנַחֲמָתָנוּ: אֲמַרְנוּ הַאֲזִינָה |
יְהוָה בֵּינָה הִגִּינוּ: יְהוָה לָרְצוֹן | אֲמַרְיִפֵּינוּ וְהִגִּינוּ לָבְנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵנוּ וְנוֹאֲלָנוּ: כִּי־לָךְ יְהוָה הוֹחֲלָנוּ, אַתָּה תַעֲנֶה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תַּפְלָתָנוּ, וְאַל־תַּתְּעַלֵּם
מִתַּחַנְתָּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֹז פָּנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹאמַר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אָנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ, אֲבָל אָנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגָדָנוּ. גִּזְלָנוּ. דְּבָרָנוּ דָּפִי. הָעֵוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חֲמָסָנוּ. מִפְּלָנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצָנוּ רָע. כּוֹזְבָנוּ. לִצְנוּ.
מִרְדָּנוּ. נֶאֱצָנוּ. סָרְרָנוּ. עֵוִינוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיָנוּ עֲרָף.
רָשַׁעְנוּ. שִׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תָּעִינוּ. תַּעֲתָעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, בִּירְאָתָה עֲשִׂיתָ וְאָנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשּׁוֹשׁ. דָּוָה לָבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹיְנוּ. וְנִפְרַע פֶּאֶרְנוּ. וְכֹל בֵּית מִקְדָּשָׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוֹנוֹנוּ. מִיִּרְתָּנוּ הִיִּתָּה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמַתָּנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדְיִן לֹא שָׁבְנוּ מִטְעוּתָנוּ. הִיד נָעִיז פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרַפְנוּ, לֹאמַר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אָנַחְנוּ וְלֹא
חָטָאנוּ, אֲבָל אָנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עֲמָלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלּוֹ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאָנוּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמָתָה מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנוֹנוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תָּעִינוּ וְאַבְדָּנוּ:

משיח

תו"א (א) תהלים ה ב (בשינוי): ב) שם יט טו (בשינוי): ג) שם לח טז (בשינוי): ד) שם פח ג (בשינוי): ה) שם נה ב (בשינוי): ו) ע"פ דברים כח נ: ז) ע"פ שמות לד ט: ח) יומא פז, ב (בשינוי): ט) תהלים קו ו: י) שם (בשינוי): כ) ע"פ שם קיט סט: ל) ע"פ שם לט: מ) איוב לג כז (בשינוי): נ) נחמיה ט לג: ס) ע"פ ישעיה כד יא: ע) איכה ה יז (בשינוי): פ) ע"פ מלכים-א ח יג: צ) ע"פ תהלים סט כז: ק) ע"פ ישעיה יח ז: ר) איכה שם ח: ש) ע"פ שמואל-א טו יא:

הגהות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

משיח צדקך אמר לפניך, שגיאות מייבין, מנסתרות נקני: נקנו
יהוה אלהינו מכל־פשעינו וטהרנו מכל־טמאותינו,
וזרק עלינו מים טהורים וטהרנו, כפתוב על־יד גביאך, וזרקתי
עליכם מים טהורים וטהרתם, מכל טמאותיכם ומכל־גלוּליכם
אטהר אתכם:

דניאל איש־חמדות שוע לפניך, הטה אלהי | אונך ושמע,
פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך
עליה, כי | לא על־צדקותינו אנוחנו מפילים תחנונינו לפניך,
כי על־רחמך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני
הקשיבה ועשה, אל־תאחר, למענך אלהי, בישמך נקרא על־עירך
ועל־עמך:

עזרא הסופר אמר לפניך, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אליך כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורחי־סוד ולא
עזבתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו בלה בחטאתינו, וקים לנו יהוה אלהינו את־הדבר
שהבטחתנו בקבלה על־ידי ירמיהו חוזה. כאמור, בַּיָּמִים הָהֵם
ובעת ההיא נאם־יהוה יבקש את־עון ישראל ואיננו ואת־חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יבירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען רתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען למוךך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פאריך.

עשה

תו"א (א) תהלים יט יג: (ב) יחזקאל לו כה: ג) דניאל י יא: ד) שם ט יח"ט: ה) עזרא ט ו:
(ו) נחמיה ט יז: ז) ירמיה נ כ: ח) דברים ט כו: ט) דניאל שם ט (בשינוי): י) ע"פ שמות
לד ו: כ) ירמיה יד ז:

הגהגות (י) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

עשה למען צדקתך. עשה למען קדשתך. עשה למען רחמך הרבים. עשה למען שביתתך. עשה למען תהלתך. עשה למען אוהבך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב. עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחך. עשה למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען מבוזים על יחודך. עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חרב שלא פשעו. עשה למען תינוקות של בית רבן. עשה למענה אם לא למעננו. עשה למענה והושיענו:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ בֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ הָאֵל הַנָּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זֶךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ מְלֹכִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלֹכֵי כְּעִסִּים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מְלֹכֵי הַמַּלְכִּים עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֶה בְּעֵת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צָדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רָךְ לְרִצּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א (א) ישעיה כו יט: (ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: (ג) תהלים כו ח: (ד) ע"פ יואל ב טז: (ה) ע"פ ישעיה כח ט: (ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ז) מלכים א יח לו (בשנינו): (ח) ישעיה סג טז: (ט) ע"פ שם מג א: י' שם מז ד: כ' דברים ז ט: ל' ע"פ איוב ח ו: (מ) דניאל ו כז (בשנינו): (נ) תהלים קיט סח (בשנינו): (ס) ע"פ שם קג יד: (ע) ראה ברכות ז, א: (פ) ע"פ ישעיה נט יז: (צ) אבות ג, א: א: (ק) ע"פ דברים שם כא: (ר) ע"פ ישעיה לג ה: (ש) ירושלמי ברכות ד, ג: (ת) דברים לב ד: (א) ע"פ תהלים קמה יח: (ב) ע"פ אבות ה, יא: (ג) שמות לד ו: (הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֱלֹהִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פֶּחַד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲזֶרֶת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ
 עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּח אֲמָרוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲזָרָה בְּעֵת רָצוֹן עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֲבִי
 יְתוֹמִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ דִין אֲלֻמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֶׁנֶּעֱקֵד עַל־נְבִי הַמּוֹזֵבֵחַ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה
 לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּסָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
 שֶׁעָנָה לְמִשְׁהָ בְּחוּרָב הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתָה
 הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ
 מִי שֶׁעָנָה לְיִחוּשָׁע בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בְּמַצָּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִּירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירִיחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדָּגָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
 שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזָרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ
 מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אֲרִיּוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה לְמֶרְדֳּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה לְעֻזְרָא בְּנוֹרָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שֶׁעָנָה לְכָל־הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיֹּשְׁרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָדָב צִרְיִי מֵאֹד נִפְלְהֵנָּה בְּיְהוָה בִּירְבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵינוּ:

(אין נופלים על פניהם)

רְחוּם וְחַנוּן חֲטָאתִי לִפְנֶיךָ יְהוָה מָלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנִי: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תוֹכִיחֵנִי וְאֶל־בְּחֻמְתְּךָ תִּסְרְנֵנִי:
 חַנּוּן יְהוָה כִּי אֶמְלֹל אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהֵלוּ עַצְמִי: וְנִפְשִׁי נִבְהֵלָה

מֵאֹד

תו"א (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט
 כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו: (ח) ע"פ תענית טו, א: (ט) דברים רבה ב, יא:
 (י) ראה דברים ט יט: (כ) ראה סנהדרין פב, ב: (ל) מלכים ב כא-כב: (מ) שם כ ב-י:
 (נ) ראה דניאל ג כר-כז: (ס) שם ו יז-כה: (ע) שמואל-ב כד יד: (פ) שמות לד ו: (צ) ירושלמי
 ברכות א, ה: (ק) תהלים ו ב-יא:

מֵאֵד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסֶדְךָ: כִּי אֵין בַּמּוֹת זְכָרְךָ בְּשֹׁאֵל מִי יוֹדֶה־לָּךְ: יָנַעְתִּי | בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֲהַ בְּכָל־לֵילָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עֲרָשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי עֲתָקָה בְּכָל־צוּרָרִי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָל־פְּעָלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנָתִי יְהוָה תַּפְלָתִי יִקָּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהֲלוּ מְאֹד כָּל־אֲבֵי יִשְׂרָאֵל יִבְשׁוּ רָנָע:

מַחֲי וּמָסִי, מָמִית וּמַחֲיָה, מַסִּיק מִן שְׂאוֹל לַחֲי עֲלֵמָא. בְּרָא כַד חֲטִי אָבוּהִי לְקִיָּה, אָבוּהִי דְחָסִי אִסִּי לְכַאבִּיָּה: עֲבָדָא דְמָרִיד גָּפִיק בְּקוֹלָר, מָרִיהַ תָּאִיב וְתַבִּיר קוֹלָרִיהַ: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ אֲנִי וְחַטִּינִי קִמָּךְ, הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מָרְרִין, עֲבָדָךְ אֲנִי וּמְרֻדְנִי קִמָּךְ, הָא בְּבֻזָּתָא, הָא בְּשִׁבְיָא, הָא בְּמַלְקוּיָתָא, בְּמָטוּ מִנָּךְ בְּרַחֲמֶךָ דְנַפְשִׁין, אִסִּי לְכַאבִּין דְתַקּוּף עָלֵךְ, עַד דְלֹא נִהְוִי נִמְרָא בְּשִׁבְיָא:

מַכְנִיסִי רַחֲמִים, הַכְנִיסוּ רַחֲמִינוּ, לִפְנֵי פֶּעַל הַרְחָמִים: מַשְׁמִיעִי תַּפְלָה, הַשְׁמִיעוּ תַּפְלָתִנוּ, לִפְנֵי שׁוֹמַע תַּפְלָה: מַשְׁמִיעִי צַעֲקָה, הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנוּ, לִפְנֵי שׁוֹמַע צַעֲקָה: מַכְנִיסִי דַמְעָה, הַכְנִיסוּ דַמְעוֹתֵינוּ לִפְנֵי מֶלֶךְ מַתְרַצָּה בְדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהִרְבוּ תַחֲנּוּה וּבִקְשָׁה, לִפְנֵי מֶלֶךְ אֵל רִם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ, הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֵפְרָה, יִזְכּוּר אֲהֲבָתָם וַיַּחֲיָה זִרְעָם שֶׁלֹּא תֵאבֹד שְׂאֵרִית יַעֲקֹב, כִּי צֹאן רוּעָה נֶאֱמָן הָיָה לְחֶרֶפָה, יִשְׂרָאֵל גָּזִי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלַשְׁנִינָה, מַהֲרָ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וּפְדֵנוּ מִכָּל־גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁית צַדִּיקָךְ וְעַמָּךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא, לָךְ מַתְחַנְנִן, כְּבֵר שְׁבִיָא, דְּמַתְחַנֵּן לְשִׁבּוּיָה, בְּלִחוֹן בְּנֵי שְׁבִיָא, בְּכִסְפָא מַתְפָּרְקִין, וְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבַתְחַנּוּנֵי, הֵב לָן שְׂאֵלֶתִין וּבַעוֹתִין דִּלְךָ נִהְדֵּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא, לָךְ מַתְחַנְנִן, כְּעֲבָדָא דְּמַתְחַנֵּן לְמָרִיָּה, עֲשִׂיקִי אֲנִי וּבַחֲשׂוּכָא שְׂרִינִי, מָרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְנַפְשִׁין, חִילָא לִית בֶּן לְרַצְיוֹנָה מָרְן, עֲבִיד בְּרִירָא קִימָא דְגִזְרָתָא עִם אֲבָהִתָּא:

שומר

תו"א (א) שמואל"א ב' ו': (ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד' כב: (ג) קהלת רבה ז', טו: (ד) ברכות כח, ב: (ה) תענית טו, א: (ו) ישעיה נז טו: (ז) ע"פ אבות ו', ט: (ח) ישעיה כו יט: (ט) מיכה ה ז: י) אסתר רבה ז, יג: (כ) ע"פ ירמיה כד ט: (ל) דברי הימים"א יז כא: (מ) ירמיה שם:

שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שֹׁמֵר גֹּי אֶחָד, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי אֶחָד,
הַמִּיַּחֲדִים שְׁמָךְ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שֹׁמֵר גֹּי קְדוֹשׁ, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוֹשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפַּיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזָרָה:

אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי אֲבִינוּ אֶתְּהָ: אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אֶתְּהָ:
אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי חַנּוּן וְעֲנֻנוּ כִּי אֵין בָּנוּ

מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמָךְ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדַּע מִהֲנַעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכַר

רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסֶדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הִמָּה:

יְהִי־חֶסֶדֶךָ יְהוָה עָלֵינוּ, בְּאֲשֶׁר יַחֲלָנוּ לָךְ: אֱלֹהֵי־תִזְכָּר־לָנוּ

עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בְּרָגוּ רַחֵם תִּזְכּוּר:

בְּרָגוּ עֲקָדָה תִּזְכּוּר: בְּרָגוּ תְּמִימוֹת תִּזְכּוּר: בְּרָגוּ

אֶהְבָּה תִּזְכּוּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־

קִרְאָנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זָכוֹר כִּי־עָפָר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי

יִשְׁעֵנוּ עַל־דָּבָר כְּבוֹד־שְׁמָךְ, וְהַצִּילָנוּ וְכִפֵּר

עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמָךְ:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמָךְ רַבָּא. אָמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ

מִלְּכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אָמֵן: בְּתִיבּוֹן

וביומיו

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:

(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים ב

כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:

(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,

וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)

וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן

(ספר המנהגים, עמ' 6).

ובימיכון ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
 יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח
 ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתחדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
 בריך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא,
 דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל־בית ישראל, קדם אבוהון די
 בשמיא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

עשה^א שלום במרומיו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

אשרי

תו"א (א) איוב כה ב:

הנהגות (1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
 (2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
 שלום – לשמאל המתפלל. במרומיו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לָו, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָה אֶלֶהִיו: תִּהְלָה לְדוֹד, אַרְוַמְמָךְ
אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלֶלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמִהֲרָל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ, וּגְבוּרָתֶיךָ
יְגִידוּ: הֵדֵר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדְבָרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹנוֹ נִזְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלָתֶךָ
אֲסַפְּרָנָה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקָתֶךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרֶךְ אֲפִים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתֶךָ
יְדַבְּרוּ: לְחֹדֶיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ,
וּכְבוֹד הֵדֵר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתֶךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדֹר:
סוּמָךְ יְהוָה לְכָל־הַנִּפְלְאִים, וְזוֹקֶךָ לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדְךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

יִרְכֵּנוּ, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
קִרְאֵיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת: רְצוֹן־
יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעַם:
שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יִהְיֶה יְדָבָר פִּי,
וַיְבָרֶךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֶךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ץ חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעָלְמָא דִּי בְּרָא כִרְעוּתָהּ וַיְמַלִּךְ
מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּחֵיבוֹן
וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אֲמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא,
דְּאִמְרִין בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָּקָה, וְלֵנוּ בִּשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֲוֵן
וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָּר וּמַה־נֶּצְטָדֵק: נִחְפָּשָׁה
דְּרַכֵּינוּ וְנַחֲקֶרְהָ וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
כְּדָלִים וּבְרָשִׁים דְּפָקְנוּ דְּלָתֶיךָ: דְּלָתֶיךָ דְּפָקְנוּ רַחוּם
וְחַנוּן, נָא אֲלִיתְּשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּפָנֶיךָ
רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִידָה כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיהָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיהָ אֲדָנִי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיָּה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָּה לְפָנֶיהָ עֵשְׁנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵי |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרֶתִּי בְּתַהֲלָה, הוֹדִילוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֶי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּיָדְכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֶה לְמִשְׁכְּנוֹתֵינוּ, גִּשְׁתַּחֲוִיָּה לְהִדָּם רִגְלֵינוּ: רֹמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִיָּה לְהִדָּם רִגְלֵינוּ, קִדְשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוִיָּה לְהִר קִדְשׁוֹ, בִּי־קִדְשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוִיָּה לְיְהוָה
 בְּהִדְרַת־קִדְשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אֶרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוֹ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיָּה אֱלֹהֵיכֶל־קִדְשְׁךָ בִּירְאָתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיָּה אֱלֹהֵיכֶל
 קִדְשְׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךְ, בִּיהֲגִדְלָתָהּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרָתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוִנָתְךָ
 סִבִּיבוֹתֶיהָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לְיְהוָה, יִדְמָה לְיְהוָה בְּבָנֵי אַדְמָה:
 כִּי־גִדּוֹל אֶתְּהָ וְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת, אֶתְּהָ אֱלֹהִים לְבָרְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אִמְתָּךְ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמִהֲלָל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמִהֲלָל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמִלֶּךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאֶרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרָתְךָ: מִי לֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֹךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחָכְמִי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אֶתְּהָ וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לֹךְ
 זְרוֹעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: לֹךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילְךָ, אֶתְּהָ
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשִׁמְשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מַחְקֵי־אֶרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כְּלִי־תַהֲלָתוֹ: לֹךְ יְהוָה הַגִּדּוֹל
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתַּפְאָרֶת וְהַנִּצָּח וְהַחֹד, בִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאֶרֶץ, לֹךְ יְהוָה
 הַמִּמְלָכָה, וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לֹךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אֶרֶץ, תִּבֵּל
 וּמִלְּאָה אֶתְּהָ יִסְדָּתָם: אֶתְּהָ הַצִּבְתָּ כְּלִי־גִבּוֹלוֹת אֶרֶץ, קִיץ וְחֹרֶף
 אֶתְּהָ יִצְרָתָם: אֶתְּהָ רִצְצָתָהּ רֹאשִׁי לְוִיתָהּ, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיִּים:
 אֶתְּהָ בְּקַעֲתָ מַעֲיָן וְנַחֵל, אֶתְּהָ הוֹבִשְׁתָּ נְהִירוֹת אֵיתָהּ: אֶתְּהָ פֹרֶרֶת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְךָ יְיָ, שִׁבְרֶתָּ רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנָאוֹת הַיָּם,
בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֶתָּה תִּשְׁבַּחֵם: גָּדוֹל יְהוָה וּמַהֲלָל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
הִרְקֶדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֶתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים
לְבָדְךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוֹד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־כָּל־סִבְיָיו: וַיִּזְרו
שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֶתְךָ בִּקְהֵל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לִיהוָה,
נִרְיָעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נִרְיָע לֹ: צִדֵּק
וּמִשְׁפָּט מְכֹון בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
סוֹד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהַלְךָ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לֹ הָיָה וְהוּא עָשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
יָדָיו יִצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נָפֶשׁ כָּל־חַי, וְרוּחַ כָּל־בֶּשֶׂר־אִישׁ: הִנְשָׁמָה לָךְ
וְהַגּוֹף פָּעִלְךָ, חוֹסֶה עַל עַמְּךָ: הִנְשָׁמָה לָךְ וְהַגּוֹף שִׁלְךָ, יְהוָה עָשָׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עָשָׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
שְׁמֶךָ, כִּי אֲלִחְנוּן וְרוּחִים שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ כִּי
רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מַחֲלִילָנוּ מִלִּבְנוּ, כִּי רַבּוּ עֲוֹנוֹנוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צִדְקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצֻפִּים: אֲתָהּ הוּא מֶלֶךְ
אֹהֵב צִדְקוֹת מְקַדֵּם, מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. בּוֹרֵת
בְּרִית קְרָאוֹנוֹת, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שִׁירְדָתָּ בַּעֲנַן
כְּבוֹדְךָ עֲלֵהֶר סִינִי וְהִרְאִיתָ דָּרָכֶיךָ לְמֹשֶׁה עַבְדְּךָ. וְאַרְחוֹתֶיךָ
חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶץ אֲפִים
וְרַב־חֶסֶד וּמֶרֶבָּה לְחַיִּיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כָּלֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כְּלִיטוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אָחֵן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֶרֶץ אֲפִים אֲתָהּ וּבָעַל הַרְחָמִים נִקְרָאת, וְדָרְךָ
תְּשׁוּבָה חוֹרִית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
וּבְכָל־יּוֹם לְזִרְע יִדִּידֶיךָ: תִּפֶּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֲתָה
הוּא בָעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבְתַפִּלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

כְּהוֹדַעַת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
ו: (ו) שם צה א"ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

בְּחֹדֶעֶת לַעֲנוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אֶפֶךְ שׁוּב, כִּמּוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 בְּתוֹב: וּבָצַל בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלֹנֵן, כִּיּוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פִּשְׁעֵי וְתִמְחָה אִשָּׁם, כִּיּוֹם וַיִּתְּיֹצֵב עִמּוֹ
 שֵׁם: תִּאֲזִין שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, כִּיּוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֹאמֶר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אֲפִים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשָּׂא עֵז וּפִשְׁעֵי
 וְחַטָּאת וְנָקָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לֵנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִלֵנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָה
 אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קִרְאִיךָ:

אֲבֹד חֲסִיד מִן־הָאָרֶץ וַיֵּשֶׁר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשֵׁמְךָ בְּצִדֶּק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֲסִיד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עָמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:
 כְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עָמָךְ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לֵנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטָּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ כִּיּוֹם־קִרְאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לַעֲזוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
 לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֶּה: וְשֵׁם נֹאמֶר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ויז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 (י) תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל זח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְּדַבָּרְךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֶךָ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עֲלִי־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנִי | שְׁמֶעָה, אֲדֹנִי | סִלַּחְהָ, אֲדֹנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵרִי, לִמְעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲנִי־קִרְאתֶיךָ בִּיתְעַנִּי אֵל. בִּקְשָׁתִי רַחֲמִים בְּרֹשׁ בִּפְתַּח שׂוֹאֵל. גִּדֹּל נוֹרְאוֹתֶיךָ בְּצִדֶּק עֲנוֹת הוּאֵל. דַּעַת הַכֹּל כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים בִּישְׁרָאֵל: הֲלֹא אַתָּה מִקְדָּם אֱלֹהֵי קְדוּשִׁי. וְלָמָּה נַמּוֹת בְּלַחֲץ וּבִקְדוּשִׁי. וְכוֹר וְעוֹרֵר חֶסֶד בָּאוּ לְחֻדְשִׁי. תְּרַבּוֹתִי תָשִׁיב וְכוֹנֵן מְקוֹם מִקְדָּשִׁי: טוֹב אַתָּה לְקוֹנֶיךָ לְנַפֵּשׁ תִּדְרָשֶׁךָ. יִחַלְנוּ לָךְ בַּעַת צָרָה לְדְרָשֶׁךָ. כְּלֵהִיּוֹם הוֹרַגְנוּ עַל שֵׁם קְדוּשֶׁךָ. לֹא־נִסּוּג לִבְנוּ מִלְּבָרְכֶךָ וּלְהַקְדִּישֶׁךָ: מִתְנַגֶּת יָדְךָ כָּלֵנוּ בְּאֵף וּבַחֲמָה. נִדְמִינוּ בְּכָלִי רִיק וְכִפְתָּנוּ כְּלָמָה. סִפְרָנוּ בִּיד צוֹרְרִים קָשִׁים לְהוֹמָמָה. עַד־יִשְׁקִיף וַיֵּרָא יְהוָה מִן הַשָּׁמַיְמָה: פָּצְנוּ וְהַצִּילָנוּ מִיַּד בְּגִינָנֶכָּה. צוֹמְתִים חַיֵּינוּ בְּשִׁפְךָ דָּמָנוּ לְהַעֲבֹר. קָרָא שְׁלוֹמַת זָרִים גָּמוּל וּשְׂכָר. רְאוֹת כִּי־דֹרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר: שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ וַחֲרוֹן אַפֶּךָ הִפָּר. תִּכַּבֵּשׂ עֲוֹנוֹתֵינוּ וַחֲטָאוֹתֵינוּ תִּכַּפֵּר. שְׁפֹל מְרֹדְנוּ עָלָה וְלֹא נִחַפֵּר. בְּרֹשֶׁם יִקְרָךְ צוּפִם חוֹקְקֵנוּ לְחַיִּים בַּסֶּפֶר: חֹזֵק וְאַמֵּץ יָדִים וּבְרָפִים פּוֹשְׁלוֹת. פָּנָה דְרָךְ עַמְּךָ וְהִרֵם מִכְשָׁלוֹת. יַעֲרֹב לִפְנֶיךָ תַחֲנוּן כְּשִׁי וְעוֹלוֹת. וְאַתָּה קְדוּשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה

לחטאים

תו"א (א) במדבר יד: כ (ב) דניאל ט יח:ט (ג) תהלים יז: ד (ד) ע"פ מלכים"א יח: לו: (ה) חבקוק א יב (בשינוי): (ו) בראשית מז: טז: ז (ז) ע"פ ירמיה יז: יב: (ח) איכה ג כה (בשינוי): (ט) תהלים לג כב (בשינוי): (י) ע"פ שם מד: כג: (כ) ע"פ שם יט: (ל) ע"פ שם לט: יא: (מ) דברים כט: כז: (נ) ירמיה נא: לד: (ס) שם נא: ע (ע) איכה ג נ (בשינוי): (פ) תהלים קמד: יא (בשינוי): (צ) שם ט יג: (ק) מיכה ז יט (בשינוי): (ר) ישעיה לה: ג (ש) תהלים כב: ד: (ת) ויקרא רבה כט, ו: א (א) ראש השנה יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שדש עשירה, ובר־לנו היום ברית שלש עשרה, בחודעת לענו מקדם, כמו שכתוב וְנָרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְּנֵצֶב עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נָשָׂא עוֹן וּפָשַׁע וְחֲטָאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטֹּאתֵינוּ וְנַחֲלִיתָנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאִיךָ:

כָּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה, עַל־עַמּוֹ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קִרְאָנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֵּה: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי כְּדָבָרְךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֶעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵיהֶ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּי־לִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנֵי | שְׁמָעָה, אֲדֹנֵי | סִלַּחְתָּ,

ה'

תו"א (א) תהלים קג ו (בשינוי): (ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) במדבר יד יט: מ) שם כ: נ) דניאל ט יח"ט: הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער ה סעיף קז). 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֲדֹנֵי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּישְׁמְךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֵיחָה כָּל־נַפְלְאוֹתֶיךָ הַגְּדוֹלוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת, אֲשֶׁר סִפְרוּ־לָנוּ
אֲבוֹתֵינוּ, יְהוָה צְבָאוֹת. בְּרַדְתָּ יִשְׂרָאֵל מִצְרִימָה
בְּשַׁעֲבוֹד וּתְלָאוֹת. בְּחִבְלֵי אָדָם מְשַׁכְתָּם וְלֹא בְּשִׁלְשָׁלוֹת: גַּם
מִעֲבִידֵיהֶם בְּקֶשֶׁה עֲבוּדָה, גָּזְרוּ בִּיאֹזֵר וְכוֹרִיָּהֶם לֹא־בָדָה. דָּגַתָּם
סָאָה בַּסָּאָה מִדָּה בַּמִּדָּה. דָּגְלִים הוֹצֵאתָ בְּרִכּוּשׁ כָּל־חֲמֻדָּה:
הַיָּם וּגְלִיו בְּעֶזֶךָ פוֹרְרוּ. הִירְדֵּן הוֹבִשְׁתָּ וּבְרָגְלָךְ עָבְרוּ. וּבַמִּדְבָּר
בְּלִבְלָתָם וְדָבָר לֹא חָסְרוּ. וּמַמְלָכוֹת וְעַמֻּמִּים בְּיָדָם נִמְסְרוּ:
זָנְחוּ הַטּוֹב וּרְדָפוּם מִכְּנִיעִים. זָעֲקוּךָ וְשִׁמְעָתָ וְהַעֲמַדְתָּ לָהֶם
מוֹשִׁיעִים. חָנוּ בְּאַרְצָם כָּל־טוֹב שְׂבָעִים. חָטְאוּ וּגְלוּ וּפְקַדְתָּם
לְשָׁבָעִים: מָּפְלוּ שָׁקָר וְנָתַנוּ לְמַרְמָס. מָרְדּוּם לְמַדְחָפוֹת אֲנָשִׁי
חָמָס. יָצְאוּ מֵאַרְצָם וְקֵץ חֲזָרְתָם נִכְמָס. יָשְׁבוּ בְּגוֹיִם וְהָיוּ לְמָס:
כַּח אֲמֵן פִּלְטָה הַנִּשְׁאָרָת. בָּשְׁלוּ כַּח מִכּוּבָד רָעָה מִמֶּאֲרָת.
לָעֵת רֵאשׁוֹנָה פְּקוּדָה מִשְׁמֶרֶת. לְבֹא שְׁנִיָּה אֲצִיָּה וּמִמְהֶרֶת:
מֵעַת לָעֵת צָרְתִּי מְרָבָה. מִיּוֹם שָׁעָבַר קֶשֶׁה הָבֵא. נִלְאִיתִי
נִשּׁוּא עוֹל מִדְּהֶבֶה. נוֹאֲמַת מְדוּד וְהָבֵא הָבָאָה רַבָּה: סִגְלֶתְךָ
דּוֹחֵק צוֹרֵר הָצָר. סִבְרָה לְהַמִּיר* וְלִבְנוֹד בִּיּוֹצֵר. עַד־אָנָּה יְהוָה
אֶקְרָא מִמִּצָּר. עֲנֵנִי בַּמֶּרְחֵב יְהִי כִּי־יִדְּךָ לֹא תִקְצָר: פִּשְׁעִים אִם
עָצְמוּ בִּינֵינוּ וּבִינְךָ לְהַבְדִּילָה. פִּרְגוּד אִם נִנְעַל בִּפְנֵי הַתְּפִלָּה.
צוּר בָּכֶסֶף כְּבוֹדְךָ חֲתוּר מַחֲלָה. צַעֲקֵתֵנוּ לִפְנֶיךָ תִּבָּא פָנֵי
כְּבוֹדְךָ לְהַתְּקַבֵּלָה: קִרְא שְׁנַת־רָצוֹן מֵעוֹצֵב לְהַנְפִּישִׁי. קִבֵּץ
נְפֻצוֹתֵי וְעֹבֹר בְּרֵאשִׁי. רִיבָה יְהוָה רִיבִי נִפְשִׁי. רָצָה לְהַחֲלִיצֵנִי
אֱלֹהֵי קְדוּשָׁתִּי: שְׁנֵי רִשְׁעִים בְּחֻצָּץ תִּגְרוֹם. שְׂכוֹל וְאֶלְמוֹן אוֹתָם

תהרום

(* נ"א: לְהַמִּיר בְּאַמְנַת נוֹצֵר.

תו"א (א) ע"פ שופטים ו יג: (ב) הושע יא ד: ג) שמות א יד (בשינוי): ד) נחמיה ט כא (בשינוי):
ה) שם כב (בשינוי): ו) ראה רש"י ויקרא כו לה: ז) ע"פ תהלים קיט סט: ח) ע"פ דברי
הימים כ ל ו: ט) ישעיה א יד: י) ע"פ תהלים קיח ה: כ) ע"פ ישעיה נט א: ל) ראה ברכות
לב, ב: מ) ע"פ רות רבה ה, ו: נ) ע"פ ישעיה סא ב: ס) ע"פ איכה ג נח: ע) חבקוק א
יב: פ) ע"פ איכה שם טז:

תהרום. תשפוך דמם ארצה לרום. תמותה הותר ובאמונה
תארום: גדור פרצת סבה הנפלת. רומם קריה עד-עפר
משפלת. שבויה נחם נחמה מכפלת. מאורה האר ותאיר
מאפלת: בנה עירך בימי עולם. רפא מזבחך היכל ואולם.
יהודה וישראל שם יעבדוך בלם. ויגדל שמך מעולם
ועד-עולם:

חוקר הכל וסוקר. ומבין אל-מפעלי. אם פעלתי שקר
ומהתלות בעמלי. את-עוני לא תבקר. ואל
תדרוש למעללי. יהוה בקר תשמע קולי:

יוצרי אשר בורת. תבן מרומי קרת. לך אפונה עטרת.
בשלישי אשמורת. אשר תאזין העתרת. ולישעך
סוברת. ותשלח המנערת. להומיה וסורת. אשר
נאנה מדברת. ואין בלתה אומרת. ומקום מקטר
קטרת. והדביר והמכפרת. אשר ישרתוכם שרת.
שמוהו מעבורת. תדבק בה ממארת. כמו כבד
ליותרת. וחמת קרי יקר כל-מכה וכל-חלי.

יהוה בקר תשמע קולי:

צור שמך אל קנא. עתה מה-לך בשנה. שנה אחר
שנה. מינך נטעה כנה. מאד נגש והוא נענה. זה מכר
וזה קנה. לאום בשפלות נתכנה. ושפלה איננה.
משפטיך נבונה. אין דינא בלא דינא. אך קנא
לנאמנה. מימינך נתנה. ובה כתוב מי מנה. ועתה

כצאן

תו"א (א) ע"פ עמוס ט יא: (ב) שמואל-ב ז כו (בשינוי): (ג) תהלים ה ד: (ד) משלי ט ג: (ה) שמות
ל א: (ו) ע"פ במדבר ד יב: (ז) ע"פ ויקרא כו כח: (ח) דברים כח סא (בשינוי): (ט) שמות
כ ה: (י) תהלים פ טז (בשינוי): (כ) ע"פ ויקרא יג כא: (ל) ראה ברכות ה, ב: (מ) ראה שם
סב, א: (נ) במדבר כג י:

בצאן נמנה. צורי עוררה נא. והשחיתה מבנה.
ואת־מלכותה תעקר. אלהים יהוה חילי.
יהוה בקר תשמע קולי:

חסין קרוב לקוראיו. וְשׁוֹמֵעַ אֱלֹהִים אֲבִיוֹנִים. הִזֵּן דִּין עָנִי
וְאֲבִיוֹן. מִשְׁפָּט רְצוּצִים וּמַעֲנִים. וְעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.
מִיָּדָה אֲדוֹן הָאֲדוֹנִים. וּמִשְׁפָּטִי מֵאֲתָךְ יֵצֵא בְּנוֹנָה
אֲלֹ אֲמוֹנִים. לֹא אִישׁ אֵל וַיִּכְזֹּב אֲשֶׁר יַחְלִיף עֲנִיִּים.
וְגִזְרֹת שֵׁשׁ שָׁנִים. אֲשֶׁר לַעֲבָדִים נִקְנִים. וּבִכְמָה נִשְׁשׁ
חֲלָפּוֹ לִי וְלֹא אֶהְבֵּתִי אֲדוֹנִים. וְאִם נִמְכַּרְתִּי לַעֲקָר.
וְלֹא אֶנְאֵל בְּשָׁנִים. בְּקָרוֹבִים דִּין עֲקָר. וְאֲתָה קָרוֹבִי
וְנוֹאֲלִי.

יהוה בקר תשמע קולי:

חוקר הכל וסוקר. ומבין אֱלֹהִים מִפְּעָלִי. אִם פָּעַלְתִּי שָׁקֶר
וּמַהֲתָלוֹת בַּעֲמָלִי. אֶת־עֲוֹנִי לֹא תִבְקֶר. וְאֵל תִּדְרוֹשׁ
לְמַעַלְלִי. יְהוָה בְּקָר תִּשְׁמַע קוֹלִי:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מִרְבֵּה מַחִילָה
לַחֲטָאִים וּסְלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא בִרְעֻתָם תִּגְמֹל. אֵל הַזֹּרִית לָנוּ לֹא־מֵר שְׂדֵשׁ
עֲשָׂרָה, זָכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בַּחֲזוֹדֶתָ לָעָנִי
מִקֶּדֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְּנֵצֵב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

ויעבר

(* נ"א: וְאֶת־עַמְלֶק תַּעֲקֹר.

תו"א (א) חֲבֻקֹק ג' יט (בשינוי): (ב) תהלים ה' ד: (ג) ראה שם פט ט: (ד) שם קמה יח: (ה) ע"פ שם
סט לד: (ו) ירמיה כב טז (בשינוי): (ז) דברים י' יז (בשינוי): (ח) ע"פ ישעיה סב א: (ט) דברים
לב ד (בשינוי): (י) במדבר כג יט: (כ) ראה ויקרא כה מז: (ל) ויקרא רבה כט, ו: (מ) ראש
השנה יז, א: (נ) תהלים קג ו' (בשינוי): (ס) ראה ראש השנה יז, ב: (ע) שמות לד ה:
הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל־ה' — ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב-חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשָּׂא עוֹן וּפִשַׁע

וַחֲטָאָה וְנָקָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחִלָּתֵנוּ:

סִלַּח-לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מַחֲלִלְנוּ מַלְכֵנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי-רִאשֹׁתָה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב-חֶסֶד לְכָל-קִרְאִיךָ:בְּרַחֲמִים אֲב עַל-בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל-עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵל-לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם-קִרְאֵנוּ:אֲלִתְזַכְּרֵנוּ עוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: חָטָאוֹת נַעֲוִירֵנוּ | וּפִשְׁעֵינוּ אֲלִיתְזַכְּרָךְ בְּחֶסֶדְךָ זָכַר-לָנוּ
אֶתָּה, לְמַעַן טוֹבָךְ יְהוָה:זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסִדֶּיךָ, כִּי מַעוֹלָם הָמָּה: זָכַרְנוּ יְהוָה בְּרָצוֹן עִמָּךְ,
פָּקַדְנוּ בִישׁוּעָתְךָ: זָכַר עֲדָתְךָ | קִנִּיתִי, קָדָם גְּאֻלָּתִי שְׂבֹט
נִחְלָתְךָ, הִרְצִיוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בּוֹ: זָכַר יְהוָה חַבֶּת יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת
צִיוֹן אֱלִיתִשְׁבַּח לְנִצָּח: אֶתָּה תִקּוּם תִּרְחַם צִיוֹן, כִּי-עֵת לְחַנּוּנָה כִּי-בָא
מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לִבְנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֹד בָּהּ: זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֲרָבָה אֶת-זִרְעָכֶם בְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלִי-הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אִמַּרְתִּי אֶתֵּן לְזִרְעָכֶם וְנָחֲלוּ לָעֶלְם: זָכַר
לְעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֶתֵּתֶנָּה אֶל-קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל-רִשְׁעוֹ וְאֶל-חַטָּאתוֹ: אֲלֵ-נָּא תִשָּׁט עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חָטָאנוּ: חָטָאנוּ צוּרְנוּ סִלַּח-לָנוּ יוֹצֵרְנוּ:

זכור

תו"א (א) שמות לך ר"ז: (ב) שם ט: (ג) תהלים פו ה: (ד) שם קג יג: (ה) שם ג ט: (ו) שם מו ח:
 (ז) שם פד יג: (ח) שם כ י: (ט) שם עט ח: (י) שם כה ז (בשנינו): (כ) שם ו: (ל) שם קו ד
 (בשנינו): (מ) שם עד ב: (נ) שם יט: (ס) שם קב יד: (ע) שם קלז ז: (פ) שמות לב יג:
 (צ) דברים ט כז: (ק) במדבר יב יא:
 הנהגות (1) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

זְכוּר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
 אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר:
 זְכוּר לָנוּ בְּרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
 רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
 לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהַבְטַחְתָּנוּ, וְאִף־נִסִּיּוֹת
 בְּהוֹיֹתָם בְּאֶרֶץ אִי־בִיָּהֶם לֹא־מֵאֲסָתִים וְלֹא־נִעְלָתִים לְכַלְתָּם לְהַפִּיר
 בְּרִיתִי אִתָּם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתֵנוּ וּרְחַמְנוּ בָּמָה
 שְׁפָתוֹב, וְשֵׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשֵׁב וְקַבֵּץ
 מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נִדְחֵינוּ בָּמָה
 שְׁפָתוֹב, אֲסִיְהִיָּה נִדְחָךְ בַּקֶּצֶה הַשְּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקַּבֵּץ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ כְּעָב וְכַעֲנָן בָּמָה שְׁפָתוֹב, מַחֲתִי
 כְּעָב פִּשְׁעֶיךָ וְכַעֲנָן חַטֹּאוֹתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גִאֲלִיתִיךָ: מַחֲה
 פִּשְׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲה פִּשְׁעֶיךָ
 לְמַעַנִּי וְחַטֹּאוֹתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: הִלְבֵּן חַטֹּאֵינוּ כְּשִׁלְג וְכַצֶּמֶר בָּמָה
 שְׁפָתוֹב, לְכִינָא וְנוֹכַחְהָ יֹאמֶר יְהוָה, אֲסִיְהִי חַטֹּאֵיכֶם כְּשִׁנִּים
 כְּשִׁלְג יִלְבִּינוּ, אֲסִיְיָדִימוּ כְּתוֹלַע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ: זְרוּק עֲלֵינוּ מִים
 טְהוֹרִים וּטְהַרְנוּ בָּמָה שְׁפָתוֹב, וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים
 וּטְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עֲלֵינוּ
 וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ בָּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אַל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ
 וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפֹּחַ אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל
 אֶת־לִבְבֵנוּ לֹא־הִבָּה אֶת־שִׁמְךָ בָּמָה שְׁפָתוֹב, וְכָל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 אֶת־לִבְבְּךָ וְאֶת־לִבְבִי וְרַעְךָ, לֹא־הִבָּה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ
 וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיִּיךָ: הַמָּצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בָּמָה שְׁפָתוֹב,
 וּבִקְשָׁתָם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמַצָּאתָ, כִּי תִדְרָשֵׁנוּ בְּכָל־לִבְבְּךָ
 וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קֹדֶשְׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ בָּמָה
 שְׁפָתוֹב, וְהִבִּיאֹתִים אֶל־הַר קֹדֶשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי,
 עוֹלָתֵיהֶם וּזְבַחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא
 לְכָל־הָעַמִּים:

שמע

תו"א (א) ויקרא כו מב: (ב) שם מה: (ג) שם מד: (ד) דברים ל ג: (ה) שם ד: (ו) ישעיה מד כב:
 (ז) שם מג כה: (ח) שם א יח: (ט) יחזקאל לו כה: (י) דברים ד לא: (כ) שם ל ו: (ל) שם ד
 כט: (מ) ישעיה נו ז:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשְׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשְׁוֶבָה חֲדָשׁ יָמֵינוּ בְּקָדָם:
אֲלִיתְשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֲלִיתְקַח מִמֶּנּוּ:
אֲלִיתְשְׁלִיכֵנוּ לָעֵת זְקָנָה בְּכָלוֹת פִּחְנוּ אֲלִיתְעֻזְבֵנוּ:
אֲלִיתְעֻזְבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֲלִיתְרַחֵק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וַיֵּרְאוּ שְׂגָאֵינוּ וְנִבְשׂוּ בִּיאֲתָה יְהוָה עֲזָרְתֵנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ: אֲמַרְנוּ הַאֲזִינָה |
יְהוָה בֵּינָה הִגִּינוּ: יְהוּ לְרָצוֹן | אֲמַרְי־פִינוּ וְהִגִּינוּ לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵנוּ וְגֹאֲלֵנוּ: בְּיָלְךָ יְהוָה הוֹחֵלֵנוּ, אֲתָה תַעֲנֶה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֲלִיתְתַּעֲלֵם
מִתַּחֲתֵנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשִׁי עָרְף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אָנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ, אֲבָל אָנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדֵּנוּ. גִּזְלָנוּ. דִּבְרָנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפִלָּנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. בּוֹבְנוּ. לִצְנוּ.
מִרְדָּנוּ. נֹאצָנוּ. סָרְרָנוּ. עֲוִינוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁינוּ עָרְף.
רִשְׁעָנוּ. שַׁחֲתָנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיִנוּ. תַּעֲתָעָנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל
כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ, בִּירְאֻמַּת עֲשִׂית וְאַנְחָנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשּׁוֹשׁ. דָּוָה לִבֵּנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹזְנוֹנוּ. וּנְפָרַע פְּאֶרְנוּ. וְבוֹל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.

חֲרַב

תו"א (א) איכה ה כא: (ב) תהלים נא יג (בשינוי): (ג) שם עא ט (בשינוי): (ד) שם לח כב (בשינוי):
(ה) שם פו יז (בשינוי): (ו) שם ה ב (בשינוי): (ז) שם יט טו (בשינוי): (ח) שם לח טז (בשינוי):
(ט) שם פח ג (בשינוי): (י) שם נה ב (בשינוי): (כ) ע"פ דברים כח נ: (ל) ע"פ שמות לד ט:
(מ) יומא פז, ב (בשינוי): (נ) תהלים קו ו: (ס) שם (בשינוי): (ע) ע"פ שם קיט סט: (פ) ע"פ
שם לט: (צ) איוב לג כז (בשינוי): (ק) נחמיה ט לג: (ר) ע"פ ישעיה כד יא: (ש) איכה ה יז
(בשינוי): (ת) ע"פ מלכים-א ח יג:

הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האיב (מנהגי הרבי).

חָרַב בְּעוֹנֵינוּ. טִירַתְנוּ הִיְתָה לְשֹׁמֵה. יוֹפִי אֲדָמַתְנוּ לְזָרִים. בָּחַנוּ לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נָעִיז פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לוֹמַר לִפְנֵיךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשָׂקוּ עֲמָלָנוּ. מִמֶּשֶׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֵלָם עָלֵינוּ. סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם. צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמָתְךָ מִמֶּנּוּ בְּעוֹנֵינוּ. שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲנֵנוּ וְאַבְדָּנוּ:

מִשִּׁיחַ צִדְקָה אָמַר לִפְנֵיךְ, שְׁגִיאוֹת מִיִּיבִין, מִנִּסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכֶּל־פִּשְׁעֵינוּ וּמִחַרְנוּ מִכֶּל־טְמֵאוֹתֵינוּ, וְזָרוּק עָלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְנוּ, כְּכֹתוֹב עַל־יד נְבִיאָךְ, וְזָרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְתֶּם, מִכֶּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכֶּל־נִצְלוֹלֵיכֶם: אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישִׁי־חֲמוּדוֹת שׁוּעַ לִפְנֵיךְ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזִנְךָ וּשְׁמַע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְמֵתֵינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנוֹנוּ לִפְנֵיךְ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנִי | שְׁמָעָה, אֲדֹנִי | סִלְּחָה, אֲדֹנִי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלִיתָאֲחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לִפְנֵיךְ, אֱלֹהֵי, בִּשְׁתִּי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנֵי אֱלֹהֶיךָ כִּי עוֹנֵתֵינוּ רָבוּ לְמַעַלְהָ רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתְּנוּ גִדְלָה עַד לַשָּׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חֲנוּן וְרַחוּם אֲרֶךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא עֹזְבֶתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אֲבִינוּ וְאֵל תִּטְשֵׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תַּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ וְאֵל תַּעֲשֵׂשׁ עִמָּנוּ כָּל־הַ בְּחַטָּאוֹתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדָּבָר שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ בְּקִבְלָה עַל־יְדֵי יִרְמְיָהוּ חוֹזֶךְ. כְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הָהֵם וּבַעֲת הַהִיא נֶאֱסִי־יְהוָה יִבְקֹשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינָנו וְאֶת־חַטָּאת יְהוּדָה וְלֹא תִפְצָאנָה כִּי אֶסְלַח לָאֲשֶׁר אִשְׁאִיר: עֲמֹךְ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבִי

מִכֶּךָ

תו"א א) ע"פ תהלים סט כו: ב) יומא פז, ב) (בשנינו'): ג) ע"פ ישעיה יח ז: ד) איכה ה ח: ה) ע"פ שמואל"א טו יא: ו) תהלים יט יג: ז) יחזקאל לו כה: ח) דניאל י יא: ט) שם ט יח"ט: י) עזרא ט ו: כ) נחמיה ט יז: ל) ירמיה נ כ: ד) דברים ט כו: הנהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יבירו וידעו כי ליהנה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
בבודך. עשה למען למוךך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פאךך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשתך. עשה למען רחמך
הרבים. עשה למען שבינתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהבך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן בבודך. עשה
למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחך. עשה
למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען מבוזים על יחודך.
עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען
יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חרב שלא פשעו.
עשה למען תינוקות של בית רבן. עשה למעןך אם לא

למעננו. עשה למעןך והושיענו:

עֲנֵנו יְהוָה עֲנֵנו. עֲנֵנו אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנו. עֲנֵנו אֲבִינוּ עֲנֵנו. עֲנֵנו
בֹרְאֵנוּ עֲנֵנו. עֲנֵנו גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנו. עֲנֵנו דּוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנו. עֲנֵנו
הָאֵל הַנָּאֵמָן עֲנֵנו:

עֲנֵנו וְתִקַּח חֶסֶד עֲנֵנו. עֲנֵנו וְיִשָּׁר עֲנֵנו. עֲנֵנו חַי וְקַיִם עֲנֵנו:

עננו

תו"א (א) דניאל ט ט (בשינוי): (ב) ע"פ שמות לד ו: ג) ירמיה יד ז: ד) ישעיה כו יט: ה) ע"פ
דניאל שם טז. כד: ו) תהלים כו ח: ז) ע"פ יואל ב טז: ח) ע"פ ישעיה כח ט: ט) שבת
לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: י) מלכים-א יח לו (בשינוי): כ) ישעיה סג
טז: ל) ע"פ שם מג א: מ) שם מז ד: נ) דברים ז ט: ס) ע"פ איוב ח ו: ע) דניאל ו כז
(בשינוי):

הנהגות 1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמיתך. בדיתך, וכן בכולם.
2) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ מִטִּב עֲנֵנוּ יִזְרַע עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ מִכֶּשֶׁת
עֲנֵנוּ לִזְבֹּשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ מִלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲוֹנָה בַּעֲת
צָרָה עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ צָדִיק וְיֵשָׁר עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ קָשָׁה לְכַעֵס עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ רָךְ
לְרִצּוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׂוֹמֵעַ אֱלֹהִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֵם עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ
עֲנֵנוּ מִשְׁגָּב אִמָּהוּת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲוֹנָה בַּעֲת רָצוֹן עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוֹמִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמֶנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעֶקֶד עַל־נְפִי הַמּוֹזֵבֶה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּסָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
שְׁעָנָה לְמִנְשָׁה בְּחוּרָב הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתָה
הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ
מִי שְׁעָנָה לְיִחְזָקִיָּה בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
בְּמַצָּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִּירוּשָׁלַם הוּא
יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַבְּרָמָל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
לְאַלְיָשָׁע בִּירִיחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַתְּנָה הוּא
יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי

שְׁעָנָה

תו"א (א) תהלים קיט סח (בשינוי): (ב) ע"פ שם קג יד: (ג) ראה ברכות ז, א: (ד) ע"פ ישעיה נט יד: (ה) אבות ג, א: (ו) ע"פ דברים ז כא: (ז) ע"פ ישעיה לג ה: (ח) ירושלמי ברכות ד, ג: (ט) דברים לב ד: (י) ע"פ תהלים קמה יח: (כ) ע"פ אבות ה, יא: (ל) שמות לז ו: (מ) תהלים סט לד: (נ) דברים כז ז: (ס) בראשית כז כד: (ע) ע"פ שם לא מב: (פ) שם מט כד: (צ) ע"פ ישעיה מט ח: (ק) תהלים סח ו: (ר) ע"פ תענית טו, א: (ש) דברים רבה ב, יא: (ת) ראה דברים ט יט: (א) ראה סנהדרין פב, ב: (ב) מלכים ב כא-כב: (ג) שם כ ב"י: (ד) ראה דניאל ג כ"ז:

הנהגות (1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

שְׁעָנָה לַחֲנֻנָּה מִישָׁאֵל וְעֹזְרִיהָ בְּתוֹךְ בִּבְשָׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְמֶרְדֵּכִי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְעֹזְרָא בְּגֹלָה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְכֹל־הַצְדִּיקִים וְהַתְּסִידִים וְהַתְּמִימִים
 וְהַיִּשְׁרִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צִרְיִי מֵאֵד נִפְלְאָה נָא בְּיָדֶיךָ הוֹדוּ בִּירְבִּים רַחֲמוּ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵיכֶם:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּם וְחַנוּן חֲסָאֲתִי לִפְנֶיךָ. יְהוָה מֵלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנִי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בָאֶפֶק תּוֹכִיחֵנִי וְאֵל־בְּחִמָּתְךָ תִּסְפְּרֵנִי: חֲנֻנִי
 יְהוָה כִּי אִמְלֵל אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהֵלוּ עַצְמִי: וְנַפְשִׁי נִבְהֵלָה
 מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עֲדִמְתִּי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלֹצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
 חֲסֹדְךָ: כִּי אֵין בְּמוֹת זָכְרְךָ בְּשֹׁאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ: יִנְעָתִי | בְּאַנְחָתִי,
 אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לֵילָה מִפְּתִי בְּדַמְעָתִי עֲרָשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינֵי
 עֲתָקָה בְּכָל־צוּרְרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָל־פְּעָלֵי אֱוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
 שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנוּנִי יְהוָה תַּפְלְתִּי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהֵלוּ מְאֹד כָּל־אֲיָבֵי
 יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רָנֵעַ:

מַחֲי וּמָסִי, מְמִית וּמַחֲיָה. מַסִּיק מִן שְׂאוֹל לַחֲיִי עַל־מָא. בְּרָא כֹד
 חָטִי אָבוּהִי לִקְוִה. אָבוּהִי רַחֵם אִסִּי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא דְמָרִיד
 נָפִיק בְּקוֹלָר. מָרִיהָ תֹאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בָּרַךְ בּוֹכְרָךְ אֲנִי וְחֲטִינִי
 קָמָךְ. הָא רֵוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מָרִין. עֲבָדָךְ אֲנִי וּמְרוֹדָנִי קָמָךְ. הָא
 בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבָּיָא. הָא בְּמַלְקִיּוֹתָא. בְּמָטוּ מִנָּךְ בְּרַחֲמֶךָ דִּנְפִישִׁין.
 אִסִּי לְכַאֲבִין דְּתַקּוּף עָלֵן. עַד דְּלֹא נִהְוִי גְמִירָא בְּשַׁבָּיָא:

מִכְנִיסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לִפְנֵי בָּעַל הַרְחָמִים: מְשִׁמִּיעֵי
 תַּפְלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְלָתֵנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמֵעַ תַּפְלָה: מְשִׁמִּיעֵי
 צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתֵנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמֵעַ צַעֲקָה: מִכְנִיסֵי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
 דַּמְעוֹתֵינוּ לִפְנֵי מֶלֶךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבּוּ תַחֲנוּנָה
 וּבִקְשָׁה. לִפְנֵי מֶלֶךְ אֵל רִם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
 תְּלוּרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם. יִזְכּוֹר אֱהָבָתֶם וַיַּחֲיָה

זרעם

תו"א (א) דניאל ו יד-כה: (ב) שמואל-ב כד יד: (ג) שמות לד ו: (ד) ירושלמי ברכות א, ה: (ה) תהלים
 ו בייא: (ו) שמואל-א ב ו: (ז) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: (ח) קהלת רבה ז, טו:
 ט) ברכות כח, ב: י) תענית טו, א: כ) ישעיה נז טו: (ל) ע"פ אבות ו, ט: מ) ישעיה כו יט:

וְרַעַם שֶׁלֹא תֹאבֵד שְׁאֲרִית יַעֲקֹב. כִּי צֹאן רֹעֶה נֶאֱמָן הָיָה
לְחִרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גֹּי אֶחָד לְמֹשֶׁל וְלִשְׁנִינָה. מִהֵרָ עָנְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנו.
וּפָדְנוּ מִפְּלִגְרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁית
צָדִיקָךְ וְעַמְּךָ:

מָרָן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנֵּן. כָּבֵד שְׁבִיָא. דְּמִתְחַנֵּן לִשְׁבוּיָה. בְּלַחֲזֵן
בְּנֵי שְׁבִיָא. בְּכִסְפָא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבִתְחֻנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֲלֵתִין וּבְעוֹתִין דְּלֹא נִהְדָּר רִיקָם מִן קִדְמָךְ:

מָרָן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנֵּן. כְּעִבְדָא דְּמִתְחַנֵּן לְמַרְיָה. עֲשִׂיכִי אֲנִי
וּבִחְשׁוֹכָא שְׁרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנַפְיִשִׁין. חִילָא לִית
בֶּן לְרִצּוֹנְךָ מָרָן. עֲבִיד בְּדִיל קִימָא דְּגִנּוּרָתָ עִם אֲבִהֶתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר שְׁאֲרִית יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הַאֲמֹרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גֹּי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׁאֲרִית עַם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי אֶחָד,
הַמִּיחָדִּים שְׁמָךְ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שׁוֹמֵר גֹּי קְדוֹשׁ, שְׁמוֹר שְׁאֲרִית עַם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי
קְדוֹשׁ, הַמְשִׁלְשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדֻשּׁוֹת לְקְדוֹשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיס בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּיס לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אֲבִינוּ מְלַפְנוּ אֲבִינוּ אֶתְהָ: אֲבִינוּ מְלַפְנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָא אֶתְהָ:
אֲבִינוּ מְלַפְנוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מְלַפְנוּ חַנּוּן וְעֻנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמָךְ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעָנוּ:

וְאַנְחָנוּ לֹא נִדַּע מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכֵר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶּיךָ, כִּי מַעֲזֶלֶם הִפָּה:
יְהִי־חֶסֶדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֶל־תִּזְכֹּר־לָנוּ
עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חננו

תו"א (א) מיכה ה ז: (ב) אסתר רבה ז, יג: (ג) ע"פ ירמיה כד ט: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) ירמיה
שם: (ו) תהלים קכא ד: (ז) ירמיה לא ו: (ח) דברים ו ד: (ט) אסתר ג ח: (י) ע"פ שמות יט
ו: (כ) דברים ז ו: (ל) רי"ף תענית ו, א: (מ) תענית כה, ב: (נ) דברי הימים-ב כ יב: (ס) תהלים
כה ו: (ע) שם לג כב: (פ) שם עט ח:

חַנּוּנוּ יְהוָה חַנּוּנוּ, בִּירֵב שְׁבַעַנּוּ בּוֹז: בְּרָגוּ רַחֵם תִּזְכּוּר:
 בְּרָגוּ עֲקָדָה תִּזְכּוּר: בְּרָגוּ תְּמִימוֹת תִּזְכּוּר: בְּרָגוּ
 אֲהַבָּה תִּזְכּוּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־
 קִרְיָנוּ: בִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זָכוּר בִּי־עֶפֶר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |
 אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
 עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֶה רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּחִיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחֵי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן:
 יְהֵא שְׁמֵה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלָּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵה דְקוֹדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אֲמֵן: לְעֵלָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא,
 דְּאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתָהוֹן וּבְעוּתָהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אֲבוּהוֹן דִּי
 בְּשִׁמְיָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אֲמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אֲמֵן:

אשרי

תו"א (א) תהלים קכג ג: (ב) חבקוק ג ב: (ג) תהלים כ י: (ד) שם קג יד: (ה) שם עט ט: (ו) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יְהֵא שְׁמֵה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר) וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל — הרכנת הראש במקצת (שם).
 (3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה — לימין המתפלל. שלום — לשמאל המתפלל. במרומיו — באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן — באמצע (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לָו, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָה אֶלֶהִיו: תִּהְלָה לְדוֹד, אַרְוַמְמָךְ
אֶלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלֶלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמִהֲרָל מְאֹד, וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֶׂיךָ, וּגְבוּרָתֶיךָ
וְגִידוֹ: הֵדֵר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדְבָרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹ נִזְרָאתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלָתֶךָ
אֲסַפְּרָנָה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקָתֶךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרֶךְ אֲפִים וּגְדֻלַּ־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתֶךָ
יִדְבְּרוּ: לְחֹדֶיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ,
וּכְבוֹד הֵדֵר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתֶךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדֹר:
סוּמָךְ יְהוָה לְכָל־הַנִּפְלְאִים, וְזוֹקֶךָ לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדְךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

יִרְכְּיוּ, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת: רְצוֹן־
יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעַם:
שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יִהְיֶה יְדָבָר פִּי,
וַיְבָרֶךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֶךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ץ חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כִרְעוּתָהּ וַיְמַלִּךְ
מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּחֵיכּוֹן
וּבְיוֹמֵיכּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אֲמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא,
דְּאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאַוְּנָן
וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָּר וּמַה־נֶּצְטָרֵךְ: נִחְפָּשָׁה
דְּרַכֵּינוּ וְנַחֲקֶרְהָ וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
כְּדָלִים וּבְרָשִׁים דְּפָקְנוּ דְּלָתֶיךָ: דְּלָתֶיךָ דְּפָקְנוּ רַחוּם
וְחַנוּן, נָא אֲלִיתְּשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּפָנֶיךָ
רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִידָה כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהַשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיהָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיהָ אֲדָנִי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָּה לְפָנֶיהָ עֵשְׁנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרָתִיו בְּתַהֲלָה, הוֹדִילוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּיָדְכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֶה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהֵדֶם רִגְלֵיו: רֹמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהֵדֶם רִגְלֵיו, קִדְשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהֵר קִדְשׁוֹ, בִּי־קִדְשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲווּ לִיהוָה
 בַּהֲדַר־תְּקִדְשׁ, חִילוֹ מִפְּנֵיו כְּלִי־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוֹ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קִדְשֶׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךְ, בִּיהֲגִדְלָתָהּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אֲמָרְתָּךְ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהִי, וְאַמְוִנְתָּךְ
 סְבִיבוֹתֶיהָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אַדְמָה:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָרְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךְ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמִהֲלָל מְאֹד,
 וְלִגְדָּלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמִהֲלָל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמִלֶּךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךָ יֵאָתֶה, כִּי בְּכִלְחָכְמִי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לֶךָ
 זְרוּעַ עִם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזֹז יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: לֶךָ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילְךָ, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשִׁמְשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקֵּי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹץ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כְּלִי־תַהֲלָתוֹ: לֶךָ יְהוָה הַגִּדְלָה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַחֹד, בִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֶךָ יְהוָה
 הַמִּמְלָכָה, וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לֶךָ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבֵּל
 וּמִלֵּאָה אַתָּה יִסְדָּתָם: אַתָּה הַצִּבְתָּ כְּלִי־גִבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחֹרֶף
 אַתָּה יַצַּרְתָּם: אַתָּה רִצַּצְתָּ רֹאשֵׁי לְוִיתֵן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיִּים:
 אַתָּה בִּקְעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהִירוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרֶרֶת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים"א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְךָ יָם, שִׁבְרֶתָּ רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנָאוֹת הַיָּם,
בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
הֶרְקֵדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
לְבָדְךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־כָּל־סִבְיָיו: וַיִּזְרוּ
שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אֶפְיָמוֹנְתְּךָ בִּקְהֵל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לִיהוָה,
נִרְיֶעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נִרְיֶעָה לוֹ: צִדֵּק
וּמִשְׁפָּט מְכֹון בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
יָדָיו יִצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נָפֶשׁ כָּל־חַי, וְרוּחַ כָּל־בֶּשֶׂר־אִישׁ: הַנִּשְׁמָה לָךְ
וְהַנּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנִּשְׁמָה לָךְ וְהַנּוֹף שֶׁלָּךְ, יְהוָה עֹשֶׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֵנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעֹנְנוּ כִּי
רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֵוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ.

מַחֲלִילָנוּ מִלְּבָנוּ, כִּי רַבּוּ עֲוֹנוֹנוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּמוֹחִים. וְעַל־צִדְקוֹתֶיךָ אָנוּ גִשְׁעָנִים
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֲתָהּ הוּא מֶלֶךְ
אוֹהֵב צִדְקוֹת מְקַדֵּם, מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. בּוֹרֵת
בְּרִית לְרֹאשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֶת בַּעֲנֵן
כְּבוֹדָךְ עַל־הַר סִינִי וְהִרְאִיתָ דָּרָכֶיךָ לְמִשְׁחָה עֲבֹדָה. וְאַרְחוֹת־
חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרֶךְ אַפִּים
וְרַב־חֶסֶד וּמִרְבָּה לְהַטִּיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כָּלֹּ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אָחֵן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

**אֵל אֲרֶךְ אַפִּים אֲתָהּ וּבָעַל הַרְחָמִים נִקְרָאת, וְדָרְךָ
תְּשׁוּבָה חוֹרִית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפֶּן אֱלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֲתָה
הוּא בָעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבְתַפִּלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,**

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
ו: (ו) שם צה אב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

בְּחֹדֶעֶת לַעֲנוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אִפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 בְּתוֹב: וּבְצֹל בְּנִפְיךָ נַחֲסָה וְנִתְלוֹנָן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פִּשְׁעֵי וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְּיָצֵב עִמּוֹ
 שֵׁם: תִּאֲזִין שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאֲמָר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשָּׂא עֵז וּפִשְׁעֵי
 וְחַטָּאת וְנָקָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵּנוּ:

סִלַּח־לֵנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִלֵנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
 אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֲסִיד מִן־הָאָרֶץ וַיֵּשֶׁר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשֵׁמְךָ בְּצִדֶּק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֲסִיד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עָמְךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנָתוֹ:
 כְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עָמְךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לֵנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטָּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לַעֲזוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֲסִדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאָתָה
 לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֶּה: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ויז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 (י) תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל זח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְּדַבְרְךָ:

הָשָׂה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֶךָ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיךָ, כִּי לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנִי | שְׁמָעָה, אֲדֹנִי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־תַאֲחֶרֶת, לִמְעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תַּחֲנוּה עוֹרְכִים. שָׁהם מְצָרִים וּלְהוֹשִׁיעַ צָרִיכִים.
צָרִיכֵם עֲלֵיהֶם עוֹל מְאָרִיכִים. כָּל־זֹאת הַנֶּעֱתַם וְשְׁמֶךָ
מְבָרְכִים: חֲלִי וּמִכָּאוֹב לְהַכְתֵּב לֹא נִמְסַר. עֲלוּבִים מִנֶּעַר וּמֵהֶם
לֹא הוֹסֵר. קְדוּשׁ בִּידְךָ לִפְתַּח מוֹסֵר. בְּאִמְנוּתְךָ הַנִּקְיָה וְלֹא
בְּאִמְנוֹת בָּשָׂר: הַלְּוִבֵשׁ צִדְקָה וְלֹא כַּמְעִיל עֲטוּיָה. וּמִמִּכָּה
עֲצָמָה מִתַּקֵּן רַטְיָה. קוֹמֶם עֲדָתְךָ מִנִּפְלָה הַמְטוּיָה. בְּכַתְּךָ
הַגְדוֹל וּבִזְרָעֶךָ הַמְטוּיָה: טַמְאִים הָאוֹמְרִים נִחַלְתָּךְ לְחַבֵּל.
כְּבוֹדְךָ לְהַמִּיר וּבִהְבֵּל לְהַתְהַבֵּל. נִצָּר נִתְעַב לְאֵלֹהֵי לְקַבֵּל.
וַיִּרְאֶתְךָ הַקְדוּשָׁה לְנִשְׁשׁ וּלְנַבֵּל: בְּאַהֲבָתְךָ וּבְחַמְלָתְךָ מְנַשֵּׂא
וּמְנַטֵּל. עֲצַת הָרַעִים תִּמְחָה וּמַחֲשַׁבוֹתֶם תִּבְטֵל. רַבָּה מְהוּמָה
בִּינֵיהֶם הַטֵּל. וּמִלֵּאךְ אֲכֹזְרֵי דוֹחָה וּמִטְלֵטֵל: בְּשִׁבִּיל כְּבוֹד
עֲצָמְךָ וְשֵׁם קְדוּשָׁה הַמְהַלֵּל. נוֹרְאוֹת הַפֶּלֶא לְבַל בְּעַמִּים
יִתְחַלֵּל. יוֹעֲצֵיהֶם וְאִיתְנֵיהֶם תוֹלִיד שׁוֹלֵל. וּבָהֶם תַּעֲוִלֵּל בְּאִשֶּׁר
בִּי הַתַּעֲוִלֵּל: מְקִים מַעֲפָר דָּל וְאֲבִיוֹן מֵאַשְׁפָּה. בְּנִסְתָּךְ כָּל תַּתֵּן
לְכַלָּה וּלְחֶרֶפָה. אִם בְּפִקּוּדֶיךָ מִתְעַצֵּלֶת וּמִרְפָּה. עָל כָּל־
פְּשָׁעֶיהָ חֲבַתְךָ תִּהְיֶה מִחֶפֶז: יִתְרָה חֲבַתָּם לִפְנֶיךָ אֲדֹנִי
הָאֲדֹנִים. בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ קְרוּאִים לָךְ בָּנִים. רַחֲמֶיךָ יִקְדְּמוּנוּ
אֱלֹהֵי עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים. טָרֶם יִשְׁטַפּוּנוּ הַמִּים הַיּוֹדוֹנִים: חֲפָצֵי
קִרְבָּתְךָ עַל כְּלִי־הַבָּאוֹת. הַחִישָׁה לָמוּ יִשְׁוּעוֹת הַנִּבְאֹת. קְדוּשׁ
עֲשֵׂה עַמֶּם לְמוֹכָה אוֹת. חֲזֹק וְאַמִּיץ גְּוָאֲלֶם יְהוָה צְבָאוֹת:

אל

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) ע"פ ישעיה נט יז: (ד) ראה שמות רבה כג, ג:
(ה) ירמיה לב יז: (ו) ע"פ זכריה יד יג: (ז) שמואל"א ב ח: (ח) ע"פ יואל ב יז: (ט) ע"פ משלי
י יב: (י) דברים י יז: (כ) ע"פ קידושין לו, א: (ל) תהלים עט ח (בשינוי): (מ) שם קכד ה:
(נ) שם פו יז (בשינוי): (ס) ישעיה כח ב: (ע) ירמיה נ לד (בשינוי):

אל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּחַ מְחִילָה
לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא בִרְעֻתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הַזֹּרִית לָנוּ לֹא־מֵר שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, זָכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחֻדְעָתָ לָעָנּוּ
מִקֶּדֶם, בָּמוֹ שֶׁבָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְּצֵב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשָּׂא עוֹן וּפֹשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלִתָנוּ:
סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ בִּי חֲטָאוֹנוּ, מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ בִּי פֶשְׁעֵנוּ: כִּי־אֵתָהּ
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קִרְיָאִי:

כָּרַחֵם אֲב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּשְׁוָעָה,
עַל־עֲמָךְ בְּרַבְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קִרְיָאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לַעֲוֹן הָעָם תְּהֵא בְּגִדְלָ חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
לָעָם תְּהֵא מִמְצָרִים וְעַד־הֵנָּה: וְשֵׁם נֶאֱמַר:
וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְּדַבָּרְךָ:

הטוה

תו"א (א) ויקרא רבה כט, ו: (ב) ראש השנה יז, א: (ג) תהלים קג ו (בשינוי): (ד) ראה ראש השנה יז, ב: (ה) שמות לד ה: (ו) שם רז: (ז) שם ט: (ח) תהלים פו ה: (ט) שם קג יג: (י) שם ג ט: (כ) שם מו ח: (ל) שם פד יג: (מ) שם כ י: (נ) במדבר יד יט: (ס) שם כ: (הגהות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – ('שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֶךָ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמִמֹּתֵינוּ, וְהַעֵר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עֲלִצְדָּקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנִי | שְׁמָעָה, אֲדֹנִי | סִלְחָה,
אֲדֹנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי אֲחֵרִי, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל גָּדוֹל נִודַעְתָּ. אַתָּה יְהוָה אֲבִינוּ אַתָּה:
בְּכָל־קְרָאנוּ אֵלֶיךָ קָרַבְנוּ. רָם וְנִשָּׂא אַתָּה בְּקַרְבָּנוּ:
גְּמַלְתָּנוּ הַטּוֹבוֹת גַּם בְּחוֹבָנוּ. לֹא בְּצַדִּיקוֹתֵינוּ וּבִיּוֹשֶׁר לְבָבָנוּ:
דוֹדְנוּ גַם כִּי זָנַחְנוּ. גָּאֲלָנוּ כִּי־עֲבָדִים אֲנַחְנוּ: הִנֵּנוּ בַּעֲוֹנוֹנוּ
עֹדִידָבָא. וְתִקְצֹר נַפְשׁ לְךָ מַחֲבָה: וְאִיהַ חֲסִדֶּיךָ הָרַאשׁוֹנִים
עִמָּנוּ. מַעֲוֹלָם וְעַד־עוֹלָם נֶאֱמָנוּ: זַעַף נִשָּׂא וְתֵשׁ בְּחֵנוּ. יְהוָה
אֱלֹהֵי־בָאֵף תּוֹכִיחֵנוּ: חֲלָחֳלוֹת רַבּוֹת בָּלוּ בְּשָׁרְנוּ. נָא אֱלֹהֵי
בְּחִמָּתְךָ תִּסְרְנוּ: טוֹרַח הַצָּרוֹת אֵין לְהַסְפֵּר. אִיהַ שׁוֹקֵל וְאִיהַ
סוֹפֵר: יִדְעֵנוּ רִשְׁעֵנוּ כִּי פִשְׁעֵנוּ. כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ
הִרְשָׁעְנוּ: בָּעַם וְחֶרֶן מָנוּ יַחְדָּל. כִּי קָטַן יַעֲקֹב וְדָל: לַחֵץ יוֹסֵר
וְעוֹד מָנוּ יַחְבֵּל. כִּי כָשֶׁל בַּח הַסֶּפֶל: מָנַת מִדָּתְנוּ לֹא תִגָּבַהּ.
כִּי־נִשְׁאַרְנוּ מַעַט מִהֶרְבֶּה: נַחֵם עַל הָרָעָה לְאִמָּתְךָ. מָטָה
בְּלִפְי חֶסֶד אֲמִנוּתְךָ: סִלְּחָה אִם־עוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ. עֲזָרְנוּ כִּי־עָלֶיךָ
נִשְׁעַנְנוּ: עָרַפְנוּ כּוֹף לְךָ לְהַשְׁתַּעֲבֵד. בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה אוֹתְךָ
לַעֲבוֹד וּלְכַבֵּד: פּוֹקְדֶיךָ קִדְּשׁוּ צוּמוֹת לְקַבּוֹעַ. דַּעְתָּם קִצְרָה
צָרָם לְתַבּוֹעַ: צָקוֹן לַחֲשֵׁם אֵלֶיךָ תִּבְא. חֲתַל לְאִישׁ אִישׁ נִגְעוּ
וּמִכְאוּבוֹ: כָּוֵל יַעֲקֹב נוֹהֵם מִתְּהוֹמוֹתֶיךָ. תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן
שִׁבְתְּךָ: רוּדָה רוּדָף בָּאֵף תִּכְלֶה. שְׁנַת שְׁלוֹמִים לְרִיב צִיּוֹן
תִּגְלָה: שָׂרֶף וְרֹדֶף מְנוּעַר קְנוּתָנוּ. וְאֱלֹהֵי־שְׁלִיכָנוּ לָעַת זְקִנְתָּנוּ:
תַּעֲנֵנוּ לְשִׁמְאֵל וּמִינֶךָ תִּקְרַבְנוּ. כָּכֻלּוֹת בְּחֵנוּ אֱלֹהֵי־עוֹבְדֵנוּ:

חב"ט

תו"א (א) דניאל ט יח"ט: (ב) ע"פ תהלים עו ב: (ג) ישעיה סד ז (בשינוי): (ד) ע"פ דברים ד ז:
(ה) ישעיה נז טו: (ו) דברים ט ה (בשינוי): (ז) עזרא ט ט (בשינוי): (ח) ע"פ תהלים צ ג:
(ט) ע"פ שם פט נ: י' ע"פ שם צ ב: (כ) ע"פ שם ו ב: (ל) ע"פ חגיגה טו, ב: (מ) ירמיה יד
כ (בשינוי): (נ) נחמיה ט לג: (ס) ע"פ עמוס ז ב: (ע) נחמיה ד ד: (פ) ע"פ ירמיה מב ב:
(צ) ראש השנה יז, א: (ק) ירמיה יד ז: (ר) דברי הימים ב יד (בשינוי): (ש) סנהדרין קא, א
וברש"י: (ת) ע"פ ישעיה כו טז: (א) דברי הימים ב ו כט (בשינוי): (ב) בראשית כז כב:
(ג) מלכים א ח לט: (ד) ע"פ ישעיה לד ח: (ה) תהלים עא ט (בשינוי):

תביט ותציץ ותשגיח לרחומיך. תתאזר בחנינותך תתלבש בצדקותיך. תתכסה ברחמיך ותתעטף בחסידותך. ותבא לפניך מדת טובך וענותנותך:

ישמיענו סלחתי יושב בסתר עליון. בימין ישע להישע. עם-עני ואביון. בשוענו אליך נוראות בצדק תעננו. יהוה היה-עוזר לנו: שויתי עזרתי על-גבור ונשא. לפני גוחי אשפוך שיחי אולי פני ישא. מנתי בונתי בסדר אשר עשה. הלא יקיר מקרקר קיר עוד זכור תזכרנו.

יהוה היה-עוזר לנו:

בבא בגל הגלגל להחליף השטה. רעיתך יונתך לך פונה הביטה. באות נפשה הגישה לפתוח בחרטה. ימין פשוטה מלמטה. בצפיתנו צפינו.

יהוה היה-עוזר לנו:

שואל חסד בהוסד הנני תאמר. מדות יצר הבצר קבוע בבמסמר. ולצואר כמו סואר, הוטל למשמר. ומי אור זר קור. ומי אכזר כי יעורנו.

יהוה היה-עוזר לנו:

לחבצלת פתח דלת, אלזה ממעל. בינה הגיגי, להציגי, בתוך שער הננעל. רחמנו, קדמנו, צרי ומזור התעל. ברר חבי להצדיקי. יבקש עון ואיננו.

יהוה היה-עוזר לנו:

יונת

ת"א א) במדבר יד כ: ב) תהלים צא א: ג) צפניה ג יב (בשינוי): ד) תהלים כח ב (בשינוי):
ה) שם סה ו: ו) שם ל יא: ז) שם פט כ (בשינוי): ח) ע"פ בראשית לב כ: ט) ראה ראש
השנה יז, ב: י) ישעיה כב ה: כ) ע"פ ירמיה לא יט: ל) ע"פ שיר השירים ה ב: מ) תהלים
יג ד: נ) ע"פ ירמיה ב כד: ס) איכה ד יז: ע) איוב מא ב: פ) ע"פ שיר השירים ב א:
צ) ראה שיר השירים רבה ה, ג: ק) איוב ג ד: ר) תהלים ה ב: ש) ע"פ ירמיה נ כ:

יֹונָת אֵלֶם מִשְׁלֵם חֶלֶק יִפֶּה תִּגְיֶע. אוֹת צֶדֶק בְּהַצְטִדֵּק
בִּירְאָתְךָ לְהוֹשִׁיעָה. לְךָ תִּקְרָא עֵת לְשַׁחֲרָרָה אֲדוֹן בְּזוֹ
הַשָּׁעָה. וְתִיק תִּיק מִנִּרְתֵּק. בָּאוֹר תּוֹצִיא דִּינֵנוּ.

יְהוָה הִיה־עוֹזֵר לָנוּ:

תַּצְלִיחִי בְּמִשְׁלָחִי, וְאַשִּׁיב שׁוֹלְחִי דְּבָר. חֲזַקְתְּ חֶק חֲקָתִי,
עָשָׂר וְשָׁלוֹשׁ בְּמִדְבָּר. מַחְזִיקֶם וְלֹא רִיקֶם, שְׁלַחְתִּי
לְהַתְּנִיבָר. וְכֹה תַעֲשֶׂה עֹון נוֹשָׂא. עֲתָה תָשׁוּב תִּרְחַמְנוּ.

יְהוָה הִיה־עוֹזֵר לָנוּ:

יִשְׁמִיעֵנוּ סְלַחְתִּי יוֹשֵׁב בְּסִתֵּר עֲלִיּוֹן. בִּימִין יֵשַׁע לְהוֹשִׁיעַ.
עִם־עָנִי וְאַבְיוֹן. בְּשׁוֹעֵנוּ אֱלֹיךָ נוֹרָאוֹת בְּצֶדֶק תַּעֲנֵנוּ.

יְהוָה הִיה־עוֹזֵר לָנוּ:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מִרְבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא בִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לוֹמַר שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, זָכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחוֹדֶעֶת לָעֵנּוּ
מִקֶּדֶם, בְּמֹו שְׁכָתוֹב וַיִּרְדּוּ יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְּצֵב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

הַמִּתְפַּלֵּל בִּיחִיד אֵין אוֹמֵר זֶה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֹון וּפֹשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקְיָה: ע"כ

וסלחת

תו"א (א) תהלים נו א: (ב) שם ל יא: (ג) ראה שמות לד ר"ז: (ד) שם ז (בשינוי): (ה) מיכה ז יט:
(ו) במדבר יד כ: ז) תהלים צא א: ח) צפניה ג יב (בשינוי): ט) תהלים כח ב (בשינוי):
י) שם סה ו: כ) ויקרא רבה כט, ו: ל) ראש השנה יז, א: מ) תהלים קג ו (בשינוי): נ) ראה
ראש השנה יז, ב: ס) שמות לד ה: ע) שם ר"ז:
הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

וְסִלַּחַת לַעֲוֵנוֹ וּלְחַטָּאתָנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מַחֲלִילָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָה אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קַרְאִיךָ:

בְּרַחֲמֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה, עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קַרְאָנוּ:

אֲלֵת־זָכַר־לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מָאֹד: חָטָאוֹת נַעֲוִירָנוּ | וּפִשְׁעֵינוּ אֲלֵת־זָכַר בְּחֶסֶדְךָ זָכַר־לָנוּ אֵתָה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסֶדְךָ, כִּי מַעוֹלָם הָמָּה: זָכַרְנוּ יְהוָה בְּרָצוֹן עִמָּךְ, פָּקַדְנוּ בִישׁוּעָתְךָ: זָכַר עֲדַתְךָ | קִנִּיתִי, קָדָם גָּאֵלְתִּי שְׂבִט נִחְלַתְךָ, הִרְצִיֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בּוֹ: זָכַר יְהוָה חֶבֶת יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת צִיּוֹן אֲלֵת־שִׁפְחָ לְנִצָּח: אֵתָה תִּקּוֹם תִּרְחַם צִיּוֹן, בִּיַּעַת לְחַנּוּנָה כִּי־בָא מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוֹם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיּוֹם בָּהּ: זָכַר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֲרָבָה אֶת־זֶרְעֶכֶם בְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם, וּכְלֵה־אֶרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אִמְרָתִי אֶתֵּן לְזֶרְעֶכֶם וְנָחֲלוּ לָעֹלָם: זָכַר לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֲלֵת־פָּנֶי אֲדֹכְשֵׁי הָעָם הַזֶּה וְאֲלֵרִשְׁעוֹ וְאֲלֵחַטָּאתוֹ: אֲלֵנָּא תִּשָּׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ וְאֲשֶׁר חָטָאנוּ: חָטָאנוּ צוּרָנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצֵרָנוּ:

זָכַר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אִמְרָתִי, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֵף אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֵף אֶת־בְּרִיתִי אֲבְרָהָם אֲזָכַר וְהָאֶרֶץ אֲזָכַר: זָכַר לָנוּ בְרִית רִאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אִמְרָתִי, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאֵף־גַּם־זֹאת בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ אִיְבֵיהֶם לֹא־מֵאֲסָתִים וְלֹא־נִגְעָלִתִים לְכַלְתָּם לְהַפִּיר

בריתי

תו"א (א) שמות ל ט: ב) תהלים פו ה: ג) שם קג יג: ד) שם ג ט: ה) שם מו ח: ו) שם פד יג: ז) שם כ י: ח) שם עט ח: ט) שם כה ז (בשינוי): י) שם ו: כ) שם קו ד (בשינוי): ל) שם עד ב: מ) שם יט: נ) שם קב יד: ס) שם קלו ז: ע) שמות לב יג: פ) דברים ט כז: צ) במדבר יב יא: ק) ויקרא כו מב: ר) שם מה: ש) שם מד: הנהגות 1) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

בריתי אתם, כי אני יהוה אלהיהם: השב שבותנו ורחמנו בְּמָה
שְׁפָתוֹב, וְשֵׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ, וְשֵׁב וּקְבֹצֵךְ
מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ בְּמָה
שְׁפָתוֹב, אֲמִיחֶיהָ נִדְחָךְ בַּקֶּצֶה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבֹּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ כָּעֵב וּכְעָנָן בְּמָה שְׁפָתוֹב, מַחֲמִיתִי
כָּעֵב פִּשְׁעֶיךָ וּכְעָנָן חַטָּאוֹתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶתִיךָ: מַחֲה
פִּשְׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲה פִּשְׁעֶיךָ
לְמַעַנִי וְחַטָּאוֹתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: הִלְבֵּן חֲטָאֵינוּ כְּשִׁלְג וּכְצֶמֶר בְּמָה
שְׁפָתוֹב, לְכוּנָא וְנוֹכַחַה יֹאמַר יְהוָה, אֲמִיחֵיו חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים
כְּשִׁלְג יִלְבִּינוּ, אֲמִי־אֲדִימוּ כְּתוֹלַע כְּצֶמֶר יִהְיוּ: זְרוּק עֲלֵינוּ מִים
טְהוּרִים וְטַהֲרֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים
וְטַהֲרֶתֶם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עֲלֵינוּ
וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אַל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפָּךְ
וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל
אֶת־לִבְבֵנוּ לֹא־הִבָּה אֶת־שִׁמְךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֶת־לִבְבְּךָ וְאֶת־לִבְבִי זָרַעְךָ, לֹא־הִבָּה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ
וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמָּצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב,
וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמַצָּאתָ, כִּי תִדְרָשֻׁנוּ בְּכָל־לִבְבְּךָ
וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: תִּבְיֹאֲנוּ אֶל־הֵר קֹדֶשְׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תִּפְלֹתֶךָ בְּמָה
שְׁפָתוֹב, וְהִבְיֹאוּתִים אֶל־הֵר קֹדֶשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תִּפְלֹתִי,
עוֹלְתֵיהֶם וּבְחִיֵּיהֶם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵּית־תִּפְלָה יִקְרָא
לְכָל־הָעַמִּים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עֲלֵינוּ וּקְבֹל
בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תִּפְלָתֵנוּ:

הִשְׁיבֵנוּ יְהוָה | אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקֶדֶם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קֹדֶשְׁךָ אֶל־תִּקַּח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לָעֵת זְקֵנָה כְּכֹלֹת פִּחְנוּ אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ:

אל

תו"א (א) דברים ל ג: (ב) שם ד: ג) ישעיה מד כב: ד) שם מג כה: ה) שם א יח: ו) יחזקאל לו
כה: ז) דברים ד לא: ח) שם ל ו: ט) שם ד כט: י) ישעיה נו ז: כ) איכה ה כא: ל) תהלים
נא יג (בשינוי): מ) שם עא ט (בשינוי):

אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה וְיִרְאוּ שְׂגָאֵינוּ וְיִבְשׂוּ בִּירֵאתָה יְהוָה עֲזָרְתָנוּ וְנַחֲמָתָנוּ: אֲמָרֵינוּ הַאֲזִינָה | יְהוָה בֵּינָה הִגִּינָנוּ: יִהְיוּ לְרִצּוֹן | אֲמָרֵינוּ וְהִגִּינוּ לָבְנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגֹאֲלֵנוּ: כִּי־לֶךְ יְהוָה הוֹחֵלָנוּ, אַתָּה תַּעֲנֶה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תִּפְלָתָנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם מִתַּחֲתָנוּ, שְׂאִין אֲנִי עֹז פָּנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאָנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאָנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגָדֵנוּ. גִּזְלָנוּ. דְּבָרֵנוּ דָּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ. חֲמָסָנוּ. מְפָלְנוּ שָׁקֵר. יַעֲצָנוּ רָע. בּוֹבְנוּ. לִצְנוּ. מַרְדָּנוּ. נֹאצָנוּ. סָרְרָנוּ. עֲוִינוּ. פָּשַׁעְנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁינוּ עֲרָף. רָשַׁעְנוּ. שַׁחֲתָנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיִינוּ. תַּעֲתָעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, בִּירֵאתָ עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בָּשָׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשּׁוֹשׁ. דָּוָה לָבְנוּ בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוִינוּ. וְנִפְרַע פֹּאֲרָנוּ. לְבֹל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ. חָרַב בַּעֲוִנוֹנוּ. מִיִּרְתָּנוּ הִיָּתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמָתָנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְעוֹתֵנוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאָנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאָנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עָלֵם עֲלֵינוּ. סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם.

צרות

תו"א (א) תהלים לח כב (בשינוי): (ב) שם פו יז (בשינוי): (ג) שם ה ב (בשינוי): (ד) שם יט טו (בשינוי): (ה) שם לח טז (בשינוי): (ו) שם פח ג (בשינוי): (ז) שם נה ב (בשינוי): (ח) ע"פ דברים כח נ: ט) ע"פ שמות לד ט: י) יומא פז, ב (בשינוי): (כ) תהלים קו ו: ל) שם (בשינוי): (מ) ע"פ שם קיט סט: ג) ע"פ שם לט: ס) איוב לג כז (בשינוי): (ע) נחמיה ט לג: פ) ע"פ ישעיה כד יא: צ) איכה ה יז (בשינוי): (ק) ע"פ מלכים"א ח יג: ר) ע"פ תהלים סט כו: ש) ע"פ ישעיה יח ז: ת) איכה שם ח:

הגהות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי סדר האיב (מנהגי הרבי).

צרות רבות סבבנו. קראנו יהוה אלהינו. רחמך ממנו בעונינו.
שכנו מאחריך. תענו ואבדנו:

מושיח צדקך אמר לפניך, שגיאות מייבין, מנסתרות נקני: נקנו
יהוה אלהינו מכל־פשעינו וטהרנו מכל־טמאותינו,
וזרק עלינו מים טהורים וטהרנו, ככתוב על־יד נביאך, וזרקתי
עליכם מים טהורים וטהרתם, מכל טמאותיכם ומכל־גדולתכם
אטהר אתכם:

דניאל איש־חמדות שוע לפניך, הטה אלהי | אונך ושמע,
פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך
עליה, כי | לא על־צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך,
כי על־רחמך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני
הקשיבה ועשה, אלי־תאחר, למענך אלהי, בישמך נקרא על־עירך
ועל־עמך:

עזרא הסופר אמר לפניך, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אלהי כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמחנו גדלה עד
לשמים: זאתה אלהי סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורחימך ולא
עזבתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו בלה בחטאתינו, וקיים לנו יהוה אלהינו את־הדבר
שהבטחתנו בקבלה עלידי ירמיהו חזק. כאמור, בַּיָּמִים הָהֵם
ובעת ההיא נאם־יהוה יבקש את־עון ישראל ואיננו ואת־חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יבירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען ברייתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען

כבודך

תו"א (א) ע"פ שמואל־א טו יא: (ב) תהלים יט יג: (ג) יחזקאל לו כה: (ד) דניאל י יא: (ה) שם ט
יח"ט: (ו) עזרא ט ו: (ז) נחמיה ט יז: (ח) ירמיה נ כ: (ט) דברים ט כו: (י) דניאל שם ט
(בשינוי): (כ) ע"פ שמות לד ו: (ל) ירמיה יד ז:
הגהגות (1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. ברייתך, וכן בכלום.

בְּבוֹדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְלִכּוֹתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
נִצָּחֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזוֹךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאָרְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשָׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינָתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלֵּתֶךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָיִם. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהִם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קִדְשֶׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁכָּן בְּבוֹדֶךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֻמוֹת הַיְּבֵלָה. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיוֹסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קִדְשֶׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יְחוּדֶךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאִי בָּאִשׁ וּבָמִים עַל קִדּוּשׁ שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי יְשׁוּעָה שְׁלֹא חָטְאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֹא פָשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנִּי. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנָּאֵם עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ פְּעֻסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֶה
בְּעֵת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צָדִיק וְיִשָּׁר
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ

תו"א (א) ישעיה כו יט: (ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: (ג) תהלים כו ח: ד) ע"פ יואל ב טז: (ה) ע"פ
ישעיה כח ט: ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ז) מלכים א יח לו (בשינוי):
ח) ישעיה סג טז: ט) ע"פ שם מג א: י) שם מז ד: כ) דברים ז ט: ל) ע"פ איוב ח ו:
מ) דניאל ו כז (בשינוי): נ) תהלים קיט סח (בשינוי): ס) ע"פ שם קג יד: ע) ראה ברכות ז,
א: פ) ע"פ ישעיה נט יז: צ) אבות ג, א: ק) ע"פ דברים שם כא: ר) ע"פ ישעיה לג ה:
ש) ירושלמי ברכות ד, ג: ת) דברים לב ד:
הנהגות (1) באמירת עֲנֵנוּ מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאֵינוּ עֲנֵנוּ קָשָׁה לְכַעֵס עֲנֵנוּ רָךְ לְרַצוֹת עֲנֵנוּ רָחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֵם עֲנֵנוּ פָּחַד יִצְחָק עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָמִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּ אִמָּהוּת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲזָרָה בְּעֵת רָצוֹן עֲנֵנוּ אָבִי יְתוֹמִים עֲנֵנוּ דִּין אֱלֹמֶנוּת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעֶקֶד עַל־נְבִי הַמּוֹזֶבֶח הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּסָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְמִנְשָׁה בְּחוּרָב הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיִחוּשָׁע בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹאֵל בְּמַצָּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִּירוּשָׁלַם הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַלְיָשָׁע בִּירִיחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדָּגָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיֶּשָׁאֵל וְעֲזִרְיָה בְּתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אֲרִיּוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְמַרְדֳּכַי וְאַסְתֵּר בְּשִׁישָׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְעִזְרָא בְּגוֹלָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְכֹל־הַצַּדִּיקִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צִרְיָי מֵאֵד נִפְלָה־נָא בְּיַד־יְהוָה בִּירְבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם אֶל־אֶפְלָה:

רחום

תו"א (א) ע"פ תהלים קמה יח: (ב) ע"פ אבות ה, יא: (ג) שמות לד ו: (ד) תהלים סט לד: (ה) דברים כו ז: (ו) בראשית כו כד: (ז) ע"פ שם לא מב: (ח) שם מט כד: (ט) ע"פ ישעיה מט ח: (י) תהלים סח ו: (כ) ע"פ תענית טו, א: (ל) דברים רבה ב, יא: (מ) ראה דברים ט יט: (נ) ראה סנהדרין פב, ב: (ס) מלכים ב כא-כב: (ע) שם ב-י: (פ) ראה דניאל ג כו-כו: (צ) דניאל ו יז-כ: (ק) שמואל ב כד יד: (קכ) עמ' כח.

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּם וְחַנוּן חֲסָאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מֵלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
תַּחֲנוּנִי: יְהוָה אֱלֹהֵי בְּאֶפֶס תּוֹכִיחֵנִי וְאֵל־בְּחִמָּתְךָ תִּסְפְּרֵנִי: חֲנֻנִי
יְהוָה בִּי אֶמְלֵל אֲנִי רָפְאֵנִי יְהוָה בִּי גִבְהֵלוּ עֲצָמַי: וְנַפְשִׁי גִבְהֵלָה
מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עֲדִמְתִּי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חֲסֹדְךָ: בִּי אֵין בְּמִוֹת זִכְרְךָ בִּשְׁאוּל מִי יוֹדֶה־לָּךְ: יַגִּיעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
אֲשַׁחֲהֶה בְּכָל־לֵילָה מִסְּתִי בְּדַמְעָתִי עֲרָשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינֵי
עֲתָקָה בְּכָל־צוּרָרִי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָל־פְּעָלֵי אֹנָן בִּישְׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנוּנִי יְהוָה תַּפְלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהֵלוּ מְאֹד כָּל־אֵיבֵי
יִשְׂרָאֵל יִבְשׁוּ רַנֵּעַ:

מִחֵי וּמִסִּי, מִמִּית וּמִחַיָּה, מִסִּיק מִן שְׁאוּל לְחַיִּי עֲלֵמָא. בְּרָא כֹד
חֲטִי אֲבוּהִי לְקִנְיָה, אֲבוּהִי רַחֵם אִסִּי לְכַאבוּהִי: עֲבָדָא דְמָרִיד
נָפִיק בְּקוֹלָר, מָרִיהִ תְּאֵיב וְתַפִּיר קוֹלָרִיהִי: בִּרְךָ בּוֹכְרְךָ אֲנִי וְחֲטִינִי
קִמְךָ. הָא רֵוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מָרְרִין, עֲבָדְךָ אֲנִי וּמְרֹדְדִין קִמְךָ. הָא
בְּבוֹתָא, הָא בִּשְׁבָיָא, הָא בְּמַלְקִיּוֹתָא, בְּמָטוּ מִנְךָ בְּרַחֲמֶיךָ דְנַפְשִׁינִי,
אִסִּי לְכַאבִּין דְתַקּוּף עָלֵן, עַד דְלֹא נִהְוִי גְמִירָא בִּשְׁבָיָא:

מִכְנִיסִי רַחֲמִים, הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנֵי בָּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעִי
תַּפְלָה, הַשְׁמִיעוּ תַּפְלָתִנוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע תַּפְלָה: מִשְׁמִיעִי
צַעֲקָה, הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע צַעֲקָה: מִכְנִיסִי דְמַעָה, הַכְּנִיסוּ
דְמַעוֹתֵינוּ לְפָנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהִרְבּוּ תַחֲנוּה
וּבִקְשָׁה, לְפָנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הוֹפִירוּ לְפָנֵינוּ, הַשְׁמִיעוּ לְפָנֵינוּ
תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֵפֶר, יִזְכּוּר אֲהַבְתֶּם וַיְחַיֶּה זֶרַעֲם
שֶׁלֹא תֵאבֵד שְׁאֵרִית יַעֲקֹב, בִּי צֵאן רוּעָה נֶאֱמָן הִיָּה לְחֻרְפָּה,
יִשְׂרָאֵל גְּזִי אֶחָד לְמֹשֶׁל וְלִשְׁנֵינָה, מִהֵר עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ, וּפְדֵנוּ
מִכָּל־גְּזוּרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁית צַדִּיקָךְ וְעַמְּךָ:
מָרְן דְּבִשְׁמִיָּא, לָךְ מִתַּחֲנוּנִן, כְּבֵר שְׁבָיָא, דְּמִתַּחֲנוּן לִשְׁבוּיָה, כְּלַחוּן
בְּנֵי שְׁבָיָא, בְּכַסְפָּא מִתְּפָרְקִין, וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי,
הֵב לָן שְׁאֵלָתִין וּבְעוֹתִין דְלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קִדְמָךְ:

מִרְן

תו"א (א) שמות לד ו: (ב) ירושלמי ברכות א, ה: (ג) תהלים ו ב:יא: (ד) שמואל"א ב ו: (ה) תרגום
יונתן עה"פ שמות ד כב: (ו) קהלת רבה ז, טו: (ז) ברכות כח, ב: (ח) תענית טו, א: (ט) ישעיה
נז טו: (י) ע"פ אבות ו, ט: (כ) ישעיה כו יט: (ל) מיכה ה ז: (מ) אסתר רבה ז, יג: (נ) ע"פ
ירמיה כד ט: (ס) דברי הימים"א יז כא: (ע) ירמיה שם:

מֶרֶן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנֵּן. בְּעִבְדָּא דְּמִתְחַנֵּן לְמַרְיָה. עֲשִׂיכִי אֲנִי
וּבְחֲשׂוֹכָא שְׁרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנַפְיִשִׁין. חִילָא לִית
בֶּן לְרַצְיוֹנָךְ מְרִן. עֲבִיד בְּדִיל קִימָא דְּגִנְרָתָּ עִם אֲבָהָתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר שְׂאֲרִית יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גְּוֵי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׂאֲרִית עַם-אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גְּוֵי אֶחָד,
הַמִּיַּחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שׁוֹמֵר גְּוֵי קְדוּשָׁה, שְׁמוֹר שְׂאֲרִית עַם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֹאבֵד גְּוֵי
קְדוּשָׁה, הַמְּשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיֵּס בְּתַנּוּנִים, הַתְּרַצָּה וְהַתְּפִיֵּס לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ אֲבִינוּ אֶתְּהָ: אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹהֵינוּ:
אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ חַנּוּן וְעֻנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדַּע מַה-נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכַר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶּיךָ, כִּי מַעֲזֵלִים הָמָּה:
יְהִי-חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֱלֹהֵי-תִזְכָּר-לָנוּ
עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:
חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי-רַב שִׁבְעֵנוּ בּוֹז: בְּרָגְזוּ רַחֵם תִּזְכּוֹר:
בְּרָגְזוּ עֲקָדָה תִּזְכּוֹר: בְּרָגְזוּ תְּמִימוֹת תִּזְכּוֹר: בְּרָגְזוּ
אֶהְבָּה תִּזְכּוֹר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם-
קְרָאֵנוּ: כִּי-הוּא יִדַּע יִצְרָנוּ, זָכוֹר כִּי-עָפָר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵינוּ
יִשְׁעֵנוּ עַל-דְּבַר כְּבוֹד-שְׁמֶךָ, וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר
עַל-חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יתגדל

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:
(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים-ב
כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:
(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פְּוִרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אָמֵן: בְּחֵיכּוֹן
וּבְיוֹמֵיכּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא,
דְּאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתָהוֹן וּבְעוּתָהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קֳדָם אָבוּהוֹן דִּי
בְּשָׁמַיָּא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה^א שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן:

אשרי

תו"א (א) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר) וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל — הרכנת הראש במקצת (שם).
(3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה — לימין המתפלל. שלום — לשמאל המתפלל. במרומיו — באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן — באמצע (מנהגי הרבי).

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֹׁכֵּה לֹו, אֲשֶׁרִי הָעַם
שִׁיחָה אֶלְהִיו: תִּהְלֶה לְדוֹד, אֲרוֹמֶמְךָ
אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכָּה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֶבְרַכְךָ, וְאֶהְלֶה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמִהֲרָל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֶׂיךָ, וְגִבּוֹרֶתֶיךָ
יִגִּידוּ: הֵדֵר כְּבוֹד הוֹדְךָ, וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹנוֹ נִזְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלָתְךָ
אֲסַפְּרָנָה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקָתְךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרֶךְ אֲפִים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וְגִבּוֹרֶתֶךָ
יִדְבְּרוּ: לְחֹזֶדֶיֶךָ | לְבָנֵי הָאָדָם גִּבּוֹרֶתֶיךָ,
וְכָבוֹד הֵדֵר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדֹר:
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנִּפְלְאִים, וְזוֹקֵף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁכְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדְךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

יִרְכְּיוּ, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת: רְצוֹן־
יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יִהְיֶה יְדָבָר פִּי,
וַיִּבְרַךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וְאַנְחֵנוּ | נִבְרַךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ץ חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אֲמַן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כִרְעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמַן: בְּחֵיכּוֹן
וּבְיוֹמֵיכּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמַן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אֲמַן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תִּשְׁתַּבַּחְתָּא וְנִחַמְתָּא,
דְּאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמַן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאַוְּנָן
וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָּר וּמַה־נֶּצְטָנֶךְ: נִחַפְּשָׁה
דְּרַכֵּינוּ וְנַחֲקֶרְהָ וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחָסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
כְּדָלִים וּבְרָשִׁים דְּפָקְנוּ דְּלָתֶיךָ: דְּלָתֶיךָ דְּפָקְנוּ רַחוּם
וְחַנוּן, נָא אֲלִיתְּשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּפָנֶיךָ
רִיקָם אֵל תִּשְׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה, עֲדִידָה כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהַשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיהָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיהָ אֲדָנִי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמָּה:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיָּה וְנִכְרַעָה, נִבְרַכָּה לְפָנֵי־יְהוָה עִשְׁנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרָתוֹ בְּתַהֲלָה, הוֹדִילוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּל־עַבְדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּ־יְדֵכֶם קֶדֶשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִיָּה לְהַדָּם רִגְלָיו: רֹמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַדָּם רִגְלָיו, קֶדֶשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קֶדֶשׁוֹ, בִּי־קֶדֶשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲווּ לִיהוָה
 בַּהֲדַר־תִּקְדֵּשׁ, חִילוֹ מִפְּנֵי כְּל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיָּה אֱלֹהֵיכֶל־קֶדֶשְׁךָ בִּירְאָתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיָּה אֱלֹהֵיכֶל
 קֶדֶשְׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךְ, בִּיהַגְדְּלָתָהּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אֲמָרְתָּךְ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהִי, וְאַמְוִנָתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיהָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲדָמָה:
 כִּי־גִדּוֹל אֶתְּהָ וְעִשָּׂה נִפְלְאוֹת, אֶתְּהָ אֱלֹהִים לְבָרְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אֲמָתְךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמַהֲלָל מְאֹד,
 וְלִגְדָּלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמַהֲלָל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמִלֶּךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרָתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךָ יֵאָתֶה, כִּי בְּכִלְחָכְמִי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אֶתְּהָ וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לֶךָ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזֹז יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: לֶךָ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילְךָ, אֶתְּהָ
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשִׁמְשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מַחְקֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפֹת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כְּל־תַּהֲלָתוֹ: לֶךָ יְהוָה הַגְדָּלָה
 וְהַגְבּוֹרָה וְהַתַּפְאָרֶת וְהַנִּצָּח וְהַחֹד, בִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֶךָ יְהוָה
 הַמִּמְלָכָה, וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לֶךָ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבֵּל
 וּמִלֵּאָה אֶתְּהָ יִסְדָּתָם: אֶתְּהָ הַצִּבְתָּ כְּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחֹרֶף
 אֶתְּהָ יִצְרָתָם: אֶתְּהָ רִצְצָתָ רֹאשִׁי לְוִיתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיִּים:
 אֶתְּהָ בְּקַעֲתָ מַעֲיָן וְנַחֵל, אֶתְּהָ הוֹבִשְׁתָּ נְהִירוֹת אֵיתָן: אֶתְּהָ פִּזְרָתָ

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים"א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְךָ יְיָ, שִׁבְרֶתָּ רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנָאוֹת הַיָּם,
בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמַהֲרָל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
הִרְקֶדְשׁוֹ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
לְבִדְךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־כָּל־סִבְיָיו: וַיִּזְרוּ
שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אֶפְיָמוֹנְתְּךָ בִּקְהֵל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לִיהוָה,
נִרְיֶעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נִרְיֶעָה לוֹ: צִדֵּק
וּמִשְׁפָּט מְכֹון בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
יָדָיו יִצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נָפֵשׁ כָּל־חַי, וְרוּחַ כָּל־בֶּשֶׂר־אִישׁ: הַנִּשְׁמָה לָךְ
וְהַנּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנִּשְׁמָה לָךְ וְהַנּוֹף שֶׁלָּךְ, יְהוָה עֹשֶׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
שְׁמֶךָ, בִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעֹנְנוּ בִּי
רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, בִּי בָּרַב אֲוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ.

מַחֲלִלָּנוּ מִלְּבָנוּ, בִּי רַבּוֹ עֲוִינוּ:

בִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּמוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ גִשְׁעָנִים
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֲתָהּ הוּא מֶלֶךְ
אוֹהֵב צִדְקוֹת מִקֶּדֶם, מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. בּוֹרֵת
בְּרִית לְרָאשֹׁנִים, וּמְקִיָּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֶת בַּעֲנֵן
כְּבוֹדָךְ עַל־הַר סִינִי וְהִרְאִיתָ דָּרָכֶיךָ לְמִשְׁחָה עֲבֹדָה. וְאַרְחוֹת־
חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ בִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶץ אֲפִים
וְרַב־חֶסֶד וּמִרְבָּה לְהַטִּיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כָּלּוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כָּל־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אָחֵן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

**אֵל אֶרֶץ אֲפִים אֲתָהּ וּבָעַל הַרְחָמִים נִקְרָאת, וְדָרְךָ
תְּשׁוּבָה חוֹרִית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפֶּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, בִּי אֲתָהּ
הוּא בָּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבְתַפִּלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,**

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

בְּחֹדֶעֶת לַעֲנוּ מִקֶּדֶם: מִמָּחָרֹן אַפָּךְ שׁוּב, כִּמּוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 בְּתוֹב: וּבָצַל בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלוֹנָן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פֶּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזִין שׁוֹעֲתֵנִי וְתִקְשִׁיב מִנִּי מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֹאמֶר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשָּׂא עוֹן וּפֶשַׁע
 וְחִטָּאָה וְנִקְּהָ: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטֹּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִילָנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
 אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קִרְאִיךָ:

אֲבֹד חֲסִיד מִן־הָאָרֶץ וַיֵּשֶׁר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשֵׁמְךָ בְּצִדֶּק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֲסִיד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עָמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנָתוֹ:
 כְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עָמָךְ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטָּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קִרְאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
 לָעָם הַזֶּה מִמִּצָּרִים וְעַד־הַנֶּה: וְשָׁם נֹאמֶר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ויז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 (י) תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל זח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – ('שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְּדַבָּרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֶךָ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עֲלִי־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנִי | שְׁמֶעָה, אֲדֹנִי | סִלַּחְהָ, אֲדֹנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵרִי, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֶקְרָא בְּשִׁמְךָ לְהַחְזִיק בְּךָ אֶתְעוֹרֵר. בַּתְּפִלָּה אֲשַׁמּוֹר אֶקְדֵּם שֹׁחַר אֶעוֹרֵר. גִּשְׁתִּי פָנֵי תְּבוּה מִלָּל לְבָרְךָ. דִּקְנִקְתִּי מֵעַרְכֵי דָל שִׁפְתִּי לִגְרָר: הֵן תּוֹי יֶאֱזִינֵנִי יַעֲנֵנִי שְׂדֵי. וְאִפּוּא מִפְּגִיעַ הַגּוֹן וְאִיהַ כְּדִי. זָבִיתִי לִבִּי יֹאמֶר וְקוֹשֶׁשׁ מֵעַבְדִּי. חֲפוּ מִפִּשַׁע זָכוּ מַעֲשֵׂי יָדַי: טוֹבָה לְחַיִּיבִים גְּמוּלָּה וְלֹא לְכֹדֵוִי. יַחֲשָׁב בְּקֶרְבֶּן מִפְּלֹל וּכְנִיחַח חֲלוּי. כְּפּוֹפִיךָ זְקוּף הֵיוֹתָם לְרֹאשׁ תְּלוּי. לֹא תִמְצְאִינָה חֲפָאֵת סֶתֶר וְגִלּוּי: מִשְׁנֹב בַּצָּרָה הֵיחָ לְבָךְ חוֹסֶה. נוֹדֵד אֵל תִּגְלָה נֶדַח בְּשָׂה. שְׁיִמָּה בְּנֶאֱדָךְ דִּמְעַ עֲרֵשׁ מִמָּסָה. עֹז לִי בְּךָ מְעוֹז וּמַחֲסֶה: פָּצָה וְהוֹצֵא לְרוּיָה אֲסִירֶיךָ תַּתִּיר. צַעֲקוֹךָ דִּפְקוֹךָ קִרְאוֹךָ בַּצָּר לְהַעֲתִיר. קִבְּעוּם קוֹבְעִים וְרִשָּׁע צַדִּיק מִכַּתִּיר. רַב וְשׁוֹפֵט לְמַה־פְּנֶיךָ תִּסְתִּיר: שְׁאוֹן קָמִיךָ הָעוֹלָה נִגְדָּךְ הָדָק וּבִלְה. תִּמִּיד לְיֹדְעֵי סוֹדְךָ חֲסִדֶיךָ הַפִּלָּה: אֲנֹא נֶדַח הַשֵּׁב וְקִבֵּץ גּוֹלָה. לְמָרוֹם שְׁפֹל הַקֶּם וְיִרְוֹד הָעֵלָה. אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגִּדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם־אֱלֹהֵי: הִנֵּשְׁמָה הִתְהַלַּח לְעֵדֶן וּלְבָצְרוֹן הַנִּהְרָסוֹת. בּוֹטְחֶיךָ הֵצֵל נָסוּ בְּצִלְךָ לְהַחֲסוֹת. רְדִיפְתָּם בְּקֶשׁ עָלֶיךָ הַדְּבָר לַעֲשׂוֹת: שְׁמֶעָה דְּבַה בֵּיטָה עֲטָף רוּחֹו. יִהְיוּ לְרָצוֹן אֲמָרֵיו וְשִׁפְךָ שִׁיחוֹ. חֹזֶק רַפְּיוֹן וְאִמִּין בּוֹשֵׁל לְהַרְוִיחוֹ. כִּי הֵנָּה יוֹצֵר הָרִים וּבוֹרֵא רוּחַ וּמַגִּיד לְאָדָם מַה־שָּׁחוּ:

אֶל

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) ע"פ ישעיה מה ד: (ד) שם סד ו (בשינוי): (ה) משלי כ ט: (ו) ע"פ במדבר רבה א, ט: (ז) ע"פ ירמיה נ כ: (ח) ע"פ תהלים ט י: (ט) שם נו ט (בשינוי): (י) שם פד ו (בשינוי): (כ) ע"פ יואל ד טז: (ל) תהלים מד כה: (מ) שם עד כג: (נ) שם יז ז (בשינוי): (ס) שם קכו ב: (ע) ע"פ יחזקאל לו לה: (פ) תהלים יט טו: (צ) ע"פ שם קב א: (ק) עמוס ד יג:

אל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּחַ מְחִילָה
לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא בִרְעֻתָם תִּגְמֹל. אֵל הַיּוֹרֵת לָנוּ לֵאמֹר שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, זָכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחוֹדֶעֶת לָעֵנִי
מִקֶּדֶם, בָּמוֹ שֶׁבָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעֵנִי וַיִּתְּצֵב עַמּוֹ שֵׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֵר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשָּׂא עֵוֹן וּפֹשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסַלַּחְתָּ לְעֻגְנוֹנוֹ וּלְחַטָּאתֵינוּ וְנַחֲלֶתֵנוּ:
סָלַח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסָלַח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֶיךָ:
בְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סָלַח: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סָלַח: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אֲדָם בִּטָּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:
סָלַח־נָא לְעֵוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְלֵי חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנֵּה: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי בְּדָבָרְךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֶעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתִּינוּ, וְהָעִיר

אשר

תו"א (א) ויקרא רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה
יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם רז: ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) שם קג יג: י) שם ג
ט: כ) שם מו ח: ל) שם פד יג: מ) שם כ י: נ) במדבר יד יט: ס) שם כ: ע) דניאל ט
יח"ט:

הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אשר-נקרא שמך עליה, כי | לא על-צדקותינו אנחנו מפילים
תחנונינו לפניך, כי על-רחמך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה,
אדני הקשיבה ועשה, אל-תאחר, למענה אלהי, בישמך נקרא
על-עירך ועל-עמך:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אֵלֶּה קִנְיָתְךָ וּגְבוּרָתְךָ. בַּעֲשׂוֹתְךָ נִוְרָאוֹת לְזֶרַע בִּרְיֹתֶיךָ.
גְּרוּשִׁים גְּטוּשִׁים אֲנַחְנוּ מִנִּחְלָתְךָ. יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעָלוֹנוּ
אֲדוֹנִים זִוְלָתְךָ: דִּאֲגַת עֲנִיָּה גָדְלָה עַד לְמָאֹד. הַסּוֹבְלִים עוֹל
מוֹרָאךָ בְּלֵב וּנְפֶשׁ וּמָאֹד. וְהֵם שָׁחִים וּמִשְׁפָּלִים עַד מָאֹד. מִהֵר
יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דִלּוֹנוּ מָאֹד: זִיוֵנו שׁוֹנָה מִפְּנֵי מַחֲרָפִים יוֹם
יוֹם. חוֹרְקִים שֶׁן וְשׁוֹחֲחִים אַךְ זֶה הַיּוֹם. טֶכֶם מִמִּשְׁלָתְךָ גָּלָה
אִיוֹם. כִּי-עָלֶיךָ הוֹרֵגְנוּ כָּל-הַיּוֹם: יַחֲלֵנוּ קֶץ גָּאֻלָּה וְנַחֲמָה. כִּי
כִסְתָנוּ בּוֹשָׁה וְעִטָּתְנוּ כְּלִמָּה. לְחוּצִים וְעִבּוּדִים תַּחַת יָד
כְּלִאוּמָה. וְאִין אֲתָנוּ יוֹדֵעַ עַד-מָה: מֶלֶךְ מְלָכִים זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
הַיְשָׁנִים. נּוֹצְרֵי יַחֲדוֹךְ מִלֵּט מֵאוֹדִים הָעֲשָׁנִים. סָאֵב צַחֲנָתָם לִבָּן
הַמִּתְלַע כְּשָׁנִים. אֵל תִּזְכַּר-לָנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים: עַל הִרְצִיּוֹן
שֶׁשָּׁמָם. פָּנֵי כְּבוּשִׁים וְלִבֵּי יִשְׁתּוּמָם. צָרִים אֲשֶׁר שִׁמְמוּהוּ
הָאֲשִׁמָּם. וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל-מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמָם: קִנְיֵן הַנִּקְנָה מֵאֵן
לְשֵׁם תִּפְאַרְתְּךָ. רַחֵם וְאֵל תִּשְׁחִית וְהִיא תִּהְלֶתְךָ. שֶׁפֶן
הַבְּטִיחָנוּ נֶאֱמַן בִּיתְךָ. כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא
יִשְׁחִיתְךָ: תִּזְכּוֹר תִּבְנִית תָּם בְּכִסְאֶךָ מְחוֹקֶקָה. נֶאֱזָר יִדְּדִיו
מִנַּחֵל עֲדָנֶיךָ תִּשְׁקָה. יֵשַׁע הַמְצִיאֵם אוֹתָם נִקָּה. נוֹשֵׂא עוֹן
וְעוֹבֵר עַל-פֶּשַׁע וְנִקָּה:

יֹשֵׁב בְּסֶתֶר עֲלִיּוֹן, מִגְּנִי וְצַנְתִּי. צַעֲקוֹתִי הִקְשִׁיבָה
וְהֶאֱזִינָה רִנָּתִי. חַטָּא אֶת-חַטָּאתִי, קְדוֹשׁ תֵּן תִּקְוָתִי.
נִפְשִׁי בִשְׂאֵלָתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

צדקה

תו"א (א) ישעיה סג טו: (ב) שם סד ב: ג) שם כו יג: ד) תהלים עט ח: ה) שם מד כג: ו) שם
עד ט (בשנינו): ז) שם כה ו: ח) איכה ה יח: ט) ע"פ תהלים קמג ד: י) דניאל ט יז:
כ) דברים ד לא: ל) איכה רבה ב, ב. חולין צא, ב: מ) תהלים עו ה: נ) ע"פ שם לו ט:
ס) מיכה ז יח: ע) שמות לד ז: פ) תהלים צא א: צ) ע"פ שם לה ב: ק) ע"פ שם יז א:
ר) אסתר ז ג:

צִדְקָה עֲשֵׂה לְעַמְּךָ. קְדוּשׁ לְמַעַן שְׁמֶךָ, כִּי־פָסוּ
תַּמִּימֶיךָ. מַעֲבִירִי וְעַמְּךָ, וּמַגִּישִׁי לַחֲמֶךָ. לָבֵן עֲתָה
בְּאִתִּי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

חֲטֵאת נְעוּרֵי תַצְלִיל, וְיָם יִהְיֶה כּוֹכָב לֵיל. וְצִדְק וְקִנְיִם
תִּסְלִיל, וְשׁוֹנֵעַת נִבְאִים תִּכְלִיל. וְעַת הַנִּקְנִי כִּבְעֵלִיל,
מִסְטִינִי אֲזוּ יֵלִיל, כִּי לִבִּי קָךְ כָּלִיל. עֲתָה הִנֵּה בְּאִתִּי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

חֲנוּן חֵי חַגִּנִי. לְקוֹל וְעֶקֶץ בְּגִרוֹנִי, בְּשִׁמְעֶךָ תַּעֲנִנִי.
סְלִיחָתְךָ תִּרְבֶּנִּי, חַיִּים תִּכְתֶּבֶנִּי. וְעֲנֵתְה־בִּי צִדְקָתִי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

זֶה אֵלֵי הוֹשִׁיעָה, וְזִכִּיּוֹת הַכְרִיעָה, וּמִזְבֻּלְךָ הוֹפִיעָה. חוֹן
סוֹעֶרָה וְסוֹעָה, וּמִלְשָׁנִי הַבְּלִיעָה. צֹאנְךָ מִלְּהַפְשִׁיעָה, פֶּן
אֶרְאֶה בְּרָעָה. בְּאַבְדֵּן מוֹלֶדְתִּי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

קְדִישׁ שֵׁם קְדִישְׁךָ. חָלְלוּ בְּמִקְדָּשְׁךָ, וְאַהֲרֹנִים קְדוֹשֶׁיךָ,
מַגִּישִׁי אֲשִׁיךָ. וּמִה־יַּעֲשׂוּ קְדוֹשֶׁיךָ. כִּפְסוּ קְדִישְׁךָ. שְׁעָה
נָא מִקְדִּישְׁךָ. כְּפָרִים אִם שְׁלֵמֹתִי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

יִרְצוּ עַבְדֶּיךָ, לְמַעַן שֵׁם כְּבוֹדְךָ. מִיַּחַדְיָה מְעִידְיָה, כִּי אֵין
בְּלַעְדֶּיךָ. בִּקְשׁ נָא אוֹבְדֶיךָ, הֵן בָּאוּ עֲדֶיךָ, כִּי־טוֹבִים
הוֹדִיךָ. פָּנֶיךָ בִּקְשֵׁתִי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

קולי

תו"א (א) ע"פ תהלים יב ב: (ב) אסתר ז ג: (ג) ע"פ תהלים כה ז: (ד) בראשית ל לג: (ה) שמות טו
ב: (ו) ע"פ בראשית מד לד: (ז) אסתר ח ו: (ח) ע"פ הושע יד ג: (ט) שיר השירים א ב:

קולי יערב נא, במחים תוך ציונה. לטובה הפנה נא,
להמציאני חנינה. כי אל-מי אפנה נא, באין משען
ומשענה. למיחליך סלחנא. השמיעם סלחתי.
נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי:

יושב בסתר עליון, מגני וצנתי. צעקתי הקשיבה
והאזינה רנתי. חטא את-חטאתי, קדוש תן תקותי.
נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי:

אל מלך יושב על פסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל-בשר
ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
עשרה, ובר-לנו היום ברית שלש עשרה, בחודעת לענו
מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם
ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על-פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורחימ
ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע
וחטאה ונקח: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח-לנו אבינו כי חטאנו. מחל-לנו מלפנו כי פשענו: בִּיאֲתָה
אֲדֹנֵי טוֹב וְסֶלָח, וְרַב־חֶסֶד לְכֹל־קְרֹאֲיֶךָ:

ברחם

תו"א (א) ישעיה ג א: (ב) במדבר יד יט: ג) שם כ: ד) אסתר ז ג: ה) תהלים צא א: ו) ע"פ שם
לה ב: ז) ע"פ שם יז א: ח) ויקרא רבה כט, ו: ט) ראש השנה יז, א: י) תהלים קג ו
(בשינוי): כ) ראה ראש השנה יז, ב: ל) שמות לד ה: מ) שם וז: נ) שם ט: ס) תהלים
פו ה:

הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' — ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

בְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחֹם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמּוֹ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטָּח בָּךְ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמִּלָּךְ יַעֲנֵנו בְּיוֹם־קִרְאָנוּ:

אֲלִיתִּנְזַכֵּר־לָנוּ עֲנוֹת רִאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, בִּי דַלּוֹנוּ
מָאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפִשְׁעֵינוּ אֲלִיתִּנְזַכֵּר בְּחַסְדְּךָ זָכַר־לָנוּ
אֶתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶּיךָ, בִּי מַעֲוֹלָם הִמָּה: זָכַרְנוּ יְהוָה בְּרָצוֹן עַמּוֹךְ,
פָּקַדְנוּ בִּישׁוּעָתְךָ: זָכַר עֲדָתְךָ | קִנִּיתִּי, קָדָם גָּאֻלְתִּי שְׂבִט
נִחְלַתְךָ, הִרְצִיוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בּוֹ: זָכַר יְהוָה חֶבֶת יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת
צִיּוֹן אֲלִיתִשְׁכַּח לְנֶצַח: אֶתָּה תִּקּוֹם תִּרְחֹם צִיּוֹן, בִּירֵעַת לְחַנּוּנָה בִּירֵא
מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לִבְנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹם בָּהּ: זָכַר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישָׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לָהֶם בָּךְ וּתְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֲרָבָה אֶת־זֶרְעֶכֶם בְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְיָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתָן לְזֶרְעֶכֶם וְנָחֲלוּ לָעַלְם: זָכַר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב, אֲלִיתָּפֶן אֲלֶ־קִשִּׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲל־רִשְׁעוֹ וְאֲל־חַטָּאתוֹ: אֲלֵנָּה תִשָּׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרְנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצֵרְנוּ:

זָכַר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זָכַר לָנוּ בְּרִית רִאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רִאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאֶף־גַּם־זֹאת
בְּהוֹיֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבִיהֶם לֹא־מֵאֲסָתִים וְלֹא־גַעְלָתִים לְכַלְתָּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אֲתָם, בִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתָנוּ וּרְחַמְנוּ בְּמָה
שִׁפְתוֹב, וְשֵׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשֵׁב וּקְבֹצֵךְ
מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ בְּמָה
שִׁפְתוֹב, אֲסִיְהִיָּה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבֹּצֵךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

ומשם

תו"א (א) תהלים קג יג: (ב) שם ג ט: (ג) שם מו ח: (ד) שם פד יג: (ה) שם כ י: (ו) שם עט ח:
(ז) שם כה ז (בשינוי): (ח) שם ו: (ט) שם קו ד (בשינוי): (י) שם עד ב: (כ) שם יט: (ל) שם
קב יד: (מ) שם קלז ז: (נ) שמות לב יג: (ס) דברים ט כז: (ע) במדבר יב יא: (פ) ויקרא כו
מב: (צ) שם מה: (ק) שם מד: (ר) דברים ל ג: (ש) שם ד:

ומשם יקחך: מִחַה פִּשְׁעֵינוּ בְּעֵב וּבְעֵנן בְּמַה שְׁכַתוּב, מִחִיתִי בְּעֵב
פִּשְׁעִי וּבְעֵנן חַטֹּאתַי, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גִאֲלִיתִיךָ: מִחַה פִּשְׁעֵינוּ
לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מִחַה פִּשְׁעִיךָ לְמַעַנִי
וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: הִלְבֵּן חַטֵּאֵינוּ בְּשִׁלְג וּבְצֶמֶר בְּמַה שְׁכַתוּב,
לְכוּנָא וְנוֹכַחַה יֹאמַר יְהוָה, אִם־יִהְיוּ חַטֵּאֵיכֶם בְּשָׁנִים בְּשִׁלְג יִלְבִּינוּ,
אִם־יֵאָדִימוּ בְּתוֹלַע בְּצֶמֶר יִהְיוּ: זְרוֹק עֲלֵינוּ מִים טְהוּרִים וְטַהַרְנוּ
בְּמַה שְׁכַתוּב, וְזָרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וְטַהַרְתֶּם, מִכָּל
טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ
בְּמַה שְׁכַתוּב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ,
וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבָנוּ
לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמַה שְׁכַתוּב, וְמֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ
וְאֶת־לִבְבִי זָרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמֵּצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמַה שְׁכַתוּב, וּבִקְשָׁתֶם מִשֵּׁם
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצֵּאתָ, כִּי תִדְרָשֵׁנוּ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ:
תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קֹדֶשׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ בְּמַה שְׁכַתוּב,
וְהִבִּיאֹתִים אֶל־הַר קֹדְשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלְתֵיהֶם
וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵּית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הַעַמִּים:

פּוֹתַחֵן הָאָרוֹן וְאוֹמְרִים פֶּסוּק אַחֵר פֶּסוּק, חוֹזֵן וְקָהֵל, עַד אֵל תַּעֲזוּבֵנוּ וְלֹא עַד בְּכָלֵל:

**שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:**

**הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקֶדֶם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קֹדְשְׁךָ אֶל־תִּתְּקַח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעֵת זְקָנָה בְּכָלוֹת בָּחֵנוּ אֶל־תַּעֲזוּבֵנוּ:**

**אֶל־תַּעֲזוּבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּתְּרַחֵק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיִרְאוּ שְׂנְאֵאֵינוּ וְנִבְשׂוּ בִּיאָתָה יְהוָה עֲזָרְתֵנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ: אֲמָרֵינוּ
הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הִגִּיעָנוּ: יִהְיוּ לְרָצוֹן | אֲמָרֵינוּ וְהִגִּיוֹן לִבְנוּ
לַפִּנִּיךְ**

תו"א (א) ישעיה מד כב: (ב) שם מג כה: (ג) שם א יח: (ד) יחזקאל לו כה: (ה) דברים ד לא:
(ו) שם ל ו: (ז) שם ד כט: (ח) ישעיה נו ז: (ט) איכה ה כא: (י) תהלים נא יג (בשינוי):
(כ) שם עא ט (בשינוי): (ל) שם לח כב (בשינוי): (מ) שם פו יז (בשינוי): (נ) שם ה ב (בשינוי):
(ס) שם יט טו (בשינוי):

לפניך, יהוה צורנו וגואלנו: בִּילְךָ יהוה הוֹחֵלֵנוּ, אֶתָּה תַעֲנֵה אֲדֹנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, תָּבוֹא לִפְנֶיךָ תִּפְלָתֵנוּ, וְאַל־תַּעֲלֵם
מִתַּחֲנֻנֵּנוּ, שְׁאִין אֲנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשֵׁי עָרֶף, לֹא־מֵר לִפְנֶיךָ
יְהוֹה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגָדֵנוּ. גִּזְלָנוּ. דִּבְרָנוּ דִּפִּי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חֲמַסְנוּ. מִפְּלָנוּ שָׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. בּוֹבְנוּ. לִצְנוּ.
מִרְדָּנוּ. נֶאֱצָנוּ. סָרְרָנוּ. עֲוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁנוּ עָרֶף.
רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיִנוּ. תַּעֲתֵעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוִה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשּׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוֵינוּ. וּנְפָרַע פֶּאֶרְנוּ. וְבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוִנוֹנוּ. מִיִּרְתָּנוּ הִיָּתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמַתְנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְעוֹתֵנוּ. הִיד נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרַפְנוּ, לֹא־מֵר
לִפְנֶיךָ יְהוֹה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אִין מִידָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוֹה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶת מִמֶּנּוּ בַּעֲוִנוֹנוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲיִנוּ וְאַבְדָּנוּ:

משיח

תו"א (א) תהלים לח טז (בשינוי): (ב) שם פח ג (בשינוי): (ג) שם נה ב (בשינוי): (ד) ע"פ דברים
כח נ: (ה) ע"פ שמות לד ט: (ו) יומא פז, ב (בשינוי): (ז) תהלים קו ו: (ח) שם (בשינוי):
(ט) ע"פ שם קט סט: (י) ע"פ שם לט: (כ) איוב לג כז (בשינוי): (ל) נחמיה ט לג: (מ) ע"פ
ישעיה כד יא: (נ) איכה ה יז (בשינוי): (ס) ע"פ מלכים-א ח יג: (ע) ע"פ תהלים סט כו:
(פ) ע"פ ישעיה יח ז: (צ) איכה שם ח: (ק) ע"פ שמואל-א טו יא:
הגהות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האיב (מנהגי הרבי).

משיח צדקה אמר לפניך, שגיאות מייבין, מנסתרות נקני: נקנו
יהוה אלהינו מכל־פשעינו וטהרנו מכל־טמאותינו,
וזרק עלינו מים טהורים וטהרנו, כפתוב על־יד גביאך, וזרקתי
עליכם מים טהורים וטהרתם, מכל טמאותיכם ומכל־גלוּליכם
אטהר אתכם:

דניאל איש־חמדות שוע לפניך, הטה אלהי | אונך ושמע,
פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך
עליה, כי | לא על־צדקותינו אנוחנו מפילים תחנונינו לפניך,
כי על־רחמך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני
הקשיבה ועשה, אל־תאחר, למענך אלהי, בישמך נקרא על־עירך
ועל־עמך:

עזרא הסופר אמר לפניך, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אליך כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורחי־סוד ולא
עזבתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו וזרנו
ואל תעש עמנו בלה בחטאתינו, וקים לנו יהוה אלהינו את־הדבר
שהבטחתנו בקבלה על־ידי ירמיהו חוזה. כאמור, בַּיָּמִים הָהֵם
ובעת ההיא נאם־יהוה יבקש את־עון ישראל ואיננו ואת־חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יבירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען רתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
בבודך. עשה למען למוךך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פאריך.

עשה

תו"א (א) תהלים יט יג: (ב) יחזקאל לו כה: ג) דניאל י יא: ד) שם ט יח"ט: ה) עזרא ט ו:
ו) נחמיה ט יז: ז) ירמיה נ כ: ח) דברים ט כו: ט) דניאל שם ט (בשינוי): י) ע"פ שמות
לד ו: כ) ירמיה יד ז:

הנהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

עשה למען צדקתך. עשה למען קדשתך. עשה למען רחמיך הרבים. עשה למען שביתתך. עשה למען תהלתך. עשה למען אוהביך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב. עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחך. עשה למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען טבוחים על יחודך. עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חרב שלא פשעו. עשה למען תינוקות של בית רבן. עשה למענך אם לא למעננו. עשה למענך והושיענו:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ בֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ הָאֵל הַנָּאֶמֶן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זֶךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ מְלֹכ וּמַטִּיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֹּבֵשׁ בְּעֵסִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֶה בְּעֵת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צַדִּיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רָךְ לְרִצּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א (א) ישעיה כו יט: (ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: (ג) תהלים כו ח: (ד) ע"פ יואל ב טז: (ה) ע"פ ישעיה כח ט: (ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ז) מלכים א יח לז (בשנינו): (ח) ישעיה סג טז: (ט) ע"פ שם מג א: י' שם מז ד: כ' דברים ז ט: ל' ע"פ איוב ח ו: (מ) דניאל ו כז (בשנינו): (נ) תהלים קיט סח (בשנינו): (ס) ע"פ שם קג יד: (ע) ראה ברכות ז, א: (פ) ע"פ ישעיה נט יז: (צ) אבות ג, א: א: ק' ע"פ דברים שם כא: (ר) ע"פ ישעיה לג ה: (ש) ירושלמי ברכות ד, ג: (ת) דברים לב ד: (א) ע"פ תהלים קמה יח: (ב) ע"פ אבות ה, יא: (ג) שמות לד ו: (הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

עֲנֵנוּ שׁוֹמְעַ אֶל־אֲבוֹנוֹתַי עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֶזְרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּ אֲמָהוּת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בַּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֲלֻמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאֲבֹרָהֶם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֶׁנַּעֲקָד עַל־נְבִי הַמּוֹזֵבֶחַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל־יְסוּסָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
שֶׁעָנָה לְמִשָּׁה בְּחוּרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתָה
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
מִי שֶׁעָנָה לְיִחוּשָׁע בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
בְּמַצָּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִּירוּשָׁלַם הוּא
יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְאַלְיָשָׁע בִּירִיחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדָּגָה הוּא
יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֶזְרָיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אֲרִיּוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמֶרְדֳּכַי
וְאַסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעֹזְרָא בְּנוֹרָה הוּא
יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכָל־הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיֹּשְׁרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָדָר צַר־לִי מְאֹד נִפְלְה־נָא בְּיַד־יְהוָה בִּירְבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם
אֶל־אֶפְלָה:

(אין נופלים על פניהם):

רְחוּם וְחַנוּן חֲטָאתִי לִפְנֶיךָ. יְהוָה מָלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
תַּחֲנוּנִי: יְהוָה אֶל־בְּאֶפְךָ תּוֹכִיחֵנִי וְאֶל־בְּחֶמְתְּךָ תִּסְרְנֵנִי:
חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֶמְלֹל אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהֵלוּ עַצְמִי: וְנִפְשִׁי נִבְהָלָה

מֵאֵד

תו"א (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט
כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו: (ח) ע"פ תענית טו, א: (ט) דברים רבה ב, יא:
י) ראה דברים ט יט: (כ) ראה סנהדרין פב, ב: (ל) מלכים ב כא-כב: (מ) שם כ ב-י:
נ) ראה דניאל ג כר-כז: (ס) שם ו יד-כה: (ע) שמואל-ב כד יד: (פ) שמות לד ו: (צ) ירושלמי
ברכות א, ה: (ק) תהלים ו ב-יא:

מֵאֵד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חֲסֶדְךָ: כִּי אֵין בַּמּוֹת זְכָרְךָ בְּשֹׁאֵל מִי יוֹדֶה־לָּךְ: יָנַעְתִּי | בְּאַנְחָתִי,
אֲשַׁחֲהַ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עֲרָשִׁי אִמְסָה: עֲשִׂשָׁה מִכַּעַם עֵינֵי
עֲתָקָה בְּכָל־צוּרֵרִי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנֻנָּתִי יְהוָה תַּפְלִיתִי יִקָּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהֲלוּ מְאֹד כָּל־אֲבֵי
יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רַנַּע:

מַחֲי וּמַסִּי, מְמִית וּמַחֲיָה, מַסִּיק מִן שְׂאוֹל לַחֲי עֲלֵמָא. בְּרָא
בַּד חֲטִי אֲבוּהִי לְקִיָּה, אֲבוּהִי דְחַיִּים אִסִּי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד גַּפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחַטִּינִי קִמָּךְ. הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרִין. עֲבָדָךְ אֲנִי
וּמְרוֹדְנִי קִמָּךְ. הָא בְּבוֹתָא, הָא בְּשַׁבָּיָא, הָא בְּמַלְקוּיָתָא. בְּמַטּוֹ
מִנָּךְ בְּרַחֲמֶךָ דְּנַפְשִׁין, אִסִּי לְכַאֲבִין דְּתַקּוּף עֲלִין. עַד דְּלֹא נִהְוִי
נְמִירָא בְּשַׁבָּיָא:

מַכְנִיסִי רַחֲמִים, הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לִפְנֵי פֶּעַל הַרְחַמִּים: מַשְׁמִיעִי
תַּפְלָה, הַשְׁמִיעוּ תַּפְלָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע תַּפְלָה: מַשְׁמִיעִי
צַעֲקָה, הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מַכְנִיסִי דַמְעָה, הַכְּנִיסוּ
דַמְעוֹתִינוּ לִפְנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהִרְבוּ תַחֲנּוּה
וּבִקְשָׁה, לִפְנֵי מַלְךְ אֵל רַם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ, הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֵפְרָה. יִזְכּוֹר אֲהַבְתֶּם וַיַּחֲיָה
זֶרַעַם שֶׁלֹּא תֵּאֵבֵד שְׂאֵרִית יַעֲקֹב. כִּי צֹאן רֹעֶה נֶאֱמָן הָיָה
לְחֹרֶפֶת, יִשְׂרָאֵל גָּוִי אֶחָד לְמֹשֶׁל וְלַשְׁנִיָּה, מֵהֵר עָנְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ.
וּפְדָנוּ מִכָּל־גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁית
צַדִּיקָךְ וְעַמָּךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָּא, לָךְ מַתְחַנְנִין, כְּבֵר שַׁבָּיָא, דְּמַתְחַנֵּן לְשַׁבּוּיָה, כְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבָּיָא, בְּכַסְפָּא מַתְפָּרְקִין, וְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבַתְחַנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֵתִין וּבַעוֹתִין דִּלְךָ נִהְדֵּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:
מָרְן דְּבִשְׁמַיָּא, לָךְ מַתְחַנְנִין, כְּעֲבָדָא דְּמַתְחַנֵּן לְמְרִיָּה, עֲשִׂיקִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינִי, מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנַפְשִׁין, חִילָא לִית
בְּן לְרַצִּינָךְ מָרְן, עֲבִיד בְּרִירָא קִימָא דְּגוֹרָתָ עִם אֲבָהִתָּא:

שומר

תו"א (א) שמואל"א ב' ו': (ב) תרגום יונתן ע"פ שמות ד' כב: (ג) קהלת רבה ז', טו': (ד) ברכות כח,
ב': (ה) תענית טו', א': (ו) ישעיה נז טו': (ז) ע"פ אבות ו', ט': (ח) ישעיה כו יט': (ט) מיכה ה'
ז': י' אסתר רבה ז', יג': (כ) ע"פ ירמיה כד ט': (ל) דברי הימים"א יז כא': (מ) ירמיה שם:

שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יִבְרָאֵל, וְאֵל יִבְרָאֵל,
הָאֱלֹהִים שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל:

שֹׁמֵר גֹּי אֶחָד, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם־אֶחָד, וְאֵל יִבְרָאֵל גֹּי אֶחָד,
הַמִּיחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שֹׁמֵר גֹּי קְדוֹשׁ, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, וְאֵל יִבְרָאֵל גֹּי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוֹשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפַּיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזָרָה:

אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי אֲבִינוּ אֶתְּהָ: אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי אֵין לָנוּ מִלֵּךְ אֵלָּא אֶתְּהָ:
אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי חַנּוּן וְעֲנֻנוּ כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעַנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדַּע מִהֲנַעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכַר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסֶדְךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הָמָּה:
יְהִי־חֶסֶדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ, בְּאֲשֶׁר יַחֲלָנוּ לָךְ: אֲלֹהֵי־תִזְכָּר־לָנוּ
עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:
חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, בִּיָּרֵב שִׁבְעֵנוּ בּוֹ: בְּרָגוּ רַחֵם תִּזְכָּר:
בְּרָגוּ עֲקָדָה תִּזְכָּר: בְּרָגוּ תְּמִימוֹת תִּזְכָּר: בְּרָגוּ
אֶהְבָּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֵּךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־
קִרְאָנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זָכוֹר כִּי־עָפָר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל עַל־דָּבָר בְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילָנוּ וְכִפֵּר
עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְּרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךָ
מַלְכוּתָהּ, וְיִצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּתִיבּוֹן

וביומכון

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:
(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים ב
כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:
(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:
הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

ובימיכון ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
 יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח
 ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתחדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
 בריך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא,
 דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל־בית ישראל, קדם אבוהון די
 בשמיא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

עשה^א שלום במרומיו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

אשרי

תו"א (א) איוב כה ב:

הנהגות (1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
 (2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
 שלום – לשמאל המתפלל. במרומיו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לָו, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָה אֶלֶהִיו: תִּהְלַח לְדוֹד, אֲרוֹמָמְךָ
אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלֶלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמִהֲרָל מְאֹד, וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֶׂיךָ, וּגְבוּרָתֶיךָ
וְגִידוֹ: הֵדֵר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדְבָרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹנוֹ נִזְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלָתְךָ
אֲסַפְּרָנָה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקָתְךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרֶךְ אֲפִים וּגְדֻלַּ־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתְךָ
יְדַבְּרוּ: לְחֹדֶיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ,
וּכְבוֹד הֵדֵר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדֹר:
סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנִּפְלְאִים, וְזוֹקֶךָ לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדְךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

יִרְכּוּ, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת: רְצוֹן־
יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעַם:
שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
הָרָשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יִהְיֶה יְדָבָר פִּי,
וַיְבָרֶךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֶךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ץ חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אֲמַן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כִרְעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמַן: בְּחֵיכּוֹן
וּבְיוֹמֵיכּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמַן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אֲמַן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא,
דְּאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמַן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאַוְּנָן
וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָּר וּמַה־נֶּצְטָדֵק: נִחְפָּשָׁה
דְּרַכֵּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בַחֲסָד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
כְּדָלִים וּבְרָשִׁים דְּפָקְנוּ דְּלָתֶיךָ: דְּלָתֶיךָ דְּפָקְנוּ רַחוּם
וְחַנוּן, נָא אֲלִיתְּשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּפָנוּ
רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיד כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדָנִי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָּה לְפָנֶיךָ יְהוָה עִשְׁנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרָתוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִילוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כָּל־עַבְדֵי יְהוָה, הָעֹמְדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּיָדְכֶם קֹדֶשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֶה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהֶדֶם רִגְלֵיו: רֹמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהֶדֶם רִגְלָיו, קֹדֶשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהֶר קֹדֶשׁוֹ, בִּי־קֹדֶשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲווּ לִיהוָה
 בַּהֲדַר־תְּקֵדֶשׁ, חִילוֹ מִפְּנֵי כְלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוֹ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קֹדֶשְׁךָ בִּירְאָתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קֹדֶשְׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךְ, בִּיהֲגִדְלָתָהּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרָתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהִי, וְאַמְוִנָתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אַדְמָה:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךְ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמִהֲלָל מְאֹד,
 וְלִגְדָּלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמִהֲלָל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמִלֶּךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרָתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךָ יֵאָתֶה, כִּי בְּכִלְחָכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לֶךָ
 זְרוֹעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזֹז יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: לֶךָ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינֹת מְאֹד וְשִׁמְשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מַחְקֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹץ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תִּהֲלֶיךָ: לֶךָ יְהוָה הַגִּדְלָה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַחֹד, בִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֶךָ יְהוָה
 הַמִּמְלָכָה, וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לֶךָ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבֵּל
 וּמִלֵּאָה אַתָּה יִסְדָּתָם: אַתָּה הַצִּבְתָּ כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחֹרֶף
 אַתָּה יַצַּרְתָּם: אַתָּה רִצַּצְתָּ רֹאשֵׁי לְוִיתָן, תִּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לָעַם לְצִיִּים:
 אַתָּה בִּקְעַת מַעֲיָן וְנָחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהֹרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרֶרֶת

בַּעֲדָךְ

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךְ יְיָ, שִׁבְרֶתָ רָאשֵׁי תְּנִינִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנָאוֹת הַיָּם,
בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
הֶרְקֵדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
לְבָדְךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוֹד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־כָּל־סִבְיָיו: וַיִּזְרו
שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אֶפְיָמוֹנְתְּךָ בִּקְהֵל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לִיהוָה,
נִרְיָעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נִרְיָע לֹ: צִדֵּק
וּמִשְׁפָּט מְכֹון בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
סוֹד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לֹ הָיָה וְהוּא עָשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
יָדָיו יִצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נָפֵשׁ כָּל־חַי, וְרוּחַ כָּל־בֶּשֶׂר־אִישׁ: הַנִּשְׁמָה לָךְ
וְהַנּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנִּשְׁמָה לָךְ וְהַנּוֹף שִׁלָּךְ, יְהוָה עָשָׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֵנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עָשָׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ כִּי
רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֵוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ.

מַחֲלִלָּנוּ מִלְּבָנוּ, כִּי רַבּוּ עֲוֹנוֹנוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּמוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ גִשְׁעָנִים
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֲתָהּ הוּא מֶלֶךְ
אוֹהֵב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם, מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. בּוֹרֵת
בְּרִית לְרֹאשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֶת בַּעֲנַן
כְּבוֹדָךְ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דָּרָכֶיךָ לְמִשְׁחָה עֲבֹדָה. וְאַרְחוֹת־
חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לֹ: וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
וְרַב־חֶסֶד וּמִרְבָּה לְהַטִּיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כָּלֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחֵן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

**אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֲתָהּ וּבָעַל הַרְחָמִים נִקְרָאת, וְדָרְךָ
תְּשׁוּבָה חוֹרִית: גְּדֹלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפֶּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֲתָה
הוּא בָעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבְתַפִּלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,**

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
ו: (ו) שם צה אב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

בְּחֹדֶעֶת לַעֲנוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אֶפֶךְ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 בְּתוֹב: וּבְצֹל בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלַוְנָן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פֶּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שֵׁם: תִּאֲזִין שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאֲמָר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֹאמֵר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אֲפִים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשָּׂא עֵז וּפֶשַׁע
 וְחִטָּאָה וְנִקְהָ: ע"כ

וְסִלְחָתָ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטֹּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵּנוּ:

סִלְחֵלֵנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלֵלֵנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
 אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלְחָתָ, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֲסִיד מִן־הָאָרֶץ וַיֵּשֶׁר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשֵׁמְךָ בְּצִדֶּק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֲסִיד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עָמְךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:
 כְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עָמְךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּבֵלֵנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטָּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לַעֲזוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֲסִדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאָתָה
 לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנֶּה: וְשֵׁם נֹאמֵר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ויז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 (י) תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל זח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – ('שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְּדַבָּרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֶךָ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִצְדָּקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עֲלִירַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: אֲדֹנִי | שְׁמָעָה, אֲדֹנִי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֹּאחֲרֵךְ, לְמַעַן אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

בְּתוֹלַת בְּתִיּוּדָה רַבַּת תִּתְּנֵנִי וְאֵנִי מִתִּפְחָה פּוֹרֶשֶׁת כַּף
מַעֲמָקֵי שִׁבְיָה. מִן־הַמִּצָּר קִרְאתֶיךָ עֲנֵנִי בַּמִּרְחָב יְהִי.
מֵאֵשׁ וּמִמֵּי תוֹצִיאָנִי לְרוּיָה: נוֹשָׂאת עֵין לְעֹזְרָה וּמִבְּמַת הַנָּה
וְהַנָּה. מִתְחַלֶּלֶת בְּמִבְכִּירָה בְּצִירֶיהָ מִגְּזוֹת עֲדִינָה. סוֹפֶקֶת
כַּף אֶל כַּף וְהוֹמָה בְּהִינּוּנָה. אֵיךְ אֶפֹּא תִקְוֵתִי מִי יִשׁוּרְנָה:
יְדִידוֹת נַפְשָׁה וּמִשְׁכָּנוֹתֶיהָ וְצָבִי גְּאוּנָה. בְּנִתְּנוּ בִיד מִחֶרְפֶּיהָ
וּבִיד מַעַנָּה. הַשּׁוֹאֵנֶת בְּתוֹךְ מוֹעֲדֶיהָ וּבִקּוּלָּהּ עָלֶיהָ נִתְּנָה. אֵיךְ
דָּבַר יְהוָה יָבֹא נָא: מִשְׁבִּי לְגִלּוֹת נְפוּצָה וּשְׁבוּרָה אִיוֹמֶתְךָ.
מִפְּנֵי זֶעַם חֲמַתְךָ וּמֵאִמַּת עֲבָרְתְּךָ. וּבִקּוּצֵר רוּחַ בְּקוֹל לָךְ
שׁוֹאֵנֶת לְעַמְּתְךָ. אֵיךְ קִנְאָתְךָ וּגְבוּרַתְךָ: נִשְׁשֶׁת עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ שָׁבִים. חֲגִים וְנָעִים בְּאֶרֶץ הָאוֹיֵב בְּאֵינִי
בְּלִבִּים. לְאֲבוֹת שׁוֹאֲלִים עוֹלָלִים מוֹפְתֵי רוּעָה אִים. אֵיךְ
הַמַּעֲלֵם מֵיָם: בְּגִינָבֶל גַּם־פְּנֵי בְלִי־שֵׁם בּוֹסְסוּ נִחְלָתֵנוּ. רַחֲקוֹנוּ
מֵעַל אֲדָמָתֵנוּ וּמִגְּבוּל אֶרְצֵנוּ. אֲמַרְנוּ נִגְזְרָנוּ אֲבָדָה תִּקְוֹתֵנוּ.
אֵיךְ כְּלִנְפִלְאוֹתֶיךָ אֲשֶׁר סִפְרוּ־לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ: זְכוֹר יְהוָה | לִבִּי
אֲדוֹם חֲרָבוֹת הִיכָלְךָ. רֹצֵץ אֲבִירִי וְנַפֵּץ עוֹלָלֵי קֶהֱלְךָ. חֲשׂוֹף
זְרוּעֶךָ בִּקְשׁ מִיָּדָם מִרְעִית חֶבְלֶךָ. אֵיךְ הָעֵדֶר נָתַן לָךְ:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מִרְבֵּה מְחִילָה

לחטאים

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) ע"פ איכה א טו: (ד) ישעיה כט ב: (ה) תהלים קיח
ה (בשנינו): (ו) ישעיה סג טו (בשנינו): (ז) משלי ל יט: (ח) איוב ל ח: (ט) איכה ג נד
(בשנינו): (י) ע"פ יחזקאל לו יא: (כ) שופטים ו יג (בשנינו): (ל) תהלים קלו ז: (מ) ויקרא
רבה כט, ו: (נ) ראש השנה יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שדש עשירה, ובר־לנו היום ברית שלש עשרה, בחודעת לענו מקדם, כמו שכתוב וַיֵּרֶד יְהוָה בַּעַן וַיִּתְּנָב עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶץ אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֲלֹפִים נָשָׂא עוֹן וּפָשַׁע וְחִטָּאָה וְנִקְיָה: ע"כ

וְסַלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵינוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סַלְחֵלֵנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלֵלֵנוּ מַלְכֵנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלַח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאִיךָ:

בְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה, עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סָלַח: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּבֵלֵנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סָלַח: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטָּח בְּךָ: יְהוָה חוֹשֵׁיעָה, הַמְלִיךָ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאנוּ:

סַלְחֵנָּה לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֶּה: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סַלְחֵתִי בְּדַבָּרְךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֶעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמַעַה, אֲדֹנָי | סַלְחָה,

ה'

תו"א (א) תהלים קג ו (בשינוי): (ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) במדבר יד יט: מ) שם כ: נ) דניאל ט יח"ט: הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל"ה' – (שערי אפרים) שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֲדֹנֵי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, בִּישְׁמְךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אִפֹּס הוֹד כְּבוֹדָה נֶאֱלָמָה דְּבִרְנִית. בְּשֹׁפֶל יִשְׁכָּה הַתִּשְׁה
נִחְלָשָׁה גְּבִרְתָּנִית. גַּם סוּגָה נוּגָה נְסוּגָה אַחֲרִיתִית. דָּלָלָה
אוּמָלְלָה לֹוִיָּה אֲהֲרֹנִית עִירְנִית: הַחֲוָלָה זֹולָלָה חוֹלָלָה
וּכְסוּטָה פְּרוּעָה. וְנוֹרֶת כְּמוֹ דָּוָה וְנִטְמָאת בְּצָרוּעָה. וְרָה נִזְרָה
חָלָל וּפְרוּזֹן גְּדוּעָה. חֲזָרָה נִתְפָּזָה בְּאַרְץ לֹא זְרוּעָה: טְלֹאִיךְ
בְּרַעַשׁ וּבְרוּזֹן טָמֵא יִגְמָא. יִחְרוֹק יַעֲרוֹק יִשְׁאָף רָעַב וְצָמָא. כַּח
גְּבוּרְתְּךָ אֶפֹּא יוֹדַע וּבִמָּה. לְשׁוֹלְחִים זְמוּרוֹת אֵף פְּעָמִים כְּמָה
וּכְמָה: מִמִּשְׁל רַב לְסָרֵב לְמָה הוֹחֵלֵט. נָבַל בְּנָדִיב וְכִילִי בְּשׁוּעַ
שָׁלֵט. סִבְרוּ עֲלֶיךָ נִקְרָא בְּשִׁמְךָ יוּמָלֵט. עֶזֶר הִיָּה תַהֲיָה מִשְׁגָּב
וּמִפְּלֵט: פְּגָה אֱלֹהֵי־תַפְלַת הָעָרָעֵר וְלוֹ הָעֵתֵר. צִחֹן וְתֵר כְּתָם
כְּפָם כְּבִנְתָּר. קֹוֹחַ תַּפְקֹחַ בְּנֵי תְמוֹתָה הוֹתֵר. רוּמָם קוּמָם
שָׁמָם לְטוֹבָה לְהוֹתֵר: שִׁבְט מְלִבְט מְחַבְט גְּדַע וּשְׁבוּר. תַּעִיר
קִנְיָה תָרִיעַ תַּצְרִיחַ בְּגִבּוֹר. אוֹבְדוֹת נִכְחָדוֹת תִּכְסוּף תִּאֲסוּף
תַּצְבוּר. לְקַבֵּץ לְרַבֵּץ לְרוּמָם לְהַעֲלוֹת מְבוּר: יִשׁוּעָה תִּקְרָא
תִּשְׁיִית חָל וְחוֹמוֹת. הַשֹּׁפֶל הַגְּבוּהוֹת הֶמֶךְ רָמִי הַקּוּמוֹת.
בּוֹטְחִיךָ לְנוֹחִיךָ הָשֵׁב בְּפִקְדֹנְחֵמוֹת. רוּדִים הַמְּגִדִּילִים יִלְבְּשׁוּ
בִּשְׁתִּי וּבְלָמוֹת: שְׂדֵי מַלְט עֲבָדֶיךָ יְדִידֶיךָ הַצֵּלָה. חֵישׁ זְמַן קָרֵב
פְּדוּתָם תִּשְׁלַח. מְחַל־לָנוּ אֲבִינוּ וְחַטְאֵתֵינוּ סִלַּח. כִּי־אֲתָה יְהוָה
טוֹב וְסִלַּח:

אִם־עוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ. אֲתָאנוּ לָךְ וּבְשִׁמְךָ בָּאנוּ. בָּרַחַם
אֵב עַל־בָּנִים רַחֲמֵנוּ. בָּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ.
אֱלֹהֵי־בָאֶפְךָ פִּתְמַעִיטֵנוּ:

אתה

תו"א (א) ירמיה ב ב: (ב) ע"פ שמות לג טז: (ג) תהלים קב יח (בשינוי): (ד) ע"פ ישעיה סא א:
(ה) תהלים עט יא: (ו) ע"פ ישעיה מב יג: (ז) ע"פ איכה ב ח: (ח) ע"פ תהלים לה כו:
(ט) שם פו ה (בשינוי): (י) ירמיה יד ז: (כ) שם ג כב (בשינוי): (ל) דברי הימים ב יד י:
(מ) תהלים קג יג: (נ) ישעיה סו יג: (ס) ירמיה י כד (בשינוי):

אַתָּה יְהוָה טוֹב וְסֶלַח. אוֹתָנוּ רוּעַ יַצֵּר אֱלֹהִים. בְּנִיךָ בֵּיד
פִּשְׁעֵם מְלָשְׁלַח. בֵּיד מִסְרִיּוֹת לִבְנוֹ הַמֶּלֶךְ.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֶפְסָה פֶּן־תִּמְעִיטֵנוּ:

גָּדוֹל חֶסֶד נֹצֵר לְאֻלָּפִים. גָּלִיל רַחֲמִים וְחֶסֶדֶיךָ וְלֹא
חֲלוּפִים. דְּבָרְךָ לֹא רִיקָם וְסִלּוּפִים. דְּמִינוּ חֶסֶדֶךָ כַּעֲיָפִים
וְעֲלוּפִים.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֶפְסָה פֶּן־תִּמְעִיטֵנוּ:

הַסִּכֵּת צִית צִיר הַתְּבוּנָה. הַחֵל דְּבָרֶיךָ אִם לְגוֹנֵן. וּתְקַתּוּ
דְּרָכֶיךָ חֲנוּן שָׁנָן. וּבֹה בְּמִדָּה אוֹתָנוּ חֲנוּן.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֶפְסָה פֶּן־תִּמְעִיטֵנוּ:

זְכוֹר נִשְׁכָּחוֹת לָךְ הַלּוּל. זַעַם תִּקְמִין כְּרָנֵעַ מְלוּל. חֲתוּךְ
חַיִּים דִּין פְּלוּל. חוּן חֲנָם חוֹקְרֶיךָ חָלוּל.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֶפְסָה פֶּן־תִּמְעִיטֵנוּ:

טִיט נִגְרָשׁ תּוֹכוֹ תַצְלִיל. תּוֹעַ זְדוֹן טָמוֹן וְעֲלִיל. יוֹדֵעַ
יַצֵּר מִה־מַּעְלִיל. יָד לְמוֹבָה עֲלִינוּ תִגְלִיל.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֶפְסָה פֶּן־תִּמְעִיטֵנוּ:

כְּלִיּוֹת בּוֹחֵן וְשִׁבְלֵי לֵב. כִּשְׁרוֹת יִשְׁרוֹת וְיִשְׁרִירוֹת הַלֵּב.
לֵב עֲרוֹב עִם עוֹלָב. לָעַן מֵתוֹק שׁוֹב וּמִכְלָב.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֶפְסָה פֶּן־תִּמְעִיטֵנוּ:

מִצִּיל מָטִי דִין הָרֵג. מְקוֹרֶרֶת לָךְ עֲרֵג. נִקַּל שֶׁקֶל עוֹן
מִה־שִׁתְּרֵג. נִשְׂאוּ נִשְׁוִי בָבֶא מְקַטְרֵג.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֶפְסָה פֶּן־תִּמְעִיטֵנוּ:

סרחון

תו"א (א) תהלים פו ה (בשינוי): (ב) ירמיה י כד (בשינוי): (ג) תהלים קמה ח (בשינוי): (ד) שמות
לד ז: (ה) ע"פ תענית טו, א: (ו) ראה ברכות ז, א: (ז) ירמיה יא כ (בשינוי): (ח) ע"פ דברים
כט יח:

סרחון כתב עד הנחתם. ספרו זיף טען הסתתם. עון
עין הנכתם. עליך רחמיך יתם.
אל־באפק פן־תמעיטנו:

פנה אכן מדרךך התקן. פלגי מים פנוי מלהתרוקן.
צור מבשול נער וזקן. צמת וברחמן רחם הקן.
אל־באפק פן־תמעיטנו:

קרוב לרצות קלוסך אמור. קושי לגיונך שנוי ותמור.
ריבך לא לנצח שמור. רחם ברונו דין גמור.
אל־באפק פן־תמעיטנו:

שבים שבים שבת שחרות. שתולים ישר ילדות
בחרות. תגן חרות מצד תחרות. תחון תו חיים חרות.
אל־באפק פן־תמעיטנו:

שלום שלום בשר מתקרב. מעט סיע קדש הרב.
הבכורות וחלופיהן באחת ערב. הקשט וטינא* יחד
ערב.

אל־באפק פן־תמעיטנו:

אם עונינו ענו בנו. אתאנו לך ובשמך באנו. ברחם אב
על־בנים רחמנו. באיש אשר אמו תנחמנו. אל־באפק
פן־תמעיטנו:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
ורוח

(* נ"א: הקש טנא.

תו"א (א) ירמיה י' כד (בשינוי: ב) תהלים א ג: ג) חבקוק ג ב (בשינוי: ד) ירמיה יד ז: ה) שם
ג כב (בשינוי: ו) דברי הימים־ב יד י: ז) תהלים קג יג: ח) ישעיה סו יג: ט) ויקרא רבה
כט, ו: י) ראש השנה יז, ב: כ) תהלים שם ו (בשינוי):

וְרוּחַ, לֹא בְרַעְתָּם תִּגְמֹל. אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, וְכִרְלָנוּ חַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחוֹדַעַת לָעֵנּוּ
מִקְדָּם, בְּמֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְּנֵצֶב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֹצֵר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשְׂא עוֹן וְפֹשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוִנָּנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחִלָּתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

בְּרַחֵם אֲב על־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמּוֹ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אֶל־תִּזְכֹּר־לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים, מִהֵר יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִירָנוּ | וּפֹשְׁעֵינוּ אֶל־תִּזְכֹּר בְּחֶסֶדְךָ וְכִרְלָנוּ
אַתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסֶדְךָ, כִּי מַעֲוִלָם הִמָּוֶה: זְכֹרְנוּ יְהוָה בְּרָצוֹן עִמָּךְ,
פָּקְדָנוּ בִּישׁוּעָתְךָ: זְכֹר עֲדָתְךָ | קִנִּיתִי, קָדָם גָּאֻלְתִּי שִׁבְט
נַחֲלָתְךָ, הִרְצִיּוֹן זֶה | שְׁכַנְתָּ בוֹ: זְכֹר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁכַּח לְנֹצֵחַ: אַתָּה תִּקְוִים תִּרְחַם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָהּ כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכֹר יְהוָה | לִבְנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ

עד

תו"א (א) ראה ראש השנה יז, ב: ב) שמות לד ה: ג) שם רז: ד) שם ט: ה) תהלים פו ה: ו) שם
קג יג: ז) שם ג ט: ח) שם מז ח: ט) שם פד יג: י) שם כ י: כ) שם עט ח: ל) שם כה ז
(בשינוי): מ) שם ו: נ) שם קו ד (בשינוי): ס) שם עד ב: ע) שם יט: פ) שם קב יד:
ז) שם קלז ז:

הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

עד היסוד בה: זָכַר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישָׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרָבָה אֶת־זֶרְעֶכֶם בְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלֵה־אֶרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אִתָּן לְזֶרְעֶכֶם וְנָחֳלוּ לָעָלָם: זָכַר
לְעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֶקֶב, אֶל־תִּפֶּן אֱלֹהֵי הָעָם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ: אֲלֵנָּה תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חָטֵאנוּ: חָטֵאנוּ צוּרְנוּ סָלַח־לָנוּ יוֹצֵרְנוּ:

זָכוֹר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאִפֹּ
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאִפֹּ אֶת־בְּרִיתִי אֲבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאֶרֶץ אֶזְכֹּר:
זָכוֹר לָנוּ בְּרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאִפֹּ־גַם־זֹאת
בְּהוֹיֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבִיהֶם לֹא־מֵאֲסָתִים וְלֹא־נִעְלָתִים לְכַלֹּתָם לְהַפִּיר
בְּרִיתִי אִתָּם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוּתָנוּ וְרַחֲמָנוּ כְּמָה
שִׁפְתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתָךְ וְרַחֲמֶךָ, וְשָׁב וּקְבַצְךָ
מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ כְּמָה
שִׁפְתוֹב, אֲסִיְהֶיָה נִדְחֶךָ בְּקֻצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבָּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ כְּעַב וְכַעֲנָן כְּמָה שִׁפְתוֹב, מַחֲוִיתִי כְּעַב
פִּשְׁעֶיךָ וְכַעֲנָן חַטֹּאתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גִאֲלִיתִיךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ
לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲה פִשְׁעֶיךָ לְמַעַנִּי
וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: הִלֵּכֵן חָטֵאֵינוּ כִּשְׁלֹג וּכְצֶמֶר כְּמָה שִׁפְתוֹב,
לְכוּ־נָּא וְנוֹכַחְהָ יֹאמֶר יְהוָה, אֲסִיְהֶיָה חַטֹּאֵיכֶם כִּשְׁנִים כִּשְׁלֹג יִלְבִּינוּ,
אֲסִיְהֶיָה־דִימוֹ כְּתוֹלַע כְּצֶמֶר יִהְיוּ: זְרוֹק עָלֵינוּ מִיֵּם טְהוֹרִים וְטַהַרְנוּ
כְּמָה שִׁפְתוֹב, וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיֵּם טְהוֹרִים וְטַהַרְתֶּם, מִכָּל
טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאֵל תִּשְׁחִיתֵנוּ
כְּמָה שִׁפְתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ,
וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבָנוּ
לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ כְּמָה שִׁפְתוֹב, וְמֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ
וְאֶת־לִבְבִי זָרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמָּצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתָנוּ כְּמָה שִׁפְתוֹב, וּבִקְשָׁתָם מִשָּׁם

את

תו"א (א) שמות לב יג: (ב) דברים ט כז: (ג) במדבר יב יא: (ד) ויקרא כו מב: (ה) שם מה: (ו) שם
מד: (ז) דברים ל ג: (ח) שם ד: (ט) ישעיה מד כב: (י) שם מג כה: (כ) שם א יח: (ל) יחזקאל
לו כה: (מ) דברים ד לא: (נ) שם ל ו: (ס) שם ד כט:

אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתָ, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְכֶּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ;
תָּבִיאוּנו אֱלֹהֵיךָ קֹדֶשְׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ בְּמָה שֶׁכָּתוּב,
וְהַבִּיאֹתִים אֱלֹהֵיךָ קֹדְשֵׁי וְשִׁמְחֹתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֵיהֶם
וּזְבִיחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵּית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים:

פּוֹתִיחִין הָאֲרוֹן וְאוֹמְרִים פְּסוּק, חֲזוֹן וְקֹהֵל, עַד אֵל תַּעֲזֹבֵנו וְלֹא עַד בְּכָל־ל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשְׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשְׁוֹבָה חֲדָשׁ יָמֵינוּ בְּקָדָם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קֹדְשְׁךָ אֶל־תִּתְּקַח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לָעֵת זְקָנָה בְּכָלוֹת פָּחֵנוּ אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ:
אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּתְּרַחֵק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיֵרָאוּ שִׁנְאֵינוּ וְיִבָּשׂוּ בִּירֵאָתָה יְהוָה עֲזָרְתֵנוּ וְנִחַמְתֵּנוּ: אֲמָרֵינוּ
הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הִגִּינוּ: יְהוּ לְרָצוֹן | אֲמָרֵינוּ וְהִגִּיוֹן לִבֵּנוּ
לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִלָּךְ יְהוָה הוֹחֵלֵנוּ, אֶתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוּגְרִין הָאֲרוֹן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תִּתְּעַלֵּם
מִתַּחַתְּנֵנוּ, שְׁאִין אָנוּ עוֹי פָּנִים וְקָשִׁי עָרְף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאֵנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בִּגְדֵנוּ. גּוֹלֵנוּ. דְּבַרֵּנוּ דָּפִי. הָעוֹיֵנוּ. וְהָרִשְׁעָנוּ. וְדָנוּ.
חֲמִסָּנוּ. מִפְּלֵנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. בּוֹזְבֵנוּ. לָצֵנוּ.
מִרְדָּנוּ. נֶאֱצָנוּ. סָרְרָנוּ. עוֹיֵנוּ. פֶּשַׁעֵנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיֵנוּ עָרְף.
רִשְׁעָנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲזֹבֵנוּ. תַּעֲיֵנוּ. תַּעֲתָעֵנוּ:

סרנו

תו"א (א) ישעיה נו ז: (ב) איכה ה כא: (ג) תהלים נא יג (בשינוי): (ד) שם עא ט (בשינוי): (ה) שם
לח כב (בשינוי): (ו) שם פו יז (בשינוי): (ז) שם ה ב (בשינוי): (ח) שם יט טו (בשינוי):
(ט) שם לח טז (בשינוי): (י) שם פח ג (בשינוי): (כ) שם נה ב (בשינוי): (ל) ע"פ דברים כח
נ: (מ) ע"פ שמות לד ט: (נ) יומא פז, ב (בשינוי): (ס) תהלים קו ו: (ע) שם (בשינוי):
פ) ע"פ שם קיט סט:

הגהות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האיב (מנהגי הרבי).

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צָדִיק עַל כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ, בִּי־אַמֶּת עֲשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשָׁעָנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם, בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר, גָּלָה מִמֶּנּוּ מְשׁוֹשׁ, יָדוּה לִבְנוּ בַחֲטָאֵינוּ, הִחֲבֵל אוֹוֵינוּ, וּנְפָרַע פָּאֲרָנוּ, וְכוּל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, חָרַב בַּעֲוֹנוֹנוּ, טִירַתְנוּ הָיְתָה לְשִׁמָּה, יוֹפִי אֲדָמַתְנוּ לְזָרִים, כַּחֲנוּ לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ, הֵיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרַפְנוּ, לוֹמַר לִפְנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צָדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאַבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשָׂקוּ עֲמָלָנוּ, מִמֶּשֶׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ, נָתַנוּ עֵלָם עָלֵינוּ, סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ, עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ, פָּרָק אֵין מִידָם, צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבָנוּ, קָרְאָנוּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, רַחֲמָתְךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנוֹנוּ, שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ, תַּעֲזִינוּ וְאַבְדָּנוּ:

מְשִׁיחַ צִדְקָךָ אָמַר לִפְנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין, מִנִּסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וּמִחַרְנוּ מִכָּל־טְמְאוֹתֵינוּ, וְזָרוּק עָלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְנוּ, כִּפְתּוֹב עַל־יָד נְבִיאָךְ, וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְתֶּם, מִכָּל טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּדּוּלֵיכֶם אֲמַחֵר אֶתְכֶם: דְּנִיאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לִפְנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי אֲוֹנָךָ וּשְׁמָע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאָה שְׁמַמְתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיךָ, כִּי אֲנִי לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנוֹנוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדָנִי אֲשַׁמְעָה, אֲדָנִי אֲסַלֶּחָה, אֲדָנִי הִקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לִפְנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בִּשְׁתִּי וּנְכַלְמַתִּי לְהָרִים אֱלֹהֵי פָנִי אֵלֶיךָ כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ רַבּוּ לְמַעַלָּה רֹאשׁ וְאַשְׁמַתְנוּ נִדְלָה עַד לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חֲנוּן וְרַחוּם אֲרָךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא עֹבְתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אֲבִינוּ וְאֵל תִּפְטֹשֵׁנוּ בּוֹרְאָנוּ, וְאֵל תַּזְנוּיְנוּ וְיִצְרָנוּ וְאֵל תַּעֲשֵׂ עִמָּנוּ כָּל־הַבְּחִינִים, וְקִיָּם לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר שֶׁבַחְתָּנוּ

תו"א (א) ע"פ תהלים קיט לט: (ב) איוב לג כז (בשינוי): ג) נחמיה ט לג: ד) ע"פ ישעיה כד יא: ה) איכה ה יז (בשינוי): ו) ע"פ מלכים"א ח יג: ז) ע"פ תהלים סט כז: ח) יומא פז, ב (בשינוי): ט) ע"פ ישעיה יח ז: י) איכה שם ח: כ) ע"פ שמואל"א טו יא: ל) תהלים יט יג: מ) יחזקאל לו כה: נ) דניאל י יא: ס) שם ט יח"ט: ע) עזרא ט ו: פ) נחמיה ט יז: הנהגות (ו) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

שֶׁהַבְּמִחְתָּנוּ בְּקִבְלָהּ עַל־יְדֵי יִרְמְיָהוּ חֹזֶק. בְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הָהֵם וּבַעֲת
הָהִיא נֶאֱסִיחָהּ יִבְקֶשׁ אֶת־עֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינָנו וְאֶת־חַטָּאת יְהוּדָה וְלֹא
תִּמְצָאנָהּ כִּי אֶסְלַח לְאִשֶּׁר אֲשָׁאִיר: עֹמֶךָ וְנִחַלְתָּךָ רַעֲבִי טוֹבָךָ צִמְאִי
חֲסִדְךָ תֵּאֲבִי יִשְׁעֶךָ. יִבְרִיחוּ וַיִּדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ תִּרְחַמִּים וְהַסְלִיחוֹת:
אֵל רַחוּם שְׁמֶךָ. אֵל חֲנוּן שְׁמֶךָ. בְּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ. יְהוָה עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמַתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאֶרֶתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דִּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
הוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן וַעֲוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זִכְרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
חֲסִדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְהוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְלָכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
נִצָּחְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֶזְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פֶּאֶרְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂבִינְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תִּהְלָתְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וּשְׁלֹמֹה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קִדְשֶׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֻמוֹת הַיְּבֵלָה. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מוֹבָחָךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קִדְשֶׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוֹחִים עַל יְהוּדְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בְּאִי בָּאֵשׁ וּבַמִּים עַל קִדּוּשׁ שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֹא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֹא פָּשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנֶּאֱמָן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א (א) ירמיה נ כ: (ב) דברים ט כו: ג) דניאל ט ט (בשינוי): ד) ע"פ שמות לד ו: ה) ירמיה יד
ז: ו) ישעיה כו יט: ז) ע"פ דניאל שם טז. כד: ח) תהלים כו ח: ט) ע"פ יואל ב טז:
י) ע"פ ישעיה כח ט: כ) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ל) מלכים"א יח לו
(בשינוי): מ) ישעיה סג טז: נ) ע"פ שם מג א: ס) שם מז ד: ע) דברים ז ט:
הגהגות 1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמינתך. בדיתך, וכן בכולם.
2) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֶךְ וַיֵּשֶׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמִטִּיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֹּדֶשׁ בְּעֵסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מַלְכֵּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹנֶה בַּעֲת
צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צָדִיק וַיֵּשֶׁר עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָנֵשׁ לְבָעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רֶךְ
לְרִצּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹרֵת הַשִּׁבְטִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּ אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹנֶה בַּעֲת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִּין אֱלֹמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעֶקֶד עַל־נְפִי הַמְּזֻבָּח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יֵם־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ.
מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחוּרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בַּמִּחֲתָה
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
מִי שֶׁעָנָה לְיִחוּשָׁע בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
בַּמִּצָּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִּירוּשָׁלַם הוּא
יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַפְּרָמֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדָּהָה הוּא

יעֲנֵנוּ

תו"א (א) ע"פ איוב ח ו: (ב) דניאל ו כז (בשינוי): (ג) תהלים קיט סח (בשינוי): (ד) ע"פ שם קג
יד: (ה) ראה ברכות ז, א: (ו) ע"פ ישעיה נט יז: (ז) אבות ג, א: (ח) ע"פ דברים ז כא:
ט) ע"פ ישעיה לג ה: י) ירושלמי ברכות ד, ג: (כ) דברים לב ד: (ל) ע"פ תהלים קמה יח:
מ) ע"פ אבות ה, יא: (ג) שמות לד ו: (ס) תהלים סט לד: (ע) דברים כו ז: (פ) בראשית כו
כד: (צ) ע"פ שם לא מב: (ק) שם מט כד: (ר) ע"פ ישעיה מט ח: (ש) תהלים סח ו: (ת) ע"פ
תענית טו, א: (א) דברים רבה ב, יא: (ב) ראה דברים ט יט: (ג) ראה סנהדרין פב, ב:
ד) מלכים ב כא כב:

הנהגות (ו) באמירת ענו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

יעֲנֵנִי מִי שְׁעֵנָה לְחֻזְקָהּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחֻלּוֹ הוּא יַעֲנֵנִי מִי שְׁעֵנָה לְחֻנְיָהּ מִיִּשְׂאֵל וְעֻזְרֶיהָ בְּתוֹךְ בִּבְשָׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנִי מִי שְׁעֵנָה לְדִנְיָאֵל בְּגוֹב אֲרִיּוֹת הוּא יַעֲנֵנִי מִי שְׁעֵנָה לְמֶרְדֵּכִי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנִי מִי שְׁעֵנָה לְעֻזְרָא בְּגוּלָה הוּא יַעֲנֵנִי מִי שְׁעֵנָה לְכֻל־הַצְּדִיקִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׁרִים הוּא יַעֲנֵנִי:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צִרְיִי מֵאֵד נִפְלָא־נָא בִּידֵי־הוֹה פִּירְבִּים רַחֲמֹו וּבִידֵי־אֲדָם אֶל־אֶפְלָה:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמִים וְחֻנּוֹן חֲסָאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוֹה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנִי: יְהוֹה אֶל־בְּאֶפְדֶּךָ תּוֹכִיחֵנִי וְאֶל־בְּחֻמָּתְךָ תִּסְפְּרֵנִי: חֲנּוּי יְהוֹה כִּי אֶמְלֵל אָנִי רַפְּאֵנִי יְהוֹה כִּי נִבְהֵלוּ עַצְמִי: וְנַפְשִׁי נִבְהֵלָה מְאֹד וְאַתָּה יְהוֹה עֲד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוֹה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בְּמִנּוֹת וּזְכָרְךָ בְּשֹׁאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ: יְנַעֲתִי | בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לֵילָה מִשְׁתִּי בְּדַמְעָתִי עֲרֹשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינֵי עֲתָקָה בְּכָל־צוֹרָרִי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָל־פְּעָלֵי אֹן בִּישְׁמַע יְהוֹה קוֹל בְּכִי: שְׁמַע יְהוֹה תַּחֲנוּנִי יְהוֹה תַּפְלִתִּי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהֵלוּ מְאֹד כָּל־אֲבִי יִשְׁכּוּ יִבְשׁוּ רַגְעִי:

מַחֲי וּמַסִּי, מִמִּית וּמַחֲיָה. מַסִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַיִּי עֲלֻמָּא. בְּרָא כֹד חֲטִי אֲבוּהִי לְקִיָּה. אֲבוּהִי דְחִים אִפִּי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא דְמָרִיד נָפִיק בְּקוֹלָר. מָרִיָּה תֹאִיב וְתַבִּיר קוֹלָרִיָּה: בִּרְךָ בּוֹכְרָךְ אֲנִי וְחַטִּינִי קַמָּךְ. הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרָרִין. עֲבָדָךְ אֲנִי וּמְרוֹדְנִי קַמָּךְ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשִׁבְיָא. הָא בְּמַלְקִיּוֹתָא. בְּמָטוּ מִנָּךְ בְּרַחֲמֶךָ דְנַפִּישִׁין. אִפִּי לְכַאֲבִין דְתַקּוֹף עָלִין. עַד דְּלֹא נִהְוִי גְמִירָא בְּשִׁבְיָא:

מִכְנִיסִי רַחֲמִים. הַכְנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנֵי בָּעַל הָרַחֲמִים: מַשְׁמִיעִי תַּפְלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְלָתִנוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע תַּפְלָה: מַשְׁמִיעִי צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע צַעֲקָה: מִכְנִיסִי דְמַעָּה. הַכְנִיסוּ דְמַעוֹתֵינוּ לְפָנֵי מֶלֶךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבּוּ תַּחֲנוּנָה וּבִקְשָׁה. לְפָנֵי מֶלֶךְ אֵל רֵם וְנִשְׂא: הוֹכִירוּ לְפָנָיו. הַשְׁמִיעוּ לְפָנָיו

תורה

תו"א (א) מלכים ב כ ב"י: (ב) ראה דניאל ג כרכז: (ג) שם ו יזכח: (ד) שמואל ב כד יד: (ה) שמות לד ו: (ו) ירושלמי ברכות א, ה: (ז) תהלים ו ב"א: (ח) שמואל א ב ו: (ט) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: (י) קהלת רבה ז, טו: (כ) ברכות כח, ב: (ל) תענית טו, א: (מ) ישעיה נז טו:

תֹּרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֵפֶר. יִזְכֹּר אֱהָבָתְךָ וַיְחַיֶּה
זֶרַעַם שֶׁלֹּא תֵאבֹד שְׁאֵרִית יַעֲקֹב. כִּי צֹאן רֹעֶה נֶאֱמָן הָיָה
לְחֶרֶףָה. יִשְׂרָאֵל גִּזִּי אֶחָד לְמֹשֶׁל וְלַשְׁנִיָּה. מִהֵרָ עָנְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ.
וּפָדְנוּ מִכַּל־גְּזֻרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבֵּים מִשִּׁית
צָדִיקָךְ וְעַמְּךָ:

מָרָן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנֵּן. כָּבֵד שְׁבִיא. דְּמִתְחַנֵּן לְשִׁבּוּיָה. בְּלִחוֹן
בְּנֵי שְׁבִיא. בְּכִסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבִתְחֻנּוּגֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֹתֵינוּ וּבְעִיטֵינוּ דִּלְא נִהְדֵּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרָן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנֵּן. כְּעִבְדָּא דְּמִתְחַנֵּן לְמַרְיָה. עֲשִׂיכִי אֲנִי
וּבְחִשׁוּכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנִפְיִשִּׁין. חֵילָא דִּית
בֶּן לְרַצְיוֹךְ מָרָן. עֲבִיד בְּדִיל קִימָא דְּגוֹרָתָ עִם אֲבִהָתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שׁוֹמֵר שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יַאבֹד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גִּזִּי אֶחָד, שׁוֹמֵר שְׁאֵרִית עַם־אֶחָד, וְאֵל יַאבֹד גִּזִּי אֶחָד,
הַמִּיחָדִּים שְׁמָךְ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שׁוֹמֵר גִּזִּי קְדוֹשׁ, שׁוֹמֵר שְׁאֵרִית עַם קְדוֹשׁ, וְאֵל יַאבֹד גִּזִּי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוֹשׁ:

מִתְרַצֶּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיס בְּתַחֲנוּגִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּיס לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ אֲבִינוּ אֶתְּהָ: אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ אֵין לָנוּ מִלֶּךְ אֵלָא אֶתְּהָ:
אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ חַנּוּן וְעָנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמָךְ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדַּע מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכֹר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶּיךָ, כִּי מַעֲזוֹלָם הָפָה:
יְהִי־חֶסֶדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֶל־תִּזְכֹּר־לָנוּ
עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן

תו"א (א) ע"פ אבות ו, ט: (ב) ישעיה כו יט: (ג) מיכה ה ז: (ד) אסתר רבה ז, יג: (ה) ע"פ ירמיה כד
ט: (ו) שמואל-ב ז כג: (ז) ירמיה שם: (ח) תהלים קכא ד: (ט) ירמיה לא ו: (י) דברים ו ד:
(כ) אסתר ג ח: (ל) ע"פ שמות יט ו: (מ) דברים ז ו: (נ) ר"ף תענית ו, א: (ס) תענית כה, ב:
(ע) דברי הימים-ב כ יב: (פ) תהלים כה ו: (צ) שם לג כב: (ק) שם עט ח:

חַנּוּנוּ יְהוָה חַנּוּנוּ, בִּירֵב שְׁבַעֲנוּ בּוֹ: בְּרָגוּ רַחֵם תִּזְכּוּר:
 בְּרָגוּ עֲקֹדָה תִּזְכּוּר: בְּרָגוּ תְּמִימוֹת תִּזְכּוּר: בְּרָגוּ
 אֲהַבָּה תִּזְכּוּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־
 קִרְיָנוּ: בִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זָכוּר בִּי־עַפָּר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |
 אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
 עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֶה רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּחִיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן:
 יְהֵא שְׁמֵה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלָּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵה דְקוֹדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אֲמֵן: לְעֵלְא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִחְמְתָא,
 דְּאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אֲבוּהוֹן דִּי
 בְּשִׁמְיָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אֲמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אֲמֵן:

אשרי

תו"א (א) תהלים קכג ג: (ב) חבקוק ג ב: (ג) תהלים כ י: (ד) שם קג יד: (ה) שם עט ט: (ו) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יְהֵא שְׁמֵה .. יִתְבָּרַךְ (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר) וַיִּשְׁתַּבַּח .. וַיִּתְהַלָּל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שְׁמֵה דְקוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, ואמרו אמן (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל — הרכנת הראש במקצת (שם).
 (3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה — לימין המתפלל. שלום — לשמאל המתפלל. במרומיו — באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן — באמצע (מנהגי הרבי).

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֹׁכֵּה לֹו, אֲשֶׁרִי הָעַם
שִׁיחָה אֶלֶהוּ: תִּהְלֶה לְדוֹד, אֲרוֹמֶמְךָ
אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכָּה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֶבְרַכְךָ, וְאֶהְלֶה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמִהֲרָל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֶׂיךָ, וְגִבּוֹרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הֵדֵר כְּבוֹד הוֹדְךָ, וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹנוֹ נִזְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְּלוֹתֶיךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקָתְךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרֶךְ אֲפִים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וְגִבּוֹרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְחֹזֶדֶיֶךָ | לְבָנֵי הָאָדָם גִּבּוֹרֹתָיו,
וְכְבוֹד הֵדֵר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדֹר:
סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנִּפְלְאִים, וְזוֹקֶךָ לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֶי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדְךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

יִרְכְּיוּ, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת: רְצוֹן־
יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעַם:
שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יִהְיֶה יְדָבָר פִּי,
וַיִּבְרַךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְּשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וְאַנְחֵנוּ | נִבְרַךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ץ חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעָלְמָא דִּי בְּרָא כִרְעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּחֵיבוֹן
וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אֲמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא,
דְּאִמְרִין בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאַוְּנָן
וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָּר וּמַה־נֶּצְטָנֶךְ: נִחְפָּשָׁה
דְּרַכֵּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
כְּדָלִים וּבְרָשִׁים דְּפָקְנוּ דְּלָתֶיךָ: דְּלָתֶיךָ דְּפָקְנוּ רַחוּם
וְחַנוּן, נָא אֲלִיתְּשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּפָנֶיךָ
רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִידָה כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהַשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָּה לְפָנֶיךָ יְהוָה עִשְׁנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בְּתַהֲלָה, הוֹדִילוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּל־עַבְדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּיָדְכֶם קֹדֶשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֶה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהֹדֶם רִגְלָיו: רֹמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּ לְהֹדֶם רִגְלָיו, קֹדֶשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּ לְהֹר קֹדֶשׁוֹ, בִּי־קֹדֶשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַר־תִּקְדֹּשׁ, חִילוּ מִפְּנֵי כְל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בָּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹא
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קֹדֶשְׁךָ בִּירְאָתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קֹדֶשְׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךְ, בִּיהַגְדֶּלְתָּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אֲמִרְתָּךְ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהִי, וְאַמְוִנְתָּךְ
 סִבִּיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אַדְמָה:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךְ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמַהֲלֵל מְאֹד,
 וְלִגְדָּלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמַהֲלֵל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמִלֶּךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאָתֶה, כִּי בְּכִלְחָכְמִי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזֹז יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינֹת מְאֹד וְשִׁמְשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מַחְקֵר־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹץ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כְּל־תַּהֲלָתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְדָּלָה
 וְהַגְבּוֹרָה וְהַתַּפְאָרֶת וְהַנִּצָּח וְהַחֹד, בִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמִּמְלָכָה, וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבֵּל
 וּמִלֵּאָה אַתָּה יִסְדָּתָם: אַתָּה הַצִּבְתָּ כְּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחֹרֶף
 אַתָּה יַצַּרְתָּם: אַתָּה רִצַּצְתָּ רֹאשֵׁי לְוִיתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעַם לְצִיִּים:
 אַתָּה בִּקְעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרֶרֶת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְךָ יָם, שְׁפָרַת רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל־הַמַּיִם: אֶתָּה מוֹשֵׁל בְּנָאוֹת הַיָּם,
בְּשׂוֹא גָלוּי אֶתָּה תִּשְׁבְּחָם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
הִרְקֵדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵשֶׁב הַכְּרִבִּים אֶתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים
לְבָדְךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־כָּל־סִבְיָיו: וַיִּזְרו
שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אֶפְיָאמוּנְךָ בִּקְהֵל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לַיהוָה,
נִרְיַעַה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בַּתּוֹדָה, בְּנוֹמְרוֹת נִרְיַע לֹו: אֲשֶׁר־
הָעָם יִדְעִי תְרוּעָה, יְהוָה בְּאוֹר־פְּנִיךָ יִתְלַכּוּ: בְּחֻצְצֹרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר,
הִרְיַעו לִפְנֵי | הַמֶּלֶךְ יְהוָה: צִדֵּק וּמִשְׁפָּט מְכֹון בְּסֻאֶךָ, חֶסֶד וְאֶמֶת
יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יִחַדּוּ נִמְתִּיק סוֹד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִתְלַךְ בְּרִנְשׁ:
אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת יָדָיו יִצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כָּל־חַי,
וְרוּחַ כָּל־בִּשְׂרָאִישׁ: הַנִּשְׁמָה לָךְ וְהַגּוֹף פִּעֲלֶךָ, חוֹסֶה עַל עַמּוּלְךָ:
הַנִּשְׁמָה לָךְ וְהַגּוֹף שִׁלְךָ, יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֶתָּאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ
יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ:
לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי רַב־הוּא:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אִוְלָתָנוּ שָׁגִינוּ.

מַחֲלִלְנוּ מִלְּפָנֶינוּ, כִּי רַבּוּ עֲוֹנוֹנוּ:

יְהוָה אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת, נוֹרָא בְּעֲלִיוֹנִים. אִמְרַתְּ שׁוּבוּ בָנִים
סָרְבָנִים. בָּאוּ עָדֵי בַּתּוֹדָה וּבִרְנָנִים. בִּקְשׁוּ פָנֵי בִבְכִי
וּבַתְחִנּוּנִים: גַּם כִּי נִסְתַּמָּה תִּפְלֵת הַגִּיּוֹנִים. גְּלִי שָׁבִים פְּתוּחִים
בָּנוֹים. דְּבָרְךָ נִצָּב לְעוֹלָמִי עַדְנִים. דְּרָכֵי מוֹבָךְ נִצָּח לֹא שׁוֹנִים:
הִנֵּנוּ אֶתָּאֲנוּ לָךְ כְּדָלִים וְאִבּוֹנִים. הִצְדָּקוֹת לָךְ, וְלָנוּ הָעוֹנִים.
וְעַדִּיךָ שִׁבְנוּ בְּבִשְׁתַּת הַפָּנִים. וְעַל דִּלְתוֹתֶיךָ הוֹגִים כְּיוֹנִים: זָכְרָנוּ
לְחַיִּים מְתוּקָנִים. זָכָה כְּתָמִינוּ צַחִים מְלָכָנִים. חֲטָאת נַעֲוִירֵנוּ
מָחָה כְּעֻנָּים. חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּיָמִים קִדְמוֹנִים: מְמָאָה הַעֲבַר
וְהַתָּם הַיּוֹדוֹנִים. מְהִרָּה תִּזְרֹק מִים הַנֶּאֱמָנִים. יִדְעֵנוּ רִשְׁעֵנוּ
סָרְבִים וְסִלּוֹנִים. יִקְשׁוֹת עֲרַפְנוּ חֶסֶן כְּאֵלּוֹנִים: כָּרָם נִשְׁעֵנוּ סִגְסִגָּה

נַצִּים

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טז: (ח) שם צח ו: (ט) שם פט טו: (י) שם נה טו: (כ) שם
צה ה: (ל) איוב יב י: (מ) ירמיה יד ז: (נ) נחמיה ט לא (בשינוי): (ס) תהלים כה יא (בשינוי):
(ע) עמוס ג יג: (פ) ירמיה ג יד (בשינוי): (צ) תהלים כז ח: (ק) שם קיט פט: (ר) ירמיה שם
כב (בשינוי): (ש) דניאל ט ז (בשינוי): (ת) תהלים כה ז (בשינוי): (א) איכה ה כא: (ב) ירמיה
יד כ (בשינוי): (ג) יחזקאל ב ו: (ד) עמוס ב ט (בשינוי):

נָצַנִים. כָּפוּ פָּנָיו חֲרוּלִים קַמְשׁוֹנִים. לְמוֹדֵי הָרַע צְמוּדֵי חֲמָנִים.
 לִזְקָחִי שֶׁחֵד רוֹדְפֵי שְׁלֹמוֹנִים: מֵהֵר קִלְקַלְנוּ חֶפֶת חֲתוּנִים. מֵאֵן
 הִסְגְּנוּ לְאַחֹר וְלֹא לְפָנִים. נָעוּ זִבְחֵי הַכָּרִים הַמְשָׁנִים. נִיחֹחִי
 רִיחַ קְמִירַת סִמְמָנִים: שֶׁרַחֲמָשִׁים יוֹעֵץ וְנִשְׁוֹא פָּנִים. סָגַן מְשׁוֹחַ
 לְוִיִּם וְאַהֲרוֹנִים. עֲמִידַתְנוּ רָאָה דְלִים וְרִיקָנִים. עֲצָבֵי רוּחַ
 מְרוּרִים בְּלָעִנִּים: פִּקְדוֹנָהּ בָּצָר לַחֵשׁ צָקוּנִים. פֶּחֶד דִּינָהּ דּוֹאגִים
 וּמִתְאַוְנִים. צָמַח צִדְקָה הִצְמַח לְנֶאֱמָנִים. צוּה לְהַעֲבִיר עֲוֹנוֹת
 רֵאשׁוֹנִים: קוֹל הַקּוֹרֵא יִשְׁפִּית מְדִינִים. קִטְנוֹר יֵהֵם וְיִשְׁתִּיק
 נִרְגָּנִים. רוּחַ נִבְאָה דְבָאוֹת לֵב שִׁבְרוֹנִים. רָצוֹן יַעֲלוּ בְּחִלָּבִי
 קֶרֶפְנִים: שְׁבוּעַת אֲבוֹת הָקֵם לְבָנִים. שׁוּעַת קוֹרְאֶיךָ תִּשְׁמַע
 מִמְּעוֹנִים. תִּכְוֵן לָבָם לִירְאָתְךָ מוֹכְנִים. תִּקְשִׁיב אֲזִנְךָ שׁוֹחַ
 חֲנוּנִים: שׁוּב לְהַעֲלוֹת עִמָּךְ מִשְׁאֲוִים. מֵהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ
 קִדְמוֹנִים. בְּרִיבָם יֵצְאוּ חֲנוּנֶיךָ בָּנִים. קוִיִּם חֲסִדֶיךָ וְעַל־רַחֲמֶיךָ
 שְׁעוֹנִים:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים אָנוּ בְּמוֹחִים. וְעַל־צִדְקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֵתָהּ הוּא מֶלֶךְ
 אֱלֹהֵי צִדְקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. בּוֹרֵת
 בְּרִית לְרֵאשׁוֹנִים, וּמְקִיִּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֵתָהּ הוּא שׁוֹרְדֶת בְּעֵנִי
 כְּבוֹדָהּ עַל־הֵר סִינִי וְהִרְאִית דְּרָכֵי טוֹבָה לְמַשָּׁה עֲבֹדָהּ. וְאַרְחוֹתֶי
 חֲסִדֶיךָ גִּלִּית לֹו. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֵתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶץ אֲפִים
 וְרַב־חֶסֶד וּמִרְבָּה לְהַטִּיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כָּלֹו בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 בְּתוֹב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כָּל־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחֵן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֶרֶץ אֲפִים אֵתָהּ וּבָעַל הַרְחָמִים נִקְרְאתִי, וְדֶרֶךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִיתִי: גִּדְּלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֶרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפֶּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֵתָהּ
 הוּא בָעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבְתַפִּלָּה פָּנֶיךָ נִקְדֵם,

בהודעת

תו"א (א) משלי כד לא (בשינוי): (ב) ירמיה יג כג: (ג) ע"פ ישעיה א כג: (ד) ירמיה ז כד: (ה) ע"פ
 שמואל-א טו ט: (ו) ישעיה ג ג (בשינוי): (ז) ירמיה לג טו: (ח) תהלים עט ח: (ט) ע"פ ישעיה
 ו ד: (י) משלי טו יג: (כ) תהלים י יז: (ל) ע"פ דניאל ט יח: (מ) ע"פ תהלים יא ז: (נ) ראה
 שמות לד ה: (ס) שם ו: (ע) שם לג יט: (פ) קהלת רבה ז, טו:

בְּחֻדְעָתָ לְעֵנֹי מִקְדָּם: מִמְּחֻרֹן אִפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
בְּתוֹב: וּבְצֹל בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלֹוֹנָן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
בְּעָנָן: תִּעְבֵּר עַל־פִּשְׁעִי וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְּיָצֵב עִמּוֹ
שֵׁם: תִּאֲזִין שְׁוַעֲתִנִּי וְתִקְשִׁיב מְנוֹ מֵאִמְרִי, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעְבֵּר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפִשְׁעֵי
וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטֹּאתֵינוּ וְנִחַלְתֵּנוּ:

סִלַּח־לֵנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִלֵנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֲסִיד מִן־הָאָרֶץ וַיֵּשֶׁר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשֵׁמְךָ בְּצִדֶּק
מִתְעוֹרֵר לְהַחְיֹוֹק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֲסִיד כִּי־פָסוּ
אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עָמְךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אוֹר: כִּי־עַם־
יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:
כְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
עַל־עָמְךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטָּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאָתָה
לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֶּה: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
(ה) שמות שם ו"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
(י) תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
(ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְּדַבָּרְךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאָה שְׁמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עֲלִצְדֻקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנֵי | שְׁמֹעַה, אֲדֹנֵי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנֵי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂהָ, אֱלֹהֵי־תַאֲחָר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אִיכָכָה אֶפְעָה פֶּה וְאֵיךְ אִשָּׂא עֵינַי. כִּי אֵין מַעַשׂ וּבִידֵי זְכוּת
אֵין. גַּעֲיִתִי הָיִיתִי בְּשִׁפּוֹר וּבְגִבּוֹר עָבְרוּ יְיָ. דְּמִיתִי
לְגִבּוֹר שָׂאִין בִּידֵי כָלִי זֵין: הִתְרַד לֵב דָּל וְחִדַּל הַחוּקִם סְרוֹסוֹר.
וּמִה־יִפְעַר נִבְעַר מִדַּעַת וּבֵין חֲסוֹר. זְדוּנוּ בְּחַפּוֹ טְמוּן וְחוּבוֹ
בְּקִרְבוֹ אֲסוֹר. חוֹטֵא וְרַב מְרִי בִיד מְנוּל מְסוֹר: טָרַד לֵב נִבְזָה
הִקְזָה הִבָּא לְבִקְשָׁה. יִשָּׁר הָעֵוָה תּוֹכַחַת קֶץ פֶּתִלְתּוֹל וְעִקְשָׁה.
בוֹשֵׁל בְּרַבּוֹ אֲשַׁמְתּוּ וְצַחֲנָתוּ לוֹ לְמוֹקֵשׁ. לָבוֹ אֹן חוֹרֵשׁ בְּפַעַל
בְּפִיו נִוקֵשׁ: מַעַן טַעַן בְּפִיצָה לְהַשִּׁיב מָה אֲמָצָא. נִתְעַבְּתִי
וְנִאֲלַחְתִּי כִּי מִלֵּאֲתֵי דוֹפִי וּשְׁמָצָה. סִפְק מִימִי לֹא נֶאֱמַנו
בְּאִכְזָב מוֹצָא. עֲצוּרֹתִי אֹן וּמִרְמָה, וְצוּמוֹתִי לָרִיב וּמָצָה: פֶּשַׁע
מַחָה וְעוֹן שָׂא וְאִשָּׁם כְּפָר. צַעֲקָתִי מִכָּאֵב לֵב נִכְלָם בּוֹשׁ וְחָפֵר.
קֶצֶף שִׁבְךָ וְרוֹגֵנוּ הִנַּח וּכְעַס הִפֵּר. רָצָה מְרָצָה וּמַחֲבֵב וְעֶרְבֵב
גּוֹמֵץ חוֹפֵר: שִׁבְטִי פְּלִיטִי יִשְׂרָאֵל הַפּוֹנוּ בְּלֵב נִבֵּר. תּוֹם הַחֲזִיקוּ
וְתַחַן הַפִּיקוּ, נִשְׁקוּ בֵּר. אֶת־יְהוָה בְּהַמָּצָאוֹ לְדוֹרְשׁוֹ חֵיל יִגְבֵּר.
לֹא־בָזָה וְשִׁקֵּץ עֲנוּת עֲנִי וְנִשְׁבֵּר: יוֹם יִשׁוּעָה וְעַת רְצוֹן אֲמָצָא
לְפָנֶיךָ. הִגּוֹן וְרָאוֹי וְשָׁלֵם אֲחֻשָׁב בְּעֵינֶיךָ. בְּעִמְדִי לְהִתְפַּלֵּל
וּלְבִקְשָׁה רַחֲמִים עַל בְּנֶיךָ. רְצִיתִי אֶתְכֶם הַשְׁמִיעֵנוּ. סְלַחְתִּי
נִתְבַּשֵּׁר מִמַּעוֹנֶיךָ: שִׁקְדוֹ נָא פָנֵי עֲלִיּוֹן וְהַמּוֹלֵד קִשּׁוֹת. מִכְּשׁוֹל
הַרִימוּ, פָּנוּ דְרָךְ וַיִּשְׁרוּ מַעַקְשׁוֹת. עוֹן עֲזָבוּ וְהִתְנוּדוּ וְאֵל תּוֹסִיפוּ

לחקשות

תו"א (א) במדבר יד: כ (ב) דניאל ט יח:ט (ג) ירמיה כג ט (בשינוי): ד) ע"פ שם י יד: ה) ע"פ
תהלים נא יט: ו) ע"פ דברים לב ה: ז) תהלים ט יז: ח) ע"פ ירמיה טו יח: ט) ישעיה נח
ד: י) ע"פ שם סה יד: כ) קהלת י ח (בשינוי): ל) תהלים ב יב: מ) ע"פ ישעיה נה ו:
נ) תהלים כב כה (בשינוי): ס) שם סט יד: ע) ראה תענית טז, א: פ) יחזקאל מג כז (בשינוי):
צ) ישעיה נז יד (בשינוי): ק) שם:

לְהַקְשׁוֹת. יוֹדַע יָשׁוּב וְנָחַם וַיִּקַּח דְּבָרֵי כְבוֹשִׁים וּבִקְשׁוֹת:
הַקְשִׁיבָה אֲדוֹן חֲנוּן חֲנוּן הַאֲזִינָה עֲרֹךְ שׁוֹעֲתִי. זַעֲקָתִי רָצָה
וְהִתְרַצָּה וְהִתְפַּתָּה וְקַבֵּל שׁוֹעֲתִי. קְרֹאתִיךָ מִמַּצַּר קָרֵב אֵלַי
וּלְכֶה לִישׁוֹעָתִי. חֲוֹשָׁה לְעֶזְרָתִי אֱלֹהֵי תְשׁוּעָתִי:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲדוֹן מוֹעֵד בְּתַקַּח מִיִּשְׁרָיִם לְשָׁפוֹט בְּתַעֲצוּמֶיךָ.
אֲתִיצֵבָה בְּפֶלֶץ לְחַלּוֹת פָּנֶיךָ לְרוֹמְמָךְ. בְּמַעֲשֵׁי
לֹא נִשְׁעַנְתִּי כִּי אִם בְּרַחֲמֶיךָ. יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ:
גְּזוֹ אֱמוּנִים, גְּבוּרֵי כַח בְּמֶרְץ. גַּם גּוֹדְרֵי־גֶדֶר וְעוֹמְדֵי
בְּפֶרֶץ. דּוֹרְשֵׁי חֶפְצִים בְּכַח מְשׁוֹכֵן שְׁמִי עֶרֶץ. אֲבֹד
חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ: הֵן קִלּוֹתִי וְכֹה אֲשִׁיב בָּמוֹ פִּי. הִנְנִי
צָעִיר בְּאֵין מַפְעִלוֹת בְּכַפִּי. וְאִיךָ אֶקְנֶה וְאֲנִי רַב דּוֹפִי.
הָיִית לְרָצוֹן אֲמַרִי פִּי: זָחַלְתִּי וְאִירָא מַחֲוֹת דְּעִי. זְרוּנִי
יְגוּרְתִי וּמֶרֶד רִשְׁעִי. חֲנוּן רַחֲמֵנִי בְּהַתְּוֹדוֹתִי, וְעֻזִּי
פִּשְׁעִי. שְׁמַע בְּקוֹל תַּחֲנוּנִי אֱלֹהִי בְּשׁוֹעִי: טְעִיתִי, וְהִנְנִי
שׁוֹב וּמִתְּוֹדֶה, עֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ. מְהֹר עֵינַיִם, חֲשַׁבְנִי
בְּשָׁלֹם לְפָנֶיךָ. יְהִי הִבָּנִס לִי לְפָנִים מִשׁוֹרֵת דִּינְךָ.
וְאֲדַעֲךָ לְמַעַן אֲמַצְאֶחֶן בְּעֵינֶיךָ: בָּחֶךָ יִגְדִּל־נָא
וּבִתְפִלָּתִי הִתְנַאֲה. בְּתַפִּלַּת זָקֵן וְרָגִיל וּפָרְקוֹ נֶאֱהָ.
לְבָבִי הִנְשַׁבֵּר הִנְדָּכָה וְהִנְכָּאָה. הִבֵּט מִשְׁמַיִם וּרְאֵה:
אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדֵּינִי, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֲשֵׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר

וְרוּחַ

תו"א (א) יונה ג ט (בשינוי): ב) תהלים לח כג (בשינוי): ג) ע"פ זכריה ז ב: ד) ירמיה יד ז:
ה) תהלים קג כ: ו) יחזקאל כב ל (בשינוי): ז) מיכה ז ב: ח) ע"פ איוב מ ד: ט) תהלים
יט טו (בשינוי): י) איוב לב ו: כ) תהלים כח ב (בשינוי): ל) ע"פ שם מ ט: מ) חבקוק א
יג: נ) ע"פ ברכות ז, א: ס) שמות לג יג: ע) ע"פ במדבר יד יז: פ) תענית טז, א: צ) ע"פ
תהלים נא יט: ק) ישעיה סג טו: ר) ויקרא רבה כט, ו: ש) ראש השנה יז, א: ת) תהלים
קג ו (בשינוי):

וְרוּחַ, לֹא בְרַעְתָּם תִּגְמּוּל. אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, וְכִרְלָנוּ חַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בְּחוֹדְעַת לָעֵנּוּ
מִקְדָּם, בְּמוֹ שִׁבְתוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְּנֵצֵב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשָּׂא עוֹן וּפְשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלִתָנוּ:
סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ בִּי חֲטָאוֹנוּ, מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ בִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכֹל־קִרְאֶיךָ:
בְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמּוֹךְ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטָּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קִרְאָנוּ:
סִלַּח־נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְלִי חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנֵּה: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְּדַבָּרְךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמִתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, בִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, בִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדָנִי | שְׁמָעָה, אֲדָנִי | סִלַּחְתָּ,
אֲדָנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵינוּ, לְמַעַן אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמּוֹךְ:

אלקי

תו"א (א) ראה ראש השנה יז, ב: (ב) שמות לד ה: (ג) שם וז: (ד) שם ט: (ה) תהלים פו ה: (ו) שם
קג יג: (ז) שם ג ט: (ח) שם מו ח: (ט) שם פד יג: (י) שם כ י: (כ) במדבר יד יט: (ל) שם
כ: (מ) דניאל ט יח"ט:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

מַרְבִּים צָרָכֵי עַמְּךָ וְדַעְתָּם קְצָרָה. מַחְסוּרָם וּמִשְׁאָלוֹתָם כָּל
יֻכְלוּ לְסַפְּרָה. נָא בְּיָנֵה הַגִּיגֵנוּ טָרָם נִקְרָא: הָאֵל
הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא:

סָפּוּ וְגַם כָּלוּ יוֹדְעֵי פְגִיעָה. סֶדֶר תְּפִלוֹת בְּמַעֲנֶה לְשׁוֹנָם
לְחִבֻּעָה. עֲרוּמִים נוֹתְרָנוּ וְרִבְתָּה חֲרָעָה: עַל בֶּן לֹא הִשְׁגֵּנוּ
יְשׁוּעָה:

פָּנִים אֵין לָנוּ פֶּגֶן לְחִלוֹת. פִּשְׁעֵנוּ וּמִרְדְּנוּ וְהַעֲוִינוּ מִסְּלוֹת.
צָדִיקָה לָךְ לְבַד נִבְקֵשׁ בְּמַעֲרָבֵי תַּהֲלוֹת: הָעוֹמְדִים
בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת:

קָדוֹשׁ רָאָה בִּי פָס מַלְיָן בְּשׁוֹרָה. קָבַל גִּבִּי בְּמַרְבִּית תְּשׁוּרָה.
רָנְתִי הַיּוֹם וְהָאָה בְּכַתְרְךָ קְשׁוּרָה: אֵל נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרָה:

שׁוֹעֲתִי שָׁעָה וְתַפְלָתִי תַּחֵא גְעִימָה. שָׁמַע פְּגִיעָתִי בְּפִגִּיעַת
תַּמָּה. תַּחֲוֹקֵקֵנוּ לְחַיִּים וְתִיטִיב לָנוּ תַּחֲתִימָה: תּוֹלָה
אֶרֶץ עַל־בְּרִימָה:

יָדְךָ פִּשּׁוּט וְקָבַל תְּשׁוּבָתִי בְּמַעֲמָדִי. סָלַח וּמַחֵל רוּעַ מַעֲבָדִי.
פָּנָה נָא וַעֲסוֹק בְּטוֹבַת מִשְׁחַרְיֶךָ דוּדִי וּמַעֲוֹדִדִי: לְאַתָּה יְהוָה
מִן בְּעָדִי:

בָּזָה אֵל תְּבוֹזָה חוֹד מְלוּלִי. רוֹמֵמָתִי חוֹדְךָ כָּפִי מַעוֹט שְׂבָלִי.
מֵלֵא לְטוֹבָה תִּאֲוָתִי וּמִשְׁאֲלִי. אֱלֹהִים יְהוָה חֵי לִי:

יַעֲרֹב שִׁיחִי וְתַעֲתֵר בְּתַפְלָה. צָרוּף לְחִשְׁבוֹן כָּל־מַלְאָה וּמַלְאָה.
חֲשׁוֹב קָדוֹשׁ מַעֲמָדִי בְּמִנְחָה בְּלוּלָה. הָאֲזִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
סָלַח:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מַרְבֵּה מְחִילָה

לחטאים

תו"א (א) ברכות כט, ב (בשינוי): (ב) תהלים ה ב (בשינוי): (ג) נחמיה ט לב: (ד) ע"פ זכריה ז ב:
(ה) תהלים קלד: א: (ו) שם סה ז: (ז) איוב כו ז: (ח) תהלים ג ד: (ט) חבקוק ג יט (בשינוי):
(י) תהלים קד לד: (כ) ע"פ ויקרא ז י: (ל) תהלים פד ט: (מ) ויקרא רבה כט, ו: (נ) ראש השנה
יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שדש עשירה, ובר־לנו היום ברית שלש עשרה, בחודעת לענו מקדם, כמו שכתוב וְיָרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאֱמֶת: נֹצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפָשַׁע וְחֲטָאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֵנוֹ וּלְחַטָּאתָנוּ וְנַחֲלָתָנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: בִּירֵאתָה אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קִרְאִיךָ: בְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה, עַל־עַמּוֹךְ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֵב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, תִּמְלֹךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קִרְאָנוּ: אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אָנָּה עוֹרָרָה אֶהְבֶּתְךָ הַיְשָׁנָה. אֲשֶׁר אֶהְבֶּתָּ לַעֲדַת מִי מְנָה. בְּכָל־פְּנוּי חֶבֶד וְאַחֲנוּה וְרַעוּת מְכֻנָּה. לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדָבָר־נָא: גַּם בְּצַעֲדְךָ עַל הָרִגְבָנוּנִי. גִּיל לְשַׁעֲשַׁע חֶסֶד קְדָמוֹנִי. דְּמִית מַמְלָכַת בָּהֲנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ וּבְנִי. וְהִיא־גַם־הִיא אֲמָרָה אַחֵי הוּא מִלְכִּי וְאֲדוֹנִי: הוֹרֵשֶׁתָּה נַחֲלַת צְבִי חֶבֶל הַנָּעִים. הַסְתוּפָה לְכַבּוֹדְךָ בְּלוֹיֹת צַעֲצוּעִים. וְהֵן עֲתָה טִלְטְלוּהָ

זרים

תו"א (א) תהלים קג ו (בשינוי): (ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם וז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) במדבר כג י: מ) תהלים קכב ח: נ) שם סח טז: ס) שמות יט ו: ע) בראשית כ ה: פ) ירמיה ג יט:

הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – (שערי אפרים) שער ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

זרים וזדים מרעים. בארץ לא להם הלא אחיך רועים: זכור
אל־תשכח ואל־תחרש ואל־תשקט אל. זממו ל־הכחיד עמֶלְךָ
וישְׁמַעֲלֵהוּ. חנון אֲתָה יִדְעָה אֶת־כָּל־הַתְּלָאוֹת הָאֵל. בֹּה אָמַר
אֲחִיךָ יִשְׂרָאֵל: טָפְלוּ עָלַי וּבִקְשׁוּנִי בּוֹקִים. טְהִרָה בְּטִמְאָה
לְהִמִּיר וּלְחַצּוֹנֵי דוֹחִקִים. יוֹם יוֹם הִנֵּה עֹבְדֵיךָ מְכִים וְלִקְיִים. קוֹל
דְּמֵי אֲחִיךָ צוֹעֲקִים: בָּרוּ לִי שִׁיחוֹת לְמוֹקֵשׁ. בָּלְתָה וְנִבְסְפָה
נַפְשִׁי עֲזָרְתָה לְבִקֵּשׁ. לִישׁוּעָתָה לִי עַל פִּתְחֵי לִנְקֵשׁ. אֶת־אֲחִי
אֲנִי מְבַקֵּשׁ: מִיּוֹם כִּסֵּה בְּשִׁבְתָּךְ עַל כִּסֵּא כְבוֹדְךָ. מִבֵּית
לְסִקּוֹר יַחַד לֵב מוֹרְדֵיךָ וְעוֹבְדֵיךָ. נְגוּשׁ כָּל־בַּעַל מִשָּׁה בּוֹגְדֵיךָ.
וְאִשָּׁר יִהְיֶה לָּךְ אֶת־אֲחִיךָ תִּשְׁמַט יָדְךָ: סִפְרִים עֵת יִקְרָאוּ
לְבִרְוֵאֵי עוֹלָמְךָ. שְׂאֵת חַיִּים וְחַלּוֹף לְשׁוּעַ וּמָדָה. עֲלִיּוֹן חֵן וְחֶסֶד
בְּאוֹלָמְךָ. עָרַב עֲבָדְךָ לְטוֹב, וְחִי אֲחִיךָ עִמָּךְ: פִּנֵּה אֵלַי וְחַנּוּנִי,
וְחַנּוּנִי עֲלִיּוֹן. פֶּגֶר מְנַאֲצִיךָ בְּעוֹנֵי וְרָשִׁיוֹן. צָרְכִי חוֹק טָרֶף בְּחִלְקֶךָ
אֶפְסָנוֹן. לֹא תִקְפֹּץ אֶת־יָדְךָ מֵאֲחִיךָ הָאֲבִיוֹן: קִדְמָתִי בְּנִשְׁפָה
וְאִשׁוּעַ לָךְ מְחוֹלָלִי. קִדְמָה חֶסֶדְךָ וְשֵׁא פִשְׁעֵי וּמַעֲלִי. רַחֲמֶיךָ
יִתְגַּלְלוּ עָלַי בְּמִנְחָם אֲבִלִי. מִי יִתֶּנְךָ בָּאֵח לִי: שְׁעָה שׁוֹעֵת עֲנִיָּה
וְצַעֲקָתָם. שְׁבַעַה בְּרַעוֹת נַפְשָׁם וְחִיתָם. תִּשְׁלִיךְ בְּמַצְלוֹת יָם
כִּלְחִטָּאתָם. אֲנִי שֵׂא נָא פִשֶׁע אֲחִיךָ וְחִטָּאתָם: שֵׁשׁ אֲנִי
עַל־אִמְרַת מִבְּטָחֶיךָ. לִבְבָּתִּי עַל־יְדֵי צִירִים שְׁלוּחֶיךָ. מְתִי
תַחֲשֹׁף וְרוּעַךְ בְּכַחֲךָ. לִךְ־נָא רְאֵה אֶת־שְׁלוֹם אֲחִיךָ: הִיִּית מִקְדָּם
מִקְנֶה יִשְׂרָאֵל וְחֶרֶב גְּאוֹתָם. חִי וְקוֹף גַּם עִתָּה קוֹמָתָם. וְאִמְץ
וְרוּעַם וְתִשְׁכּוֹן בֵּינוֹתָם. וְאֶת־אֲחִיךָ תִּפְקֹד לְשְׁלוֹם וְאֶת־עֲרֻבָתָם:
אֵל אֱמוּנָה עֲזָרָה הִבֵּה. לְעִמָּךְ כָּל־הַטִּיבָה. יַחַד
לְמִשְׁפַּט נִקְרָבָה: בּוֹחֵן לְבוֹת כָּל־ם. מוֹשִׁיל

בנבורתו

תו"א (א) בראשית טו יג: (ב) שם לו יג: (ג) תהלים עד יט: (ד) שם פג ב: (ה) במדבר כ יד (בשינוי):
(ו) תהלים קיט סט: (ז) ע"פ נחום ב ג: (ח) שמות ה טז: (ט) בראשית ד י: (י) תהלים שם פה
(בשינוי): (כ) שם פג (בשינוי): (ל) שם פ ג: (מ) בראשית לו טז: (נ) ראה ראש השנה לד,
א: (ס) ראה שם טז, א: (ע) דברים טו ב: (פ) שם ג: (צ) תהלים קיט קכב: (ק) ויקרא כה
לו: (ר) תהלים כה טז: (ש) דברים טו ז (בשינוי): (ת) תהלים קיט קמז (בשינוי): (א) תנא דבי
אליהו רבה פרק יט (בשינוי): (ב) שיר השירים ח א: (ג) תהלים פח ד (בשינוי): (ד) מיכה ז
יט: (ה) בראשית נ יז: (ו) תהלים קיט קסב: (ז) בראשית לו יד: (ח) ירמיה יז יג: (ט) שמואל־א
יז יח: (י) דברים לב ד: (כ) ישעיה מא א (בשינוי): (ל) תהלים ז י: (מ) שם סו ז:

בגבורתו עולם. יבא במשפט על כל־נַעֲלָם: גְבוּהַ
 במשפט האל. נקדש בצדקותיו כְּהַרְר־יֵאֵל. ומשפטיו
 עם־יִשְׂרָאֵל: דְּלֹה מַעֲנֵשׁ נְשׂוּאֵיךָ. בְּחֶסֶד וְאַמֶּת
 מְנַשְּׂאֵיךָ. צֶדֶק ומשפט מְכוּן כְּסֵאֶךָ: הַיֵּשֶׁר לִפְנֶיךָ לֵב
 עֲקוֹב. דִּינֶךָ הָהָר יִקּוּב. מִשְׁפֵּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: וַיֵּשֶׁר
 מִדּוֹתֶיךָ נַחֲמָדוּ. וַיֵּשְׁבִי תִבְלָ צֶדֶק לְמָדוּ. לְמִשְׁפָּטֶיךָ
 עָמְדוּ: וְקוֹקֶה צְרוּפָה חוֹתֶמֶת. בְּפוֹעַל אָדָם נִחַתְמָת.
 מִשְׁפָּטֵי־יְהוָה אֶמֶת: חָרַד כָּל מִדִּין בּוֹדֵק. טוֹחֵן וְשׂוֹחֵק
 הַדֵּק. מִשְׁפֵּט אֶמֶת וְצֶדֶק: טוֹב לְמַעֲזוֹ בְּנֵאֲמוֹ. יוֹם זֶה
 יִשְׁפַח זַעֲמוֹ. לַעֲשׂוֹת מִשְׁפֵּט עֲמוֹ: יַחֲלוּ בְצֻקוֹן דִּבְקִיךָ.
 יִסְלְסְלוּ בְשָׁלוֹם חֻקֶּיךָ. עַל מִשְׁפָּטֵי צֶדֶקֶךָ: כָּל־הַ פֶּשַׁע
 נִכְתָּם. וְאֵלֵיבוֹשׁוּ מִיַּחֲלִיךָ בַּמִּבְטָם. וְעֲשִׂיתָ מִשְׁפָּטִים:
 לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרֶךָ הַקָּמְנוּ. לְבְרִית עוֹלָם הַשְׁמֵנוּ. וְאֵל־
 תִּבְאָ בְּמִשְׁפֵּט עֲמָנוּ: מֶלֶךְ בְּקִדּוּשֵׁי עָרֶץ. בְּרַחֲמֵי
 יִגְדֹּר פָּרֶץ. בְּמִשְׁפֵּט יַעֲמִיד אֶרֶץ: נְגִינּוֹתֵי כָל־הַיּוֹם
 יִאֲשְׁרוּהוּ. שְׁגִיא־כַח לֹא מִצְאֵנוּהוּ. כִּי הַמִּשְׁפֵּט
 לֹא־לֵהִים הוּא: סִגְבַּ חֲסִדֶךָ לְעַמֶּךָ. לְשׁוֹעֲתָם פֶּתַח
 שְׁמִיךָ. כְּמִשְׁפֵּט לְאוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ: עָלֶיךָ נִשְׁלִיךְ כָּל־
 יְהָבִים. כִּף צֶדֶק תִּכְרִיעַ בְּאַהֲבִים. כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ
 טוֹבִים: פְּנִיךָ הָאֵר לְמַחֲלִתִּי. בְּבִצְעֵי אֵל תִּכְפֶּה
 גַּחֲלִתִּי. כִּי לְמִשְׁפָּטֶיךָ יַחֲלִתִּי: צִדְקָנִי כְּאַחַת חֲטִיבָה.
 חֲשַׁכְנִי מִלְּהַט הַיּוֹם הַבֹּא. מִשְׁפָּטֶיךָ תִּהְיוּ רַבָּה: קָרֵב

ישע

תו"א (א) קהלת יב יד (בשינוי): (ב) ע"פ ישעיה ה טז: (ג) ע"פ תהלים לו ז: (ד) דברים לג כא:
 (ה) תהלים פט טו: (ו) ע"פ ירמיה יז ט: (ז) ע"פ יבמות צב, א: (ח) תהלים פא ה: (ט) ישעיה
 כו ט (בשינוי): (י) תהלים קיט צא (בשינוי): (כ) שם יט י (בשינוי): (ל) נחום א ז (בשינוי):
 (מ) מלכים־א ח נט (בשינוי): (נ) תהלים קיט קס (בשינוי): (ס) מלכים־א שם מה: (ע) תהלים
 קמג ב: (פ) משלי כט ד: (צ) איכה ג יד (בשינוי): (ק) איוב לו כג (בשינוי): (ר) דברים א
 יז: (ש) תהלים קיט קלב: (ת) שם לט: (א) שם פ כ (בשינוי): (ב) שם קיט מג: (ג) ע"פ ברכות
 ו, א: (ד) ע"פ מלאכי ג יט: (ה) תהלים לו ז:

יֵשַׁע שְׁבֻטֶיךָ. אֲחוּזִים בְּחִבְלֵי שְׁפָטֶיךָ. וַיֵּשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ:
רָנָן מִלֵּב וּבִשְׂרָר וּנְשָׁמָה. יַעֲלֶה לָּךְ הַשְׁמִימָה. מָקוֹם
הַמִּשְׁפָּט שָׁמָּה: שׁוֹפְטֵנוּ מִחוֹקֵקֵנוּ בְּכַפִּיךָ. לִמְד דְּרָכֶיךָ
מִצַּדִּיךָ. וְכָל־מִשְׁפָּטֵי פִיךָ: תִּשְׁפִּיעַ חֶסֶדְךָ דִּינוֹ.
תִּגְבֹּרֶת רַחֲמֶיךָ לְמֵאוּנוּ. כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֵינוּ: אִפְרִיזֶן לְעֵי
הַשָּׂדֶה. מִהֵר לְשַׁכֵּל יְסוּדֵי. צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפְדֶּה:
מֵאוֹיְבֵי אֲנָקָה פְּזוֹנִי. גִּדַּע קַרְנוֹת זְרוֹנִי. וּמִשְׁפָּטֶיךָ
יַעֲזֹרוּנִי:

אלהינו ואלהי אבותינו:

חַיִּים אֲרוּכִים תִּכְתְּבֵנוּ נְשׁוּעַ בְּלִי לַעֲקוֹר. בְּשִׁבְתְּךָ עַל כִּסֵּא
מַעֲשִׂים לְסִקּוֹר. הַטּוֹב צִפָּה וְהָרַע אַל תַּחֲקוֹר. בִּירְעוּמְךָ
מִקּוֹר חַיִּים: חַיִּים בְּרָצוֹנוֹ וְרָגַע בְּאִפּוֹ נִרְאִית. לֹא־לִנְצַח תָּרִיב
נִחַלֶּת הַנִּלְאִית. הַשְׁמִיעֵנִי נָא סִלַּחֲתִי עוֹן לִשְׂאֵת. רְאֵה נִתַּתִּי
לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת־הַחַיִּים: חַיִּים גָּאוֹל מִשְׁחַת תַּעֲמִרְנוּ חֶסֶד
אֲזַרְחָה. וְאַמֶּת יִשְׂרָשׁ יַעֲקֹב יִצְיָן וּפְרַח. תִּרְחִיק פְּשָׁעֵינוּ בְּרַחוּק
מִמֶּרֶב מִמְּזִרְחָה. תוֹדִיעֵנוּ אֶרֶח חַיִּים: חַיִּים דְּבָרְךָ יִדְעֵנוּ אֶל גְּבוּר
וְיוֹעֵץ. לְהַדְבִּק בְּתוֹרֶתְךָ אוֹתָנוּ בְּטוֹבָה לְהוֹעִץ. הַגְּבֹר טוֹב עַל
צָפוּנִי לְהַרְעִץ. לְשִׁמּוֹר אֶת דְּרָךְ עֵץ חַיִּים: חַיִּים הֵיא לְמַחְזִיקִים
בָּהּ וּרְפָאוֹת וּמְרוּחַ. תוֹמְכֶיהָ מְאַשְׁרִים בְּאוֹר זְרוּעַ זְרוּחַ.
וְכָל־הַדְבִּק בָּהּ יִהְיֶה סְרוּחַ. כָּל־בֶּשֶׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים: חַיִּים
וְשָׁלוֹם תִּסְמְכֵנוּ בִּירְאָה אוֹתְךָ לַעֲבוֹד. וְנִגְלֶה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ
רְשָׁעִים בְּאֲבוֹד. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה אוֹתָנוּ לְזָבוֹד. יִרְאֵת יְהוָה
עֵשֶׂר וְכַבוֹד וְחַיִּים: חַיִּים זְכָרְנִי זָכָר טוֹב גָּדוֹל הָעֶצֶה. מִחֶסֶה

לנו

תו"א (א) תהלים קיט קלז (בשינוי: ב) קהלת ג טז: (ג) ישעיה לג כב: (ד) תהלים שם יג (בשינוי):
(ה) שם קמט (בשינוי: ו) מיכה א ו: (ז) ישעיה א כז: (ח) תהלים שם קעה: (ט) ברכות טז,
ב: (י) תהלים לו י: (כ) שם לו (בשינוי: ל) שם קג ט (בשינוי: מ) במדבר יד כ: (נ) דברים
ל טו: (ס) ישעיה כז ו: (ע) תהלים קג יב (בשינוי: פ) שם טז יא (בשינוי: צ) ישעיה ט ה
(בשינוי: ק) ראה סוכה נב, א: (ר) בראשית ג כד: (ש) משלי ג יח: (ת) תהלים צו יא:
(א) שמות כז יג: (ב) בראשית ו יז: (ג) שיר השירים א ד: (ד) משלי יא י (בשינוי: ה) ראה
סנהדרין ק, א: (ו) משלי כב ד: (ז) בראשית ל כ: (ח) ירמיה לב יט: (ט) תהלים מז ב
(בשינוי):

לָנוּ עֲזָרָה בְּצָרוֹת נִמְצָא. שׁוּבָה אֵלַי וְאֲשׁוּבָה אֲמַר בְּפִי־צָה. כִּי מוֹצְאֵי מִצָּא חַיִּים: חַיִּים חָנַם חַנְּנִי אֵל אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת. עוֹן תִּמְחֹל חָרוֹת עַל־הַלָּחוֹת. וְשׁוֹנְאֵיךְ יִלְבְּשׁוּ־בִשֶׁת בִּיסּוֹר תוֹכָחוֹת. לֹא יִשׁוּבוֹן וְלֹא יִשְׁיגוּ אַרְחוֹת חַיִּים: חַיִּים מְזוּבִים גְּמוּל לַעֲבָדֶיךָ נִפְשָׁם לְנֹאזִל. מִרְאוֹת שַׁחַת כָּנָם נִשְׁאָל נִשְׁאֹל. לֹא כֵן הִרְשָׁעִים שֶׁפָּרְקוּ עוֹל. יֵשִׁיא מוֹת | עֲלִימוּ יִרְדּוּ שְׁאוֹל חַיִּים: חַיִּים יוֹדוּךָ בְּמוֹנוֹ וְלֹא קְרוֹצֵי קֶרֶן. אָב לִבְנִים יוֹדִיעַ שִׁבְחֶךָ בְּמֶרְץ. וְאַנְחָנוּ | נִבְרָךְ יְהִי שִׁבְחֶךָ לְהַעֲרִץ. לְרֹאוֹת בְּטוֹב־יְהוָה בְּאַרְץ הַחַיִּים: חַיִּים בְּלָכֶם הַיּוֹם תִּשְׁמִיעַ שְׁרָף חֶקֶם. מִחֲטָאתָם טָהָרָם וְאֵל תִּשְׁכַּח רִיקָם. מִמָּתִים יָדָךְ יְהוָה מִלֹּא סִפְקָם. מִמָּתִים מִחֲלָד חֲלָקָם בַּחַיִּים: חַיִּים לְמַעַלָּה לְמַשְׁכִּיל לְמַעַן סוֹר מִחֲרָךְ. אֲדֹ־אֱלֹהִים יִפְדֶּה־נַּפְשִׁי מִפָּרָךְ. וְיַחֲיֶיעוֹד לְנֶצַח לְיָמִים אֲרָךְ. כִּי גַר מִצּוֹה וְתוֹרָה אוֹר וְדָרְךָ חַיִּים: חַיִּים מִסְפָּר יִמְחוּ גִבֹּל וּמוֹאֵב הַגְּבוּהִים. לְבֹול עֵץ סוּגְרִים וְקוֹדִים וּמֵאֲלִיָּהִים. בֹּל יִחַן רִשָּׁע הַמִּדְבָּרָה יִדּוֹן בְּשִׁלּוּהִים. כִּי חֶרֶף מַעֲרָכוֹת אֱלֹהִים חַיִּים: חַיִּים נִשְׁבַּעְתָּ בּוֹ לְבִנְךָ יַחֲדָךְ. לְשַׁעַר אוֹיְבָיו לְהַנְחִילוֹ תַתָּה בִּידְךָ. אֲנַפְתָּ וְתִשׁוּב עַל בֶּן אוֹדְךָ. כִּי־טוֹב חֶסֶדְךָ מִחַיִּים: חַיִּים שִׁבְעַ שְׁמָחוֹת אֶת־פְּנִיךָ נוֹרָאוֹת. חֲדָשׁ יִמִּינוּ חֵן חֵן תִּשׁוּאוֹת. יִשׁוּב יִרְחַמְנוּ יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת. כִּי־מִמֶּנּוּ תוֹצְאוֹת חַיִּים: חַיִּים עַל הָאֲדָמָה, יִבְשָׁר עִמָּךְ מִמַּעֲוֹנוֹת. וְתִשְׁלֶיךָ בְּמִצּוֹלוֹת יָם חֲטָא וְעוֹנוֹת. לֵב טָהוֹר בְּרָא־לָנוּ וְהַמְצִיאָנוּ חֲנִינוֹת. אֲרָךְ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים: חַיִּים פִּי צָדִיק, וּפִי רִשָּׁעִים מִחֲתָה. בְּקִבְצֶךָ מִלְחָמוֹת וְשָׁלוֹם וּפְלָצוֹת וּבְעֵתָה. שׁוֹבַע וְרוֹזֵן וְחִיר הַחַיִּים וְהַמּוֹתָה. הַבְּרָכָה וְהַקְלָלָה וּבְחֵרֶת בַּחַיִּים: חַיִּים צְדָקָה וְכַבּוֹד תִּגְדִּיל לְיָפָה בְּתַרְצָה. הַזּוֹרַעַת חֶסֶד וְקוֹצֶרֶת בְּלִי

שמצה

ת"א (א) מלאכי ג ז (בשינוי): (ב) משלי ח לה: (ג) במדבר טז כב: (ד) שמות לב טז: (ה) איוב ח כב: (ו) משלי ב יט: (ז) תהלים א ד: (ח) שם נה טז: (ט) ישעיה לח יט (בשינוי): (י) תהלים קטו יח: (כ) שם כז יג (בשינוי): (ל) דברים ד ד: (מ) תהלים יז יד: (נ) משלי טו כד (בשינוי): (ס) תהלים מט טז (בשינוי): (ע) שם י: (פ) משלי ו כג: (צ) תהלים סט כט (בשינוי): (ק) ישעיה מד יט: (ר) שם כו י: (ש) שמואל"א יז כו: (ת) בראשית כב יז: (א) תהלים סג ד: (ב) שם טז יא (בשינוי): (ג) איכה ה כא: (ד) זכריה ד ז (בשינוי): (ה) מיכה ז יט: (ו) תהלים פ ה: (ז) משלי ד כג: (ח) דברים ד י: (ט) תהלים נא יב (בשינוי): (י) משלי ג ב: (כ) שם י יא: (ל) דברים ל יט: (מ) משלי כא כא: (נ) ראה שיר השירים ו ד:

שְׁמָצָה. תִּבְנוֹן צָדִיק יְהוָה וַגְּדוֹר פִּרְצָה. רִוְדָף צָדָקָה וְחֶסֶד
 יִמָּצֵא חַיִּים: חַיִּים קַיָּמִים תִּנְחִילֵנוּ וְחִכְמָה וְדַעַת בְּמוֹעֲצוֹת.
 שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִשְׁמִיעַ מַעִיר חֲצוֹת. וְהַעֲבֵר מַעְלֵי עֹן וְהַלְבֵּשׁ
 מַחְלָצוֹת. אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: חַיִּים רָאָה עִם
 סִגְלָתְךָ בְּקָדֶם לְמָתוֹב. לֹא תַחֲפֹץ בְּמוֹת הַמֵּת עַד דִּיתוֹב.
 נִשְׁבֵּר וְנִדְפָּה לִפְנֵיךָ חָשׁוֹב הַטּוֹב. קְדוֹשׁ יֹאמַר לוֹ כִּלְהַפְתּוֹב
 לַחַיִּים: חַיִּים שָׂאֵל מִמָּךְ נִתְּתָה לוֹ חַיֵּיהוּ מִיּוֹמִים. גְּדוֹל כְּבוֹדוֹ
 בִּישׁוּעָתְךָ כִּיפֹת פַּעַמִּים. הִשְׁקִיפָה מִמַּעַן קְדֻשָּׁה מִן־הַשָּׁמַיִם.
 בְּיוֹם הַהוּא יֵצְאוּ מִיַּם־חַיִּים: חַיִּים תֵּאֲוֶה בָּאָה סְלוֹת אֶל־
 חַטָּאתְכֶם. תִשְׁמִיעַ וְאֶת־רוּחִי אֶתֵּן בְּקַרְבְּכֶם. לֵאמֹר מָצָאתִי
 כֹּפֶר רָצִיתִי אֶתְכֶם. וְאַתֶּם הִדְבַּקְתֶּם בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים: חַיִּים
 מִמָּךְ הָאֵל סִמְכָה יוֹנָתָן הַמְּשׁוּכָה. לְהַדְבִּק בְּךָ בְּדַת וּכְהֻלָּה.
 תִּבְיֹאֲנוּ לְהַר צִיּוֹן וְתָשִׁיב הַמְּלוּכָה. כִּי שָׁם אֲצוּהָ יְהוָה
 אֶת־הַבְּרָכָה חַיִּים: חַיִּים מִמֶּנּוּ נִוְחִיל וְלִישׁוּעָתוֹ קִוִּינוּ. עֲתָה
 יִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפְרִינוּ. יִחַיִּינוּ מִיּוֹמִים בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי יְקִימֵנוּ.
 אֲנַחְנוּ אֵלֶּה פֹה הַיּוֹם בָּלָנוּ חַיִּים:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא בִרְעֻתָם תִּגְמוֹל. אֵל הַזֹּרִית לָנוּ לֹא־מֵר שְׁלֹשׁ
 עֶשְׂרֵה, זָכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחֻדְעָתָ לָעָנּוּ
 מִקֶּדֶם, בָּמוֹ שִׁבְתּוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְּצֵב עַמּוֹ שָׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

ויעבר

תו"א (א) ע"פ תהלים ז י: (ב) משלי כא כא: (ג) שם כב כ (בשינוי): (ד) ע"פ תהלים נא י: (ה) זכריה
 ג ד (בשינוי): (ו) תהלים קטז ט: (ז) ע"פ יחזקאל יח לב: (ח) תהלים נא יט: (ט) ישעיה ד ג
 (בשינוי): (י) תהלים כא ה: (כ) הושע ו ב (בשינוי): (ל) תהלים שם ו: (מ) דברים כו טו:
 (נ) זכריה יד ח: (ס) משלי יג יב: (ע) יחזקאל לו כז: (פ) איוב לג כד: (צ) יחזקאל מג כו:
 (ק) דברים ד ד: (ר) תהלים קלג ג: (ש) בראשית כו כב (בשינוי): (ת) דברים ה ג: (א) ויקרא
 רבה כט, ו: (ב) ראש השנה יז, א: (ג) תהלים קג ו (בשינוי): (ד) ראה ראש השנה יז, ב:
 (ה) שמות לד ה:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב-חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֲלֹפִים נָשָׂא עוֹן וּפְשַׁע
וַחֲטָאָה וְנָקָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּחֲלָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב-חֶסֶד לְכָל־קִרְאִיךָ:

כָּרַחֵם אֵב עַל-פָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
חֹשִׁיעָה, הַמִּלֶּךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קִרְאָנוּ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

מֶלֶךְ אֶחָד יְהִי אֱלֹהֵעַמִּים מְרִים נְפִי. הַשֵּׁם פְּקוּדָתִי שְׁלוֹם
וּלְצַדִּיקָה נִוְגָשִׁי. אֱלֹו אֶתְנֹדַע וְאוֹמֵר אֵי־הָ אֱלֹוֹהֵ עוֹשִׁי.
אוֹמֵר אֲנִי מַעֲשִׂי לְמֶלֶךְ: מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל.
עַל־בֶּן קִדְמָתִי לְבָרוּחַ אֶת־פָּנָי הָאֵל. אֲנִי וְנַעֲרֵי אֲצוּם בֶּן הַיּוֹת
תַּחֲנוּנִים שׁוֹאֵל. וְבֶבֶן אֲבּוֹא אֱלֹהֵמֶלֶךְ: מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל
כָּל־אֱלֹהִים שְׁמַיִם וָאָרֶץ קוֹנֵה. סָבִיב לִירְאוֹ מִלְּאֶךָ יְהוָה חוֹנֵה.
מִלְּאֲבִי רַחֲמִים חָלּוּ נָא פָנָי לְשׁוֹכְנֵי סֶנֶה. הַפְּרִיסִים הַמְּשָׁרְתִים
אֶת־פָּנָי הַמֶּלֶךְ: מֶלֶךְ דָּבָר אֱלֹהֵימֶלֶךְ מִכָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְחֻזֶּק.
אֶת־בְּדֶק הַבַּיִת וְכִרְמֶךָ לְסִפְקָל וּלְעֻזָּק. אֲמִין סַגּוֹר וְהֵם קַטְנוֹר
וְלֹא יְנוֹק. כִּי אֵין הַצֵּר שׁוֹהַ בְּנוֹק הַמֶּלֶךְ: מֶלֶךְ הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
רָאָה עֲוֹנוֹת לְשִׁאתָ. בְּמַסְטִין תִּגְעַר לְהַבִּיא עָלָיו הַשִּׁבְר

והשאת

תו"א (א) שמות לד וי: (ב) שם ט: (ג) תהלים פו ה: (ד) שם קג יג: (ה) שם ג ט: (ו) שם מו ח:
(ז) שם פד יג: (ח) שם כ י: (ט) ישעיה מט כב (בשינוי): (י) ע"פ שם ס יז: (כ) במדבר יב
ו: (ל) איוב לה י: (מ) תהלים מה ב: (נ) משלי כט ד (בשינוי): (ס) יונה ד ב: (ע) אסתר ד טז
(בשינוי): (פ) שם: (צ) תהלים צה ג: (ק) בראשית יד יט (בשינוי): (ר) תהלים לד ח (בשינוי):
(ש) מלאכי א ט (בשינוי): (ת) דברים לג טז: (א) אסתר א י: (ב) שם ו י: (ג) מלכים ב כב ה
(בשינוי): (ד) ע"פ ישעיה ה ב: (ה) אסתר ז ד: (ו) איכה ג מז (בשינוי):
הגהגות (ז) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

והשאת. ויצא חפור מרוב פחד וישאת. בייכלתה אליו הרעה
מאת המלך: המלך ודתו מניע בחוק יום להרשם. לדין עמים
צדיק וחוטא ואשם. ועתה יקראו סופרי המלך העוצר
והגושם. כתבו עליהודים כטוב בעיניכם בשם המלך: מלך
זוהר חמה תחפיר ויבשו עובדי נבו. וימאסון איש אלילי כספו
ואיש אלילי זהבו. כי עין בעין יראו בשובו. והנשאו פתחי
עולם ויבוא מלך: המלך חכם מזרה רשע וגם בער. וישב
עליהם אופן ובהם יגער. גרש לץ ויצא מדון ופיהו לא יפער.
כי אין לבוא אל-שער המלך: המלך טוב יצא דבר-מלכות
מלפניו מוסר. רגלי בני אשמור ורא אשים אותם בסד. ביום
המוכן לדין מי יצלח ומי יפסד. בייכן יסד המלך: מלך יושב
על-כסא-דין קטן וגדול משלב. ורואה מי שב בכד-לב ומי שב
בכלב. נקום נקמת הנעלב מן העולב. ביום השביעי כטוב
לב-המלך: המלך בלהארץ האר העונה. אותי ביום צרתי
ויהי עמדי בכד-מחנה. ועד סלה יסובבני פלט רגלי. אם-מצאתי
חן בעיני המלך: המלך לעשות יקר יותר לעבדך הואל.
תיקרנא נפשם בעיניך למלכים למואל. לראות בבוא
כל-ישראל. כל-איש ואשה אשר-יבוא אל-המלך: המלך
משרתיו יבקשו פניו בתענית וטות. המותרים כל-הנוגע בהם
כנוגע בבית. והנה עשו מענם אמור לו בן-נעות. מדוע אתה
עובר את מצות המלך: המלך נורא עד מתי אספת במשמר.
בני זרח ופרץ תאומי תמר. מלכותם השב ועמלק תעקר
בנאמר. על אשר לא-עשתה את-מאמר המלך: המלך שריו
ועבדיו יקיפוהו בארמוני. ירעו בשן וגלעד לבדד שוכני. רעה
עמך בשבתך לרונה תוציאני. אתה אדני המלך: המלך עיני

כל

תו"א (א) אסתר ז: ב) ע"פ שם ד: ג) שם ג: יב: ד) שם ח: ח) ישעיה לא ז (בשנינו):
 (ו) שם נב ח (בשנינו): (ז) תהלים כד ז: ח) משלי כ כו (בשנינו): (ט) שם כב י: י) אסתר ד
 ב: כ) שם א יט: ל) שם ח: מ) משלי כ ח: נ) אסתר שם י: ס) ע"פ בראשית לה ג:
 ע) תהלים לב ז (בשנינו): (פ) אסתר ה ח: צ) שם ו ו: ק) ע"פ מלכים-ב א יג: ר) משלי לא
 ד: ש) דברים לא יא (בשנינו): (ת) אסתר ד יא: א) שם ב ב: ב) ע"פ זכריה ב יב:
 ג) שמואל-א כ ל: ד) אסתר ג: ה) ראה בראשית לח כט-ל: ו) אסתר א טו: ז) מיכה ז
 יד: ח) מלכים-א א יג: ט) שם כ:

בְּלִישְׁרָאֵל עָלֶיךָ לְקַבֵּץ הַמּוֹנִי. עוֹד לֵיִשֵּׁב בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם
 וְקִנְיָתִי וְזִקְנִי. וְאִזּוּ יַעֲבֹדְךָ יַחַד כְּהֵנִי וְסִגְנִי. וְהָיָה יְהוָה
 לְמֶלֶךְ: הַמֶּלֶךְ פֶּאֶר בֵּית יְהוָה עֵינֵי יִשְׁבְּרוֹן. וְכִלְהֵעַם
 יַחַד לְשִׁמְךָ יִאֲדִירוֹן. אֲזִי יִמְלֹא שְׁחוֹק פִּינוּ וְהַבֵּל יִשְׁוֹרְרוֹן.
 וְיִהְיֶה בִישְׁרוֹן מֶלֶךְ: הַמֶּלֶךְ צָרִי יִגִּילוּ עַד־מִתִּי הָאֵל. גִּדְּלוּ
 וְהַצְלִיחוּ וְהַחֲרִיבוּ אֲרִיאֵל. וְהִנֵּה הֵמָּה אוֹמְרִים יָדִינוּ לָאֵל.
 וְאֲנִי לֹא נִקְרָאתִי לְבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ לְכָלוֹת
 בַּמִּדְבָּר. אוֹכְלֵי בָשָׂר הַשֶּׁקֶץ וְהַעֲכָבְרָה. יָרִיעַ אֶפְיִצְרִית עַל־
 אֵיבָיו יִתְנַבֵּר. בִּיָּכֵן דְּבַר הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ רַב הָסֵר מִמֶּנּוּ לֵב
 הָאֵבֶן. בְּשִׁלֹּג וּבְצֶמֶר חֲטָאִינוּ הַלְבֵּן. וְנִדְבַקְנוּ בָּךְ כִּמוֹ אוֹדֵם
 לְדוֹבֵן. מִשְׁפָּטֶיךָ לְמֶלֶךְ תֵּן וְצִדְקָתְךָ לְבֶן־מֶלֶךְ: הַמֶּלֶךְ שׁוֹפֵט
 בְּאֵמֶת דְּלִים אֶתְּהָ תַחֲנוּה. כִּי שָׁבְרָנוּ גְאוֹן רוּחֵנוּ כְּהִיּוֹם הַזֶּה.
 לְבִנְשֹׁבֵר וְנִדְבָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. הַמֶּלֶךְ אֶתְּהָ תַחֲנוּה. לְהַבִּיא אֶל־
 גְּנוֹזֵי הַמֶּלֶךְ: מֶלֶךְ תֵּן צִדְקָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל כִּי נֶעַר. לְהַדְבֵּק בּוֹ
 אִישׁ וְלוֹיוֹת כְּמַעַר. לֹא תִבְזֶה וְתַפְנָה אֶל־תַּפְלַת הָעֲרֶעֶר.
 וְכִלְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ לְהַתְחַנֵּן־לוֹ
 בְּאֵתִי אוֹתִי לְהַתְנוּת. לַחַיִּים טוֹבִים מִדֶּשֶׁן בֵּיתוֹ לְהַרְוֹת.
 כְּלִהְגוּם לְשֵׁם יְהוָה לְהַקְוֹת. וְעָלוּ מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲדוֹן בְּפִקְדֶּךָ אֲנוֹשׁ לְבָקָרִים. בְּמִצְוֵי הַדִּין אֵל תִּמְתַּח:
 גּוֹף וּנְשָׁמָה אִם תִּרְיֵבָם. דּוֹחוֹ וְלֹא־יִוָּכְלוּ קוֹם:
 הַיּוֹכֵל גָּבֵר לְזָכוֹת בְּמִשְׁפָּט. וְאִם יֵשׁ בִּידוֹ מַעַשׂ
 לְהַצְטִיֵּדֶךָ: זְרוֹי יַחֲוֹמוֹ מִלִּחָה סְרוּחָה. חֲבוּי אָרְבוּ
 בְּקֶרְבּוֹ מַעַת הוֹלְדוֹ: טָמוֹן בְּחִבּוֹ, בְּרִשְׁתָּ לְרַגְלָיו.

יסיתרו

תו"א (א) ע"פ זכריה ח ד: (ב) שם יד ט: (ג) תהלים קכו ב: (ד) דברים לג ה: (ה) תהלים יג ה:
 (ו) אסתר ד יא: (ז) שם ז ו (בשינוי): (ח) ישעיה סו יז (בשינוי): (ט) שם מב יג: (י) אסתר א
 יג: (כ) ע"פ יחזקאל יא יט: (ל) תהלים עב א: (מ) משלי כט יד (בשינוי): (נ) ע"פ שמות יח
 כא: (ס) תהלים נא יט: (ע) אסתר ג ט: (פ) מלכים-א ז לו (בשינוי): (צ) ע"פ תהלים קב יח:
 (ק) אסתר שם ב: (ר) שם ד ח: (ש) זכריה יד טז: (ת) ע"פ איוב ז יח: (א) תהלים לו יג
 (בשינוי): (ב) ע"פ אבות ג, א: (ג) ע"פ איוב לא לג:

יִסִּיתָהוּ בְּכָל־יּוֹם לַשַּׁחַת לְהַפִּילוֹ: בַּח וּגְבוּרָה בְּגוֹף אֵין.
 לִפְנֵי לַעֲמֹד וּלְהַתִּיצֵב: מִיּוֹם עָמְדוֹ עַל דַּעְתּוֹ. נַפְשׁוֹ
 יֵשִׁים בְּכַפּוֹ לְהִבִּיא לַחֲמוֹ: שִׁבְעַ פְּלִימּוֹ בַּעַם
 וּמִכְאוּבוֹת. עַד עֲשׂוֹ לַעֲפָרוֹ לֹא יִשְׁקַט: פָּנָה אֲדוֹן
 בַּעֲצָבוֹן רוּחַ. צַפָּה בַּשְּׁבָרוֹן לֵב: קָרוֹב אֶתָּה לְרַחוּקִים.
 רוּצָה אֶתָּה בַּתְּשׁוּבַת רְשָׁעִים: שְׂדֵי הַמָּצָא לְדוֹר־שִׁיךְ.
 תֹּאמַר הִנְנִי לְמִבְקְשֵׁיךְ: יִבְשְׁרוּ סִלְחָתִי קוֹרְאֵי בִשְׁמָךְ.
 צִדִּיק בַּמִּשְׁפָּט עִם מִי־חֲדִידְךָ: חֲסוּם מִנֹּגַל מִלְּהַרְשִׁיעַ.
 קִצּוֹף בַּמַּסְטִין, מִלְּהַסְטִין: הֶקֶם לָנוּ מִלֵּין יוֹשֵׁר. בּוֹפֵר
 מִצָּאתִי תִשְׁמִיעַ לְשׁוֹבְבִים: הַשְׁלַכְנוּ עָלֶיךָ יְהִבְנוּ. נָא
 אֶתָּה תִּבְלָלְלָנוּ: הַעֲתֵר לָנוּ בַּתְּפִלָּתָנוּ. חַפְצָנוּ
 וּבִקְשָׁתָנוּ מִלֹּא בְּרַחֲמִים: בָּךְ תָּלִינוּ בַּטְחֻנָּנוּ. רַחֲמֶיךָ
 מִהֲרָה יִקְדָּמוּנוּ: חֲזֹק וְאַמִּין שְׁמָךְ לֹא שָׁכַחְנוּ. אָנָּה
 לְנִצָּחַת אֵל תִּשְׁכַּחְנוּ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲדוֹן בְּשִׁפְטְךָ אֲנוֹשׁ רַמָּה. תִּזְכּוֹר בְּרוּנוֹ חֲנוּת רַחֵם: בְּעֶרְפְּךָ
 דִּין אֲשָׁמִים לוֹפֶת. שְׁוֹנָה וּפְתִי זָפָה וְהַצִּדִּיק: גִּמּוּל חֶסֶד
 וְטוֹבָה לְחַיִּיבִים. רִיב אֵל תִּמְתַּח לְמִצּוֹי: דְּלִי מַעַשׁ וְרָקִי בִשְׁרוֹן.
 קוֹרְאִים אֵלֶיךָ לְמוֹ הַמָּצָא: הִנְנוּ לְפָנֶיךָ, בְּאַשְׁמָה רַבָּה. צַפְצוֹף
 מַעַן, בּוֹשְׁנוּ לְפִוצָּה: וְאִם מֵאֲלוֹהֵי אֲנוֹשׁ הִצִּדִּיק. פָּנֵי עֲשֵׂהוּ גִבּוֹר
 הַיִּטְהַר: וְדוֹן בְּחַבּוֹ אֲוֹן בְּקֶרְבּוֹ. עוֹן מִלֹּא וּפִשַׁע רַב: חִשְׁבוֹן
 וְדִין לְמִלְּךָ מִלְּכֵי הַמַּלְכִּים. סוּפוֹ לָתֵן בָּבוֹא חֲלִיפָתוֹ: טָבַע
 חוֹתָם בְּכַפּוֹ נִחְרַת. נִגְדַּר פָּנָיו רִשְׁעוֹ יַעֲנֶה: יוֹרֵה כְּפִים מַעַן
 וַיִּגִּיד. מְקִיר אֶבֶן תִּזְעַק וְתִקְרָא: בּוֹבֵשׁ פָּנָיו נִדּוֹן וְנִכְלָם. לֹאִין

נחשב

תו"א (א) ע"פ איוב יג יד: (ב) קהלת ב כג (בשינוי): (ג) במדבר יד כ: (ד) ראה קידושין ל, ב: (ה) ראה רש"י חגיגה יג, ב ד"ה סניגור: (ו) איוב לג כד (בשינוי): (ז) תהלים עט ח (בשינוי): (ח) ישעיה כח ב: (ט) איוב כה ו: (י) חבקוק ג ב (בשינוי): (כ) ע"פ יחזקאל מה כ: (ל) דברי הימים"ב כח יג (בשינוי): (מ) איוב ד יז (בשינוי): (נ) ע"פ אבות ג, א: (ס) ע"פ איוב יד יד: (ע) ע"פ חבקוק ב יא: (פ) שם (בשינוי):

נחשב בעמדו לפניך: אָנָּא לְמַעַשֶׁה יְדִיךָ הַרְצָה. בְּשִׁבְרוֹן רֹאה
שְׁמוֹר מִדְּחִי: עֲבָדֶיךָ יִמָּצְאוּ הַיּוֹם חֲנִינָה. וְכֵן קִרְבְּתָךְ חֲפוּץ
בְּבִרְאשׁוֹנָה: וְכִשְׁלָג וְכִצְמֹר הִלְבֵּן חֲטָאֵי שׁוֹשְׁנָה. מִלֵּטֶם
מִכְלִרְעוֹת בּוֹאֵת הַשָּׁנָה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא בִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הַזֹּרִית לָנוּ לֹא־מֵר שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, זָכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בַּחוֹדֶעֶת לָעֵנִי
מִקֶּדֶם, בְּמֹ שִׁכְתוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בָּעָנִי וַיִּתְּנֵצֵב עַמּוֹ שֵׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשָּׂא עוֹן וּפֹשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:
סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרָאִיךָ:
בְּרַחֵם אֲב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרִכְתְּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קִרְאָנוּ:

אלקינו

תו"א (א) איוב יד טו (בשינוי: ב) ראה שיר השירים ב ב: ג) ויקרא רבה כט, ו: ד) ראש השנה
יו, א: ה) תהלים קג ו (בשינוי: ו) ראה ראש השנה יז, ב: ז) שמות לד ה: ח) שם ו:ו:
ט) שם ט: י) תהלים פו ה: כ) שם קג יג: ל) שם ג ט: מ) שם מו ח: נ) שם פד יג:
ס) שם כ י:
הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהינו ואלהי אבותינו:

שְׁלֹשׁ עשרה מדות האמורות בחנינה. נא כל־מדה נכונה חלי פני מלכי בתחנה. לחפש זכות פְּנוּיִם קרואים שושנה. מלטים מכל־רעות בזאת השנה: אם אשמתם גדלה עד שמי רום וכוכביהם. נא כל־מדה נכונה בקשי רחמים עליהם. בטל מהם כתוב אֲמַרְתִּי אֶפְאִיֵּהֶם.

לְמָה יאמרו הגוים איה־נָא אֱלֹהֵיהֶם:

אם גברו עונות ועצמו מלספרה. נא כל־מדה נכונה דחי אותם להסתירה. רבובי עוז בתחן לבטל כתוב אֲסַתִּירָה.

לְמָה יִהְיֶה תַעֲמֹד בְּרִחוּק תַעֲלִים לַעֲתוֹת בַּצָּרָה:

אם העוו פני מלכם בעזות פנים ומצח. נא כל־מדה נכונה והתחנני לו בפצח. וישפכי כמים לבך נוכח אָדוֹם וַצַּח.

לְמָה אֱלֹהִים זָנַחְתָּ לְנִצָּח:

אם זדונות השיאו לב טפש ונשחין. נא כל־מדה נכונה חלצי אותם מַמְחִין. חושי ובאי ושאי קול נחין.

לְמָה קוֹדֵר אֶתְהַלֵּךְ בַּלְחִין:

אם טפלו שקר בהנה וזיוות לעמך. נא כל־מדה נכונה יִשְׁרֵי יְדִידוֹת מַנְעִימָךְ. יתגוללו רחמך על שארית עמך.

לְמָה יַחַדָּה אַפָּךְ בַּעֲמָךְ:

אם

תו"א (א) ראה שמות לר ו"ז: (ב) ע"פ שיר השירים ב ב: (ג) דברים לב כו: (ד) תהלים קטו ב: (ה) דברים שם כ: (ו) תהלים י א: (ז) ע"פ דברים כח ג: (ח) איכה ב יט (בשינוי): (ט) שיר השירים ה י (בשינוי): (י) תהלים עד א: (כ) שם מג ב: (ל) ע"פ שם קיט סט: (מ) תנא דבי אליהו רבה פרק יט: (נ) שמות לב יא (בשינוי):

אם כָּבְדוּ אֶזְנִי לְסִלָּה מִנִּי הַדֶּרֶךְ. נָא כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה
לְחַשִּׁי עַל עַמִּי בְּעֶרְךָ. לִבְךָ שִׁפְכִי פָנַי קוֹנֶךָ וְצוּרְךָ.
לָמָּה פָּרַצְתָּ גְדֵרֶיהָ וְאֲרוֹהָ כָּל־עוֹבְרֵי דֶרֶךְ:

אם מָרְדּוּ בְּרוֹב פְּשָׁעִים לְצוּר מַלְכִּי וּקְדוּשִׁי. נָא
כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה נֹעֵם עֲלֵיהֶם תִּבְקְשִׁי. נֹרָא מְרוֹם
וּקְדוּשׁ בְּעֶתֶר אֱלֹוֵי תִדְרָשִׁי.
לָמָּה יִהְיֶה תִּזְנַח מִשְׁלוֹם נַפְשִׁי:

אם סָרְרוּ בְּפָרָה מְרוֹב עֵתִים וַיָּמִים. נָא כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה
עֵינִ שְׂאִי לְמְרוֹמִים. עַל עַמִּי פָּצִי פֶה מְעֻטִּי עַמִּים.
לָמָּה לִּנְצַח תִּשְׁכַּחַנו תַּעֲזוּבְנוּ לְאַרְךָ יָמִים:

אם פָּשַׁעְנוּ עֲצָמוֹ וְנִגְבְּרוּ מְאֹד בְּתַלְא. נָא כָּל־
מִדָּה נְכוֹנָה צַפְצָפִי קוֹל לְהַפְלֹא. צְרוּפָה אִמְרַתְךָ
לְחִלּוֹת עַל עַם אֱלֹהָ.

לָמָּה תִּשְׁיב יָדְךָ וַיִּמְיָנֶךָ מִקֶּרֶב חִיקְךָ כִּלְהָ:
אם קִלְקְלוּ מַעֲשִׂים לְהַזִּיד וּלְהַרְשִׁיעַ. נָא כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה
רַחֲשִׁי לִבְךָ לְהוֹשִׁיעַ. רוֹנִי קוֹמִי בְּלִיָּדָה לְאַל הַמוֹשִׁיעַ.
לָמָּה תִּהְיֶה בְּאִישׁ גִּדְהֶם כְּגִבּוֹר לֹא־יֻכַּל לְהוֹשִׁיעַ:

אם אָמְנָם שָׁבוּ כָּלָם בְּלֵב וּנְפֶשׁ לְחִלּוֹתְךָ. נָא כָּל־מִדָּה
נְכוֹנָה תִּסְפִּים עַמָּם בְּמַחֲלָתְךָ. תַּעֲשֶׂה אֲדוֹן לְמַעַנְךָ
מִחַל וּסְלַח לַעֲדָתְךָ. שׁוּב לְמַעַן עֲבָדֶיךָ שְׂבִטִי נַחֲלָתְךָ:
אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּחַ מְחִילָה
לְחַטָּאִים

תו"א (א) ע"פ איכה ב יט: (ב) תהלים פ יג: (ג) שם עו ח: (ד) ישעיה נז טו: (ה) תהלים פח טו.
איכה ג יז: (ו) איכה ה כ: (ז) תהלים עד יא: (ח) איכה ב יט (בשינוי): (ט) ירמיה יד ט:
(י) ישעיה סג יז: (כ) ויקרא רבה כט, ו: (ל) ראש השנה יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שדש עשירה, ובר־לנו היום ברית שלש עשרה, בחודעת לענו מקדם, כמו שכתוב וְיָרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאַלְפִים נָשָׂא עוֹן וּפְשַׁע וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ בִּי חָטְאוֹנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵי בִּי פִשְׁעֵנוּ: כִּי־אָתָּה אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קִרְיָאָה:

בְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה, עַל־עַמּוֹ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֵב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאֹדֵם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קִרְיָאָנוּ:

פּוֹתִיחִין הָאֲרוֹן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲלִי־תְבוּא בְּמִשְׁפַּט עִמָּנוּ. בִּי לֹא־יִצְדָק לְפָנֶיךָ כָּל־חַי: וְהוּא יִשְׁפֹּט־תְּבִלָּ בְּצִדֶּךָ וּלְאִמִּים בְּמִישְׁרִים: צִדֶּךָ וּמִשְׁפַּט מְכוֹן כְּסֹאֲךָ. חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטֵנוּ יֵצֵא. עֵינֶיךָ תִּחְוֶינָה מִיִּשְׁרִים:

וּתְצִיֵּא

תו"א (א) תהלים קג ו (בשינוי): (ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) שם קמג ב (בשינוי): מ) שם ט ט (בשינוי): נ) שם פט טו: ס) שם יז ב (בשינוי): הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וְתוֹצִיא כְּאוֹר צִדְקָנוּ. וּמִשְׁפָּטֵנוּ כְּצִהָרִים:
לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ הַיּוֹם כִּי הַכֹּל עֲבָדֶיךָ:
כִּי יְהוָה שִׁפְטָנוּ יְהוָה מַחְקָקֵנוּ. יְהוָה מִלְכֵנוּ הוּא
יוֹשִׁיעֵנוּ:

הַנֶּשֶׂא שִׁפְט הָאָרֶץ. הָשֵׁב גָּמוּל עַל־גָּאִים:
חֲלֵלָה לָךְ מַעֲשֵׂת | בְּדָבָר הַזֶּה לְהַמִּית צַדִּיק
עַם־רָשָׁע. וְהָיָה בַצַּדִּיק כְּרָשָׁע. חֲלֵלָה לָךְ הַשִּׁפְט
כָּל־הָאָרֶץ דָּא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט:

סוגרין הארון:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הַזֹּרִית לָנוּ לֹאמַר שְׂדֵשׁ
עֲשֶׂרָה, וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּחוֹדְעַת לְעֵנֵינוּ
מִקֶּדֶם, כִּמּוֹ שִׁכְתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְּנֵצֵב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשְׂא עוֹן וּפֹשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ
וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סלח

תו"א (א) תהלים לו ו (בשינוי): (ב) שם קיט צא: (ג) ישעיה לג כב: (ד) תהלים צד ב: (ה) בראשית
יח כה: (ו) ויקרא רבה כט, ו: (ז) ראש השנה יז, א: (ח) תהלים קג ו (בשינוי): (ט) ראה ראש
השנה יז, ב: (י) שמות לד ה: (כ) שם ר"ז: (ל) שם ט:
הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ בִּי חֲטָאֵנוּ, מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ בִּי פִשְׁעֵנוּ: כִּי־אֵתָהּ
אֲדָנִי טוֹב וְסֵלָה, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲךָ:

בְּרַחֲמִים אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּשׁ בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֶּךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאֵנוּ:

אֶל־תִּזְכְּר־לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, בִּי דָלוּנוּ
מֵאֵד: חֲטָאוֹת נַעֲוִירֵנוּ | וּפִשְׁעֵינוּ אֶל־תִּזְכֹּר בְּחֶסֶדְךָ זְכַר־לָנוּ
אֵתָהּ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶּיךָ, בִּי מַעֲוִלִם הִמָּוֶה: זָכְרֵנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פָּקְדֵנוּ בַּיְשׁוּעָתְךָ: זָכֹר עֲדַתְךָ | קִנִּיתִי, קָדָם גָּאֻלְתִּי שְׂבִט
נִחֲלַתְךָ, הִרְצִיוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בּוֹ: זָכֹר יְהוָה חֶבֶת יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁכַּח לְנֶצַח: אֵתָהּ תִּקְוָה תְּרַחֵם צִיּוֹן, בִּי־עֵת לְחַנּוּנָהּ בִּי־בֹא
מוֹעֵד: זָכֹר יְהוָה | לְבָנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: זָכֹר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבָּה אֶת־זַרְעֶכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלֵה־אֶרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵתָּן לְזַרְעֶכֶם וְנָחֳלוּ לָעָלָם: זָכֹר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב, אֶל־תִּפְּן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ: אֲלֵנָּה תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חֲטָאֵנוּ: חֲטָאֵנוּ צוּרֵנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצֵרֵנוּ:

זָכֹר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֵף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֵף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזָכֹר וְהָאֶרֶץ אֲזָכֹר:
זָכֹר לָנוּ בְּרִית רִאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רִאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת
לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמֹו שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאֵף־גַּם־זֹאת
בְּהִיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם לֹא־מֵאֲסָתִים וְלֹא־גְעֻלָּתִים לְכָל־תֵּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתָּם, בִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוּתָנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה
שִׁכַּתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ, וְשָׁב וּקְבָצְךָ

מְכַל

תו"א (א) תהלים פו ה: (ב) שם קג יג: (ג) שם ג ט: (ד) שם מו ח: (ה) שם פד יג: (ו) שם כ י:
(ז) שם עט ח: (ח) שם כה ז (בשינוי): (ט) שם ו: (י) שם קו ד (בשינוי): (כ) שם עד ב:
(ל) שם יט: (מ) שם קב יד: (נ) שם קלו ז: (ס) שמות לב יג: (ע) דברים ט כז: (פ) במדבר יב
יא: (צ) ויקרא כו מב: (ק) שם מה: (ר) שם מד: (ש) דברים ל ג:
הנהגות (1) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

מכל־העמים אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה: קבץ נדחינו במה שפֿתוב, אִס־יִהְיֶה נִדְחֶךָ בְּקֶצֶה הַשָּׁמַיִם, מִשֵּׁם יִקְבֹּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשֵּׁם יִקָּחֶךָ: מִחַה פִּשְׁעֵינוּ בָּעֵב וּבְעֵנָן בְּמַה שִּׁפְתוּב, מִחִיתִי בָּעֵב פִּשְׁעֶיךָ וּבְעֵנָן חַטֹּאותֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גִאלְתִּיךָ: מִחַה פִּשְׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ בְּאִשֶּׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מִחַה פִּשְׁעֶיךָ לְמַעַנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: הִלֵּבֵן חֲטֵאֵינוּ בְּשִׁלְג וּבְצֶמֶר בְּמַה שִּׁפְתוּב, לְכֹרֵנָא וְנוֹכַחַה יֹאמַר יְהוָה, אִס־יִהְיֶה חֲטֵאֵיכֶם בְּשָׁנִים בְּשִׁלְג וְיִלְבִּינוּ אִס־יֵאָדִימוּ בְּתוֹלַע בְּצֶמֶר יִהְיוּ: זְרוֹק עָלֵינוּ מִים טְהוּרִים וְטַהֲרֵנוּ בְּמַה שִּׁפְתוּב, וְיִרְקַתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וְטַהֲרַתֶּם, מִכָּל טְמֵאֵתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲמַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמַה שִּׁפְתוּב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁבַּח אֶת־בְּרִית אַבְתֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמַה שִּׁפְתוּב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ וְאֶת־לִבְבִי וְרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַפָּצָא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמַה שִּׁפְתוּב, וּבְקִשְׁתֶּם מִשֵּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתָ, כִּי תִדְרָשֵׁנוּ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קֹדֶשְׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ בְּמַה שִּׁפְתוּב, וְתְבִיאֹתִים אֶל־הַר קֹדֶשְׁךָ וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֹתֵיהֶם וּבְחִיָּהֶם לְרִצּוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים:

פּוֹתַחֵן הָאָרוֹן וְאוֹמְרִים פֶּסוּק אַחֵר פֶּסוּק, חֲזוֹן וְקֹהֵל, עַד אֵל תַּעֲזוּבֵנוּ וְלֹא עַד בְּכָלֵל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

**הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקֶדֶם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קֹדֶשְׁךָ אֶל־תִּפְקַח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לָעֵת זְקֵנָה בְּכָלוֹת בָּחֵנוּ אֶל־תַּעֲזוּבֵנוּ:
אֶל־תַּעֲזוּבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה
וְיִרְאוּ שְׂנְאֵינוּ וְיִבְשׂוּ בִּיאָתָה יְהוָה עֲזָרְתָנוּ וְנַחֲמָתָנוּ: אֲמָרֵנוּ**

הַאֲזִינָה

תו"א (א) דברים ל ד: (ב) ישעיה מד כב: (ג) שם מג כה: (ד) שם א יח: (ה) יחזקאל לו כה:
(ו) דברים ד לא: (ז) שם ל ו: (ח) שם ד כט: (ט) ישעיה נו ז: (י) איכה ה כא: (כ) תהלים נא
יג (בשינוי): (ל) שם עא ט (בשינוי): (מ) שם לח כב (בשינוי): (ג) שם פו יז (בשינוי):
(ס) שם ה ב (בשינוי):

הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הִגִּינוּ: יִהְיוּ לְרָצוֹן | אִמְרֵי־פִינוּ וְהִגִּינוּ לִבְנוּ
לִפְנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְנוֹאֲלָנוּ: בִּי־לֶךְ יְהוָה הוֹחֵלֵנוּ, אֶתְּךָ תַּעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

וּבְבֹן יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּהְיֶה
הַשָּׁנָה הַזֹּאת הַבָּאָה עֲלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.
קִץ וְתִכְלִית לִשְׁבִּי עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְעַתָּה סוּף לְגִלּוֹתֵנוּ
וּלְאַבְלָנוּ. וְאַחֲרִית טוֹב לִימֵי עָנִינוּ וּמְרוֹדֵנוּ. כִּי מִשָּׁךְ עֲלֵינוּ
הַשְׁעָבוֹד. וְאָרְכוּ עֲלֵינוּ גְלוּת. וְהִנֵּנוּ בְּכַל־יוֹם הוֹלְכִים וְדֹלִים.
בְּרַבּוֹת הַשָּׁנִים אָנוּ נִמְעָטִים. וּבִסְנוֹת הַזְּמַנִּים אָנוּ נִצָּעָרִים. וְאִין
לָנוּ לֹא מִנְהֵל וְלֹא מַחְזִיק בְּיָדֵינוּ. בְּאִשֶּׁר אִמְרָתְךָ, כִּי מִי־יַחֲמֹל
עָלֶיךָ יְרוּשָׁלַם וּמִי יֵנוֹד לָךְ. וּמִי יִסּוֹר לִשְׂאֵל לְשָׁלֵם לָךְ: אוּ מִי
יִגְדֹר גָּדָר אוּ מִי יַעֲמֹד בַּפֶּרֶץ. וְאִין־עוֹד גְּבִיא וְחוֹזָה.
וְאִין־קוּרָא בְּשִׁמְךָ בְּאַמֶּת מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בָּךְ: כִּי כָלָנוּ בְּצִאֵן
תַּעֲנִינוּ אִישׁ אִישׁ לְדָרְכּוֹ הִרְעָה פְּנֵינוּ: כְּלַגְבָּר אַחֲרֵי בָעֵז.
וְכַל־אִישׁ אַחֲרֵי שְׁרִירוֹת לָבוֹ הִרְעָה. וְלֹא דִי לָנוּ בַּעֲוֹנוֹת
הִרְאִשׁוּנֵם. כִּי אִם הוֹסַפְנוּ עֲלֵיהֶם חֲדָשִׁים. וְלֹא הוֹזַחְנוּ
בְּכַל־הַאֲזָחוֹת אֲשֶׁר הוֹזַחְתָּנוּ. וְלֹא הוֹכַחְנוּ בְּכַל־הַתּוֹכַחוֹת
אֲשֶׁר הוֹכַחְתָּנוּ. וְמִה־יֵּשׁ לָנוּ עוֹד צְדָקָה לְזַעֲזֹק פְּנֵי הַמֶּלֶךְ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לִפְנֶיךָ תִּפְלָתֵנוּ, וְאַל־תִּתְּעַלֵּם
מִתַּחֲנוּתֵנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשִׁי עֵרְף, לוֹמַר לִפְנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אָנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ, אֲבָל אָנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדְנוּ. גִּזְלָנוּ. דִּבְרָנוּ דְּבִי. הִעֵוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חָמַסְנוּ. מִפְּלָנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. בּוֹבְנוּ. לִצְנוּ.

מרדנו

תו"א (א) תהלים יט טו (בשינוי): (ב) שם לח טז (בשינוי): (ג) ע"פ ישעיה נא יח: (ד) ירמיה טו
ה: (ה) תהלים עד ט (בשינוי): (ו) ישעיה סד ו (בשינוי): (ז) שם נג ו (בשינוי): (ח) שמואל-ב
יט כט (בשינוי): (ט) תהלים פח ג (בשינוי): (י) שם נה ב (בשינוי): (כ) ע"פ דברים כח נ:
(ל) ע"פ שמות לד ט: (מ) יומא פז, ב (בשינוי): (נ) תהלים קו ו: (ס) שם (בשינוי): (ע) ע"פ
שם קיט סט:

הגהות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האיב (מנהגי הרבי).

מִרְדְּנוּ. נֶאֱצְנוּ. סָרְרְנוּ. עֲוִינוּ. פָּשַׁעְנוּ. צָרְרְנוּ. קָשִׁינוּ עֲרָה.

רָשַׁעְנוּ. שָׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲתִיעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צָדִיק עַל כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אִמַּת עֲשִׂיתָ וְאִנְחָנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בָּשָׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִפָּנֵינוּ מִשּׁוֹשׁ. דָּוָה לִבָּנוּ בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹיְנוּ. וּנְפָרַע פֹּאֲרָנוּ. וְכֹל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ. חָרַב בַּעֲוִנוֹנוּ. טִירַתְנוּ הִיָּתָה לְשָׁמָה. יוֹפִי אֲדָמַתְנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ לְנִכְרִים:

וְעַד־כֵּן לֹא שָׁבָנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרַפְנוּ, לוֹמַר לִפְנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַל־הִי אֲבוֹתֵינוּ, צָדִיקִים אִנְחָנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ, אֲבָל אִנְחָנוּ וְאַבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשֵׂקוּ עֲמָלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִפָּנֵינוּ. נָתַנוּ עֲלֵנוּ. סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מִשְׁלֹו בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם. צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶיךָ מִפָּנֵינוּ בַּעֲוִנוֹנוּ. שָׁבָנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲזִינוּ וְאַבְדְּנוּ:

מִשִּׁיחַ צִדְקָה אָמַר לִפְנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיְּיָבִין, מִנִּסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וּמִחַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ, וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְנוּ, כִּכְתוּב עַל־יַד גְּבִיאוֹךָ, וְזָרוּקֵי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִצְלוֹלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִיש־חֲמוּדוֹת שׁוֹעַ לִפְנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזִנְךָ וּשְׁמַע, פִּקֹּחַ עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמַתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אִנְחָנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּגֵינוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדָנִי | שְׁמָעָה, אֲדָנִי | סִלְחָה, אֲדָנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאֱחָר, רָמַעְנָךְ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

עזרא

תו"א (א) ע"פ תהלים קיט לט: (ב) איוב לג כז (בשינוי): ג) נחמיה ט לג: ד) ע"פ ישעיה כד יא: ה) איכה ה יז (בשינוי): ו) ע"פ מלכים"א ח יג: ז) ע"פ תהלים סט כז: ח) יומא פז, ב (בשינוי): ט) ע"פ ישעיה יח ז: י) איכה שם ח: כ) ע"פ שמואל"א טו יא: ל) תהלים יט יג: מ) יחזקאל לו כה: נ) דניאל י יא: ס) שם ט יח"ט: הנהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

עזרא הסופר אמר לפניה, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אלהי בי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: זאתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורחי־סוד ולא
עזבתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפישנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו כלה בחטאתינו, וקיים לנו יהוה אלהינו את־הדבר
שהבטחתנו בקבלה עלידי ירמיהו חוזה. כאמור, בַּיָּמִים הָהֵם
ובעת ההיא נאם־יהוה יבקש את־עון ישראל ואיננו ואת־חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמד ונחלתך רעבי
טובה צמאי חסדך תאבי ישעך. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען למוךך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פאך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שכינתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהביך שובני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד וישלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה
למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחך. עשה
למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען טבוחים על יחודך.
עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען
יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חלב שלא פשעו.

עשה

תו"א (א) עזרא ט ו: (ב) נחמיה ט יז: (ג) ירמיה נ כ: (ד) דברים ט כו: (ה) דניאל ט ט (בשינוי):
(ו) ע"פ שמות לד ו: (ז) ירמיה יד ז: (ח) ישעיה כו יט: (ט) ע"פ דניאל שם טז. כד: (י) תהלים
כו ח: (כ) ע"פ יואל ב טז: (ל) ע"פ ישעיה כח ט:
הנהגות (י) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכולם.

עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנִּנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנָּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חֵי וְקִיָּם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמַטִּיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ כּוֹבֵשׁ בְּעָסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מַלְכֵּךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֶנָּה בְּעַת
צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צֹדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲוִם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
רְצוּת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיּוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֹרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ מְשַׁנֵּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֶנָּה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יֵינִן אֶלְמָנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּחַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
רִ' יִצְחָק בֶּנִּי בְּשִׁנְעֶקֶד עַל-נְבִי הַמּוֹזֵבֵחַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל-יִם-סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ.

מי

תו"א (ל) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ב) מלכים"א יח לז (בשינוי): (ג) ישעיה
סג טז: (ד) ע"פ שם מג א: (ה) שם מז ד: (ו) דברים ז ט: (ז) ע"פ איוב ח ו: (ח) דניאל ו כז
(בשינוי): (ט) תהלים קיט סח (בשינוי): (י) ע"פ שם קג יד: (כ) ראה ברכות ז, א: (ל) ע"פ
ישעיה נט יז: (מ) אבות ג, א: (נ) ע"פ דברים ז כא: (ס) ע"פ ישעיה לג ה: (ע) ירושלמי ברכות
ד, ג: (פ) דברים לב ד: (צ) ע"פ תהלים קמה יח: (ק) ע"פ אבות ה, יא: (ר) שמות לד ו:
(ש) תהלים סט לד: (ת) דברים כו ז: (א) בראשית כו כד: (ב) ע"פ שם לא מב: (ג) שם מט
כד: (ד) ע"פ ישעיה מט ח: (ה) תהלים סח ו: (ו) ע"פ תענית טו, א: (ז) דברים רבה ב, יא:
הנהגות (ו) באמירת ענו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחוּרָב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בַּמַּחֲתָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לַיהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן בַּמַּצָּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִּירוּשָׁלַם הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָשָׁע בִּירִיחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַתְּנִינָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזַרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמֶרְדֳּכַי וְאַסְתֵּר בְּשִׁשָּׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעֲזָרָא בְּגוֹלָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכַלְהֲצַדִּיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׁרִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צִרְיִי מָאד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמָיו וּבְיַד־אֲדָם אֱלֹא־פִלָּה:

(אין גופלים על פניהם)

רַחֲמִים וְחַנוּן חֲמַאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנִי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בָאֶפֶד תּוֹכִיחֵנִי וְאֵל־בַּחֲמַתְךָ תִּסְפְּרֵנִי: חַנּוּן יְהוָה כִּי אִמְלֵל אֹנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהֵלוּ עַצְמִי: וְנַפְשִׁי נִבְהֵלָה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסֹדְךָ: כִּי אֵין בַּמּוֹת וְכִרְךָ בִּשְׁאוּל מִי יוֹדֶה־לָּךְ: יַגְעֲתִי | בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֲהַ בְּכַל־לִילָה מִמָּוֶתִי בְּדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינֵי עֲתִיקָה בְּכַל־צוּרָרִי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָל־פְּעָלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנֻנָּתִי יְהוָה תַּפְלִתִּי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהֵלוּ מְאֹד כָּל־אֵיבֵי יִשְׂרָאֵל יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מִחֵי וּמִסִּי, מִמִּית וּמִחַיָּה. מִסִּיק מִן שְׁאוּל לְחַיִּי עֲלֵמָא. בְּרָא כֹד חֲטִי אֲבוּהֵי לְקִנְיָה, אֲבוּהֵי דְחִים אִסִּי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא דְמָרִיד נִפִּיק בְּקוֹלָר. מָרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלָרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרָךְ אֲנִי וְחֲטִינִי קִמְךָ. הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרָרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי וּמְרֻדְנִי קִמְךָ. הָא

בבזאת

תו"א (א) ראה דברים ט יט: (ב) ראה סנהדרין פב, ב: (ג) ע"פ תענית טו, א: (ד) מלכים"ב ב כ"א: (ה) שם כ ב"י: (ו) ראה דניאל ג כ"ב: (ז) שם ו י"ז: (ח) שמואל"ב כד יד: (ט) שמות לד ו: (י) ירושלמי ברכות א, ה: (כ) תהלים ו ב"א: (ל) שמואל"א ב ו: (מ) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב:

בבֹּזֶתָא. הָא בְּשִׁבְיָא. הָא בְּמִלְקִיּוֹתָא. בְּמָטוּ מִנָּךְ בְּרַחֲמֶיךָ דְּנִפְיִישִׁין.
אִסִּי לְבָאֲבִין דְּתַקּוּף עָלֶךְ. עַד דְּלֹא נִהְיִי גְמִירָא בְּשִׁבְיָא:

מְבַנִּיִּים רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לִפְנֵי בָּעַל הַרְחָמִים: מְשִׁמְעֵי
תַּפְלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְלָתֵנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמֵעַ תַּפְלָה: מְשִׁמְעֵי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתֵנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמֵעַ צַעֲקָה: מְבַנִּיִּים דְּמַעָּה. הַכְּנִיסוּ
דְּמַעּוֹתֵינוּ לִפְנֵי מֶלֶךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבּוּ תַּחֲנוּנָה
וּבִקְשָׁה. לִפְנֵי מֶלֶךְ אֵל רִם וְנִשְׂא: הוֹפִירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֵפְרָה. יִזְכּוּר אַהֲבָתֶם וַיִּחְיָה
וְרַעַם שֶׁלֹּא תֵּאבֹד שְׁאֵרִית יַעֲקֹב. כִּי צֶאֱן רוּעָה נֶאֱמָן הִיָּה
לְחֻרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד לְמֹשֶׁל וְלִשְׁנִיָּה. מִהֵרָ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ.
וּפְדֵנוּ מִכַּל-גְּזוּרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מְשִׁיחַ
צִדְקָךְ וְעַמְּךָ:

מָרָן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנֵּן. כְּבֵר שִׁבְיָא. דְּמִתְחַנֵּן לִשְׁבוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שִׁבְיָא. בְּכִסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבִתְחַנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֶתִין וּבַעוֹתִין דְּלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרָן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנֵּן. כְּעַבְדָּא דְּמִתְחַנֵּן לְמַרְיָה. עֲשִׂיכִי אֲנִי
וּבִחְשׂוֹכָא שְׁרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקִתִין דְּנִפְיִישִׁין. חִילָא לִי
בֶּן לְרַצְיוֹךְ מָרָן. עֶבֶד בְּדִיל קִימָא דְּגִזְרָתְךָ עִם אַבְהָתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שׁוֹמֵר שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֹד יִשְׂרָאֵל,
הַאֲמִירִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד, שׁוֹמֵר שְׁאֵרִית עַם-אֶחָד, וְאֵל יֵאבֹד גּוֹי אֶחָד,
הַמִּיחָדִּים שְׁמַךְ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שׁוֹמֵר גּוֹי קְדוֹשׁ, שׁוֹמֵר שְׁאֵרִית עַם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֵאבֹד גּוֹי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קִשּׁוֹת לְקְדוֹשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הִתְרַצָּה וְהִתְפַּיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזוֹר:

אבִּינוּ

תו"א (א) קהלת רבה ז, טו: (ב) ברכות כח, ב: ג) תענית טו, א: ד) ישעיה נז טו: ה) ע"פ אבות
ו, ט: ו) ישעיה כו יט: ז) מיכה ה ז: ח) אסתר רבה ז, יג: ט) ע"פ ירמיה כד ט:
י) שמואל-ב ז כג: כ) ירמיה שם: ל) תהלים קכא ד: מ) ירמיה לא ו: נ) דברים ו ד:
ס) אסתר ג ח: ע) ע"פ שמות יט ו: פ) דברים ז ו:

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲבוֹנֵינוּ אֶתְּהָ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אֶתְּהָ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֻנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׂמֹךְ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא גִדַּע מִהֲנַעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכֹר רַחֲמֶיךָ
יְהוָה וְחֶסֶדְךָ, כִּי מַעֲוִלָם הָמָּה: יְהִי־חֶסֶדְךָ יְהוָה
עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲנֵנוּ לָךְ: אֶל־תִּזְכָּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים,
מִהֵר יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד: חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן,
כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בָּרְנוּ רַחֵם תִּזְכָּר: בָּרְנוּ עַקְדָּה תִּזְכָּר:
בָּרְנוּ תַמִּימוֹת תִּזְכָּר: בָּרְנוּ אֲהָבָה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה,
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאָנוּ: כִּי־הוּא יִדַּע יִצְרָנוּ, זָכֹר כִּי־עַפְר
אַנְחֵנוּ: עֲזָרְנוּ | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דָּבָר כְּבוֹד־שְׂמֹךְ, וְהַצִּילָנוּ
וּכְפָר עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ
מַלְכוּתָהּ, וְיַצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אָמֵן: בְּחֵיכּוֹן
וּבְיוֹמֵיכּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעָגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא: יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלָּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוֹדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא,
דְּאָמִירָן בְּעָלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתָהּ וּבְעוֹתָהּ דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי
בְּשְׁמֵיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים
טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמֵי,
הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תו"א (א) רי"ף תענית ו, א: (ב) תענית כה, ב: (ג) דברי הימים כ כ: יב: (ד) תהלים כה ו: (ה) שם לג
כב: (ו) שם עט ח: (ז) שם קכג ג: (ח) חבקוק ג ב: (ט) תהלים כ י: (י) שם קג יד: (כ) שם
עט ט: (ל) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל — הרכנת הראש במקצת (שם).
(3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה — לימין המתפלל.
שלום — לשמאל המתפלל. במרומיו — באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן — באמצע
(מנהגי הרבי).

סליחות לצום גדליה

— (ממכתב כ"ק אדמו"ר זי"ע) —

לא שמעתי הוראה בסדר סליחות ליום זה (וכן — אם לאמרם באשמורת הבוקר, או בתפלה בסדר התחנון). ויש ללמוד הסדר מסדר הסליחות דשאר ת"צ ובה"ב (כיון שאמירת סליחות בצ"ג הוא — לאלו שאין אומרים סליחות בשאר עשי"ת — מפני היותו ת"צ). ובאיזה פרטים — גם מסדר הסליחות דקודם ר"ה: (א) בת"צ, בה"ב (וכן ביום א' דסליחות שקודם ר"ה, בערבית יוהכ"פ ובנעילה) — אומרים ג"פ א"ל מלך. (ב) הפסוקים כרחם, סלה, הטה — אומרים: בת"צ ובה"ב (וכן בערבית דיוהכ"פ ונעילה) רק אחרי א"ל מלך ה ר א ש ו ן. מוסיף עליהם בסליחות שקודם ר"ה, אשר פסוקי כ ר ח ם אומרים בכל פעם שאומרים א"ל מלך. (ג) אחרי פ ז מ ו ן אומרים א"ל מלך. (ד) מ ז כ ו ר ר ח מ י ך ואילך — אין מפסיקין בפיוטים (מלבד בסליחות ער"ה שמוסיפין וסומכין יה"ר לשמע קולנו). (ה) סדר שאנו נוהגין בו בסליחות שלפני ר"ה הוא ע"פ "מנהג ליטא רייסין זאמוט" (בשינויים קלים), ולכן גם בסליחות דצום גדלי' יש לנהוג כן.

וע"פ כל הנ"ל, יהי' הסדר:

אשרי	אמנת מאז	לעינינו עשקו עמלינו (אין אומרים
חצי קדיש	אורך ואמתך	הרשענו ופשענו)
לך ה' הצדקה	תשוב תרחמנו	משיח צדקך
שומע תפלה	אם אפס	דניאל איש חמודות
סלח לנו	הורית דרך תשובה	עזרא הסופר
אז טרם	א"ל מלך	א"ל רחום שמך
כי על רחמיך	כרחם אב	עננו ה' עננו
א"ל ארך אפים	אל תזכר	מי שענה לאברהם
דרשו ה' בהמצאו	זכור רחמיך	ויאמר דוד אל גד
כרחם אב	אל נא תשת	רחום וחנון חטאתי (אין נופלים
סלח נא	חטאנו צורנו	על פניהם)
הטה אלהי	זכור לנו ברית אבות	מחי ומסי
את ה' בהמצאו	זכור לנו ברית ראשונים	מכניסי רחמים
א"ל מלך	שמע קולנו *	מזן דבשמיא כו' כבר שביא
דרשו ה' ועוזו	או"א תבא לפניך תפלתינו	מזן דבשמיא כו' כעבדא
כרחם, סלה, הטה	אשמנו בגדנו	שומר ישראל
אבלה נפשי	סרנו ממצותיך	שומר גוי אחד
א"ל מלך	אשמנו מכל עם	שומר גוי קדוש
דרשו ה' בהמצאו	ועדיין לא שבנו מטעותינו	מתרצה ברחמים
כרחם אב		אבינו מלכנו אבינו אתה כו'
		ואנחנו לא נדע, ק"ש.

(* פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל.

והנה סדר זה הוא כשאומרים הסליחות שלא בסדר התפלה, אבל אלו הנוהגין לאומרם לאחר שמו"ע ונפ"א (כשחל ביום ב' וה' — קודם שומר ישראל) יש להשמיט: אשרי¹, ח"ק, לך ה' הצדקה, שומע תפלה, סלח לנו², א"ל ארך אפים³ ואומרים: אבינו מלכנו ה א ר ו ך⁴, ובסופם — ח צ י ק ד י ש ולא ק"ש, כמובן.

(1) כיון שכבר אמרו בסדר התפלה.
(2) נתקנו כנגד פסוד"ז (לבוש. מנהגים) — והרי אמר פסוד"ז.
(3) כיון שכבר אמרו פעם אחת ואין מתודין באותה תפלה אלא פ"א (פע"ח שער הסליחות ספ"ח).
(4) כמו בכל עשי"ת (טושו"ע או"ח סתר"ב ס"א).

ה ע ר ה: נ"ל, אשר כשאומרים הסליחות בסדר התפלה אין לומר גם הפיוט אז טרם כו' — כיון שהוא פ ת י ח ה ואין לזה ענין ב א מ צ ע התפלה, אבל לא מלאני לבי להורות כן עד שאמצא עוד רא' לזה. והוא הדין לאמירת דוד אל גד גוי רחום וחנון גוי' — אשר נ"ל שאין לאומרם לאחר נפ"א שאמר בתפלתו.

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
 אֲשֶׁרִי הָעַם שֹׁכֵּה לֹו, אֲשֶׁרִי הָעַם
 שִׁיחָה אֶלֶהוּ: תִּהְלֶה לְדוֹד, אֲרוֹמֶמְךָ
 אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלֶה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם
 וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמִהֲרָל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
 חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֶׂיךָ, וְגִבּוֹרֹתֶיךָ
 יִגִּידוּ: הֵדֵר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹנוֹ נִזְרָאתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלָתֶךָ
 אֲסַפְּרָנָה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקָתֶךָ
 יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרֶךְ אֲפִים וּגְדֹל־
 חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
 מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
 יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וְגִבּוֹרֹתֶךָ
 יִדְבְּרוּ: לְחֹזֶדֶעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גִּבּוֹרֹתָיו,
 וְכְבוֹד הֵדֵר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתֶךָ, מַלְכוּת
 כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר:
 סוּמֶךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפִלִים, וְזוֹקֶךָ לְכָל־
 הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁכְּרוּ, וְאַתָּה
 נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדְךָ,

ומשביע

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: ג) שם קמה א ואילך:
 הנהגות 1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפילה — אחרי תחנון — מתחילין דרשו שבעמ' 178
 (מנהגי הרבי — וראה עמ' 171).

וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צָדִיק יִהְיֶה בְּכָל־
 דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
 קָרְאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הָרָשָׁעִים יִשְׁמִיד: תִּהְיֶה יִהְיֶה יִדְבָּר פִּי,
 וַיִּבְרַךְ בְּלִבְּךָ שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נִבְרַךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ץ חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֹה רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּתַיִּכּוֹן
 וּבְיוֹמִיכּוֹן וּבְחַיִּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן:
 יְהֵא שְׁמֹה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלָּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֹה דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אֲמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא,
 דְּאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן:

לֵךְ אֲדֹנֵי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻנֵּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָּר וּמַה־נֶּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׁה
 דְּרַכֵּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיֶנְךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בַחֲסֵד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּבְרָשִׁים דְּפָקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְּלָתֶיךָ דְּפָקְנוּ רַחוּם
 וַחֲנוּן, נָא אֲלִי־תִשְׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תִּשְׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
 שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (ו) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זווקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יְהֵא שְׁמָה .. יתברך (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה, עֲדִידָה כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהַשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיהָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיהָ אֲדָנִי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָּה לְפָנֶיהָ עֵשְׁנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרָתּוֹ בְּתַהֲלָה, הוֹדִילוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמִידִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּיָדְכֶם קֹדֶשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהֶדֶם רִגְלֵיו: רֹמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהֶדֶם רִגְלָיו, קֹדֶשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהֶר קֹדֶשׁוֹ, בִּי־קֹדֶשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲווּ לִיהוָה
 בַּהֲדַר־תִּקְדֹּשׁ, חִילוֹ מִפְּנֵיו כְּלִי־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוֹ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קֹדֶשְׁךָ בִּירְאָתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קֹדֶשְׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךְ, בִּיהַגְדְּלָתָהּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרָתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהִי, וְאַמְוִנָתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיהָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אַדְמָה:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָרְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךְ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמַהֲלֵל מְאֹד,
 וְלִגְדָּלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמַהֲלֵל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמִלֶּךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרָתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךָ יֵאָתֶה, כִּי בְּכִלְחָכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לֶךָ
 זְרוֹעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזֹז יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: לֶךָ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשִׁמְשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מַחְקֵר־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תַּהֲלָתוֹ: לֶךָ יְהוָה הַגְדָּלָה
 וְהַגְבּוֹרָה וְהַתַּפְאָרֶת וְהַנִּצָּח וְהַחֹד, בִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֶךָ יְהוָה
 הַמִּמְלָכָה, וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לֶךָ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבֵּל
 וּמִלֵּאָה אַתָּה יִסְדָּתָם: אַתָּה הַצִּבְתָּ כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחֹרֶף
 אַתָּה יַצַּרְתָּם: אַתָּה רִצַּצְתָּ רֹאשֵׁי לְוִיתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעַם לְצִיִּים:
 אַתָּה בִּקְעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרֶרֶת

בערך

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךְ יְיָ, שְׁפָרַתְּ רֵאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֶתָּה מוֹשֵׁל בְּנָאוֹת הַיָּם,
בְּשׂוֹא גִלּוֹי אֶתָּה תִּשְׁבְּחָם: גָּדוֹל יְהוָה וּמַהֲלָל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
הֶרְקֵדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵשֵׁב הַכְּרִבִּים אֶתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים
לְבָדָּךְ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־כָּל־סְבִיבָיו: וַיִּזְרו
שָׁמַיִם פְּלֶאֶד יְהוָה, אֶפְיָמוּנְתָּךְ בִּקְהֵל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לִיהוָה,
נִרְיֶעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נִרְיֶעָה לוֹ: צִדֵּק
וּמִשְׁפָּט מְכוֹן בְּסֵאֶד, חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלָךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֶׁת
יָדָיו יִצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נָפֵשׁ כָּל־חַי, וְרוּחַ כָּל־בֶּשֶׂר־אִישׁ: הַנִּשְׁמָה לָךְ
וְהַנּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנִּשְׁמָה לָךְ וְהַנּוֹף שֶׁלָּךְ, יְהוָה עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֶתָּאֵנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעֻנְיֵנוּ כִּי
רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אִוְלָתָנוּ שָׁגִינוּ.

מַחֲלִלָּנוּ מִלִּבְנוּ, כִּי רַבּוּ עֻנְיֵנוּ:

אֲזִי טָרַם נִמְתַּחוּ נְבִלֵי שֹׁכְבִים. בְּאַרְץ עַד לֹא דָבְקוּ
רְגֵבִים. גִּבְךָ שִׁבְעָה דְּבָרִים הָיוּ מְגֻבָּבִים. דַּת וְכַס
וְרִטִּית בָּנִים שׁוֹכְבִים: הוֹד גִּן־עֵדֶן וְעֵלֶק הַבְּהוּבִים.
וּמְקוֹם כַּפָּרָה עַל־יְדֵי מַקְרִיבִים. זוֹהַר שֵׁם יִנּוֹן מַחֲזִלֵּל
מַחֲוִבִים. חֲבָרוּ אֲלֵפִים קָדָם בְּרִיאַת יְשׁוּבִים: טְכוּסִים
עַל רִקְיַע בּוֹטִים כְּשִׁבִּיבִים. יְעוּרִים וּמִשׁוֹרְשִׁים פָּנִי
יּוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים. כֶּסֶף הָיָה מִנַּח בְּרִקְיַע בִּיצוּבִים.
לְמוֹשֵׁב מֶלֶךְ וְנוֹרָא עַל־סְבִיבִים: מִימִינוּ אֵשׁ דַּת
חֻקִּיקָה בְּכַתְּבִים. נְתוּנָה עַל בְּרָכּוֹ בִּשְׁעֵשׂוּעַ אֲהָבִים.
סְדוּר עַל הַדְּרוֹם גֵּן רְטוּבִים. עָרוֹךְ עַל הַצָּפוֹן תּוֹפֶת
שְׁלֵהָבִים: פָּנֵי הַמִּזְרָח יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה בְּמַחְצָבִים.

צפון

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
ו: (ו) שם צה א"ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ איוב לח לח: (ס) ראה
פסחים נד, א: (ע) ירמיה ג יד: (פ) שמואל א ד ד: (צ) ע"פ תהלים פט ח: (ק) דברים לג ב:

צִפּוֹן בְּתוֹכָהּ מִקֶּדֶשׁ אֵל בְּיֹשֻׁבִים. קְבוּעַ בְּאַמְצַע
מִזְבֵּחַ כַּפּוֹר חַיִּיבִים. רְבוּצָה עָלָיו אָבֵן שְׁתִּיתִי חֲטוּבִים:
שֵׁם יִנּוֹן עָלֶיהָ חֲקוֹק בְּמִכְתָּבִים. תּוֹאֵר שֵׁם הַמְּפֹרָשׁ
בְּתוֹוֵי גְלוּבִים. שָׁמָּה בְּתוֹךְ לִפְנֵי מֵאֲשָׁנִים. לוֹוִי
תְּשׁוּבָה אֶרֶץ לְנִדְרִים וְכֹאֲבִים: מַעֲתֶדֶת לְכַבּוֹס צֵאִים
וּלְהִלְבִּישׁ מוֹטָבִים. הֶרֶק שֶׁמֶן עַל רֹאשׁ שָׁבִים. בֶּכֶן
אֲתֵאֵנוּ לָהּ עֲלָמִים וְשָׁבִים. רַחֵץ מִצְחֵן וְהִשְׁלֵךְ טָמוּם
סְאָבִים: בְּתַפְלָה יִקְדְּמוּךְ בָּנִים שׁוֹבְבִים. יוֹם יוֹם
לְדִרְשָׁהּ בְּפִיץ נִיבִים. יַחֲשֹׁב אֶמְרֵינוּ בְּהִקְטֵר דְּמִים
וּחֻלְבִּים. צִפְצוּפֵנוּ יִקְבֹּל כַּפְסוּגֵי פָרִים וְכִשְׁבִּים: חֲטֵאֵינוּ
הַצִּלֵּל בְּקֶרֶקַע נִמְפִּי מְרֻזִּים. קָרְבֵנוּ אֵלֶיךָ בְּרַחֲיֶפֶת
רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ כְּטוֹחִים. וְעַל־צִדְקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֵתָּה הוּא מֶלֶךְ
אוֹהֵב צִדְקוֹת מִקֶּדֶם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
בְּרִית לְרֹאשׁוֹנִים, וּמְקִיָּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֵתָּה הוּא שִׁירְדָתָּ בַעֲנָן
כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינִי וְהִרְאִיתָ דָּרְכִי מוֹבֵךְ לְמִשְׁחָה עֲבָדְךָ. וְאַרְחוֹת־
חֲסִדֶּיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֵתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶץ אֲפִים
וְרַב־חֶסֶד וּמֶרֶבָּה לְחַסִּיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כָּל־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אַחֲךָ וְרַחֲמֶיךָ אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֶרֶץ אֲפִים אֵתָּה וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדֶרֶךְ
תְּשׁוּבָה הוֹרִיתָ: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶּיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
וּבְכָל־יּוֹם לְזֶרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפֶּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֵתָּה
הוּא בַעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבְתַפְלָה פָּנֶיךָ נִקְדֵם,

בהודעת

תו"א (א) ראה יומא נג, ב: ב) ראה רש"י שמות כח ל: ג) ירמיה ג כב (בשינוי): ד) שם יד:
ה) ע"פ דניאל ט יח: ו) ע"פ תהלים יא ז: ז) ראה שמות לד ה: ח) שם ו: ט) שם לג יט:
י) קהלת רבה ז, טו:

בְּחֹדֶעֶת לַעֲנוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֹרֶן אַפֶּךָ שׁוּב, כִּמּוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 כְּתוּב: וּבְצֹל בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלַוְנָה, כִּיּוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, כִּיּוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזִין שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאֲמָר, כִּיּוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא
 יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפְשַׁע
 וְחִטָּאָה וְנִקְּהָ: ע"כ

וְסִלַּחַת לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחִטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:
 סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵי כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אִתָּה
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֶיךָ:

דְּרִשׁוּ יְהוָה בְּהַמְצֵאוֹ קִרְאָהוּ בְּהִיוֹתוֹ קְרוֹב: שׁוּבוּ אֵלַי וְאִשׁוּבָה
 אֲלֵיכֶם אֶמַר יְהוָה צְבָאוֹת: מִי־יִוָּדַע יָשׁוּב וְנָחַם הָאֱלֹהִים
 וְשָׁב מִמְּחֹרֶן אָפּוֹ וְלֹא נֶאֱבַד: מִי יוֹדַע יָשׁוּב וְנָחַם וְהִשְׁאִיר אַחֲרָיו
 בְּרָכָה: וְקִרְעוּ לְבַבְכֶּם וְאֵל־בְּגֵדֵיכֶם וְשׁוּבוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כִּי־חַנּוּן
 וְרַחוּם הוּא אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְנָחַם עַל־הִרְעָה:

כְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
 עַל־עַמּוֹ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ כִּיּוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סלח

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם וז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) ישעיה נה ו: (ט) מלאכי ג ז: (י) יונה ג
 ט: (כ) יואל ב יד: (ל) שם יג: (מ) תהלים קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח: (ע) שם פד
 יג: (פ) שם כ י:

הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

(3) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפילה מתחילים מכאן.

סִלַּח־נָא לַעֲזֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֲסִדָּךְ. וּבְאִשֶּׁר נִשְׁאַתָּה
לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֶּה: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּח־תִּי בְּדַבְּרֶךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי אֲזִנֶּךָ וּשְׁמֶךָ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנֵי שְׁמֶעָה, אֲדֹנֵי סִלַּחָה,
אֲדֹנֵי הַקְּשִׁיבָה וְעֲשֵׂה, אֱלֹה־אַחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֵת יְהוָה בְּהִמָּצְאוֹ לְדָרְשׁוֹ קִנְדָּמְתִּי. בְּעַד עֲוֹנוֹת לִכְפֹּר כִּי
כַתּוּלָע נֶאֱדַמְתִּי. גִּלְגַּל הַלֵּב טִמְטֵם וּכְיִשָּׁן נִרְדַּמְתִּי.
כִּמְעַט בְּסָדוּם הָיִיתִי וְלַעֲמוּדָה דְּמִיתִי: דְּמִיתִי לְסוֹטָה פְּרוּעָה
מִנְאַפֶּת וְחִלְלָה. הָיִיתִי כְּבֶגֶד עֲדִים, וְהוֹשַׁמְתִּי כְּשִׂמְלָה בְּדָמִים
מִגִּלְגָּלָה. וְחִסְרָתִי מִפְּגִיעַ וְיֹודַע אֵין לִפְלִלָה. רָאֵה יְהוָה וְהִבִּיטָה
כִּי הָיִיתִי זוֹלָלָה: זוֹלָלָה בְּבוּדָה נְהַפְכָה בִּיד מִנְּאֹל. חָנָם נִמְכָּרָה
לְצִמִּיתָת וְאֵין גּוֹאֵל. טָבַע נָכוֹן וְנִשְׂא וְחָרַב אֲרִיאֵל. הִשְׁלִיךְ
מִשְׁמִים אֶרֶץ תַּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל לְבִזּוּים וְלִמְשָׁפָה עַד
מָתִי. כְּאַרְבֶּה רַבּוּ עוֹרְקֵי וְעֲצָמוּ מִצִּמִּיתִי. לֵלֵב בְּשׁוּמֵי
הַרִיסוֹתִי חֲרָבוֹתִי וְשׁוּמָמוֹתִי. וְתִבְחַר מִחֲנֹק נִפְשֵׁי מוֹת
מִעֲצָמוֹתִי: מִעֲצָמוֹתִי הַמִּפְצָחוֹת וְהַמִּפְלָחוֹת מִמִּכְעִיסֶיךָ
וּמִמְזַעְמֶיךָ. נֶאֱמַתִּי גִלְאִיתִי גִשׁוּא חֲרוֹנֶךָ וְזַעַמְךָ. שִׁים לֵב
לְגֹאֹל חַיִּית גְּעִימָךָ. כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ: עַמְּךָ
זְרוֹיִים פְּזוּרִים בְּכָל־מוֹשְׁבוֹת. פִּקְדוֹךָ בְּצַר פְּתִדוֹךָ בְּמַעַשׁ
וּבִמְחֻשְׁבוֹת. צִלּוֹל זְדוֹן, הַעֲבֵר וּרְפֹא מְשׁוּבוֹת. אֲדֹנֵי שְׁמֶעָה
בְּקוֹלֵנוּ תַּהֲיִינָה אֲזִנֶּיךָ קִשְׁבוֹת: קִשְׁבוֹת תַּהֲיִינָה אֲזִנֶּיךָ לְשִׁפְךָ
שִׁיחֵנוּ. רוֹן שְׁפָתֵינוּ קִבֵּל בְּרִיחַ נִיחוּתֵינוּ. שְׁחַרְנוֹךָ מִגִּנְנוּ וּבִךְ

מִבְּמַחְנוּ

תו"א (א) במדבר יד יט: (ב) שם כ: (ג) דניאל ט יח"ט: (ד) ע"פ ישעיה נה ו: (ה) שם א ט (בשינוי):
(ו) ע"פ שם סד ה: (ז) שם ט ד (בשינוי): (ח) איכה א יא: ט) ישעיה כט א: י) איכה ב
א: כ) ישעיה מב כד (בשינוי): (ל) תהלים סט ה: מ) איוב ז טו (בשינוי): נ) ישעיה א יד:
ס) דניאל ט יט: ע) ישעיה כו טז (בשינוי): פ) תהלים קל ב (בשינוי):

מבטחנו. כִּי־שִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אֶל־תַּנְיָחֵנוּ: תַּנְיָחֵנוּ אֲדוֹן זֶה
בָּמָה שָׁנִים לָמָּה. לְשִׁמָּה לְמִשָּׁל וְלִשְׁנִינָה לְלַעַג וְלִכְלָמָה. יֵאֻמָּן
וַיּוֹחַשׁ הַמִּבְטָח שֶׁהַבְטָחָתְךָ שְׂוֹמָמָה. אֲנִי יְהוָה בְּנִיתִי הַנִּהְרָסוֹת
נִטְעָתִי הַנִּשְׁמָה: הַנִּשְׁמָה בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים תִּבְנֶה וּתְכַוְנֶנָּה.
שְׁמַע יְהוָה חֲנוּנָה כִּי בָּא עַתָּה לְחַנּוּנָה. חֹזֵק מֵאֲמִירֶיךָ בְּצֹל יָדְךָ
לְגֻנּוּנָה. וְפָדוּנִי יְהוָה יִשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא בִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הַחֲרִיתָ לָנוּ לֹא־מֵרָשׁ
עֲשֵׂרָה, וְכִרְצָנוּ חַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בַּחוּדְעָתָ לָעָנּוּ
מִקֶּדֶם, בָּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְּנֵצֵב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשָּׂא עוֹן וּפִשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעֹנֵנּוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטְאֵנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מַלְכֵנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנֵי טוֹב וְסִלָּת, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

דְּרָשׁוּ יְהוָה וְעֲזוּ, בִּקְשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: דְּרָשׁוּ יְהוָה בְּהַפְצָאוֹ קְרֹאֵהוּ
בְּהִיוֹתוֹ קְרוֹב: יַעֲזֹב רָשָׁע דִּרְכוֹ וְאִישׁ אִוֵּן מַחֲשַׁבְתּוֹ וַיִּשָּׁב
אֵל

(* נ"א: י"ה.

תו"א (א) ירמיה יד ט (בשינוי): (ב) דברים כח לו: (ג) יחזקאל לו לו: (ד) ע"פ תהלים קב יד:
(ה) ישעיה נא יא: (ו) ויקרא רבה כט, ו: (ז) ראש השנה יז, א: (ח) תהלים קג ו (בשינוי):
(ט) ראה ראש השנה יז, ב: (י) שמות לד ה: (כ) שם וז: (ל) שם ט: (מ) תהלים פו ה: (נ) שם
קה ד. דברי הימים טז יא: (ס) ישעיה נה וז:
הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל"ה' – (שערי אפרים) שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֱלֹהֵינוּ וְיִרְחַמְהוּ וְאֵלֵּאלֵהֵינוּ בִּיִּירָבָה לְסִלּוֹחַ: שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בַּעֲוֹנְךָ:

כָּרַחם אֵב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמּוֹךְ בִּרְכַתְךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֵבִלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאֹדֵם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאנוּ:

סִלַּח־נָא לַעֲזֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֲסִדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרִים וְעַד־הַנֵּה: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְּדַבְּרְךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי אֲזֻנֶּךָ וְשָׁמַע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאָה שְׁמִמִּתִּינוּ, וְהָעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיהָ, כִּי לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: אֲדֹנִי שְׁמָעָה, אֲדֹנִי סִלַּחְהָ,
אֲדֹנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֲדָמָה, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמּוֹךְ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲבָלָה נַפְשִׁי וְחֹשֶׁךְ תִּאֲרִי. בֵּית תִּפְאָרְתִּי בְּנִשְׁף בּוֹ* הָאֲרִי.
גַּם פְּלִיטָתִי אֲשֶׁר עָזְבוּ וְשָׂאֲרִי. דּוֹעֲכוּ בְּהַיּוֹם בְּשִׁלְשָׁה
בְּתִשְׁרִי: הָאֵשׁ וְהַמֵּיִם הַיּוֹדוּנִים שְׁטַפּוּנוּ בְּדִלְקָם. וְכִסְסוּ מִקְדָּשׁ
וּבִזְזוּ חֲלָקָם. וְקִנִּי שְׂאֲרִית אֲשֶׁר פָּלְטוּ מִיּוֹם נָקָם. חָבְלוּ עֲתָה
בְּיוֹם צוּם גְּדֻלָּה בֶּן אַחֲיָקָם: מוֹרְפוּ דִלְת עַם־הָאָרֶץ. יִתֵּר הַגִּזְם
אֲכַל הָאֲרָבָה בְּמֶרֶץ. פּוֹרְמִים וְיוֹגְבִים פִּקְדוֹת מֶרְגִּזֵּי הָאָרֶץ.
לִהְיוֹת וְלֹא הָיָה בָם גְּדוּר־גֹּדֶר וְעוֹמֵד בַּפֶּרֶץ: מָה אֶסְפֵּר וְאֲנַחְתִּי
עֲצוֹמוֹת. נִקְטָה נַפְשִׁי וּמִקְהִלּוֹתִי עֲנוֹמוֹת. שְׂרִיגֵינוּ אֲשֶׁר נִשְׂאָרוּ
מִיָּקוֹד אֵשׁ לְתַעֲצוֹמוֹת. עוֹד הֵם לֹא נִתְקִימוּ וְנִתְשׁוּ בַחֲמוֹת:
פָּנֶיךָ עַד מָתִי מִנּוּ תִסְתִּיר. צַעֲקָתֵנוּ שָׁמַע וְאִסִּירֵנוּ תִתִּיר.

קדוש

(* נ"א: נִשְׁרָף בֵּינִי.

תו"א (א) הוֹשַׁע יֵד ב: (ב) תְּהִלִּים קג יג: (ג) שֵׁם ג ט: (ד) שֵׁם מו ח: (ה) שֵׁם פד יג: (ו) שֵׁם כ י:
(ז) בַּמִּדְבָּר יד יט: (ח) שֵׁם כ: ט) דְּנִיָּאל ט יח־יט: י) ע"פ יִשְׁעִיָּה סד י: (כ) רָאָה רֹאשׁ הַשָּׁנָה
יח, ב. וְעֵינַי נו"כ הַשּׁוֹרֵעַ או"ח סִימָן תְּקַמֵּט סַעִיף א: (ל) תְּהִלִּים קכד ה: (מ) ע"פ יִשְׁעִיָּה סג
יח: (נ) ע"פ שֵׁם ד: ס) מַלְכִּים־ב כד יד: (ע) יוֹאֵל א ד: (פ) ע"פ יִרְמְיָה נב טז: (צ) יִשְׁעִיָּה יד
טז: (ק) יִחְזָקָל כב ל: (ר) אִיּוֹב י א: (ש) ע"פ יִשְׁעִיָּה י טז: (ת) ע"פ תְּהִלִּים יג ב:

קדוש ביטה בי אין בעדנו מעתיר. ראה בדלותנו ושכחך בפה
נבתייר: שדדנו מדור לדור ומקץ לקץ. שורש צפע מעופף
אותנו עוקץ. תקיף, למשפטנו הער והקץ. תכפר לעונותינו
ותאמר קץ:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
עשרה, וברלנו היום ברית שלש עשרה, בחודעת לענו
מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם
ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על־פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורחמים
ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע
וחטאה ונקמה: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלכנו כי פשענו: כִּי־אתה
אדני טוב וסלח, ורחמים לך־לקראיך:

דִּרְשׁוּ יהוה בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב: שובו בנים שובבים
ארפה משובתיכם הננו אתנו קֵד־בי אתה יהוה אלהינו:
שובה ישראל עד יהוה אלהיך בי כשלת בעונה:

ברחם אב על־בנים, בן תרחם יהוה עלינו: לִיהוה הישועה,
על־עמך ברכתך סלה: יהוה צבאות עמנו, משגב־לנו
אלקי

תו"א (א) ויקרא רבה כט, ו: (ב) ראש השנה יז, א: (ג) תהלים קג ו (בשינוי): (ד) ראה ראש השנה
יז, ב: (ה) שמות לד ה: (ו) שם וז: (ז) שם ט: (ח) תהלים פו ה: (ט) ישעיה נה ו: (י) ירמיה
ג כב: (כ) הושע יד ב: (ל) תהלים קג יג: (מ) שם ג ט: (נ) שם מו ח:
הגהות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' — ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בשם בך: יהוה
הושיעה, המלך יעננו ביום־קראנו:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אמנת מאז ארשת נלב שפתים. בתפלה ובתחנון דפוק שערי
דלתים. גשתנו עדיך בזריות ולא בעצלתיים. דחות
רוע פורעניות המתרגשות לעתותים: הגנו אתאנו לך בשברון
רוח ודבאות לב. ודוה לפניה כל־פתול ועקשות לב. זה חוקר
לבבות הרופא לשבורי לב. חדש רוח נכון בקרבנו וברא לנו
טהור לב: טפסת מקדם אלו ימים עשירה. יחיד בם לשוב
ולמצא בפרה. בלי־שנה בלה לרבים מסורה. לשוע ולענות
בכל־עת צוקה וצרה: מהר היחיד ושב בנתיב מוחלין לו.
נזאש ולא שב אין תקנה לעולו. סדר וערך בלי־אלי גביות
להועילו. עותר וצועק ואין שומע לו: פגיעת הרבים והיחיד
לך לבד עולה. צור כי אתה שומע תפלה. קבלנו ברצון
והמציאנו מחילה. רצנו בקרבן כליל ועולה: שפוט תשפוט
אותנו ברחמנות וחמלה. בניה יחוסיה לקוחים לך לסגלה.
יוקש מרים יצלל במצולה. נצח יהללך בכל־מיני תהלה:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אורך ואמתך שלח. אמוניה בטוב הצלח. בראתה יהוה טוב
וסלח: ביטה בענני נפש. בטובך הוציאנו לחופש.
ביבאו מים עד־נפש: געיותינו יהיו נקשבים. גלותנו השב
לישובים. ביגרים אנחנו ותושבים: דפקנו דלתיה לתמוד.
דבקנו אליך לצמוד. כי דלנו מאד: הליצונו ודים במצרינו.
הציצנו ונודך צורנו. כי הושעתנו מצרינו: זרויך מנחלים
לעודדם. זכם ביראתך לסעדם. ביזה בלי־האדם: חקות
העמים תהו. חשוקיה אחריך ינהו. ביחנון ורחום הוא: מירתך

הושמה

ת"א א) תהלים פד יג: ב) שם כ י: ג) ישעיה נז יט: ד) ירמיה ג כב: ה) תהלים קמז ג: ו) ע"פ
שם נא יב: ז) ראש השנה יח, א: ח) ע"פ ירושלמי ברכות ד, ג: ט) ראש השנה יז, ב:
י) ישעיה ס ז: כ) ברכות מח, ב: ל) תהלים נא כא (בשינוי): מ) שם מג ג (בשינוי): נ) שם
פו ה (בשינוי): ס) שם סט ב: ע) דברי הימים־א כט טו (בשינוי): פ) תהלים עט ח: צ) שם
קט נא (בשינוי): ק) שם מד ח: ר) קהלת יב יג: ש) ירמיה י ג: ת) יואל ב יג:

הושמה לעיים. טיבה בחומות בנויים. ביישוב חסדך מחיים:
 יגעתי ואשיחה במעני. יבוש ויכלם מעני. בייעשה יהוה דין
 עני: כבדו שפתי קמי. בלחיים מזעימי. כי כלו בעשן ימי:
 להם ישיב בפעלם. לעמו ולמד להועילם. כי לא יזנח לעולם:
 מרחמו יתן מאויו. ממנו יסיר דפיו. כי מהשובו ומהיפיו:
 נשמות הושטו ערי. נברים באו שער. כי נשאתי חרפת
 געורי: שוש אשיש עריך. שית לענות גאולך. כי שמחתני
 יהוה בפעלך: עזו נורא ואיום. עתה המציאנו פדיוס. בייעלך
 הורגנו בלחיים: פנה דרך עקוב. פאר הלולך לנקוב. בייפדה
 יהוה אתיעקב: צריך לכלות בחרץ. צפה משמי ערץ. כי צל
 ימינו עליארץ: קרב קץ עדני. קול להשמיע לעוני. כי קרוב
 יום יהוה: רם, זרועה תראה. רעיתך פנים התראה. בייך
 יהוה ושפל יראה: שמע קול תחנוני. שועתי תעלה למעוני.
 כי שומע אל אביונים יהוה: תחן בתודה תרצה. תאמר לעמך
 אתרצה. כי תורה מאתי תצא: שקל מאזנים יכבש. עז נצח
 יעטה וילבש. כי הוא יכאיב ויחבש:

אלהינו ואלהי אבותינו:

תשוב תרחמנו שוב שבותינו בנאמך. שוב בקדם חדש חבת
 לאמך. רחוק רוגז וקרב שוך ועמך. שוב מחרון אפך
 והנחם עליהרעה לעמך: קבץ ובקש אוברות וחזק נחלתך.
 צאן ההרגה והגזז ברחלותך. פשע אם רב בבני מחילתך.
 שוב למען עבדך שבטי נחלתך: עון אבותינו המעיננו ובוסר
 המעימנו. ספר רעל השקנו הלעיננו והזעימנו. נא באז בשכן
 יחד הנעימנו. שובנו אלהי ישענו והפר בעסך עמנו: מאוס לא
 מאסת חוסיד מעידך. לוקים בסורח ולהתמרח שבך עריך.

בעס

תו"א (א) תהלים סג ד: (ב) ע"פ שם לה ד: (ג) שם קמ יג: (ד) איכה ג סב: (ה) ע"פ תהלים קב
 ד: (ו) איכה שם לא: (ז) זכריה ט יז: (ח) ע"פ עובדיה פסוק יא: (ט) ירמיה לא יח: (י) ישעיה
 סא י: (כ) תהלים צב ה: (ל) שם כד ח: (מ) חבקוק א ז (בשינוי): (נ) תהלים מד כג: (ס) ירמיה
 לא י: (ע) איוב ח ט: (פ) יואל א טו: (צ) תהלים קלח ו: (ק) שם כח ב: (ר) שם סט לד:
 (ש) ישעיה נא ד: (ת) איוב ה יח: (א) מיכה ז יט (בשינוי): (ב) ראה ירמיה ל ג: (ג) שמות לב
 יב: (ד) זכריה יא ד: (ה) ישעיה סג יז: (ו) זכריה יב ב: (ז) תהלים פה ה:

בעם לרצות במדת יושר מעבדיך. שובה יהוה עד־מתי והנחם על עבדיך: יום יום נצפה גלוי סודך. טמום ועמום וכלה בשר חסדיך. חרפה שברה לבנו מקוים חסדיך. שובה יהוה חלצה נפשנו והושיענו למען חסדך: ונחנו ונחשבנו עם־יורדי רגב. ויהי לאכל בנור ושיר ועגב. הקודרים ברנה ותודה התהלך בשגב. שובה יהוה את־שביתנו באפיקים בגב: דמעה לחם חוסיך צורי אל. גואל איה בחרף צרי אל. בחזון אז בדברת לשרי אל. שובה יהוה רבבות אלפי ישראל: שמעה יהוה חטה אונק הקשיבה. למחלי סלחנא סלחתי השיבה. משובותינו רבו ופתחת ישראל שובה. השיבנו יהוה | אליך ונשובה:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אם אפס רבע הקן. אהל שבן אם רקן. אל נאברה על בן יִשְׁלֵנוּ אב זקן: פנים לו תביר. וצדקו לפניה נזכיר. צויתו קחנא את־בנה יקיר. ונמצה דמו על קיר: רץ אליהנער והקדישו. ונפשו קשורה בנפשו. עטרו בעצים ואשו. ונזר אלהיו על־ראשו: יחיד רך הוקל בצבי. ענה ואמר אבי. הנה האש והעצים נביא. ותשורה איך־להביא: מלין השיבו מלהבה־לו. ענה אביו ואמר לו. אלהים יראה־לו. ויודע יהוה את־אשר־לו: במצותיה שניהם נזהרים. ואחריו לא מהרהרים. חשו מאד נמהרים. על אחד ההרים: ראו אש תלולה. מהרו עצי עולה. יחד באהבה כלולה. ישרו בערבה מסקה: ראה יחיד כי הוא השם. גם לחורו המנסה. אותי בכבש תעשה. לא־תחמל ולא־תכסה: בי חפץ ונכסוף. לבבי לו אחשוף. האם תמנעני סוף. רוחי ונשמתו אליו יאסף: ידי ורגליו עקד. וחרבו

עליו

תו"א (א) תהלים צ יג: (ב) שם עט ב: (ג) שם סט כא (בשינוי): (ד) שם ו ה (בשינוי): (ה) ע"פ שם פח ה: (ו) איוב ל לא (בשינוי): (ז) תהלים קכו ד: (ח) במדבר י לו: (ט) תהלים יז א: (י) ע"פ דניאל ט יח: (כ) שם יט: (ל) במדבר יד יט: (מ) שם כ: (נ) ירמיה יד ז (בשינוי): (ס) הושע יד ב (בשינוי): (ע) איכה ה כא: (פ) יונה א יד (בשינוי): (צ) ע"פ בראשית מד כ: (ק) ע"פ דברים טז יט: (ר) בראשית כב ב: (ש) ע"פ ויקרא א טו: (ת) ע"פ בראשית מד ל: (א) ע"פ במדבר ו ז: (ב) בראשית כב ז: (ג) ע"פ שמואל־א ט ז: (ד) בראשית שם ח: (ה) ע"פ במדבר טז ה: (ו) בראשית שם ג: (ז) ישעיה מ ג: (ח) ע"פ דברים יג ט: (ט) איוב לד יד (בשינוי):

עָלֵיו פָּקֵד. לְשׁוּמוֹ עַל עֲצִים שָׁקֵד. וְהָאֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד:
צִוָּאָר פֶּשֶׁט מֵאֲלֵיו. וְאָבִיו נָגַשׁ אֲלָיו. לְשַׁחֲטוֹ לְשֵׁם בְּעָלָיו. וְהִנֵּה
יְהוָה נֹצֵב עָלָיו: חָקֵר אֶת־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה. הָאֵב עַל בְּנוֹ לֹא חָסָה.
לָבוֹ אֶל־כַּפְּיוֹ נָשָׂא. וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה: קָרָא
לְמִרְחָם מִשָּׁחֵר. תְּמוּרַת בְּנֵה תִבְחָר. הִנֵּה־אֵיל אַחֵר. וַעֲשֵׂה
וְאֶל־תֵּאֱחָר: חֲלִפֵּי אוֹכְרָתוֹ. תִּפּוֹן הַקְּטָרְתּוֹ. וְתַעֲלֶה תִמְרָתוֹ.
וְהִי־הוּא וְתִמְוֶרְתּוֹ: זָכוֹן לְפָנָיִךְ בִּשְׁחָק. לְעַד בִּסְפָּר יוֹחֵק.
בְּרִית עוֹלָם לֹא נִמְחָק. אֶת־אֲבֹרָהֶם וְאֶת־יִצְחָק: קוֹרְאֶיךָ בָּאִים
לְקוֹד. בְּצִדֶּק עֲקָדָה תִּשְׁקוֹד. צֹאנֶךָ בְּרַחֲמִים תִּפְקוֹד. פָּנֵי
הַצֹּאֵן אֶל־עֲקוֹד:

הוֹרִית דְּרֹךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסַח לְעֶשׂוֹר
עָדֶיךָ לְשׁוֹבָה. הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

אֲזִי מֵאִז מִקֶּדֶם הַקְּדַמְתָּ תְּשׁוּבָה. בְּטָרֵם הַמִּתְחַתֵּת עָרִץ
וַיִּסּוּדֵי רְגוּבָה. גַּם לְכָל־הַשָּׁבִים צָרִי וּמִרְפָּא חֲשׁוּבָה.
דּוֹפְקֵי דְלָתֶיךָ רִיקָם מִלְּהַשִּׁיבָה:

הוֹרִית דְּרֹךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסַח לְעֶשׂוֹר עָדֶיךָ לְשׁוּבָה.
הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

הֵן רֹאשׁ עֶפְרוֹת תִּבְלֵ אֲשֶׁר רֹאשׁוֹן נוֹצָר. וְנִסִּיתוּ
בְּמִצּוֹה קִלָּה וְאוֹתָהּ לֹא נָצַר. זַעֲמַת וְאַנְפָּת עָלָיו
שְׁנוּתָיו לְקִצָּר. חֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה וּבְאִישׁוֹן הַנִּצָּר:

הוֹרִית דְּרֹךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסַח לְעֶשׂוֹר עָדֶיךָ לְשׁוּבָה.
הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

טָעָה גִזְעוּ דְּמֵי אֲחִיו בְּשִׁפְכוֹ. יִסְרָתוֹ בְּנֹעַ וְנָד לְכַת כֹּה

וכה

תו"א (א) ויקרא ו ה: (ב) ע"פ בראשית כח יג: (ג) שם א לא: (ד) תהלים קי ג: (ה) בראשית כב
יג: (ו) דניאל ט יט (בשינוי): (ז) ויקרא כו לג: (ח) ע"פ איוב יט כג: (ט) ע"פ שמות ב כד:
י בראשית ל מ: (כ) ירמיה לא כא: (ל) איכה ה כא: (מ) ראה פסחים נד, א: (נ) משלי ח כו
ורש"י: (ס) ראה בראשית רבה כב, יא: (ע) ראה עירובין יח, ב: (פ) ע"פ בראשית ד י: (צ) שם
יב:

וְכֵה. כָּעֵת יָשָׁב אֵלֶיךָ וְעֹזֵב רוּעַ דָּרְכוֹ. לְשִׁבְעָתִים
הָאֲרָכָתוֹ כָּל־מוֹצָאוֹ בְּלִי לְהֵבוֹ:

הוֹרִית דָּרְךָ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין כֶּסֶה לַעֲשׂוֹר עָדֶיךָ לְשׁוּבָה.
הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

מִחֲלָל יִצְעִי יוֹלְדוֹ אֲשֶׁר פָּחַז כַּמִּים. נָטִיו רַגְלִיו
כַּמַּעַט לֹאִי שָׁפַךְ לֵב כַּמִּים. סָרַח גֹּזֵר אֲרִיָּה
בְּקֶדְשָׁהּ הִיא בְּעֵינַיִם. עֲוֹנוֹ הוֹדָה וְהִכְרַעְתּוֹ לְצַדִּיק
בְּמֵאֲזָנִים:

הוֹרִית דָּרְךָ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין כֶּסֶה לַעֲשׂוֹר עָדֶיךָ לְשׁוּבָה.
הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

פָּרִץ גְּדֵרוֹת עוֹלָם בְּיַעֲמָרִי בְּרָשָׁע. צִלְמֵי אֲשֵׁרִים חֲשַׁק
וְהוֹסִיף עַל־חַטָּאתוֹ פָּשַׁע. קָרַעַת גֹּזֵר דִּינוֹ בְּשׁוּבוֹ
מִלְּפָשָׁע. רַחֵם כְּמוֹדָה וְעֹזֵב וּבֶךְ נוֹשָׁע:

הוֹרִית דָּרְךָ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין כֶּסֶה לַעֲשׂוֹר עָדֶיךָ לְשׁוּבָה.
הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

שָׁנְנוּ לְשׁוֹנֵם כֶּחֵץ, אֲנָשֵׁי עִיר הַגְּדוֹלָה. שִׁגְיוֹנָם וְזִדּוֹנָם
רָבוּ עַד לְמַעְלָה. תַּתֵּךְ חֲזוֹן הַפִּיכָתָם אַחֲזוּם רִתָּת
וַחֲלָחְלָה. תְּשׁוּבָה עֲשׂוּ כְּחוֹנֵן וְלִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדְךָ
נִתְקַבְּלָה:

הוֹרִית דָּרְךָ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין כֶּסֶה לַעֲשׂוֹר עָדֶיךָ לְשׁוּבָה.
הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

בֹּחֵן כְּלִיּוֹת וְלֵב נִאָּזֵר בְּגִבּוֹרָה. יִדְעֵנו מִדַּע לְבַת בְּאֶרֶחַ
יִשְׂרָאֵל

תו"א (א) ראה בראשית רבה כב, יג: (ב) ע"פ ישעיה נה ז: (ג) ע"פ בראשית ד טו: (ד) ירמיה לא
כא: (ה) איכה ה כא: (ו) ע"פ בראשית מט ד: (ז) תהלים עג ב (בשינוי): (ח) בראשית שם ט:
ט) ע"פ שם לח כא: (י) ע"פ שם כו: (כ) מלכים"א טז כט: (ל) איוב לד לו (בשינוי): (מ) ראה
מלכים"א כא כז"כט: (נ) משלי כח יג (בשינוי): (ס) ע"פ תהלים קמ ד: (ע) יונה א ב (בשינוי):
(פ) ירמיה יא כ: (צ) תהלים סה ז:

יְשָׁרָה. מְשׁוּבוֹתֵינוּ אִם רַבּוּ בַּפֶּשַׁע וּסְרָרָה. נָא לְמַעַנְךָ
הַשִּׁיבֵנוּ עֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה בְּשׁוּרָה:

הוֹרִית דָּרְךְ תְּשׁוּבָה לִבְתּוֹת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין כֶּסֶה לַעֲשׂוֹר עָרִיךְ לְשׁוֹבָה.
הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מַרְבֶּה מַחִילָה
לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא בִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הוֹרִית לָנוּ לֹאמַר שְׂלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, זָכַרְלָנוּ חַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בַּחֲדוּדֵת לָעֲנוּ
מִקְדָּם, בָּמוֹ שִׁכְתוֹב וַיִּרַד יְהוָה בָּעֵנָן וַיִּתְּצַב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשָּׂא עוֹן וּפֶשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִל־לָנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קִרְאִיךָ:

בְּרַחֲמִים אֲב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אֲדָם בִּטָּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קִרְאָנוּ:

אל

תו"א (א) ע"פ ירמיה יד ז: (ב) שם לא כא: (ג) איכה ה כא: (ד) ויקרא רבה כט, ו: (ה) ראש השנה יז, א: (ו) תהלים קג ו (בשינוי): (ז) ראה ראש השנה יז, ב: (ח) שמות לד ה: (ט) שם וד: (י) שם ט: (כ) תהלים פו ה: (ל) שם קג יג: (מ) שם ג ט: (נ) שם מז ח: (ס) שם פד יג: (ע) שם כ י:

הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֶל־תִּזְכְּרֵנוּ לְנוּ עֲנֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: הַטָּאוֹת נַעֲרִינוּ | וּפִשְׁעֵינוּ אֶל־תִּזְכֹּר בְּחִסְדְּךָ זְכֹר־לָנוּ
אֶתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחִסְדְּךָ, כִּי מַעֲלָם הָמָּה: זְכָרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פָּקְדָנוּ בִּישׁוּעָתְךָ: זְכֹר עֲדָתְךָ | קִנִּיתָ, קָדָם גְּאֻלָּתְ שִׁבְט
נַחֲלָתְךָ, הִרְצִיוֹן זֶה | שְׁכַנְתָּ בּוֹ: זְכוֹר יְהוָה חֶבֶת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁכַּח לְנֶצַח: אֶתָּה תִּקּוֹם תִּרְחַם צִיּוֹן, בִּירֵעַת לְחַנּוּנָה בִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכֹר יְהוָה | לִבְנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹד בָּהֶּ: זְכֹר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתָּ
לָהֶם בָּךְ וּתְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֲרָבָה אֶת־זִרְעָכֶם כְּבוֹכָבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְיָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵתָּן לְזִרְעָכֶם וְנָחֳלוּ לְעָלָם: זְכֹר
לְעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב, אֶל־תִּפְּסֵן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ: אֲלֵנָּה תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרְנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזָכֹר וְהָאָרֶץ אֲזָכֹר:
זְכוֹר לָנוּ בְּרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
בְּהוֹיֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבִיהֶם לֹא־מֵאֲסָתִים וְלֹא־נַעֲלָתִים לְכַלְתָּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתָּם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוּתָנוּ וְרַחֲמָנוּ כְּמָה
שִׁכְתוּב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶיךָ, וְשָׁב וּקְבָצָךְ
מִכְּלִי־עַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ כְּמָה
שִׁכְתוּב, אֲם־יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקֶצֶה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבָּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ כְּעָב וְכַעֲנָן כְּמָה שִׁכְתוּב, מַחֲתִי כְּעָב
פִּשְׁעֶיךָ וְכַעֲנָן חַטָּאוֹתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶתִיךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ
לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲה פִשְׁעֶיךָ לְמַעַנִּי
וְחַטָּאוֹתֶיךָ לֹא אֲזָכֹר: הִלְבֵּן חַטָּאֵינוּ כְּשִׁלְג וְכַצֵּמֶר כְּמָה שִׁכְתוּב,

לכו

תו"א (א) תהלים עט ח: (ב) שם כה ז (בשנינו): (ג) שם ו: ד) שם קו ד (בשנינו): (ה) שם עד ב:
(ו) שם עד יט: ז) שם קב יד: ח) שם קלז ז: ט) שמות לב יג: י) דברים ט כז: כ) במדבר
יב יא: ל) ויקרא כו מב: מ) שם מה: נ) שם מד: ס) דברים ל ג: ע) שם ד: פ) ישעיה מד
כב: צ) שם מג כה:

לְכַרְנָא וְנוֹכַחָה יֹאמַר יְהוָה, אִם־יְהִיו חֲטָאִיכֶם בְּשָׁנִים בְּשִׁלְג יִלְבִּינוּ, אִם־יֵאָדִימוּ בְּתוֹלַע בְּצֶמֶר יִהְיוּ; זְרוֹק עָלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וְטָהַרְנוּ בְּמָה שְׁכָתוֹב, וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם, מִכָּל טָמְאֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲמַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמָה שְׁכָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבְּנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמָה שְׁכָתוֹב, וְכָל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ וְאֶת־לִבְבִי וְרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמָּצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמָה שְׁכָתוֹב, וּבְקִשְׁתָּם מִשֵּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתִי, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: תִּבְיֵאֵנוּ אֶל־הֵר קֹדֶשְׁךָ וּשְׁמִי בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ בְּמָה שְׁכָתוֹב, וְהִבִּיאֹתִים אֶל־הֵר קֹדֶשִׁי וּשְׁמִי בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים:

פּוֹתֵחִין הָאֲרוֹן וְאוֹמְרִים פֶּסוּק אַחֵר פֶּסוּק, חֲזוֹן וְקֹהֵל, עַד אֵל תַּעֲזֹבְנוּ וְלֹא עַד בְּכָלֵל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמִינוּ בְּקָדָם:
אֲלִיתְשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קֹדֶשְׁךָ אֲלִיתְקַח מִמֶּנּוּ:
אֲלִיתְשְׁלִיכֵנוּ לָעֵת זְקֵנָה בְּכָלוֹת בָּחֵנוּ אֲלִיתַעֲזֹבֵנוּ:
אֲלִיתַעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֲלִיתְרַחֵק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה וְיִירָאוּ שְׂנְאֵינוּ וְיִבָּשׂוּ בִּירֵאתָה יְהוָה עֲזָרְתָנוּ וְנַחֲמָתָנוּ: אֲמָרֵנוּ הָאֲזִינָה |
יְהוָה בִּינָה הִגִּינוּ: יְהִיו לְרָצוֹן | אֲמָרֵינוּ וְהִגִּינוֹן לָבֵנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִלָּךְ יְהוָה הוֹחֵלֵנוּ, אֶתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ:

סוּגְרִין הָאֲרוֹן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאַל־תִּתֵּעַלֵם מִתְחַנְתָּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשִׁי עָרְף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ

ה'
תו"א (א) ישעיה א יח: (ב) יחזקאל לו כה: (ג) דברים ד לא: (ד) שם ל ו: (ה) שם ד כט: (ו) ישעיה
נו ז: (ז) איכה ה כא: (ח) תהלים נא יג (בשינוי): (ט) שם עא ט (בשינוי): (י) שם לח כב
(בשינוי): (כ) שם פו יז (בשינוי): (ל) שם ה ב (בשינוי): (מ) שם יט טו (בשינוי): (נ) שם לח
טז (בשינוי): (ס) שם פח ג (בשינוי): (ע) שם נה ב (בשינוי): (פ) ע"פ דברים כח נ: (צ) ע"פ
שמות לד ט:

הנהגות (1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפלה לא אומרים מכאן עד ואנחנו הרשענו לקמן
בעמ' הבא (מנהגי הרבי — וראה עמ' 171).

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בִּגְדָנוּ. גָּזַלְנוּ. דִּבְרָנוּ דְּפִי. הֶעֵינּוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חֲמָסָנוּ. מִפְּלָנוּ שָׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. בּוֹכְנוּ. לִצְנוּ.
מִרְדָּנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֵינּוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁנוּ עֲרָף.
רִשְׁעֵנוּ. שַׁחֲתָנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיֵנוּ. תַּעֲתֵעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, בִּרְאֻמַּת עֲשִׂית וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשּׁוֹשׁ. הָוָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבֵל אוֹוֵינוּ. וּנְפָרַע פֶּאֶרְנוּ. וְבוֹל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוֹנֵינוּ. מִיָּרֵתְנוּ הִיָּתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמַתְנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַד־כֵּן לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הֵיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרַפְנוּ, לֹא־מֶר
לִפְנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חָטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשֹׂקוּ עֲמָלָנוּ. מִמֶּשֶׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עָלֵם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלּוֹ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִיָּדָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶת מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲיֵנוּ וְאַבְדָּנוּ:

מִשִּׁיחַ צִדְקָךָ אָמַר לִפְנֶיךָ, לְשִׁיאוֹת מִיִּיבִין, מִנִּסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וּמִחֲרָנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִחֲרָנוּ, כִּכְתוּב עַל־יַד נְבִיאֶךָ, וְזָרְקֵתִי
עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִחֲרַתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּדּוּלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דניאל

תו"א (א) יומא פז, ב (בשינוי: ב) תהלים קו 1: ג) שם (בשינוי: ד) ע"פ שם קיט סט: (ה) ע"פ שם לט: (ו) איוב לג כז (בשינוי: ז) נחמיה ט לג: ח) ע"פ ישעיה כד יא: ט) איכה ה יז (בשינוי: י) ע"פ מלכים"א ח יג: כ) ע"פ תהלים סט כו: ל) ע"פ ישעיה יח ז: מ) איכה שם ח: נ) ע"פ שמואל"א טו יא: ס) תהלים יט יג: ע) יחזקאל לו כה: הנהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי סדר האיב (מנהגי הרבי).

דניאל אייִש־חַמּוּדוֹת שׁוּעַ לִפְנֵיךָ, הָטָה אֱלֹהֵי אֲנֹכָהּ וּשְׁמַע, פִּקֵּחַ
עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמֹמְתֵינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיהָ,
כִּי לֹא עֲלִצְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֵיךָ, כִּי עֲלִירַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים: אֲדֹנִי | שְׁמָעָה, אֲדֹנִי | סִלְחָה, אֲדֹנִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה,
אֱלֹהֵי־תַאֲחָר, לִמְעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לִפְנֵיךָ, אֱלֹהֵי, בִּשְׁתִּי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנִי
אֵלֶיךָ כִּי עֲוֹנֹתֵינוּ רָבוּ לְמַעַלָּה רָאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חֲנוּן וְרַחוּם אֲרֹךְ־אֲפִים וּרְבִיחָסֵד וְלֹא
עֲזָבְתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אֲבִינוּ וְאֵל תַּשִּׁשְׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תַּזְנוּחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
וְאֵל תַּעֲשֵׂשׁ עַמְּנוּ כָּלָה בַּחֲטָאֵתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדָּבָר
שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ בְּקִבְלָהּ עַל־יְדֵי יִרְמְיָהוּ חֹזֶק. כְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הָהֵם
וּבַעֲת הַהִיא נֶאֱסִי־יְהוָה יִבְקֹשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִנְּנוּ וְאֶת־חַטָּאת
יְהוּדָה וְלֹא תִמָּצָאֶנָּה כִּי אֶסְלַח לְאִשֶּׁר אֲשָׂאִיר: עֲמָךְ וְנִחַלְתָּךְ רַעֲבִי
טוֹבֶךָ צִמְאֵי חֲסִדְךָ תִּאֲבִי יִשְׁעָךְ. יִכִּירוּ וְיִדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ
הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת:

אֵל רַחוּם שְׁמֶךָ. אֵל חֲנוּן שְׁמֶךָ. בְּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ. יְהוָה עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמִיתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאָרְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דִּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
הַיּוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זִכְרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
חֲסִדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְחוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
נִצָּחְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֶזְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פֶּאֶרְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן צִדְקַתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֻׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁבִינְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַתְּהַלְתְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהִם יִצְחָק וְיַעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וּשְׁלֹמֹה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קִדְשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה

לְמַעַן

תו"א (א) דניאל י יא: (ב) שם ט יח"ט: (ג) עזרא ט ו: (ד) נחמיה ט יז: (ה) ירמיה נ כ: (ו) דברים
ט כו: (ז) דניאל שם ט (בשינוי): (ח) ע"פ שמות לד ו: ט) ירמיה יד ז: י) ישעיה כו יט:
כ) ע"פ דניאל שם טז. כד: ל) תהלים כו ח:
הגהות (1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמינתך. בדיתך, וכן בכלום.

למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחך. עשה למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען מבוזים על יחודך. עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חלב שלא פשעו. עשה למען תינוקות של בית רבן. עשה למענה אם לא למעננו. עשה למענה והושיענו:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ בֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ הָאֵל הַנָּאֵמָן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיֵשֶׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חֵי וְקַיִם עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ טוֹב וּמַטִּיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֹּבֵשׁ בְּעֵסִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מַלְכֵּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֹּדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צִדִּיק וְיֵשֶׁר עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשָׁה לְכַעֲוִם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רֶךְ לְרָצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֱלֹהִיּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֵם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחֶד יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹרֶת הַשִּׁבְטִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּ אִמֵּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמֹת עֲנֵנוּ:

מי

תו"א (א) ע"פ יואל ב טז: (ב) ע"פ ישעיה כח ט: (ג) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ד) מלכים"א יח לו (בשנינו): (ה) ישעיה סג טז: (ו) ע"פ שם מג א: (ז) שם מז ד: (ח) דברים ז ט: (ט) ע"פ איוב ח ו: (י) דניאל ו כז (בשנינו): (כ) תהלים קיט סח (בשנינו): (ל) ע"פ שם קג יד: (מ) ראה ברכות ז, א: (נ) ע"פ ישעיה נט יז: (ס) אבות ג, א: (ע) ע"פ דברים שם כא: (פ) ע"פ ישעיה לג ה: (צ) ירושלמי ברכות ד, ג: (ק) דברים לב ד: (ר) ע"פ תהלים קמה יח: (ש) ע"פ אבות ה, יא: (ת) שמות לד ו: (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו:

הנהגות (ו) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֹׁנְעֶקֶד עַל־גְּבִי הַמּוֹבֵחַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יֵם־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִנְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן בְּמַצָּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִּירוּשָׁלַם הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאִלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדָּגָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂאֵל וְעִזְרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אֲרִיּוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמַרְדֳּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשֶׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעִזְרָא בְּגוּלָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכִלְיָצְדִּיקִים וְתַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׁרִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־גִּדְרֵי צִרְלֵי מֵאֵד נִפְלְה־נָא בִּירוּיָהוּת בִּירְבִּים רַחֲמֹ וּבִיד־אֲדָם אֶל־אֶפְלָה:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמִים וְחַנוּן חֲמַאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנִי: יְהוָה אֶל־בְּאִפְךָ תוֹכִיחֵנִי וְאֶל־בְּחִמָּתְךָ תִּסְפְּרֵנִי: חַנּוּן יְהוָה כִּי אֶמְלֹל אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהָלוּ עַצְמִי: וְנַפְשִׁי נִבְהָלָה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עֲד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסֹדְךָ: כִּי אֵין בְּמֹת וּזְכָרְךָ בִּשְׂאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ: יִנְעָתִי | בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לֵיָלָה מִמָּתִי בְּדַמְעָתִי עֲרָשִׁי אִמְסָה: עֲשִׂיָּשָׁה מִכַּעַם עֵינֵי עֲתִיקָה בְּכָל־צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָל־פְּעָלֵי אֹן בִּי־שִׁמְעָה יְהוָה קוֹל בְּכִי: שִׁמְעָה יְהוָה תַּחֲנִנָתִי יְהוָה תַּפְלִתִּי יִקָּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהָלוּ מְאֹד כָּל־אֲבִי יֵשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מחי

תו"א (א) ע"פ תענית טו, א: (ב) דברים רבה ב, יא: (ג) ראה דברים ט יט: (ד) ראה סנהדרין פב, ב: (ה) מלכים ב כא"כב: (ו) שם כ ב"י: (ז) ראה דניאל ג כו"ז: (ח) שם ו יז"כה: (ט) שמואל ב כד יד: (י) שמות לד ו: (כ) ירושלמי ברכות א, ה: (ל) תהלים ו ב"א: הנהגות (ו) כשואמרים סליחות באמצע סדר התפלה לא אומרים מויאמר עד יבושו רגע (מנהגי הרבי — וראה עמ' 171).

מִחֵי וּמִסִּי, מִמֵּית וּמִחַיָּה, מִסִּיק מִן שְׂאוֹל לַחֲיֵי עֲלְמָא. בְּרָא
בַּד חֲטִי אֲבוּהִי לְקִיָּה. אֲבוּהִי דְחִיס אִסִּי לְכַאֲבִיָּה; עֲבָדָא
דְּמָרִיד נָפִיק בְּקוֹלָר. מָרִיָּה תַאֲיִב וְתַפִּיר קוֹלְרִיָּה; בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קִמָּךְ. הָא רֵוִי נִפְשִׁין בְּגִידִין מְרִירִין. עֲבָדָךְ אֲנִי
וּמְרֻדְנִי קִמָּךְ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבָּיָא. הָא בְּמַלְקוּיָתָא. בְּמָטוֹ
מִנָּךְ בְּרַחֲמֶךְ דְּנִפְיִשִּׁין. אִסִּי לְכַאֲבִין דְּתַקּוּף עֲלֵן. עַד דִּלָּא נִהְיִי
נְמִירָא בְּשַׁבָּיָא:

מִכְּנִיסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לִפְנֵי בָּעַל הַרְחָמִים; מִשְׁמִיעֵי
תַּפְלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְלָתֵנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמֵעַ תַּפְלָה; מִשְׁמִיעֵי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתֵנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמֵעַ צַעֲקָה; מִכְּנִיסֵי דְמַעָּה. הַכְּנִיסוּ
דְּמַעּוֹתֵינוּ לִפְנֵי מַלְכָּךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת; הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבּוּ תַחֲנוּנָה
וּבִקְשָׁה. לִפְנֵי מַלְכָּךְ אֵל רִם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֵפְרָה. יִזְכּוֹר אֶהְבְּתֶם וַיַּחֲיָה
וְרַעַם שֶׁלֹּא תֵאָבֵד שְׂאֵרִית יַעֲקֹב. כִּי צֵאֵן רוּעָה נֶאֱמָן הָיָה
לְחֻרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד לְמֹשֶׁל וְלִשְׁנִיָּה. מִהֵרָ עָנְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
וּפְדָנוּ מִכַּל-גְּזוּרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁיחַ
צַדִּיקָךְ וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנֵּנִי. בְּכַר שַׁבָּיָא. דְּמִתְחַנֵּן לִשְׁבוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּגֵי שַׁבָּיָא. בְּכַסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבִתְחַנּוּגֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֶתִין וּבַעוֹתִין דִּלָּא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנֵּנִי. בְּעֲבָדָא דְּמִתְחַנֵּן לְמָרִיָּה. עֲשִׂיקִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נִפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנִפְיִשִּׁין. חִילָא לִית
בֶּן לְרַצִּינָךְ מָרְן. עֲבִיד בְּדִיל קִימָא דְּגוֹרֶתָ עִם אֲבִהֶתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שׁוֹמֵר שְׂאֵרִית יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאָבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד, שׁוֹמֵר שְׂאֵרִית עַם-אֶחָד, וְאֵל יֵאָבֵד גּוֹי אֶחָד,
הַמִּיחֲדִים שִׁמְךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד:

שומר

תו"א (א) שמואל-א ב' ו': (ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד' כב: (ג) קהלת רבה ז', טו: (ד) ברכות כח,
ב: (ה) תענית טו, א: (ו) ישעיה נז טו: (ז) ע"פ אבות ו', ט: (ח) ישעיה כו יט: (ט) מיכה ה
ז: (י) אסתר רבה ז', יג: (כ) ע"פ ירמיה כד ט: (ל) שמואל-ב ז' כג: (מ) ירמיה שם: (נ) תהלים
קכא ד: (ס) ירמיה לא ו': (ע) דברים ו' ד: (פ) אסתר ג' ח:

שומר גוי קדוש, שמור שארית עם קדוש, ואל יאבד גוי
קדוש, המושלשים בשלש קדושות לקדוש:
מתרצה ברחמים, ומתפנים בתחנונים, התרצה והתפנים לדור עני,
בי אין עוזר:

אבינו מלכנו אבינו אתה: אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה:
אבינו מלכנו רחם עלינו: אבינו מלכנו חננו ועננו כי אין בנו
מעשים עשה עמנו צדקה וחסד למען שמך הגדול והושיענו:

ואנחנו לא נדע מהנעשה, כי עליך עינינו: זכר
רחמך יהוה וחסדיך, כי מעולם המה:
יהי חסדך יהוה עלינו, כאשר יחלנו לך: אל תזכר לנו
עונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמך, כי דלונו מאד:
חננו יהוה חננו, בירב שבענו ברו: ברגו רחם תזפור:
ברגו עקדה תזפור: ברגו תמימות תזפור: ברגו
אהבה תזפור: יהוה הושיעה, המלך יעננו ביום-
קראנו: ביהוא ידע יצרנו, זכור ביעפר אנחנו: עזרנו |
אלהי ישענו על־דבר כבוד־שםך, והצילנו וכפר
על־חטאתינו למען שמך:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. אמן: בעלמא די ברא ברעותה וימליך
מלכותה, ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. אמן: בתייבון
וביומיו ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח
ויתפאר ויתרום ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
ברך

תו"א א) ע"פ שמות יט ו: ב) דברים ז ו: ג) רי"ף תענית ו, א: ד) תענית כה, ב: ה) דברי הימים-ב
כ יב: ו) תהלים כה ו: ז) שם לג כב: ח) שם עט ח: ט) שם כג ג: י) חבקוק ג ב:
כ) תהלים כ י: ל) שם קג יד: מ) שם עט ט:

הנהגות 1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפלה אומרים "אבינו מלכנו הארוך" ובסיום חצי קדיש
(מנהגי הרבי — וראה עמ' 171).

2) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעֵלָּא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִחְמְתָא,
דְּאָמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אָבוּהוֹן דִּי
בְּשָׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שָׁמְיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה הַשְׁלֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן:

תו"א (א) איוב כה ב (בשינוי):
הנהגות (1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
(2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה השלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
השלום – לשמאל המתפלל. במדומיו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
(מנהגי הרבי).

ליקוט טעמים ומקורות

מכ"ק אדמו"ר מנחם מענדל זי"ע שניאורסאהן מליובאוויטש

הי' דוד יודע שעתיד ביהמ"ק להיות חרב והקרבנות יהיו בטלין והי' מצטער על ישראל במה יהי' כפרה לעונותיהן ואמר הקב"ה לדוד בשעה שהצרות באות על ישראל בעונותיהן יעמדו לפני יחד באגודה אחת ויתודו על עונותיהם לפני ויאמרו לפני סדר סליחה ואני אענה אותם. ובמה גילה אותו הקב"ה זאת. . בפסוק ויעבור ה' על פניו ויקרא וגו' מלמד שירד הקב"ה מן ערפל שלו כש"ץ שמתעטף בטליתו ועובר לפני התיבה וגילה לו למשה סדר סליחה (אלי' זוטא פכ"ג).

הסליחות: נתקנו על סדר התפלה: הפסוקים שקודם הסליחות הם כנגד פסוד"ז, הסליחות עם הי"ג מדות שאומרים בין כאו"א — במקום תפלת י"ח. ואח"כ וידוי, ואנחנו לא נדע, קדיש תתקבל — כמו אחר גמר תפלות כל השנה (לבוש לאו"ח ר"ס תקפ"א).

י"א דאם מתפללים תיכף לאחר הסליחות אין לומר תתקבל אחר הסליחות לבד בסליחות ער"ה (א"א להגה"צ מבוטשאטש). אבל דעת יחיד הוא. ובכ"מ שראיתי — נוהגין שאומרים תתקבל. ואמירת תתקבל אחרי שחרית ביום שיש בו מוסף, אחרי כל תפלה ותפלה ביוהכ"פ — מוכיח צדקת המנהג. ומובן שאינו דומה לכשאומרים סליחות באמצע התפלה שאז אין להפסיק באמירת תתקבל. ואפילו לדידי' — לבישת הטו"ת, ע"י מקצתן עכ"פ, הפסק הוא.

סדר הסליחות: לקודם ר"ה — שהורה כ"ק מו"ח אדמו"ר — הוא מתאים להסדר במחזור כל בו, ולמנהג ליטא רייסין זאמוט (בשינויים קלים). **אשרי:** בו מתחיל לעולם, מפני שהוא תהלה ושבח גדול להש"י (לבוש שם). וי"א מפני שהוא ראש לפסד"ז (שכנגדם נתקנו פסוקי הסליחות), ועוד מפני שקודם כל תפלה אומרים אשרי וקדיש אחריו (ליקוטי מהרי"ח). — וראה ברכות ד, ב. זח"ג קיט, סע"ב. שם רכו, ב. פיה"מ להצ"צ ח"ב עה"פ תהלה לדוד (נדפס ג"כ במילואים לתהלים אהל יוסף יצחק — השלם). **לך ה' הצדקה כו' שומע תפלה:** נמצא כבר בסידור ר"ע גאון¹ ובמחזור ויטרי, אף כי בשנויים. סדר הפסוקים דשומע תפלה כאן — כמו במחזור חב"ד (בערבית יוהכ"פ).

הנשמה לך: הש"ץ מתחיל בקול רם (מטה אפרים סתקפ"א סי"ח). **סלח לנו .. עונינו:** נמצא בתחלת כל הסליחות (גם בה"ב כו') כהקדמה לא"ל ארך אפים².

אלקינו וא"א: כשמתחילין סליחה אומרים אלקינו וא"א חוץ מסליחה המתחלת בשם (מג"א סו"ס תקפ"א), אבל בסליחה המתחלת אדון אומרים או"א (א"א להגה"צ מבוטשאטש). — ראה לקו"ת דברים סג, רע"א.

(1) אלא שמנהגו לומר סליחות רק בימים שבין ר"ה ויוהכ"פ.

(2) בסידור תו"א בסליחות לשני קמא נדפס זה שלא במקומו וצ"ל בראש העמוד. וכדמוכח גם מסליחות לחמישי ושני תנינא שם.

איך נפתח פה: פתיחה (ענינה — כשמה). מיוסד ע"ס א"ב ובסופו חתום — בנימין.

(בסליחות שלפני ר"ה) אין אומרים פתיחה כ"א ביום ראשון ובער"ה (מנהגים. לבוש שם).

פּוֹרְכֵי כו' "לַבֵּל": שינוי מחמת הצענזאר. וי"ג: למת, לעץ.

רצוצים במה אתם: ג"א: רצוצים בגלות ובך.

ותקשיב מנו מאמר: מ"ם שלישית נקודה קמ"ץ. וכמוש"כ בסידור. וכן ביום ב', ג', כו'.

אבד חסיד: על פסוקים אלו נתיסדה הסליחה שלאחריהם. וכן להלן³. וא"כ עדיפי ממנה שנאמרו ברוה"ק ולא תקנת חכמים ונביאים, ויש להמשיך בהם כמו בהסליחה (מחצה"ש ר"ס סח ע"פ ס"ח סרג"ו).

והוא .. **מכ"ל** (בחול"ם ולא בקמ"ץ) **עונותיו:** וכן ביום ב' ג' וכו'.

אין מי יקרא: סליחה (ענינה — כשמה) ע"ס א"ב כפול ובסופו חתום — שלמה.

א"ל מלך .. ומתנהג: כן הוא בזה"ג רכח, א. תקו"ז חדש קיא, ג. בכתהאריז"ל.

תבוא לפניך: סליחה ע"פ תשר"ק כפול וחתום — שלמה הקטן והצעיר יחי.

במוצאי מנוחה: ע"ס א"ב. פזמון (הדבר שחוזרין לאומרו פעמים רבות, וכן הפזמון שחוזר על כל בית ובית. וי"א לשון צעקה. וי"א פזמונות ונדיבות, אשר אותם אנו מבקשים. וי"א ר"ת: פיוט זה מהדרין — כי מחזירים דבור הראשון⁴, וגם מסיימים בו בין כל פרק ופרק⁵).

א"ל תזכר: כי אחרי הסליחות אומרים זכרונות, וידוי, א"ל רחום, עננו, תחנון, מחי ומסי, מכניסי רחמים, שומר ישראל, ואנחנו, ק"ש (מנהגים. לבוש שם).

שמע קולנו: סדר הפסוקים כמו בסי' תו"א ובמחזור חב"ד.

פסוק אחר פסוק עד אל תעזבנו ולא עד בכלל (מטה אפרים סתקפ"א סי"ח).

אלקינו .. אשמנו: ראה לקו"ת דברים סג, רע"א.

אשמנו מכ"ל נם: ע"ס א"ב. סידור רע"ג.

א"ל רחום שמך: ע"ס א"ב. סידור רע"ג (בשינוים).

עננו ה' עננו: ע"ס א"ב. הסדר כמו בסי' תו"א ומחזור חב"ד.

מי שענה לאברהם: מיוסד על המשנה תענית ב, ד. סידור רע"ג — בארמית.

מכניסי רחמים: סידור רע"ג. עד"ז — גם בתשו' לרב שרירא גאון (זכרון לראשונים סי' שע"ג)⁶.

(3) ועפ"ז צ"ע טעם הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר לומר בהתחלת הסליחות דכל יום אבד חסיד אף שהסליחות שונות.

(4) עפ"ז נדפס ב"סליחות ע"פ מנהג חב"ד" (הוצאת קה"ת) בכל הפזמונים — לחזור לבסוף את החרוז הראשון. ובסליחות ומחזורים הנדפסים — שינוי מאחד לחברו, יש מחזרים חרוז הא' בפזמונים פ' ויש באחרים. וכנראה מהשוואה, אפילו שטחית, שלא שם לבו לזה כלל לא הבחור הזעזער ולא העומד על גביו. וברובם המכריע של סליחות הנדפסות — חוזרים חלק מחרוז הראשון בין חרוז לחברו.

(5) ראה בזה: שו"ת ר"י אבן מיגאש סי' ר"ד. תשב"י. ערוך השלם מע' פזמון. פרמ"ג פתיחה לאו"ח אגרת שני'. נמוקי הגר"ב באוצר התפלות ח"ב ע' קכד.

(6) שקו"ט אם לאומרו בשו"ת יודא יעלה (לר"י אסאד) ח"א סכ"א: בשו"ת שמש צדקה חאו"ח כ"ג כ"ד מראה פנים לכל צד. חת"ס או"ח קס"ו. ענפים לעיקרים ב', כח. מו"נ ג, ג. שבלי הלקט

מחי ומסי .. מרן דבשמיא .. כבר שביא .. כעבדא: סידור רע"ג.
 אם עונינו: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — שלמה הקטן יחי.
 אויתך קויתך: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעיהו חזק ואמץ.
 ישראל נושע: פזמון. ר"ת החרוזים — שפטי'.
 בקדיש (ע' 30) — צ"ל: הוא. לעילא מכל. ואין אומרים "ולעילא" (וכמו ביום א'),
 וכן צ"ל בכל הימים*.
 אין כמדת בשר: סליחה. ע"ס א"ב כפול.
 אני יום אירא: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — שלמה הקטן יגדל בתורה.
 חשון השאר מלכת גם בבית הבד — כצ"ל.
 מלאכי רחמים: פזמון. המחבר מרומז בהחרוזים — שמואל (כל אות ד"פ) כהן
 יחי.
 אני קראתיך: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — שמעון בר יצחק חזק ואמץ.
 אי' כל נפלאותיך: סליחה. ע"ס א"ב כפול. חתום — גרשם בר יהודה [ר']
 גרשם מאור הגולה].
 באות הס' נ"א: להמיר באמנת נוצר.
 חוקר הכל: פזמון. ר"ת החרוזים — יצחק(ק). נ"א: ואת מלכותה תעקר, אבל
 ממה שיש אומרים הפזמון בסליחות דפ' בשלח משמע כגרסא ואת עמלק
 תעקר.
 ישראל עמך תחנה: סליחה. ר"ת החרוזים. יצחק הקטן ברבי מאיר חזק ואמץ
 [הריב"ם בעל התוס'].
 אלקים בישראל: סליחה. ע"ס א"ב.
 ישמיענו סלחתי: פזמון. ר"ת החרוזים: שלמה ברבי שמואל ברבי יואל חזק.
 אקרא בשמך: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק ואמץ.
 אי' קנאתך: סליחה. ע"ס א"ב.
 יושב בסתר: פזמון. שם המחבר מרומז בראשי החרוזים — יצחק חזק.
 בתולת בת יהודה: סליחה. ר"ת החרוזים: בנימין בר זרח.
 אפס הוד: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק.
 אם עונינו: פזמון. ע"ס א"ב כפול. חתום — שלמה הקטן. — נ"א בסופו
 במקום הקושט טינא — הקש טנא. פי' שתשוה כל הפירות הנמצאים
 בטנא.
 ה' אלקי הצבאות: פתיחה. ע"ס א"ב כפול. חתום — שלמה בר יצחק [רש"י].
 איכבה אפצה פה: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק.
 אדון מועד: סליחה. ע"ס אא"ב, גג"ד וכו'.
 מרובים צרכי עמך: סיום הנ"ל. חתום — יוסף בר יצחק.

ובתניא רבתיא לר' יחיאל הל' ר"ה מסתייע מסנה' עה"פ היערוך שועך לא בצר. ראה ג"כ מבוא
 לסידור אוצר התפלות פ"ג. ובשרש מצות התפלה להצ"צ פ"ז מביא מהק"נ ספ"ק דר"ה. אבל בהגהותיו
 לד"ה נ"ח (שבתו"א) פ"ג שנכתבו לאחר שכתב שרש מצות התפלה מסיק וז"ל: הענין כי אין
 הפי' שמבקשין מהם דבר ח"ו — רק להיות בבחי' שליח להוליך השפע מלמעלה למטה וכן הן
 מעלין התפלות כאמרם בגמרא ובזהר פ' שמות כו'. עכ"ל.

(* בהוצאה זו נתקן. המו"ל.

אנא עוררה: סליחה. ע"ס א"ב כפול ופשוט. חתום — שלמה חזק ואמץ.
צ"ל: טלטלוה זרים וזים מרעים בארץ .. בוקקים טהרה בטומאה להמיר
ולחצוני דוחקים .. כבודך מביט לסקור.
א"ל אמונה: שלישי' (כל חרוז בן שלש טורים) ע"ס א"ב.
חיים ארוכים: ע"ס א"ב. שלמונית (לנגנה בניגון הפיוט הידוע אז והמתחיל
שלמונית. וי"א ע"ש שמשלמת הענינים ומבארת אותם בשלמות. ועדיין
צ"ע).

מ"ך אחד: שלמונית ע"ס א"ב.
אדון בפקדך: שני' (כל חרוז בן שני טורים) ע"ס א"ב. חתום — יצחק הכהן החבר
חזק ואמץ.

אדון בשפטך: שני' ע"ס א"ת ב"ש. חתום — אלי' בר שמעי' חזק.
י"ג מדות: שלמונית ע"ס א"ב (בתיבות אשר לאחר תיבות: אם, נכונה). וכנראה
שאלו המדפיסים שחששו לאמירת מכניסי רחמים שינו בכאן והדפיסו
אבקש במקום בקש, אלחש במקום לחש ועוד שינוים. ועי"ז אין גם הא"ב
בשלימותו. והבאים אחריהם לא שמו לב לזה. — י"א אשר שם המחבר
מסומן בחרוז הראשון שלש עשרה כו' — שלמה בן מנחם חזק. — וגם בזה
שינו המדפיסים אחלה במקום חלי. ולולא דמסתפינא הייתי אומר ע"פ
הג"ל ובשים לב אשר כנראה סדר הא"ב הוא: אבב, גדד וכו', אשר כצ"ל:
חלי פני, בקש רחמים, בטל מהם, אותם להסתירה, והתחנן לו בפצח
ושפכי כמים, אותם ממחץ, לחש על עמי בערך לבך שפכי פני, נכונה נועם,
תבקש נורא מרום, נכונה עין שא למרומים, צפצף קול, להושיע רוני
קומי בלילה. אם שבו אמנם כלם, תעשה אדון.

ובכן יהי רצון מלפניך: (כצ"ל, ולא לפניך) לר' סעדי' גאון.
אז טרם נמתחו: פתיחה ע"ס א"ב. חתום — שלמה ברבי יצחק [רש"י].
את ה' בהמצאו: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק. ג"א בסופה:
שמע י"ה, והחתימה מוכיחה כן.

אבלה נפשי: סליחה. ע"ס א"ב. — י"א שהיא לרס"ג. ג"א בתחלתה: נשרף ביד
הארי.

אמנת מאז: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — בנימין.
אורך ואמתך: שלישי' ע"ס א"ב משולש. חתום — שמעון. ג"א בסופה: עוז
נצח יעטה — והחתימה מוכיחה כן. כי גאל ה', צ"ל: כי פדה ה'.
תשוב תרחמנו: שלמונית ע"ס תשר"ק. חתום שלמה.
אם אפס: עקדה (ע"ש תוכנה). ר"ת החרוזים: אפרים בר רב יצחק חזק.
הורית דרך תשובה: פזמון ע"ס א"ב. חתום — בנימין. ג"א בתחלתה — המתחת
ערג ויסודי.